

Události v Orlích horách

1968 – 1969.

v Olšnici, ve Rzech, N. Hrádku

zaznamenal Antonín Baš

Vily-Hlávna str. 44

Události za neklidných let

1968 - 1969

v podhorských vesnicích v pohraničních
v Dlouhém ve Rzích v Olšnici, ve Smědém
a v okolí.

napsal Antonín Boš.

Svobodu Svobodovi, Dubčekovi, Císaři, Černíkovi, Smrkovskému a Kriegelovi.

Usnesení vlády:

Druhé mimořádné zasedání vlády ve čtvrtek dne 22 srpna 1968 v osm hodin. Vláda Československé socialistické republiky na mimořádném zasedání za předsednictví ministryně spotřebního průmyslu Drčmy Machačové se usnesla:

1. Na nepřerušeném odchodu okupačních armád. Opětovně požadovat oficiální jednání s veliteleni okupačních vojsk a na tomto jednání požadovat:

a) Zastavení všech násilných akcí proti obyvatelstvu a zabránit tak ztrátám na zdraví, životech a majetku obyvatel tohoto státu.

b) Zajistit plnou působnost vlády na celém území státu a zajistit pro vládu nerušené spojení se všemi vládními orgány všech stupňů krajů a okresů hospodářskými i jinými institucemi.

c) Umožnit trvalé spojení vlády všemi telekomunikačními prostředky jako je tisk, rozhlas a televize. A pro tyto prostředky zabezpečit nerušené působení po celém území státu.

d) Obnovit pravomoc národních výborů a jejich plné působení v příslušných oblastech a zajistit jejich spojení s vládou.

2.) Za zvláště důležité jednání s veliteleni okupačních vojsk považuje vláda uvolnění zadržených členů vlády, zejména jeho předsedy ing. Černíka, ministra národní obrany ing. Martina Dzúra, aby se mohli plně ujmout ke svému úřadu svých funkcí.

3) V zájmu udržení nerušeného života všech občanů, plynulého chodu hospodářství je nutno zabezpečit plnou působnost hospodářských řídících orgánů především v oblasti průmyslové i zemědělské výroby dopravy a spojů a zásobování všemi životními potřebami a průmyslovými hmotami.

4) Zabezpečit plynulou práci banky a peněžních ústavů, aby nebylo ohroženo financování a výplata potřebných prostředků a platby zahraničním. Aby nedošlo k narušení oblasti měnového hospodářství, usnesla se vláda, že bez jejího výslovného souhlasu nelze uvolnit finanční prostředky pro okupační armády.

5. Materiální zdroje, především potravinové a spotřební zboží, jež jsou na území republiky, jsou určeny především pro zásobování našeho obyvatelstva a naší armády. Využití těchto zdrojů okupačními armádami považuje vláda za násilný čin, jemuž se jednotliví občané nemohou bránit, aby nedošlo ke krveprolití. Přidělení těchto zdrojů okupačním armádám ve výši dle jsou na kontrakci, vystavovaném velitelem nyní okupační velitelské jednotky příslušný tato kvitance musí být potvrzena příslušným národním výborem.

Ke všem usnesením přikládá vláda současně naléhavě požadavek k zajištění bezodkladného postupu. - Během zasedání vlády byla navázána stálá spojení s místopředsedy vlády soudruhem Strougalem a Hoffmanem, kteří plně souhlasí s doporučeními předloženými vlády a schvalují její postup. Předpokládá se, že v tomto požadavku vlády vyjmenovaní členové vlády se budou snažit osobně zajistit vedení vlády.

Noviny nepřišly.

V noci ze 20 na 21 srpna 1968, to bylo z úterka na středu z ničeho nic Československo obsazovalo ruské vojsko pod vymyšlenou záminkou, že je u nás kontrarevoluce, tj. že je že je komunismus zaklačován a zbavován vlády. Ruská vojska s tanky obsazovala Prahu a v ní všechny významné a důležité podniky a budovy jako rozhlas, televizi, tiskárny a vydavatelství novin a časopisů, banky a pod. Ruské zabírali a demolovali. Všechny noviny - časopisy jako deníky: Rudé právo, Lidová demokracie, Svobodné slovo, Práce přestalo se tiskknout, ač vycházek, 21 srpna ještě přišly a 22 srpna už nepřišly. Tudíž pražské deníky se nevycházely pro nás a to nás už tyto dny nejvíce zajímá v Hradci Králové tisknutý deník "Pochodeň" Ale také jen mizivě. Tak 23 srpna bylo zvláštní vydání Pochodně o dvou stranách - 1 list, to bylo zdarma, nákladu 100 tisíc výtisku a 10 tisíc šlo jen do Prahy.

Rozhlas a televize se stěhují.

24 srpna je sobota, rozhlas stále mluví o postupování cizích vojsk, která bezohledně pouštějí tanky chodníky, stromořadí, střílí a lidé se skrývají a utíkají aby nepřišel zbytečně o život, vojsko cizí se přicvičila bezohledně jako nejvíce nepřátelské. Střílí do oken, zahlédnou-li okno a již také přišlo několik lidí o nepatrnosti o život. Vojska jsou složena ze různých ras a národností snad z Asie a ze Sibiře. Rozhlas nás nutká a vzdržuje lid od práce, je také aby se nedozvěděl lid pravdě pronásledování, mimo své stanovištěm, unikají před okupanty, tisk a televize zahajují vysílání, zavádí se náhradní. Hlavní rozhlas Východočeský, středočeský to je někde ukrývaný pražský, jihočeský, severočeský, jihomoravský, Bratislava a Košice. Stanice se dorozumívají, na sebe hlásí a každá ohlašuje své zaručky s okupanty ve svém okolí.

Bystrerská pouť.

Poslední a nejslavnější pouť bývala pouť v Bystrci kam se odtud chodívá na pouť. Je tu nejvíjší farní kostel z roku 1736 zasvěcený sv. Bartoloměji, toho je v kalendáři 24 srpna a nejbližší na neděli je právě nadcházející neděli, letos připadala na 25 srpna.

Byl sice pěkný den, bylo by se tu sešla spousta lidstva z okolí, ale dále okolí s národem byli ve smutku v minulých dnech mu byly zabrány před okupací vojenský. Pouť v Bystrci byl letos z toho důvodu smutný slavnosti, bez slavnosti, bez zábavy. V kostele pobožnost jako obyčejnou nedělní, kněz sem docházel ze Štýrského za farář v Bystrci kněz nemají od 1958, posledního tu byl Kaut. Jinak zábavy knajpy, po 6 let nesmějí v kostele mít. Bohužel by to jen přinesla, dobře zemřel 1965 - na naše poměry kostelní kolega z Doly Hyzlar prodává nuhe s projevem smutku ve smutku. Ke hostinci nepřoudí mládež tančí se ani lidé, poznáváš je tu letos na znamení smutku pouť bez zábav a bez hudby v hostinci jednoty hlášeno, že 21 srpna projelo Bystrcem k Dobrušce 140 ruských vojenských zásobovacích vozů, nákl. automobilů.

Obecní tabule, veřejná nástěnka, vrata ve stodol a zdi polepeny plakáty, podobizny prezidenta Svobody, Dubčeka, Smrkovského v životní velikosti s palcovými písmeny: Jedině tohoto muže prezidenta Ludvíka Svobodu uznáváme za hlavu našeho státu. Dále plakáty, opis jednoho z nich

Plakát 44cm x 56cm

Provolání k občanům!

Dnes odpoledne se již podruhé tohoto dne sešla rada ONV v Rychnově. Ve svém jednání se plně postavila za požadavek okamžitého odchodu okupačních jednotek, což vyjádřilo rezoluci velvyslancům SSSR, NDR, PLR, MLR a BLR v Praze.

Právě v této chvíli konstatovala rada ONV tak těžké pro nás národ, že velmi vážíme práci, která přispívá ke klidu v našem okrese. Vysoce oceňujeme práci těch, kteří se starají o výživu občanů - pracovníků pekárenské mlýny, mlékárenských pracovníků, pekařů, pracovníků obchodu dále dopravních, zdravotnických a pracovníků z jiných služeb. Vcelku patří i našim zemědělcům, kteří za přísných podmínek chtěli odradit od práce na poli, ale se stájích a zabezpečují letos ani sklizeň. Ze všechny na svých místech obětavě plní úkoly, jimiž přispívají k zabezpečení plynulého zásobování a plynulé výroby. Občanů našeho okresu aby měli lidé co nás co jíst, aby se lidé dostali do práce a do svých domů. Rada ONV oceňuje postoj většiny pracovníků závodů a dalších organizací, kteří plnili svoje úkoly. Rada ONV jim vřele děkuje za jejich obětavost a výzvu je aby ve své práci nepolevili a přispěli k tomu, aby bylo v naší okresu po této stránce v mezích možností dobře postaráno. Očekáváme také, že bude-li to potřeba vyzvednout, všichni pracovníci, kteří se starají o výživu, obchod, dopravu a další nastoupí k mimořádným pracím.

Delegace ONV vyzývá všechny pracovníky závodů, organizací, úřadů a jiných úseků, aby přes různé chvíle pokud mohou

neopouštěli svá pracoviště a aby naši pohotově nastoupili do svých zaměstnání, aby naše národní hospodářství utrpělo co nejmenší ztrát.

Rada ONV vyzývá občany našeho okresu, aby se ve styku s okupačními jednotkami přísně ukázněně a odpovědně chovali, aby nedávali jim žádnou příležitost k rozbrojným zákrokům. Současně rada ONV vyzývá občany, aby okupačním jednotkám v okrese neposkytovali žádnou pomoc a chovali se k nim seriózně ale s patřičnou rezervovaností. Rada ONV zvláště přátelským orgánům bezpečnosti, kteří spolu s NV a občany zabezpečují klid a pořádek v našem okrese.

Rada ONV v Rychnově n/Kněž. ubezpečuje naše občany, že pevně stojí za zákonnými představiteli naší republiky, za prezidentem republiky L. Svobodou, za vládou ing. Černíka za N.S. v čele se s. Smrkovským a za vedoucím tajemníkem ÚV KSČ s. Dubčekem.

Doporučujeme organisovat protestní akci občany a organisacemi na podporu rezoluce k odchodu vojsk z naší republiky

v Rychnově n/Kn. 21 srpna 1968.

Rada ONV v Rychnově nad Kněžnou.

Oleśnice v srpnových dnech.

22 srpna v 8 hod. 45 min. jelo 14 vozů v krátkých pauzách od Kutlu přes náměstí dál ku Polomině, Smržénu k Bystřicu a dál. Jak nám rádio předem v noci ohlásilo, stěhovali se k nám Rusové, Sovětská armáda. Byly to samé vozy: zajišťovací, benzín, nafta, vodu, kompresory, autodílny, sanitní, buldozery - samí Rusové. Jak by ve přívětivé Oleśnicky mi občany vyzdobena Oleśnice, mládež připravila bránu nápis přes ulici: ať žije svobodná republika, nápisy na silnici na příč ruský: „Proč?" „Jděte domů" → Polsko" → Sov. Svaz" „1939-1968" „1938 fašisti - 1968 bratři" Pomocí autobagru (odstatku) přerána silnice, nadělány stružky, zásek nadělány, poražený stromy. Vozy byly posílány na Chalupu, k Dušníku, že tam je správná cesta.

Od 21 srpna hlídkuje každou noc (právě 21 srpna) ruský hlídkový vůz brzy po příjezdu do náměstí, přes vedle se ztratí do Polska.

Na MNV v Oleśnici drží stálou službu, ve dne je tu přítomen tajemník (Michalík) v noci drží službu 2 muži dobrovolně, posud (do 27.8.) vystřídáno 36 hlídačů mnozí již po dvakráte: Rysaný, Dubec, Zatloukal, Liznar, Smidt (vrátek) Jos. Lajnar.

Na náměstí u kašny vlaje vlajka na půl žerdi (znamená smutek) autobusy mají černé praporky, v autobuse jsou nalepeny letáky, letáčky přilepené proti okupantům. Náměstí je vylepeno různými plakáty.

Plakát 44 cm x 56 cm

Provolání

okresního národního výboru v Rychnově n. Kn.

k občanům!

Plenární zasedání Okresního národního výboru v Rychnově n. Kn. projednalo v odpoledních hodinách dne 24.8. 1968 tíživou situaci naší vlasti vyvolanou násilným obsazením území ČSSR vojsky pěti zemí Varšavské smlouvy a přijalo tato opatření:

a) Invazi okupačních armád považuje za nezákonný akt, odmítá jim jakoukoliv pomoc a podporu a požaduje okamžitý odchod vojsk z našeho území.

b) Za nezdůvodnitelný počin považuje omezení svobody činných funkcionářů stranických a státních orgánů ČSSR, soudruha Dubčeka prvního tajemníka ÚV KSČ předsedy vlády Ing. Černíka a předsedy Nár. shromáždění s. Smrkovského i dalších. Tyto osoby stojí v čele legálních stranických a státních orgánů v ČSSR. Jen jejich orgánu se bude ONV řídit a žádné jiné orgány, které by případně měly vzejít z okupační moci, neuznává.

c) Plně stojí za usnesením mimořádného XIV. sjezdu KSČ a vyzývá proto všechny své síly na jejich plnění.

d) Okupace velmi ztížila současnou hospodářskou situaci našeho státu. Zasahla do žní

zásobování obyvatelstva a do občanského života vůbec. ONV se vřáží mimořádného úsilí, které vynaložili naši spoluobčané při zabezpečování denních úkolů na polích, ve službách, obchodě, dopravě spojích, v továrnách a ostatních pracovištích, kde se přičinilo o dobrá hospodářská a těchto těžkých podmínkách.

c) Plenární zasedání velmi kladně hodnotí práci všech národních výborů, které zabezpečily pořádek nenarušený služeb a staly se oporou našich občanů i ONV při plnění jeho úkolů.

f) Vyzývá občany k upevňování jednoty občanů našeho okresu a vůbec, ve vzájemném rozvážném a klidném postupu při plnění pokynů vyšších zákonných zvolených orgánů již i v budoucnu zachovávat.

g) Plně souhlasí se všemi usneseními, která až dosud ke vzniklé situaci přijala rada ONV, vyslovuje jí plnou důvěru a ukládá, aby v tomto duchu i nadále činila potřebná opatření.

Plenární zasedání Okresního národního výboru v Rychnově n. Kn. vyzývá všechny národní výbory a občany, aby se řídily pokyny prezidenta republiky Ludvíka Svobody, zákonně zvolených orgánů, to jest národního shromáždění, vlády republiky a ÚV KSČ a nedali se vyprovokovat k žádným nepřátelským činům.

V Rychnově nad Kněžnou 24 srpna 1968

Okresní národní výbor v Rychnově nad Kněžnou.
nám. 45 Rychnov nad Kněžnou.

Samé plakáty vylepeny v okolí letáčky se povalcují.

Na místech zde v Dlouhém a ve Rzích a vůbec v celém okolí, kde se sháží lid u autobusových zastávek čeká na autobus a vystupuje, kde zastavuje průvodčí přijíždějící dvakrát v týdnu od Náchoda s potravinami, na příslušnici a bývá Ondrášova hostinec ve Rzích a u vil na rozcestí ku Dlouhému, všude jsou vylepeny plakáty, u Ondrše na vratech stodoly a u vil na boudě čekárny.

Velký plakát s portrétem generála Svobody v životní velikosti (popsí v generálské uniformě na půl plakátu ve velikosti podélně 98 cm krát 68 cm a na druhé opačné půli s velkými (4½ cm) litery nápis: „Jedině tohoto muže, prezidenta Ludvíka Svobodu uznáváme za hlavu našeho státu." A vedle vylepen další velký plakát portrét gen. Ludvíka Svobody v rozmluvě s sovětským tajemníkem KSČ Dubčekem a pod nimi s třojazyčným nápisem: česky, rusky a polsky: „Jsme pro Svobodu a Dubčeka! Pryč se zrádci Indrou, Koldrem, Barbírkem a Bilákem." velikost plakátu tvaru svislého 68 cm krát 98 cm. Tyto plakáty bylo vidět po dlouhou dobu aniž by je kdo sejmul i v Olešnici, v N. Hrádku, a jinde.

na stromě v Olešnici byl přilepen plakátek ve velikosti 40×30 cm v polském jazyce:

Żołnierzy i oficery wojsk Warszawskiej umowy
Dlaczego my przyjechali do Czechosłowacji?
Przeciw komu walczyce?
Przeciw Czechosłowackiemu ludu, który zyl i chcial zyc w pokoju,
socializmu wolnosci i demokracyi.
Wiecz o tym, ze bylisce oszukani i nadurzyci?

A další letáčky které se tu povalcují a byly shozeny ani polskou helikoptérou opis:

Bratři čeští a Slováci!

V těchto těžkých pro Vás a pro nás chvílích - my polští vojáci, synové polských dělníků, rolníků a polské inteligence Vás vyzýváme:

Buďte ohleduplní nás společný nepřítel, hrozí nám společné nebezpečí.

Nepřišli jsme k Vám jako okupanti. Přišli jsme obhajovat společnou věc: nezávislost, suverenitu, socialismus!

Na praporech mnohých našich generací bylo heslo:

„Za vlast a naši svobodu."

Věrni této tradici, která jméno Polska rozšířila a proslavila ve světě a hroby jeho synů rozsela po zemích všech světadílů věrni odkazům našich dědů, pradědů a otců, činíme o milosti

padlých, umučených, malených ve fašistických krematoriích - přišli jsme dnes abychom
chránili Vaši i naši svobodu!
Pamatujeme, že činnu nás vyzvala vláda a obránci svobody ze Západu v roce 1950, když jsme stejně jako vy - odstraňovali překážky ve výstavbě socialismu.
Bratři jsme zhola! Na polském území nepadaly výstřely, nebyla prolita krev. Polský dělník, rolník, intelligent, kteří má socialismus dal všechno - se nedal vyprovokovat. Nedovolil vytrhnout Polsko z rodiny socialistických zemí. Nedovolil vlastní ani cizí reakci, stát proti lidem, kteří chrání vymoženosti socialismu.
Imperialistickým lákadlem „svobody" jsme řekli: Ne!
Naše strana řekla: Ne!
Nebylo a není jiné svobody než v socialismu!
Nebylo a není jiné síly, která může obhájit klid našich matek, žen a dětí, než síly našich socialistických armád!
Jenom společným úsilím, opřeným o sílu a moc sovětského svazu můžeme žít a existovat - bránit naši budoucnost.
Ne naše řeknete: Ne!
Odsoudíme: Ne! řeknete těm, kteří vás chtějí strhnout do propasti kapitalistického zajetí.
Řeknete Ne těm, kteří se skrývají pod maskou obránců socialismu.
Jsme vás z třídního příkazu. Jsme u vás z vlastenecké povinnosti. Vaši nepřátelé jsou našimi nepřáteli.
Obrana Vaší suverenity a nezávislosti je zároveň obranou naší vlastní suverenity a nezávislosti.
Ať žije socialismus, ať žije svoboda!
Bratři Češi a Slováci věříme, že nás pochopíte!

Soldaten und Offiziere der Armeen des Warschauer Vertrages!

Warum seid ihr in die Tschechoslowakei gekommen?
Gegen wen richtet sich eure Waffe?
Gegen das tschechoslowakische Volk, das in Frieden, Freiheit und Demokratie leben will.
Wissen eure Kommandeure, daß ihr mißbraucht und betrogen werdet?

Přišli Vám na pomoc Vaši třídní bratři!

Výzva pěti vlád socialistických států k občanům Československé socialistické republiky.

Vážení bratři Češi a Slováci!

Obrací se k Vám vlády Bulharské lidové republiky, Polské lidové republiky, Německé demokratické republiky, Maďarské lidové republiky a Svazu sovětských socialistických republik.

Odpovídajíce na výzvu o pomoc, se kterou se k nám obrátili věrní vůdci socialismu, stranické, státní činitelé Československa, vydali jsme naším ozbrojeným silám rozkaz poskytnout dělnické třídě, dělnému československému národu nezbytnou pomoc pro obranu jeho socialistických vymožeností, které ohrožují stále otevřeněji síly usilující ze strany vnitřní i mezinárodní reakce.

Právě taková součinnost vyplývá z kolektivně přijatého závazku komunistických a dělnických stran bratrských států v Bratislavě společně spolehlivě chránit a hájit socialistické vymoženosti každého národa a mírů před útoky imperialismu.

Provokování a podporování imperialisty se kontrarevolučních snaží uchvátit moc. Proti socialistické síly vládnoucí místa v tisku, rozhlase a televizi a hanily a zneužívaly všechno co bylo vytvořeno rukama pracujících Čechů a Slováků za 20 let boje o socialismus. Nepřátelé rozpoutali štvanici proti kádrům oddaným věci socialismu, prosazovali zásady zákonnosti a legality, hrubě odsuzovali odchylky v politickém životě, cynicky urážlivě označovali příslušníky a zástupce pokrokové inteligence, která se nechtěla zúčastnit činnosti namířené proti lidu. Kontrarevoluční síly, lámající socialistické zákony, vytvořily vlastní organizace a připravovaly se k ozbrojenému boji. To všechno bylo maskováno demagogickými frázemi o demokracii! Věříme, že to nejsou myšlenky českých občanů, názory oddaných ideálům socialistické demokracie. Skutečnou svobodu a demokracii je možné zajistit pouze na cestě upevňování vedoucí úlohy dělnické třídy a její avantgardy - komunistické strany Československa pod praporem internacionalismu.

Takové cíle vedly lednové plénum ÚV KSČ, které založilo program obrody strany a společnosti. Naše strany a vlády považují tento program naší společnosti k upevnění a dalšímu rozvíjení socialistické demokracie.

V posledních měsících však protisocialistické síly, dosud se maskující, začaly podkopávat základy socialismu. Řada osob, které se dostaly do stálého a stranického vedení Československa využívaly tuto podvratnou činnost a tím pomáhaly kontrarevoluci k soustředění sil na konečném stupni boje za získání moci.

/.

Obrať! druhá strana letáku..

Na sovětsko-československém setkání v Černé nad Tisou a na bratislavské poradě komunistických a dělnických stran představitelé Československa ujišťovali, že mají v úmyslu stát na stráži zájmu pracujícího lidu a zabránit činnost reakce, směřující k podkopání socialismu. Slibovali zajistit upevnění jednoty Československa a bratrských socialistických států.

Jsou to ujišťování a záruky však nebyly splněny, což ještě více posílilo protisocialistické síly a jejich zahraniční protektory k realizaci nepřátelské činnosti. Nepřátelé byli ochotni uvrhnout stát do anarchie, obětovat svobodu a nutně vystavit svou vlast svým těsným egoistickým cílům.

Kontrarevolucionáři počítali s tím, že ve složité a napjaté mezinárodní situaci, vyvolané agresivními činy amerického imperialismu, zejména aktivizací revanšistických sil v západním Německu, se jim snadno podaří vytáhnout Československo ze společenství socialistických států. Jsou to marné naděje. Socialistické státy disponují dostatečnou silou aby uchránily bratrský stát a obhájily věc socialismu.

Drazí přátelé!

Dnes vám přišli na pomoc vaši bratři.

Přišli k vám proto, aby se vměšovali do vašich vnitřních záležitostí, ale proto, aby spolu s vámi kladli odpor kontrarevoluci, obhájili věc socialismu a zajistili neporušenost, chránící suverenitu, nezávislost a bezpečnost naší vlasti.

Vojska bratrských spojeneckých států přišla proto, aby vám nikdo nemohl vzít svobodu, dobytou s námi ve společném boji s fašismem, aby vám nikdo nemohl zabránit v svobodné cestě socialismu. Tato vojska chrání vaše území s ohledem na to, kdy bude odstraněno nebezpečí ohrožující svobodu a nezávislost Československa.

Věříme že jednota a semknutost bratrských národů socialistického společenství zvítězí nad příslušníky nepřátel.

Ať žije socialistické Československo!

Ať žije přátelství a bratrství národů socialistických států!

Rada ministrů Bulharské lidové republiky
Rada ministrů Německé demokratické republiky
Rada ministrů Polské lidové republiky
Rada ministrů Maďarské lidové republiky
Rada ministrů Svazu sovětských socialistických republik

Změna v pojmenování náměstí.

V našem Novém Hrádku se aniž by se toho kdo nadál se jednoho srpnového dne změnil nápis jména náměstí. Do roce 1945 si obce městečka, chtějíce krášlit s dobou času a se zavděčiti, pojmenovaly své náměstí „Náměstí Rudé armády". Ale po 23 letech, letošního roku 1968, když domácí vlasti Rudá armáda neočekávaně, ale přesto snad na hozvání Novotného a jeho kolegů 21/8. vtrhla, tu z obavy aby se pojmenování nestalo faktickým, tito náměstkové samosprávy počestného městečka dali nápis „Náměstí Rudé armády" vyměnit za časovější a radostnější: „Náměstí Ludvíka Svobody."

Resoluce lidového družstva „Velorex" v Oleśnici v Orl. h.

Na redakčním stole jiskry Rybenského se v těchto sepsových dnech shromažďují tisíce protestů občanů z nejrůznějších míst okresu. Podpisy občané vyjadřují odpor proti okupaci, volají po obnově suverenity ČSSR a požadují svobodu pro internované představitele strany a vlády. Přinášíme znění alespoň jedné rezoluce:

My pracující lidového družstva Velorex, záv. Oleśnice v Orl. h. hodnotíme v těchto těžkých chvílích pro naši zemi a její národy za nutné říci následující: Stavíme se důrazně za prezidenta ČSSR s. Ludvíka Svobodu, legální vládu vedenou s. Ing. Černíkem, Národním shromážděním v čele se s. Smrkovským a předsednictvo ÚV KSČ vedené soudruhem Dubčekem.

Odsuzujeme obsazení naší republiky vojsky Varšavské smlouvy. Tento akt považujeme za hrubé porušení suverenity naší republiky a narušení její pokojné cesty demokratickému socialismu.

Žádáme proto důrazně odchod spojeneckých armád, jejichž příslušníci stali se ze spojenců okupanty znesvěcujícími naše nejvyšší právo a základní svobody.

Naše vláda a Národní shromáždění, bez nátlaku zvenčí a prostředků aby vyvíjely naše vnitřní záležitosti, samy za plné podpory všech pracujících našich národů.

Pryč s potupnou okupací, za svobodu suverenitu a socialismus!

60 podpisů.

Svobodná stanice „Hlas podorlicka."

Od počátku okupace naší republiky pracuje v oblasti našich Orlických hor legální rozhlasová stanice „Svobodný hlas podorlicka". Přijmáte zpravodajství o situaci v okruhu (Rychnov). Stanice se hlásí ke stálé za legální vládou republiky a je proti okupaci našich zemí. Můžete ji vyladit na vlnách 195–210 přijímačích nastředním pásmu na vlnách 195–210 metrů. Zprávy o okruhu přináší každou sudou hodinu počínaje hodinou šestou a končí hodinou 22 tou. V době mezi zpravodajstvím se napojuje na vysílání svobodných legálních rozhlasů Hradce Králové. Stanice „Hlas Podorlicka" je legální stanicí státních orgánů této oblasti.

Jiskra rychnovska odpovídá na dvě letáčky.

Padající letáčky se provalovaly bez povšimnutí našeho místního lidu, když poznal že to jsou cizí žádné vinu jim nepřikládal.

Jiskra rychnovska zvláštní vydání 3 v úvodu píše:

Milí čtenáři!

Jak to bylo řečeno v jednom ze svobodných rozhlasů naší republiky: Sovětský svaz nás po mnoho let nutil, abychom tancovali kozáčka, jak on píská. Byly doby, kdy se mu to zdálo obzvlášť – dítky nevinných hříčí – Stalinův. A když se náš lid vzepřel. Tak ale tento lid zřejmě dost máme svoje tance a lepší a přestal. Sovětský tedy vyslal uniformovanou expedici, aby nás tancovat kozáčka donutil v rytmu střelných samopalů a rachotu tankových pásů. My se však ani nyní nedali a do dřepu mu neskočili.

Celý národ se postavil proti. To je něco s čím se u bývalých přátel nepočítalo. Dnes je všeobecně známo, holík u nás od letošního (1968) ledna dělo sovětský ve špionáži. Jejich úkol byl jeden: zjistit slabiny, získat kolaboranty a nasílit vrátit vývoj zpět. Jestliže před časem Robert Kennedy obvinil americkou CIA, že její agenti špatně zjistili stav v Kubě a zavinil vlastně pád Batistova diktátorství, tak nyní se věc mění situace ovlivňovala. Také nyní byly pro nás špatné informace, špatná znalost situace. A dále – špatné informace hodnotili špatně politici.

naši bývalí přátelé se ospravedlňují, že nás přišli zachránit před kontrarevolucí jaká hrál hrozkost. Vržat naší komunistická strana udělala letos v lednu revoluční krok vpřed. Značně pokročila v realizaci marxismu-leninismu a do takzvaný první socialistický stát - Sovětský svaz. Jestliže se to Sovětskému svazu nelíbilo, jestliže se mu zdálo, že jsme moc napřed, jestliže to nemohl pochopit a jen proto nás nazval revizionisty a zrádci socialismu, jaký je to jsme a jen víc jsme pomalejší ho chápeme. To mu nevyčítáme. To mu však vyčítáme je to, že pod rouškou potírání kontrarevoluce u nás, k nám vlastně kontrarevoluci přinesl. Náš lid se nyní brání proti kontrarevolučnímu spiknutí pěti států Varšavské smlouvy v čele se Sovětským svazem. Ale se to Sovětskému svazu líbí nebo nelíbí, fakta svědčí, že snaha vrátit nás zpět, obrátit zpět kolo dějin náš revoluční krok v lednu je vlastně pokus o kontrarevoluci u nás. Ano to je kontrarevoluce! Jenže je to kontrarevoluce dovezená od bývalých přátel. Naši bývalí přátelé, ano hrají roli kontrarevolucionářů.

Neuvěřitelné. Pálí průkazy.

Je známo že byla v roce 1948 založena dobrovolná, společenská organisace pracujícího lidu nazvaná „Svaz Československo – sovětského přátelství" jehož posláním je rozvíjet a udržovat přátelství, spojenectví a spolupráci s SSSR a při tom se učit ruskému jazyku. Tato organisace nebo Svaz československo-sovětského přátelství sdružuje u nás v Československu, přes 2 mil. pracujících.

U nás v našem okolí pokud známo nacházelo se nepatrný počet organizovaných členů, za to však v bližších průmyslových městech a okresních městech jako je Dobruška, Rychnov nad Kněžnou n. Mží je počet členů zvláště v komunistických složkách značně rozšířen.

Ale v těchto letošních srpnových dnech se dělnictvo nad nenadálou okupací našeho území ruskou armádou rozhořčilo a rozhořčilo a členské průkazy výše popsaného spolku SSSP veřejně ničilo. Tak v Rychnově na náměstí je viditelně označena speciální shromáždění na průkazy bývalých členů Svazu čs. – sovětského přátelství.

A jako se dělo v Rychnově byly dle vyprávění provádění v nádvoří. V nádvoří Těpne na dvoře byl pod rozdělán oheň, ku kterému se scházeli dělnící členové Svazu čsl. – sov. přátelství a do ohně házeli svoje členské průkazy. Pálil tiše na jevo tichý nesouhlas.

Po Rzech jezdí Polské vojsko.

Po obsazení našeho území cizím vojskem, byl přes hranice udržován ustavičný provoz se zásobami a hrozivan tam. Již dne již obsazování a několik dní po obsazení, byl po silnici od Olešnice přes Rzy a Rokol klid, ale za pár dne začali tu jezdit cizí Polská vojenská vozidla všechna motorizovaná, většinou více aut nákladních za sebou, jsou to do objemu asi 4 m dlouhé na 2-3 m vysoké sedě budny uprostřed osvětlujícím pásem 30-35 cm upr. širokým uprostřed přepásané. Jezdili původně po státní silnici přes náchod hu Skalicí, ale z důvodu frekvence přizpůsobili se připravě svých potřeb pro výlet na směr po silnici klesnější s menší frekvencí přes Olešnici Dlouhé-Rzy Rokol a t.d. 29 září jely po Rzech zpět k Polsku, 22 aut, 15 vozů a 7 nákladních. Projíždělo většinou prázdné auta nákladní všechny jednotlivě bráno rozlenivěně dumně. Nebyly však obyvatelstvem rádo vidány. Jak již září pro potřeby z Dlouhé hy Františky Hlaňové, musel se naplněný autobus od Olešnice po Rzech jednou od Čížkova (mlýna) pro opravu silnice havarie nákladních vozidel autobus s opravárenským vrátil cestou (silnice užší) zpět na Olešnici a je potom přes Polom Sněžné. Cestující autobus, všechny auta jednou přeté upozorňuje a otlacl. Ale když jedou cizí vojenské, tu se neupozorňují, to ať se jedou. Všechno v autobusu prý pro to. V celém týdnu od 23-29 září jezdí v menších i větších kolonách sem i tam, až místním různým, když okupanci se běhy a obstarávají si luxusní sami na sebe a Polaci jsou z okupace propuštěni, přijezdy přes Rzech ustali. Pokoj od nich je zatím tady, zdají lidé se to prochrabral.

Trochu statistiky z Olešnice.

Počet bytů v Olešnici

k 31 prosinci 1967 - 281.

Přírustek bytů krátce výstavbou za 1968 = 5
Úbytek = 2
celkem ..... 284 bytů
v rodinných domech a zem. usedlostech = 235
v bytových domech 38
v ostatních objektech 11.
Počet uchazečů o byty - 4.

Byty míst. nár. výboru

Počet bytů k 31. 12. 1967 jest 36
Přírůstek za rok 1968 ..... 2.
od jiných organisací 1
od soukrom. 1
38.

Bytů druhé kategorie je 5
a třetí kategorie je 33

Byty s 1 obytnou místností jsou 2
s 1 obytnou místností a kuchyní ... 15
s 2 obytnými míst. a kuchyní 20
s 3 obytnými míst. a kuchyní 1

Bytů je vybaveno vodovodem 23
kanalisací 23
elektřinou 38
vlastním splachovacím gloscetem 20
koupelnou 9

Počet obytných místností včetně s kuchyní 100
Počet nebytových místností 29

Úhrada

Za užívání bytů se ustrží nájem .... 15.000= Kčs
za užívání nebytových místností 10.000- "
Příjmy celkem 25.000= Kčs.

Opravy a údržba stojí ročně u 11 domu 170.000= Kčs
Ostatní výdaje 6.000= "
Výdaje celkem 176.000= Kčs

Evidenční úplata za vodné stočné ..... 480= Kčs.

Obecní domy pod správou MNV v počtu 11 jsou čp. nově očíslovaný: 1, 2, 8, 10, 15, 19, 103, 106, 107, 116, 138. 120

Škola v Olešnici v Orl. h. 1968.

Bývalou měšť. školu (tu budovu) navštěvuje 32 žáků a 26 žákyň a je tu umístěno 5 tříd.

Býv. cís. školu menšinovou školu navštěvuje 25 žáků a 25 žákyň a jsou tu 2 třídy a školní družina.
Celkem žák. devítiletou školu (ZDŠ) 57 žáků, 51 žákyň mateřská školka má 25 dětí a vyváří se 100 obědů.

Kino v Olešnici v Orl. h. 1968.

vypracoval Jos. Michalík

Měsíc	Počet představení	Počet návštěvníků	Vstupné příjem.
leden	15	531	1.597.- Kčs
únor	15	309	886.-
březen	19	699	1.830.-
duben	15	475	1.201.-
květen	16	357	998.-
červen	15	601	1.809.-
červenec	17	1.147	3.353.-
srpen	17	1.178	3.775.-
září	13	536	1.784.-
říjen	15	538	1.616.-
listopad	16	577	1.864.-
prosinec	15	498	1.819.-
celkem	188	7.446	22.533.- Kčs.

Požární ochrana v Olešnici Orl.h.

Počet členů požární ochrany 50 mužů a 12 žen celkem 62 členů.

Velitelem je Josef Málek
jednatelem Josef Suchánek
pokladníkem Stanisla Smola
inventář: 1 automobil (uzavřená skříň) pro přepravu mužstva
a 1 autopříč pro přepravu stříkačky, hadic a dalších potřeb.

Poštovní úřad v Olešnici v Orl. h.

Rozhlasových přijímačů je 190. Televizí 194.
poplatek z rozhlasu 11.400.- Kčs ročně, 5.- Kčs za 1 přijímač měsíčně
poplatek z televize 34.920.- Kčs ročně, za 1 přijímač 15.- Kčs měsíčně.
V Olešnici je 110 důchodců z toho 67 žen a 43 mužů
Měsíčně je na důchodech občanům důchodcům v Olešnici v Orl. h. vyplaceno na důchodech 63.277.- Kčs, to je za rok 759.324.- Kčs. Nejnižší důchod je 345.- Kčs a nejvyšší 1.362.- Kčs měs.

Odběr novin a časopisů v Olešnici v Orl.h. a v Novém Hrádku

17

odběr přes pošt. úřady.

	v Olešnici	v N. Hrádku	z toho v Olešnici Dzy
Zemědělské noviny	14	23	7
Rudé právo	45	105	7
Svobodné slovo	3	14	2
Práce	24	25	6
Lidová demokracie denně	17	26	3 103
nedělní	20	51	6 10/1 1/3
Pochodeň (Hradec Kr.)		74	10
Mladá fronta	10	21	2
Nový čas (ONV v Náchodě)	-	104	14
Jiskra (ONV v Rychnově)	3	-	
Literární listy	1	24	
Čsl sport	1	8	
Ohvatel	8	-	
Svět sovětů	3	25	4
Vlasta	31	82	4
Dikobraz	1	41	2
mladý svět	3	34	2
Kluby	6	20	
Svět v obrazech	1	17	
Věda a technika mládeži	2	15	
magazín	-	10	
Svět motorů	12	20	
Magnet	.	7	
Vzlák	.	10	
Červený kříž	1	-	
Český svět	1	-	
Zápisník	.	15	
Rada Z'68	.	12	
Rozhlas	30	-	

29 hol. 15

V roce 1968 se námi rozloučili:

6 ledna Václav Hančlr v Dobřanech ... stár 70 let.
13 ledna František Vondrýc v Krahulči ... stár 72½ r.
14. ledna Stanislav Holý v Mezilesní ... stár 80 r.
24 ledna Josef Andrš ve Rzech stár 77½ r.
28 února Bohuš Marek v Ohnišově stár 70 let
29 února Josef Chvtečka v N. Hrádku . 68 let
3 března František Drašnar v N. Hrádku . 65 let
4. března Marie Hrubá roz. Andršova z Jablonce 42 let.
6. března Em. Škroda býv. dělník z Plzně bydl. stár 80 let.
6. března Emil Felzman, holič z Olešnice . 71 let čp 45
13. března Jan Martinek, v Bohdašíně . 58 roku
15 března Anna Vančurová v N. Hrádku vdova . 68 roku
28 března Marie Pavlová N. Hrádek pod farou . 72 roku
28 března Alžběta Tejnerová v Dolcích vol. . 90 roku
2 dubna Václav Mach Lybchyně vdovec . 96 roku
24 dubna Josef Vomáčka hostinský Sněžné . 49 roku
16 května Josef Pavlů Braunův, prof. . 63 roku
19. května Ludmila Heritesová v N Hrádku 72 .
24 května Marie Ptáčková v N Hrádku bydl. 86 "
24 června Josef Pavel v N. Hrádku 73 roku
26 června Josef Hána býv. zahradník ve Bartně 65 let
1. července Anna Pěkná z N. Hrádku vdova 72 ½ roku
12. srpna Emilie Hrnčířová r. Martínková, Bačetín 90 roku
18 září Františka Hánlová z Plzně 66 "
23 září Adolf Hánl z Plzně 67 roku
10 října Maruška Černíková z N. města prof 54 "
11 října Ludmila Hanclová z N. Hrádku 94 "
16 října Bohumil Černý ve Sněžném 79 ¼
23. října Božena Vogelová z Grulich. Olešnice 72 ½
28 října Anna Martínková ve Sněžném 82 roku
9. listopadu Jaroslav Šlajer z N. Hrádku 75 "

11 listopadu Jan Hubát z N Hrádku stár 60 roku
15. listopadu Marii Barlová z N Hrádku 72 "
19. listopadu Marii Jabrusová r. Škrová v Olešnici 53 "
24 listopadu Josefa Svorcová · Matinka 86 "
30. listopadu Marii Tajchmanová vd. z N Hrádku 68 "
4. prosince Anežka Sotolová r. Rynclova Sněžné
11. prosince Kristina Vejtová Olešnici vdova 71 "
20 prosince František Škroda z Olešnice 80 "
21. prosince Oldřich Černý z N. Hrádku 56.
21. prosinec Josef Nývlt z Dlouhém 82 "
24. prosince Anna Balcarová r. Bartšina N Hrádek 86 "
28 prosince Alžběta Drašnarova z N. Hrádku 71 let
31 prosince Ludvík Novotný z Olešnici 71 "

*Hrnčířova žena † 23/9 1977 rodiště 27/9 v Dobranech, otec Václav † 1970 98

C.T. 1968 † Václav Hančíř v Dobřanech.

V sobotu 6. ledna 1968 zemřel v Dobřanech čp. 26, bývalý tkalcovský mistr nyní na důchodu Václav Hančíř zemřel ve stáří 70 let. narodil se v Dobřanech v tkalcovské vísnici, v tkalcovské rodině, vychodil tu obecnou školu, po vyjití školy šel do místních tkalcoven dělat na mechanické stavy a od dětských let jsa při mechanických stavech stal se dohnalým tkalcem a seřizovačem, neboť jak říkáme tkalcovským místním jako takový dostal se 1936 do závodu tkalcovny Josefa Suchánka kterou Suchánek koupil 1936 v dražbě. Tady v nově postavené patrové budově byl Hančíř se svou čtyřčlennou rodinou ubytován tady nyní zemřelý Hančíř mistroval a manželka jeho Františka rozená Dimitra z Dobran, tkalcovala na mechanických stavech, bylo tu v běhu 36 stanů. Hančířovi zde u nás po sprostu let bydleli, s námi společensky žili a dobře se se sousedy snášeli. Hančíř chodil mezi sousedy do hostinců, Pazuchova (u Rzů č. 190 N Hrádek) Andršova ve Rzech a nejčastěji šel do Rokole ku Páblovi, tam sedával nahoře v rohu v lokále při silnici za stolem a rád tu hrával s tisovským Kotyškou a dalšími mariáš. Jedna dobu byl jeho dobrým přítelem Eman Černý, který tu také ve Rzech čp. 1 po 19 roku a v Tisu pak čp 43 s ní samé budově s Hančířovými po 6 roku s manželkou Anežkou bydlel. Spolu se za letních nedělí po silnici procházeli a se bavili až do roku 1945 kdy se Černý vystěhoval z Tisu do nového města. Ale se zastavením tkalcovny zde u nás v poválečných letech, musela rodina

Hnilče změnit svou práci a zaměstnání. Budovy po zrušené
thalovny přibrali chumecké „Družstvo dětecha“ a u tohoto
družstva na přípravách k provozu a zaražcích výroby, ob-
hnedl sme práci Hrnčíře s manželkou. Když se přiblížila
léta snažným na důchod 1957, milý Hrnčíř tu práci ukončil
je byt v Tyru čp. 43 pro jiného uvolňuje, s námi zde se pro
20 tě letech společného života loučí a žehnuje se vrátí man-
želku do koupené a upravené chalupky v Dobřanech pod kos-
lem čp. 26. Zde se Hrnčíř zařídili, domeček si situlně upra-
vili a zde spokojeně a v klidu mýj zbytek života trávili. Přímo
ta byl v prvním Šimkův hostinec ve vzi, zad v tom Hrnčíř za-
šel ve schrát den mariáš, ale když Šimek svoji hospůdku před
4-5 lety zrušil - zavřel, jíme Dobřany bez hospůdky a Hrnčíř je
nucen uzírat se držet doma, nemá kam jít. Hrnčířovým se v man-
želství narodil 1925 jeden syn Josef, který vychodil obecnou ško-
lu v Novém Hrádku a prolože byl pilným a učelivým šel
a domu na stavbě obchodu s boby a dokončil po odbytě ma-
turitě pěkného postavení. Syn je Hrnčířové Bohouš Čejna
v roce 1918 nar. před sňatkem s Hrnčířem jest úředníkem
u čsb. statních statku v Novém Hrádku. Při odpadávání se
p. Čejna v N. Hrádku na nevl. otce p. Hrnčíře v Dobřanech
před Vánoci min. roku sdělují nám p. Čejna, že je vážně
nemocen, už ho zanila mrtvice a ze je upoutáno na lůžko.
A 6. ledna došla zpráva, že už Hrnčíř zemřel. Na jeho pohřeb
se ohrtele 13 ledna přes nepříznivé počasí a nepokné kojení
autobusem na Dobřany se v okolí několik lidí zvláště od
statního statku z N. Hrádku kolegu Bohouše Čejna pohřbu
zúčastnilo, mezi nimi také spolužák Jos. Hrnčíře synu zemřelé-
ho Josef Boží ze Prus. Hrnčíř pohřben jako katolík po obřadech
v Dobřanském kostele na hřbitůnku Dobřanském.

13. I. 1968 † František Vondřeje v Krakulčím.

V sobotu 13 ledna 1968 zemřel v Novém Hrádku v Krakulčím
František Vondřeje, zahradský čp. 8. Narodil se 4 října 1895
v Krakulčím v rolnické rodině, byl ze 6 dětí, 3 hoši a 3 dcery.
Nejstarší Josef se stal typografem, Ferdinand padl v první
světové válce. Starší sestra Božena provdána v N. Hrádku v náměs-
tí, za hostinského a nízníka Václava Čejna ale již 2/3 1949 zemřela
František přivzal po vyjití školy otcova po rodičích hospodářství
kde chováno 7-8 kusů dobytka a po odbytě vojenské povinnosti
se Vondřeje ženil s Františkou Novotnou 1925 narozenou ke Snězného
čp. 12. V manželství se narodila jedna dcera, která nyní provdána

je mimo domov. Vondřeje byl hospodářem dobrým, byl trochu vy
učen kolářině, kdekoho doma pro sebe zhotovil. Ale nyní v
poválečné době, byl donucen vstoupit s pozemky a inventářem
vstoupit do státního statku, vzepř se stavil, přešel na důchod
brál 270 Kčs měsíčně důchodu a něco si přivydělával při dob-
bě nářadí u státního statku jako hrabe, kosiště, násady, žebí
ry a pod. potom odchovem mladého dobytka pro statek. Byl
římsko-katolík, přestoupil k církvi československé, ale navrátil
se zase zpět a chodil do kostela v N. Hrádku zpívat na Velikonoc
ní dny pašije, znával úlohu se svým hlubokým hlasem Ježíše.
Ale poslední době hodně ohluchnul. Chodoval v N. Hrádku v
Krakulčí do naposledy, když byla ještě sestra Božena provdaná v
hostinci v Lípě dost často rozhrzoval se tu v Lípě, byl u Sokola
ale poslední léta po úmrtí své sestry již řídčeji. Při nějakých
slavnostech a zábavách býval obyčejně u pivo k čepování
spolky, jako sokol, hasiči a pod. Ho k tomu brali. Na sklon
ku jeho života ho zasáhla zákeřná nemoc rakovina, byl
dvakrát v nemocnici, spadl také se schodů a tak podlehl.
Pohřeb měl 18 ledna jako řím. kat. z kostela, průvod šel kolem
náměstí a je pohřben na novohradeckém hřbitově až dole u
hřbitovní zdi, přál si toho, by jeho nebyl na rozích a měl tam
kam tak lidé nepřijdou kvůli.

14. I. 1968 † Stanislav Holý v Mezilesím.

V neděli 14 ledna 1968 zemřel v Mezilesím, bývalý malorolník a
bývalý dlouholetý obecní starosta Stanislav Holý „Sedlecký“ ve
věku téměř dožitých 80 roku. Narodil se roku 1888 v Mezilesím, byl
to syn Josefa Holého „Sedlecký“ a Anny Daksový. Zemřelý Stanislav
byl z 5 dětí, byli 3 bratří a 2 sestry. Byl Stanislav, Josef nar. 1908 a
Václav, potom Anna a Marie, která byla ve Rzích provdána za
Miloslava Smrčka, majitele thalovny čp. 23 narozená 1913 a zemřela 1962
Stanislav Holý byl proto ve Rzích velmi dobře známý, býval tu ve
Rzích v mlýnských v dřevěných letech častěji, býval tu o prázdni
pozvicenich i při zábavách jíž jako ženatý s manželkou, u Hrzsů
Zdědil po rodičích na kraji v Mezilesím chalupu s kouskem pole
bde hospodařil a thalegoval dříve nejvíc, po zavedení kolektivizace
na mládníku 2 várky. Holý byl také v Mezilesím asi po 12 roků
obecním starostou, býval starostou obvodním, moc má přísnou a
rozumnou, ve spěšné řeči vykládal a rozkládal, nosíval pro nosem
dobří černý knírek, na bypycký Štěpána Mezileský. Byl starostou
do konce války. Dokud je známo měl z manželství Holého: syna
již ženatý a dceru, která si vzala od autobusu Šofra Polička -
Stanislav byl již po mrtvici na odpočinku, nevzpomínám
snad přišlo skromné svatbičce, ale veteráni se na oslavách života

Program IV 29. 8. - 7. 9.

zvěstil, oznamoval, zaniň byl před 4 léty matrice a z následku po matrice nevyšel, byl chvilkami pomatený, stávalo tak nemocný dlouhé dobu až umřel. Pohřeb měl v úterý 16. ledna, přijde-li ze domu, smutky do Slavnova, kde po římsko-kat. bohoslužbách na Slavnovském hřbitově pohřben.

24. I. 1968 † Josef Ondráš, býv. hostinský ve Rzech

V noci ze středy na čtvrtek 24 ledna 1968 zemřel ve Rzech bývalý hostinský Ondřáš hospodský Josef Ondráš ve Rzechy č. 27 ve stáří 77 a půl roku. Narodil se 9 června 1890 v Plotištěm č. 37, byl to syn 1935 zemřelého Františka Ondráše chalupníka č. 21 a Boháčkového ze Rzech č. 27 a 1946 zemřelé Marie Jarošky z Plotiště č. 37.

Josef Ondráš byl z 6 dětí nejstarší, ještě byli s ním: 1895 nar. Marie zemřela 1905, 1897 Anna, 1899 František † 1907, 1903 Antonie † 1911. Zemřelý nyní Josef Ondráš vychodil obecnou školu v N. Hradci, později 2 roky měšťanskou školu v Opočnici, vyučil se u Chalupů. Chodil na Nový Hradec do Chalupského kursu, dělal také doma za ručním chalupským stavem a když se na žádost Alžběty postavil v chalupě několik mužských chalupských na rodní pohon, chodil do těchto chalupů. Pokud známo chodil do chalupy Josefa Vondrejce v Jiřu, chodil do Opočnice do chalupy Somráčkové a do chalupy Antonína Smrčka, smrčal také doma na mozaiku a sale na vzorky. Smrčal v Opočnici. Otec jeho František Ondráš, který původně bydlel se svou rodinou mimo vyjmenovaném v chalupě čp. Rzech č. 21 (nyní nezbořená) vystavěl po 1905 postavení silnice přes Rzy v roce 1907 u silnice na svých pozemcích velký zděný hostinec s stáncovním sálem a přistěhoval se s rodinou sem do hostince. V chalupě v čp 21 bydlel pak nájemník švec Černý s Růženkou Kašparkou, rodiče s dětmi žili vedle.

Když se Josef po vyjití školy a odbytí vojny za první světové války - byl na vojně za války 1914/18, narukoval 16 dubna 1915 do Hradce a sloužil potom po celou válku do konce na Italii u telefonu pro milo až do konce války 1918. Když se vrátil z vojny domů, chodil do hostince, bydlel ještě společně s rodiči v hostinci a když se 4 října 1924 oženil s Marií Linhartovou, 1903 narozenou v N. Hradci, ubytovali se mladí manželé ve staré chalupě č. 21 k šenku Annině a Růženě, bydlili v jedné světnici. Rodiče Ondrášovi se sestrou Růženkou Josefa a bratrem Františkem zůstali v hostinci. Josef chodil stále do Chalupského kursu. Tady ve staré chalupě se mladým manželům Ondrášovým Josefu a Marii narodily 4 dítky. 1925 Marie, 1928 Kristina, 1929 Josef a 1933 František. V roce 1933 5 hektarů přebírají mladí od otcových hostinec s pozemky ve výměře 4 ha 27 a a přestěhují se do hospody, sestra Anna již provdaná za Rudolfa Marcina se přestěhovala zase nahoru do staré chalupy čp. 21.

A stará se tak Josef Ondráš, hostinským ve Rzech, kde potom bydlí se starými, kteří tu po odevzdání nemovitosti mají vyhrazen

29. června 1948 zemřela Ondrášová žena, věk 75 let
od 26/6 v nemocnici

výměnek, bydlení, krmivo pro kozu, 50 kg ovsa 200 kg brambor 183 litrů mléka, 6½ kg másla, 90 vajec, 65 kg chleba. Bydlí s mladými společně. 1934 se mladým narodilo páté dítě dcera Anna. Bydlí společně, ale ne dlouho. 4. března 1935 umírá slaný Ondráš na rakovinu v 67 letech života.

Zůstavuje tu s babičkou, která odchází na věčnost za otcem dvěma po 11 letech 6 listopadu 1946 v 82 letech života. Mladí nyní sami vedou hospodářství přes celou dobu války před kterou a za které tu bývalo různo a žito, odbyt, za těch mimořádných dob byl velký, ze opravdu sehnat k tomu potřebu stanovené nestačovaly a jak tito, odpadl o mnoho se přišlo a cizí lidé veškerý a bezohledný je při tom sídlil. Bylo tu opevňování hranic, vojsko, zabrané území, vyklizování, zřizování rekreace tábory a t. d. Bývaly tu přísné taneční zábavy, o poutích, posvícních v hostinské sále, divelský, společný, divadla a jiné. Jsou tu pozemky, které se užívají, činí se dobytek a hospodaří se a chodí se do továrny, hostinec je v provozu, je tu pěkná trafika, sbíj mléka od místních chovatelů krav pro Opočnickou mlékárnu. Ale rodina se rozptyluje. 1946 odchází - vdává se dcera Marie, 1948 dcera Kristina, 1950 syn Josef, František se učí v Pyelmoře cukrářství. Nejmladší Anna je zaměstnána v Broumově v hostinci. V roce 1948 dává Josef Ondráš své všechny pozemky mimo asi 10 arové zahrádky k užívání státnímu statku bez náhrady za nic a přistupuje 2 krávky za menší náhradu asi 5.000.- Kčs manželka, Ondrášová chodí do práce k hostinci, Josef chodí dál do továrny Chalupy Ant. Smrčka až do roku 1950, kdy mu polovici hostince můj nemocný majetek přidal mému tchynu Josefu, který bydlí v Opočnici a sám pak po 6 letech a 20 letém zaměstnání a pojištění vstupuje do důchodu pobírá v začátku 400.- Kčs měsíčně, který asi po 6 letech se mu upravuje na 500.- Kčs měsíčně, kterých bude bráti do zemřití. A 11 října 1963 se navždy zavírá a ruší hostinství v Ondrášově hospodě ve Rzech č. 27. Sloužila věrně nyní po 56 roků, Ondráš zavírá hospodu na náhlas svých dětí, kteří by v tom nic v nechtěji podporovat, brzdily, přestože mu úřady vycházely vstříc a dané plnit nemusel. Sám byl také již dlouhým a nuzným, když někdo do hostince vkročil, ať známý, nebo nezvaný, na uvítanou křičel zavírám, zavíráme. Když již Ondráš

38 let hostinství

měl hostinec zrušený tak si sám v týdnu a v neděli rad do hostinců zajížděl, do Olomuc, Rokýtle na Hrádek na Stěnsku „kroků" rumu a pod. To jakoby ho posilnilo prokázal. Do hostila poslední léta nevěl ach lásky proti, nebyl, nádražní a lázeňskou stranu při řece zastával a když někdy přede šel, tak to tam přodržmal a jindy říkal, že mu je tam zima. Po zrušení hostince, zdálo se, že nemocnými navštěvoval, jezdil dr Brousek ku dceři Šlajtýnů do nádraží pátky měsíc, když ještě držel trafiku pro kouření (trafiku držel až do poslední chvíle) a jeho zálibou bylo luštit křížovky, k tomu odebíral časopis měsíčník „Křížovky" a tím se bavil i později v nemoci zabýval. V mladších letech když byl v hostinci a držel hostinec, rád hrával karty, mariáš, žudáka a znal různé hry, ale poslední dobu to opomíjel. Také hodně požíval, co mu domácí domlouvali, by toho nechal, že hasne, chrchle a plije. V mladších letech chodil také se ženou k zábavám, tančoval na věc, ale chodil od zábav dříve domů. Zdálo se, že až přestane hostinec, že bude provázat klidný a tichý společný příjemný důchodový věk tak jak tradice a sběrný mlýn pozdržmané stáří. Ale když nadešel rok 1965, začal nadýchat a pokuřovat že má hrůzu, prochrchlávat při kroku, že mu je zima, začal navštěvovat lékaře, kapky mu dával všelijaky užívaný, které mu nechutnaly, že má mnoho žaludečních šťáv. V srpnu 1965, 21/5 byl poslán do Opočna do nemocnice, odkud však přišel 29. května nedoléčen domů. Byla řeč, že má rozklad jater. Stěžoval si stále na nechuť k jídlu, ale při tom rád vycházel do Olešnice, ven do Rokýtle na Hrádek, na báječku si dával, by mu je přinesli, aby to doma nevidětí, utekla zima a 11/5 1966 ho poslal lékař do nemocnice v Opočně, přišel zas 27/6 nedoléčen, 28 července nastoupil nemocnici znova a 24 září 1966 přišel nadobro zase zpět a mě do nemocnice již nešel. Byl již doma, měl vůli se léčit, ale nic již nepomáhalo. Ještě nejlepší ukleidňující přinesla lahvička léčivého. Doktor, byl to Hlusák, který sem z Hrádku dojížděl, ho často navštěvoval ale nepomáhal. Bylo to celý rok 1967, samé strádání, 2 dcery mu ještě velké spousty sněhu na konec promáčkly na zadku stavení, byzalé hospody zpukřelou málo udržovanou střechu, propadala se nad chlévem a stodolou, prohnily se pod těžkou i stropy. Bylo štěstí pro mamdu Ondrše, že střecha nespadla na toho samého, ležícího v kuchyni v posteli. Střecha nad komorou chodbou, kuchyní a síní, nadobro zůstala.

Přichází konec roku 1967 za stálého navštěvování jiných

nových lékařů v N. Hrádku je tu od srpna, který mu již nepomáhal, nemoc se již nezdolatelná, byl upoután na lůžko ve stavu, dostával pro ukleidnění morfiové injekce až ve středu 24 ledna v noci jeho život zhasnul, skutečnému pro něho a pro jeho manželku, která mu tak, nikam se nehnula již po 2 měsíce od něho vzdálit dovolila. Pohřeb řím.-kat. byl zpravován v sobotu 27 ledna v 15 hodině z nového hřbitova hřbitovního kaple a hojné účasti přátel a známých na místní hřbitov. Se zesnulým Ondřejem se nad jeho rakví u hrobu rozloučil za občanstvo Jaroslav Novotný z N. Hrádku vřelými dojemnými slovy se vzpomínkách na zesnulého a společenském hospodáku ve které hospodě hostinu Ondřej dobrovolně a svůj život ukončil. Z pozůstalých se u hrobu sešli všichni, Ondřejová vdova s dětmi, jen nejstarší dcera Marie z Jablonce na pohřeb jsa nemocná se nedostavila, nepřišla, což se tím stalo, když se účastníci pohřbu rozcházeli ze hřbitova, ale byla chladno, tu vzdálení se přetržitě do jednotlivých i ostatních sešli ku ohřátí a občerstvení v hostinci u Martínka, kde byli všichni kdo se tu zastavil rodinou Ondřejovu pohoštění, kde hodleli do příjezdu autobusu příd sedmou hodinou.

28. II. 1968 † Bohuslav Marek v Ohnišově.

28 února 1968 zemřel v Ohnišově Bohouš Marek, bývalý sklíčec, malodušehodec a samouk holič a střihač vlasů, zemřel v 70 letech svého života. Nám tady byl marek známým, že měl za družku manželku z N. Hradku z Bukovce Annu Livdrové v roce 1900 narozenou, sestru Marie Ondřejové v hostinci ve Rzech. Marek byl ženat podruhé z prvního manželství měl jednu dceru nyní Jarvdanou za tesaře Hejzlara z Provodova. Markovi vlastnili v Ohnišově za Novotným Zlatincem, za potokem chalupu, ve které obě rodiny odděleně bydleli, nyní Hejzlarovi v bytě přistavěném, zdaří Markovi ve světnici původní dřevěné. Stařík Mark pobíral malý důchod asi 270 Kčs měsíčně a při tom se přivydělával střihánímm vlasů holením místních sousedů. Pěs malý skromný pohřeb, zašel se v neděli do hostince, se sousedy s černým, Lojzou Novákem, cestářem Honíkem i do Rokýtle se při společnosti se pobavit. Byl menší postavy v obličeji červený, nosil brýle se silnými skly a za mlada slyšel, nosil v uchu zastrčený sluchátko. Pohřeb jako římsko-katolík měl v sobotu 2 března 1968 na hřbitově v Ohnišově, před tím navštívil po svého švagra - na koho se vždy ptával co dělá - Josefa Ondřejovi, hostinského ve Rzech.

-1968-

29. II. 1968 † Josef Čtvrtečka z Bahnách.

V úterý 29 února 1968 zemřel na Hradeckých kamenách v Bahnách Josef Čtvrtečka, bývalý malozemědělec čp. 215, nyní málodůchodce, zemřel ve věku 68 let. Narodil se 6 ledna 1900 v Novém Hrádku, byl to syn 1926 zemřelého Jana Čtvrtečky, chalupníka z N. Hrádku v Bahnách čp. 215 a 1965 zemřelé Marie Hartmannové z Blouchého čp. 36. Josef Čtvrtečka měl ještě o 2 roky staršího bratra Jana. Rodina hospodařila na mimo chalupu vzdálená rodičovském s bílým rozlehlým statkem u Brd, jak se říká v Bahnách skoutkám asi 3½ ha pozemku, chtěli se tu přivdat 3 krávy, starší bratr Jan se věnoval na vydělání živobytí při lesní továrně pracovní zimní domů šel za výdělkem na zábavy, do lesa, dělal hajného, více lidnaté najímali zvláště Švejdovi, chodil do továrny topit a pozdě hlavně vy- nů zemřely po vyjití 5 tříd obecné školy v N. Hrádku, zůstal doma na výpomoc svým rodičům na chalupě a jelikož mu v roce 1926 v 57 letech zemřel otec, hospodařil pak jen s matkou. V třicátých letech se Josef Čtvrtečka oženil s Kristinou Vogelovou z roku 1903 nar. ze Skalného. V manželství s Čtvrtečkovým 1936 narodil syn Josef, který po vyjití školy 1950 jezdil do zaměstnání do N. Města a po odbytí vojenské služby se vrátil a nyní manželé usídlili se v N. Městě. Čtvrtečkovi jsouce již sami se starou matkou odevzdali 1957 při všeobecném nábo- své pozemky na hranicích pozvolna hospodařili i se svými 2 krávami, 1 esl. stádním statkem a tak se práce již starší zbavili. Zůstal tu pouze manželé (mladší se starou matkou Marií a s druhým bratrem Janem ve společné jedné světnici 4 osoby. Josef Čtvrtečka šel 1960 do důchodu, bral asi 270 Kčs důchodu se ženou kolem 700 měs. jsou bez dobytka, bez pozemku a chovají jen kozy, krmení pící pro kozy mají dost, jsou zde pozemky kolem stavení v užívání státního statku, ale proto si málem krmení kolem stavení nanic víc než potřebují, statky pro nedostatek pracovních sil ani všechny neobsloužit a nezpracují, o hnojích tržby jim nejde. – 20 dubna 1965 zemřela matka babička Marie Čtvrtečková, stařena v 92 letech, která se vyny a machem, stále až do své smrti bydlela. Čtvrtečka jak bylo patrno byl nedružný, odjakživa menší postavy chodil půlkrčmo, pochrchlával, trochu kuřil, do hostince nechodil, chodil pěstitelce oblečení, rád si pohovořil, v létě šel někdy na Hrádek do kostela a stavil se pak na pivo. 22 ledna se Čtvrtečkovi udělalo nevolno, zavezla ho sanita do nemocnice. Druhého dne 24/2 byl z ní doma, zavezli ho opět do nemocnice, kde zemřel na rakovinu prázdničky a ucpání srdeční žíly. Pohřeb římsko-kat. byl v úterý 5 března v 15 hodin, pohřbívání po pohřbu v hostinci u Mazánka.

-1968-

3. III. 1968. † František Drašnar, truhlář.

V neděli 3 března 1968 zemřel náhle v náchodské nemocnici z Nového Hrádku čp. 276 p. František Drašnar, truhlář a odpočívající st. průmyslové školy, ve věku 65 let. Narodil se 2. května 1902 v N. Hrádku, byl to syn 1920 zemřelého Jana Drašnara truhlářského mistra z N. Hrádku čp. 276 a Dymitarovy „sukovy" ze Sněžné. Zemřelý František Drašnar byl pokud známo z 5 dětí, byli 4. bratří a 1 sestra provdaná za hostinského Valáška ve Slavíňově, dolejší hostinec u potoka. Vždy- 4 sourozenci Františka se z Hrádku rozešli a do rodného truhlářství u otce sám. Vychodil obecnou školu v N. Hrádku a po vyjití se vyučil doma u otce truhlářině a ku zdokonalení odšel z domu a absolvoval průmyslovou dřevařskou školu v Chrudimi, kde svého řemesla dopilná a zdokonalil. Po návratu ze školy v Chrudimi, přebral doma po otci řemeslo podnik svůj rozšířil a vystavěl zpodu na novém místě před svým obytným zděným po rodičích domkem truhlářskou dílnu, kterou vybavil elektrickou poháněnými stroji, jako pilkou hoblovačkou, vrtačkou a pod. Otcovu dílnu z obytného domku, kde se provádělo řemeslo v obytné světnici přenesl do nově postavené dílny při Sokolské ulici, kde se provádělo již výrobu věcí ze dřeva hlasu, nábytku ovce méně strojová s několika přibranými truhlářskými dělničky. Když však byl podnik v čase združstevňování a socialisace práce a výrobních prostředků v letech 1946-1948 odebrán, tj. kalo se znárodněn, odešel z toho a převzal funkci učitelskou na státní průmyslové a strojnické škole v Novém Městě n/Met a chodil a jezdil tam vyučovat a ve zbylém čase, jsa také již ženat se zabýval různými umělečtějšími pracemi, vyřezával ze dřeva různé drobné ohrané ornamenty propilitované vzorované růžice, hvězdy a tabulkové vzorečky a pod. Doma si zhotovil ve větší velikosti obrazný vzorovaný strop z překližek, laupaných třísek, destiček a pod. Drašnar byl společenským, za mlada všelet měl auto, cvičil u Sokola, také účinkoval, když u chrámového v N. Hrádku zpívajícího sboru. Oženil se již v pozdějším věku s učitelkou z Nové Paky 1913 nar. Růženou Labusovou z Č. Skalice a v manželství toužil se jim narodila 1948 jejich holčička, které dalšího jména Šárka. Tak žili tito manželé již v práci a spokojenosti, paní jako učitelka prý byla dle doslechu z politických důvodů, jako prý pro dnešní dobu nevhodná učitelské služby zproštěna a tak našla si službu jinou v autoreparatur- ně v Machorce při administračních pracích v kanceláři.

Občas se někdy spolu manželé Drašnarni vyšli do společnosti
posedět, pobavit a při té příležitosti Drašnar spolustolující
hosté z hostince o odborných věcech dobře poučil a pobavil.
Však v tom úprostřed jich tohoto zimního 3. března
1968 se po svém krátkém hrudním zranění nesla příchozujících
novina, že František Drašnar náhle zemřel. Všeobecná věc
2. března se mu udělalo nevolno, manželka šla nechala
rychle převézti do nemocnice, kde při operačním zákroku
zemřel. Byl ztížen rakovinou, aniž by se tohoto byl dříve vědom,
měl prý ve mitěznostech nádor, který praskl a záchrana
života marná. Při poslední poctě poslední služby již zemřelému
mu a při vyprovázení pohřbu a při rozloučení, když vše
tady muselo již mrtvola zemřelého opustit a zanechat, měla
zbylá pozůstalá paní manželce nesnáz a problém. Rodina
Drašnarova byla byznamu u církve československé. A když při
Drašnarna požádala čsl. faráře, by přišel zemřelému při
rozloučení z N. Hradku vjíti patřičný církevní obřad a kon-
dukt, tu ku podivu československý farář tuto službu odmítnul,
proč se neví, že prý měli zemřelý s farářem nějaké nedorozu-
mění a Drašnar že nezaplatil československé církvi předepiso-
vané příspěvky. To mluvili po pohřbu lidé. A tak pí Drašnarna,
bezradna na radu občanů a přátel došla na far-
ní úřad v N. Hradku ku římsko-katolickému faráři
Tomanovi, který po svolení konsistoře v Hradci Králové pozů-
stalé rodině Drašnarové vyhověl a pohřební obřad dle rítu
církve římskokatolické učinil, rovněž tak i zpěváčký sbor
římskokatolického kostela v N. Hradku přišel zazpívat
Když se zesnulým byla při tomto pohřbu a rozloučení
v domě rodiště a smutku, místním řím. - katolickým
knězem vykropena. Průvod - pohřební vůz s rakví, do-
provázený sborem učitelským průmyslové školy, spolkem
truhlářů tělocvičnou jednotou znova ožívající Sokol přá-
teli a známými v čele s kříž.em nesoucím ministrantem
a před rakví jdoucím farářem Tomanem, šel zvolna za
zpěvu zpěváčků za hlaholu zvonů kolem náměstí a
když průvod náměstí obešel, zahnul do Pokolské ulice
a rakev se zemřelým doprovázena vezená v pohřebním
voze po rozbředlém sněhu silnice až ku bývalé Suchan
kově tkalcovně čp. 126 nyní průmysl. kraciářský, kde
na prostranství pod továrnou se motlitbný průvod zasta-
vil a do kruhu rozestoupil, rakev s vozem zůstala
uprostřed a tady nastalo poslední rozloučení. Je slunný

předjarní den čtvrtek 7 března po 3. hod. odpoledne, klidno
slunko v této dosmrtné chvíli smírčelné mile hřeje, nikam se
již chladem nekrčí a v této poslední chvíli po zazpívané
pohřební písni zpěváky kostela za řízení regenschoriho
Františka Škody se předáno hřejivými slovy rozloučil bývalý
p. farář Tomaň, potom učitel státní průmyslové školy v
Novém Městě Jindř. dále za Nov. Hradecký Sokol starosta
Hofman z N. Hradku, dále jeden člen za truhlářské společ-
enstvo a za občanský výbor Novohradecký Jaroslav Drašnar.
Po tomto rozloučení zazpíval zpěváčky kůdež kostelní sbor
vedený p. Škodou varhanikem kostela píseň na rozloučenou:
Líchy krásné líchy mé, při tom zpěvu se ověnčený a přete-
vřený pohřebními vůz pomalu hnul a pohřebí průvod pozvolna
za tklivou píseň po silnici k Pokolí nyní dále k Pardubi-
cím ku krematoriu. Zástupy lidu se po dozpívání písně pomalu
a nesmatelně ze smutné hřbitovní vzdálenosti rozcházel. Pohřeb tento byl
jakési tichý bez hudby a veškerých pomp.

4. III. 1968 † Marie Hrubá roz. Andršová ze Rtuť.

V pondělí 4. března 1968 zemřela v Jablonci nad Nisou v tamní ne-
mocnici ze Rtuť z hospody Marie Andršová, nejstarší dcera hostin-
ských Andršů, provdaná Hrubá, manželka Františka Hru-
bého, bydlící v Jablonci nad Nisou a zaměstnaná oba při
sklářském průmyslu v bývalé firmě zemřela ve 42 letech v nejlepších
letech svého života. narodila se 11 srpna 1925 ve Rtuti čp. 21 (nyní
zbořeno), byla to dcera před pěti týdny pohřbeného otce Josefa Hru-
bého hostinského ve Rtuti čp. 27 a Marie roz. Šivarové z N. Hrádku
ku z Bukovce č. 202. Vychodila v N. Hrádku obecnou a měšťan-
skou školu, vyšla školu v různých dobách 1939 pohřbila krátce
čas dítě u rodičů, v nepříznivých to dobách pro mládež
kdy bylo s mládeží samé postrkování a německými úřa-
dy práce nasazování do různých pracovišť i do ciziny, bez
pohnutí a veselosti. Zemřelá Mařenka měla takovou začátečně
známost s mladíkem Františkem Vogelem bydlícím u tety Marie
ve v Dlouhém čp. 22, který již zanechal. Ta v jakési lítosti se vy-
nalila službu dalekou u katharé Šimánka v Katusicích, je
to za mladou Boleslaví, tam nastoupila 13 prosince 1941
před Vánoci. Tam vydržela a sloužila až do doby prosince 1945
Za necelý rok po vystoupení ze služby v Katusicích se 27.
února 1946 provdala za 1925 narozeného Františka Hru-
bého strojního zámečníka, syna † Josefa Hrubého a Anny
Šmerdy pobytem v Dobrušce! Po provdání se odstěhovali do po-
hraničí Jablonce nad Nisou, kde v sklářském průmyslu.
sloužili při bižuterii, zemřelá byla zaměstnaná někde při evidenci

ve skladišti. Současně manželé obas zaměstnání, žili tu ve spokojenosti a při dobrém výdělku pořídili si auto osobní z Mostkrče a při volných chvílích se s autem zajeli aspoň na Bzy ke rodičům, kde strávili vždy několik dnů. Poslední tu byli na krátko v létě 1967. Tiše 4. března 1968 přišel na Bzy přeškrabaný telegram, že manželka je v nemocnici a situace že je velmi vážná, bez naděje. V úterý ráno 5/3 ve 4 hodiny tam jede bratr František a sestra manželka již nebyla mezi živými. Úmrtí vyjednáváno pohřeb s převozem na Nový Hrádek. Příčina úmrtí: chronické onemocnění, chronická revmatická choroba srdeční. Zemřelá onemocněla na chřipku, nedbala toho, přemáhala se, šla stále do práce a když byla nesnesitelná tak, že musela jít chtě nechtě do nemocnice, kde onemocnění podlehla. Škoda žijící. Pohřeb byl konán v sobotu 9. března ze kostela sv. Petra a Pavla v N. Hrádku v 15 hod. na místní hřbitov. Byl obstojný čas ale vzhledem krajiny zalazírmi, vždy bílo, sněhu všude kam oko dohlédlo, úplata kolem 0. Pohřeb byl vypraven důstojně s hudbou, bezpočet věnců, z Jablonce přijel na pohřeb ze pracoviště plný autobus spoludělníků a spoludělnic, takže účast na pohřbu byla veliká. Na zasněženém hřbitově se se zesnulou několika slovy rozloučil s pracoviště některý z pracovník. Na pohřbu byli všichni sourozenci, kromě matka, která v pondělí po pohřbu nastupuje do nemocnice. Po pohřbu autobus z Jablonce hned odjel, ponevadž se ztmívalo, ale ostatní účastníci se zastavili v hostinci, ponevadž bylo chladno v Martinkách, kde byli skoro všichni pohřbení. Pozůstalý manžel Hrubý také smutný odjel domů ze Bzí s psíkem v úterý 12 března autobusem a vlakem. Vlak stojí jedna cesta do Jablonce 37 Kčs.

6. III. 1968 † Emanuel Škoda, dělník z Dlouhého.

Ve středu 6. března 1968 zemřel po dlouhé a zvláště u nás tolik známý Emanuel Škoda, bývalý pomocník při hospodářství vdovy Anežky Krahulcové v Dlouhém čp. 14. Zemřel ve stáří 80 let. Narodil se 2 ledna 1888 v Borovém, ve skupině chalup před Borovou, byl to syn Josefa Škody a Terezie Škodový z Borového v Kalabně č. Vyšel obecnou školu v Borovém, žil jako dělník neoženil se, sloužil za první světové války 1914-18 u vojska, byl ve válce na frontě zraněn, bral nějakou nepatrnou invalidu a když Anežka Krahulcová v Dlouhém 1936 ovdověla, a při chalupě obhospodařovala ku 4 ha pozemku a chovala 3-4 kousky dobytka, potřebovala

pracovní síly, pomocníka, ponevadž po prodání dvou dcer v letech 1931 a 1940 byla na hospodářství sama. Vroce 1937 za 2 roky zemřel, nastoupil tu Emanuel Škoda, byl tu u Krahulcové od listopadu 1939 stále až do odchodu hospodyně Krahulcové 1964 do nemocnice, tudíž 25 let. Poslední čas Škody s ním strávili, žil tu Škoda na svou prosbu. Od Krahulcové šel Škoda ku švagrovi Nývltovi v Dlouhém č. 18 a odtud po kratším čase do ústavu, ve Starkově, kde uvedeného dne zemřel. Příbuzní Škodovi z Borového a vachmistr František Škoda z Libelyně mu vypravili na Borovou slušný pohřeb s hudbou. Škoda byl vyšší postavy, člověk prostomyslný, nic nečetl o nic se veřejnosti nestaral, pod nosem měl knírek, vždy se přiměřeně choval, žádnému v ničem neodporoval, prostě co obličeji byl volňourky a u dítka, hovořil k poslechu s tlumenými dutými hlasem, 25 let mezi námi žil.

6. III. 1968. † Emil Felzman, holič z Olešnice.

Ve středu 6. března 1968 zemřel v Dobrušce Olešnický rodák Emil Felzman, ženatý holič ve věku 71 let. Narodil se 1897 v Olešnici č. 97 a, byl to syn dámo zemřelého J. Felzmana a 1948 zemřelé Julie Felzmanovy roz. Gruliehovy, soukromnice, chudé chalupnice a služebné v Olešnici č. 97a. Emil Felzman po vyjití školy v Olešnici se vyučil holičství a v tomto mezi povolání vojínské vykonával až do roku 1918 se narodil, školu tu vychodil, vyučil se a oženil a bydlel tu do roku 1938, ve kterém roce před okupací Olešnice se vystěhoval s rodinou do Dobrušky, kde měl stržené holičskou dílnu ve Krátké dlouhé ulici č. 315, kde vytrval pak již až do své smrti. Měl 2 dcerky, syna, který již u matky nebyl z Prahy a dceru, která je vyučila holičství a kadeřnictví a otec Felzman ji již jako důchodce se vypomáhal. Měli také holírnu mimo Dobrušky v Olešnicové, kam dojížděli z Dobrušky v určité dny do Olešnicové holič. Felzman tam dojížděl také v neděli do svého rodiště do Olešnice mezi své rodáky startovnedělky s aktovečkou by je ostříhal a oholil, k večeru v 6 hodin jel autobusem zpět a v Roholi se vždy stavoval při příjezdu autobusu u Albínka na stanovišti. V Olešnici mu po své 1948 zemřelé matce Julii Felzmanové zůstal dole malý chatný baráček č. 97a (45) který po smrti své matky rozbořil a vystavěl tu letní vilu na které loni chodil. Zemřel v Dobrušce, ale rakev s pozůstatky byla převezena do Olešnice, kde měl v neděli 10/3 odpoledne z kostela sv. Marie Magdaleny pěkný slavnostní rám. - bat pohřeb, na jeho pohřeb přišlo mnoho lidí, přijel zvláštní autobus z Dobrušky a z těch autobusů z Olešnice a okolí, musel být velkým a mít značný. Byl drobné konstrukce slabší prostřední velikosti v obličeji drobný,

s bílou blanou, stále se usmívající, hovořil trochu s přízvukem. Na své rodné místo nezapomínal, mnozí své rodáky v Olešnici, kteří tam po 1945 roce zůstali stále sledoval a zjišťoval a starostu Olešnici ho také zvykli si hostila ku zasmušilému hrobu, neboť se hrobu celosvětová chumelenice a vítr a byl chladno. Zahr nuli: Ant. Brož č.č. 45 d (59) tehdy žijící ve Valči, Josef Zeipelt č. 41 d (60) 1904 nar. Josef Gnady č. 39 d (62) 1912 nar. a Rudolf Strejc č. 24 d (36) 1911 nar. Zbohbývají Bernard Toman bývalý z N. Hrádku!

13. III. 1968 † Jan Martinek, v Bohdašíně.

Ve středu 13 března 1968 zemřel v Hradci v nemocnici Jan Martinek tehdy čtyřicetiletý družstevní rolník v Bohdašíně, zemřel v nemocnici následkem úrazu při zemi povolané ve věku 58 roku. Byl to syn „Zahumenských" z roku 1961 zemřelého Josefa Martínka rolníka v Bohdašíně č. 69 narodil se 1910 a po otcově převzal od rodičů zemědělskou usedlost v Bohdašíně asi se 40 kusy pozemků a majetku do založení jed. zemědělského družstva roku 1956 samostatně hospodařil a po tom roce družstevníkem. Do družstva vstupoval s nechutí, skrovným s přinucením, ponechal sám nedružstevníkem by byl přiznáním pozemků nemožným. Tady však při družstevní práci v hlavním přišel k úrazu, upadl asi při práci naspátek, naznak hlavou na beton a s bezvědomí ho zavezli hned do nemocnice v Opočně, odtud ho poslali do Hradce kde po marném léčení asi za 3 týdny zemřel. Nerad velmi nerad vstupoval do družstva, jakoby byl tušil, že mu příslušnost v družstvu přinese mnoho. Sličného jsem s ním mluvil, tak to nikdy nechválil a souhlasil v družstvu prý hostilo, že ho pro jeho odpor vůči z družstva vyhodí, ale nedočkal se, jest tudíž již vyléčen. Martínek měl nám známého syna, který se stal u statcích statku Zahorského a ožanil se 1965 bydlel v N. Hrádku od Rajmunda Ptáčka v náměstí domek s krámem čp. 247 do kterého se 1967 nastěhoval. Zemřelý Martínek byl jinak spolehlivý, v nedělích býval u sedával v Pokolí u Alberta Fábla v hostinci, kde se u piva bavil a rád vypravoval. Byl prostředních postavy, prostinký a oblékal oblečen, žádný pan ani vyžaha. Pohřeb měl za hojné účasti v sobotu 16/3. na hřbitově v Slavoňově, kde kněz od hrobu a v Pokolí již mezi Bohdašínskými, Malým, Lichnarem, Bělohrádkem, Svitlíkem neseda.

15. III. 1968 † Anna Vanžurová v N. Hrádku

V pátek 15 března 1968 zemřela v Novém Hrádku na Šibeníku v domku čp 153 vdova domkářka pí Anna Vanžurová roz. Trimlová, zemřela po delší nemoci na rakovinu ve stáří 68 roku. Narodila se 12 února 1900 v N. Hrádku čp. 103, byla

to dcera rolníka Ferdinanda Trimla „na panském" domkáři v Novém Hrádku v Rukově pod hřbitovem, vdova po 1952 rolníku Františku Vanžurovi. Vychovala obecnou školu v Novém Hrádku, provdala se a dostala se Šibeníku, do hospodářské chalupy, ku které patřilo asi 10 korcí pozemků a dvě krávy. Byla doma ze 3 dětí, 2 bratří a ona. V manželství s Vanžurou se jí narodily 2 dítky, 1926 dcera Božena provdaná Fárníčková a 1935 syn Stanislav, ženat, kteří vzdálení svými rodinami bydlels přestavbou rozšířeném z jednoho domku. V roce 1959 Vanžurová vdova se svými pozemky vstoupila vlastně dala k určování státnímu statku, hrančitkyně zbavila, sama sla do důchodu, hospodářské místnosti i chalupy pěkná stodola, chlév (stavení 1936 mně po požáru postavené) přestavěny na obývání a stojí tu nyní chalupa obložená cihlou bez pozemku, obývaná rodinou synovou a provdané dcery Vanžurová měla pohřeb v pondělí 18 března za hojné účasti Novohradského jako vždy. Měl a není již vidět vrací u chalupy, kolem které jsme se dolik my lidé ze Rzů do školy, do kostela, na koupě a vždy v celém různě naložili a skrovný pohřeb byla venku pozdravili a pronesli.

28. III. 1968 † Marie Pavlová v N. Hrádku.

Ve čtvrtek 28. března 1968 zemřela v N. Hrádku pod farou v čp. 63 Marie Pavlová roz. Fišerova, manželka Antonína Pavla tkalcovského manipulanta nyní na důchodě ve věku 72 let. Narodila se 1. ledna 1896 v N. Hrádku, byla to dcera provozníka Fišera v N. Hrádku č. 63, který chovat pár koní a přes rici jako 60 léty náhle zemřel (infarkt nebo mrtvice) a provozníka úvozní rázem zanikla. Zemřela byla ze 3 dětí, nejstarší dcery provozního Jana Kubečka č.č. domovníka v zátiší čp. 223, která již přes jmenuje léty již zemřela a mladší Josef jako důstojník 15 pěš. vojska, také již zpustlo let nazpět, zemřel. Marie chodívala na svobodných let do tkalcovny a provdala se za Antonína Pavla 1892 narozeného na Zničenáči Rzeči čp. 159, manipulanta v textilním závodě p. Suchánka čp. 126 v N. Hrádku tehdy času na důchodě, zastává kunčaci knihovníka v obecní knihovně. Zemřelá po více let ku stáru trpěla obyloztí, přibírnou tloušťkou těžké chůze, upadla prohmoždila se, byla v nemocnici upravena na lůžko a již nepostala až dokonala. Pohřeb měla po přívozu v rodině dne 31. března zům.-katol. od domu smutku příbuzným, kleru náměstí, hudbou a obřadech kostela pohřbena na místním hřbitově. Zanechala ovdovělého manžela se 3 dětmi, 2 synové a dceru, kteří jsou již mimo domov v zaměstnání.

28. III. 1968 † Alžběta Teunerová v Polomech

Ve čtvrtek 28. března 1968 zemřela na Sněženských končinách u Polomu, u své neteře Anny Gaštarcové svobodná matka, dělnice Alžběta Teunerová, rodačka z Polomu z Teunerova statku čp. 68 zemřela ve věku 91 roku. narodila se as r. 1876 v Polomech, byla to dcera 1879 zemřelého Františka Teunera sedláka v Polomech č. 68 a 1930 zemřelé Františky Borový z Dlouhého čp. 29. Byla ze 4 dítek nejmladší. Nejstarší byla Maňa, nar. 1867, provdána za rolníka Františka Janka v Sedlonově 27 (zemřela 1949) pak byl Josef, rolník obdržel mlýn doma čp. 68 (zemřel 1947) a František nar. 1876 zemřel 1939 ?/5 zemřelá nyní Alžběta (říkali Běluška Teunerova (Tejnarova) kteří otce v 38 letech stáří svého zemřel, svého otce asi nepoznala, zůstala při bratrovi doma na statku, pomáhala své ovdovělé matce a bratrovi při pracech v hospodářství. Odešla starší sestra provdáním z domova, bratr Tonda odešel na studie, stal se finančním radou při berní správě v Broumově (později) v Náchodě. Bratr Josef se oženil s Žofií Dvořáchovou ze Slatiny, se kterou se seznámil v nemocnici a kteráž rodina bratrova byla obdařena 5 dětí námi známými dětmi kteří všichni byli zdárně vychováni.

A v takové čilé rodině a většinu hospodářství nyní zemřelá svůj nejlepší věk v práci a zase v práci a nejen nejlepší věk ale celý svůj život v rolnickém bratrově statku strávila a všechny svízele a strasti zažila. A při tom všem byla ta věrná služebnice, pracující stále bezplatně, spotřebena. Sotva opustila obecnou školu přilnula ku práci na statku ve chlévě na dvoře v domácnosti a na poli, mezi svobodná děvčata nikdy nešla, společnost svobodných děvčat a mládí nepoznala, k zábavám nechodila a na žádnou módu nikdy nedbala, sotva kdy byla na Polomech u Petrů a o Sedlonově u Vogelů u Smrčky, ve věnečku, kytce bále. Ona byla vychovávána ve velmi náboženské a náboženských založené rodině, která pilně, před všechnou práci, ať to bylo v kterékoliv roční době navštěvovala dosti vzdálený kostel, každou neděli a svátek, dopoledne a sotva se odbyl oběd zase odpoledne, byli všichni pokud jim zdraví a síla dovolovali v kostele, dopoledne na mši svaté a kázání, odpoledne jako na nešporách, růženci, křížové cestě, na májových v adventě zatím na rorátě, pohřby ať to bylo v Polomě nebo nepohřbě ~~žity~~ Teunerovi nikdy

nevynechali a doma při tom všechnu práci porušili. Ku sv. zpovědi a přijímání vždy nejméně 1x měsíčně. V tomto sebezapírání při skrovné práci a modlitbě a službě takřečené rodině jaká byla u Teunerů, ztekla Běluška dlouhá léta dívčí svobody, mládí i dospělých let a i ve stáří let a vychovávat, také vemě z křesťanské lásky, jako by to byly dítky její vlastní. Nevíme znamo jak přicházely po sobě tyto dítky dospělých přinášeny a jak pamět uchovala.

Byla Anna, provdána za Laštovičku na končinách Sněžníku † 1910
2) Alžběta provdána za Francev Libchynicích † 1911
3) Ludmila nar. 1917 provdána za Balcara v Borovém † 1914
4) Marie nar. 1919 za Františka Šmíka provd. doma v Polomech. 1919
5) Marta nar. 1922 provd. za J. Baršo v N. Hrádku † 1922
6. Františka zemřela † 17 letá † 1931 † 1914
7.) František padl v poslední válce 1939-1945 † 1915
8.) Josef nar. 1912, kterého nechal fin. rada na svůj náklad v Římě 6 let studovati, nyní v Náchodě je v Rakousku. † 1912
9.) Žofie, vdaná je v Rakousku † 1920
10. Karel, je jmy v Brazilii † 1925

Vzdálení se vzali z domova a když se ta Marie ve válce provdala, nemohla se pořád svobodná tetička Běluška Teunerová ku své neteři Anně, kde na ní stařička léta, pokud schopna byla pracovala a kostel v Sedlonově navštěvovala až dožitím, sešlostí věkem v 91 letech zkonala. Pohřeb měla v pondělí 1. dubna z kostela v Sedlonově, jaký klidný tichý život měla, takový byl i pohřeb tichý, bez hudby, Běluška-skřivánka odpočívala v dřevěné, bílé rakvi, drobounké konstrukce, vyzdálá jako všichni, na pohřbu bylo mladších neznámých lidu dost, rakev bílá ověnčena věnci s bílými stuhami, též z mladých byl 1 fotografista, na pohřbu však synovi Josef a Karel a neteř Žofie nebyli, ostatní ano. Běluška Teunerova, po tak plakavém a odříkavém hrubém životě, odpočívá v Sedlonově na hřbitůrku po tak dlouhém životě, tu její práci a její život žádný nocený. Je hodno připomenouti, že strýc panny Teunerové Klynek Teuner byl od roku 1864 až do své smrti 1906 42 plných let primářem „Společenské nemocnice. A bratranec zemřelé Emil a Karel Teuner syn předešlého byl zase primářem nemocnice v Pencově † 1943.

2. IV. 1968 † Václav Mach v Libchynicích, 96 let

Větury 2. dubna 1968 zemřel v Libchynicích stařec nejstarší na okolí a měl na okrese p. Václav Mach, bývalý malorolník v Libchynicích čp. 51 zemřel ve věku 96 let. Narodil se 1872, byl do posledních časů čilý a zdánlivě v tom věku zdravý. Jeho syn, ma z

Polnou ženu Herzikovu a vnuk má za manželku dceru bý-
lého starosty obce Litohyně za dob války Obsta, kterýž syn
a vnuk tohoto zemědělce, jehož času prováděl po vesnicích kdy
nadvodského okresu umělé oplodňování krav, tak zvanou
inseminaci. Zemřelý zůstavuje syn Josef Vomáčka, vnuk
o půl desáté hodině, kam. byl z kostela v Slavníně na Slav-
novský hřbitov.

24. IV. 1968. † Josef Vomáčka „Pod Borovinou".

Ve středu dne 24 dubna 1968 zemřel náhle a neočekávaně
náš soused všude po okolí známý p. Josef Vomáčka, mlatobojník
a nejbohatší zahradník, tohoto času na invalidním důchodě
na Smržovských končinách, říkají „Pod Borovinou čp. 65. Zemř-
el v poměrně mladém věku, v pouhých 49 letech, narodil 22 února
1919 prý v nemocnici v Havlíčkově Brodě, z rodičů ze Skutče pro-
cházel z rodiny malozemědělské ve Skutči, byli 2 bratři, starší
nar. 1911. Ale vyprávění vyučen pekařství, byl za druhé svě-
tové války nasazen do práce v Německu, byl v Rakousku od-
kud po skončení války s nadšenou Slovenkou, jeli spolu na
kolech domů přes hranice do Čech a kde se spolu zdali na
Broumovsku v Heřmánkovicích rodičovskou usedlost a kde se
usadili a hospodařili. Ale manželství nemohlo být šťastné,
zemřadž si prý Vomáčkova manželka Růžena vzala z nez-
námých příčin život, v jarmaru se prý oběsila. Vomáčka, ve stal
bezdětným vdovcem. Měl v pohraničí známost od nás s jedním
Ptáčkovým synem, po různíku Jaroslavu Ptáčkovi ze Prů, který
měl za ženu z Podborviny Marii Martínkovu čp. 65. A uvede-
ný Ptáčku syn dohnal Vomáčkovi z Podborviny sestřenici,
Františku Smolovou v roce 1917 narozenou, manželství se uskuteč-
nilo, Františka Smolová, dcera matku, vdovu samotnou na
9·50 ha hospodářství opuštěná, a přistěhovala se k manželu Vomáč-
kovi do Hejtmanského, kde spolu po pár roku žili a kde se
jim narodilo také nejstarší dítko Jitka. V tom se však udalo, že
Fanda Vomáčkové matka Podborvinu čp. 65 vdova Františka
Smolová 16 listopadu 1951 náhle neočekávaně v noci do rána
zemřela ve stáří 74 roku, která posud sama se synem Láďou
hospodařila. Nebyl se tu kdo ujmouti hospodářství a tak Vo-
máčkovi hospodářství v Hejtmanských opustili a přistěho-
vali se s nějakým skrovným inventářem sem a zde se toho
hospodaření s touto pozemky 9·50 ha jak to stojí a leží u-
jali a chopili. Fándovi Smolovi svrchu vyplatili 10.000- Kčs a ostatním
se vyrovnáním šesti po 2.000- Kčs. ještě nezstará mině, příč r. 1953.
Tak nový hospodáři, následující hospodáři na opuštěných pozem-
cích samostatně. Vomáčka práci v poli, měl za zaměstnání
vždycky, hlavně si zaměstnání vyhledal mimo domov. Doma

práce prováděl naráz, když přišel z práce, potom nejvíce v neděli
a o volné dny. Děti samotný doma zavřeli a šanovi rodiče
šli na pole dělat práci. V roce se zařizovali. Zavedli chov
drůbeže, chovali jeden rok 1953 a 1954 prý 100 kusů, které se
rozlézali po širém okolí, dělaly škodu a bylo se sousedy mrzu-
tostí. - Sám Vomáčka si nějaké zaměstnání vždy místy dovr
vyhledal a zaměstnání často měnil. Jezdil do Náchoda
do „Mixu", jeden čas dělal nádražáka, jezdil v pekárně s
pečivem, dělal do okresního průmyslového kombinátu v Těšíně
a jiné. Vomáčkovi hospodařili na svých pozemcích samostat-
ně až do roku 1958, kdy bylo ve Smržovém založeno jednotné
zemědělské družstvo a kdy na nátlak shůry a nás lidem
nevinných kontingentu přistupují také do družstva s povin-
ností také odevzdat do družstva svůj dobytek a chodit do
družstva do Smržového pracovat. Ale Vomáčka sám do družstva
pracovat nechtěl, chodil do práce jinam, do průmyslu, tam vydělal
víc a do družstva posílal jeho ženu. Ta však se domácností a od 4
malých dětí pilně do práce chodit daleko přes kopec nemohla, jeho
tři statky lehko a družstvo samo mělo s Vomáčkovými pozemky pro
odlehlost a spatnou cestu potíže, a tak 1962 členství Vomáčkovo v druž-
stvu zrušili a pozemky Vomáčkovým navrátili ať si hospodaří
samostatně anebo jak chce. Na to zase Vomáčka nadával, že
když to ve Smržovém chtěli a Vomáčkovi do toho přinutili a jak
do družstva nevstoupí pokutou mu malou hrozili, ať si to již
ve Smržovém v družstvu nechají, byla z toho tahanice o dobyt-
ek, Vomáčka požadoval ten zpátky a ten zas nebyl a na pozemcích
Vomáčkových nelze hospodařilo nyní družstvo dni Vomáčkovi.
Psal se rok 1964 je měsíc září. Na Vomáčkově všechno druhý rok
vesměs úhory stojí na rozloze 5- ha půdy. Z JZD ve Smržovém
do kterého byli Vomáčkovi přinuceni a také šli ti říkají:
„Je to Vomáčkovo, my jsme jim to vrátili, protože nechtěli do pra-
ce." A Vomáčka, rare který pracuje v průmyslu říká: Já jsem
si brál jen ženu Fandu a ne pole. Hospodářství není mé, to je
ženy a ta na tom pracovat nemůže, ta má k obsluze 4 malé děti.
A tak to na poli druhý rok stojí, nikdo to nesnese ani nesesí.
Když ale okres. nár. výbor předepisoval dodávky a hrozil mu po-
kutou, jak nebude pozemky obdělávat a patřičné kontingent od-
vádět, tu se Vomáčka rozhodl a dal pozemky státu - lesům, ať si
s nimi nakládá jak chce. To bylo v roce 1964 a stát přes to ze
se stále nabádal, jak se má s onou půdou hospodařit a že
štěstí, že se ona půda stále vtrácí rádio a noviny o tom
hovořily a psaly do okresní, sám Stát aby se ukázal jak
se má s půdou nakládat, hned jak Vomáčka pozemky prostě
vrátil „Státu", bylo hned přes 2- ha orné půdy zasázeno lesem.
To když stát provedl, Vomáčka překvapen se chopil věci a začal

- ač sám byl již uznán nemocným a práce nuchopným invalidou a začal na chatce co stál nezasázel hospodařit. Úhory začal po léta 1965, 1966, 1967 orikat, sít, spásat a hospodařit. Než po jednom to nechal nést traktorem a po dva roky ač již invalidou to všeh sám usmil a prodal nebo vyměnil za kukuřici, obilí a jiné. Choval při tom také 2 krouky dobytka a také se obdělával ten původní sám zahumenku na stráňce, kterou si vyměnil v roce 1958 při vstupu do družstva. V roce 1967 se nechal na podzim zorbat přes 1 ha starých zídek pro vrchu hypce na ořeninu, kterou oranžovou v jaru 1968 ještě s kravičkama dvoy brdy porlačel, uhladil a zasel ozimu. V létě 1967 po smrtelné úrazu - halamoty, koupil si od státních lesů dvě polovice od stromu ku zpracování a vykopání polámaných dřív, což také zpracoval, krásně vařečí, nechal dal z kůlů prken nařezat a prodal co sám nepotřeboval a chvíli a také dvě prken až do Skutče bratrovi. Rád s věcmi vyznamenával, obchodoval a rád v hostincích do kterých rád chodil a v chvíli navštěvoval, dělal rád kavalíra měl všeho hojnost. A naposled několik slov o jeho zamýšlení a co s tím souvisí. Včera jak k nám Vondráka přišel, hned si mimo hospodářství našel jinde mimo domov zamýšlení, ale to častěji měnil. Nepil všechna zamýšlení uvažuje, ale pokud paměť mu. Jezdil do Náchoda do Meru, dělal na prodavače v n. městě skladníka uskladňovaných věcí, to zanechal a vozil s prodejním autem pekárny v Dobrušce se žlutým autem. Jednou jsem jel domů projížděl po Rzech k Olešnici, jezdil po chvíli po vesnicích, někdy se stavil také v hostinci, ale po delším času ho SNB přistihli, což při jízdě pil a tak mu byl odebrán asi v roce 1964 nějaký rok a nemohl již specivem jezdit, ztratil práci. Byl mnoho si najít zaměstnání jinde, a to nakonec v Orlickém průmyslovém kombinátě v bývalé traktorové stanici v Trn, kde také asi po roce práci mu ukončil, neboť stal se invalidou, se srdeční chorobou, do práce již přes 2 roky z dělat nešel, bral invalidu nad 8-9 set měsíčně a při tom jak uvedeno doma pracoval, po 2 roky všechny úhorky doma a u Líšťkova mlýna prokopal ručně sám, umazal, otrval, uložil. Byl do posledních chvil stále činným. Poslední den odpoledne se mu ozvalo nevolno - špatně, žena Fanda s obtížemi vstávala pivo a když s ním byli na cestě k nemocnici tak v Bohdašíně se mu plíce při chorobě nemocného srdce zalily krví a udusil se v autě skonal. Příčina náhlé smrti, prasklá aorta a krvácení do plicní dutiny. Tak ukončil svůj život pracovník, v mládí spolu s našimi rodiči Vondráčka. Pohřeb mužovi našimi 18 let ne dlouho a jízdu se s autem nikde

na poli, na cestě v autobuse, v hostinci, nikde nechodila být společenským, úzkým, na poli, na ohýnku ji na trhek, do dřeva, vytáhl z kapsy krabičku s tabákem ukrutil cigaretku a co již vykonával pohovořil. Byl slabší ryšlý, postavy, chodil spěšně zpuma, na pohled nebyla zdá na nemoc patrná, v obličeji obstojné živý, řeč plynná. Byl učelivý, měl postřeh, uměl německy, uměl jízdit na motocyklu, s auty s traktory, po poli s hrabkama a brá. Pohřeb měl tím. - hat. s hudbou z kostela v N. Hrádku na hřbitov Nerhradecky. V kostele v otevřené rakvi ležil Vondráka pěkně oblečen, jako živý, vylolen s bílou košilí a kravatou jako za živa. Kolem obstoupena čtyřmi průvodenstvem, lidu bylo v kostele a na pohřbu hojně, ze okolí, ze Sněžníku z Hrádku ze Olešnice, ze Skutče průvodenstvo a odjinud. Pohřeb se konal v sobotu 27 dubna v 15.30 hod. Po pohřbu pak byla při zastavení v hostinci dočasnici, kteří se tu zastavili pohostění a zdrželi se tu až do příjezdu autobusu do 3/4 na 7 hod. Vondráka, všechno tu zanechal, hospodářství na poli, v lese nechal, kšeftu, zvu manželku Františku, která mu nikdy již vyhrávat na harmoniku, nechal tu své nedorostlé 4 dítky Jiřinku, Hanu, Pepíka a Věrunku, zanechal všechno a odešel.

16. V. 1968. † Josef Pavlů, profesor v Broumově.

Ve čtvrtek 16 května na svátek sv. Jana Nepomuckého 1968 zemřel v Broumově náš zde tolik známý z N. Hrádku a z Dlouhého profesor tehdy z měšťanské školy na novém Hrádku učitel Josef Pavlů zemřel v Broumově náhle raněn při mytí ve věku 63 let, byl již od minulého roku ve výslužbě. Narodil se 1905 na Moravě v Bohumíně hraje, na Hrádek přišel nějaký z Ostravy v roce 1936, vyučoval třídy na měšťanské škole německé a tělocviku, když byla vojenskou správou v roce 1938 zřízena branná výchova ke východu v N. Hrádku pro naši obce Dlouhé - Rzy byl velitelem poručík v záloze učitel z měšťanské školy Josef Pavlů. 4 prosince 1938 byl to zahájeno a vládním nařízením č. 105 v roce 1949 zastaveno. Podléhali tomu muži z roku 1914 do 58 let. Za působení v N. Hrádku se Pavlů setkal od nás z Dlouhého s Růženou Snajdrovou z č. 23 v roce 1916 z Dlouhém č. 23 narozenou, dcerou 1943 zemřelého rolníka Ant. Snajdra č. 23, která měla v té době zavedené v náměstí č. 32 modistství (šijící dámských klobouků) a v témž domě byl též ubytován učitel Pavlů a v roce 1938, 15 června se nechali oddati. Učitel Pavlů z měšťanské školy se odstěhoval, působil v N. Hrádku do roku 1942, kterého roku se dále byl přeložen na měšť. školu

v Náchodě a v roce 1945 po válce se dostal byl přeložen na
školu v Broumově, kde jako profesor vyučoval až [illegible] r. 1961
dle nového školského zákona na 12 tř. letce. Tu Pavlů
vyučoval do svého odchodu v roce 1966 na důchod. Za své
dobrého působení v Broumově byl veřejně činným v tělovýchov-
ných a sportovních organizacích, jak v Broumově, tak ta-
ké v Náchodě, nebyl-li shrad podnikův, ovšem sportův oslav
a tělocvičných atrakcí aby Pavlů u toho se nemuselo platit.
Pavlovým ve Strmanželství narodily 3 dcery 1 syn Josef a dvě
dcery Maryša a Miluška, které jsou již ve svých rodinách.
Pavlovi manželé si po příchodu do Broumova zabrali k obýva-
ní prostornější vilu. Zemřelý profesor Pavlů si za pobytu v
Broumově připravoval odpočinkový domov, až bude na penzi
v rodné chalupě své manželky v Dlouhém čp. 23, kde si
pobyt po více let po příchodu do Broumova zařizoval, budo-
val, ale posud tu nebydlel. Pavlů zemřel náhle, nenadále
bez rozloučení. Pohřeb jeho byl vypraven římskokatolický po ze-
dušní mši svaté v Broumově v úterý 21. května přivezen na
nový hřbitov do kostela, kde v otevřené rakvi odpočíval, jako
by spal klidně s přilbou mosaznou na skříni na prsou.
Účast na pohřbu byla veliká, různých spolků a instituci
tělovýchovných, školy s profesory, co těch věnců a kytic, kte-
rými byla rakev obložena, celkem 26 věnců a velikých
věnců a kytic. Po obřadech v kostele šel průvod za hlaholu
zvonu a hudby kolem náměstí a na hřbitov, kde v polovici
hřbitova na levé straně, ve hrobě staří Šnajdrové zemřelé
1964 uložen. na hřbitově nad rakví měl přednes zástupce
školy a profesorského sboru Broumovské dvanáctiletky,
za tělocvičné spolky z Broumova, zástupce obce Sokolské,
uniformovaný jedinný v sokolském kroji byl z Broumova, za občan-
stvo z n. Hrádku se rozloučil Jaroslav Novotný, za znovu-
vzkříšeného Sokola z nového Hrádku, po tolikaleté poroše
Sokola promluvil Antonín Hofman truhlář z Nového Hrádku.
Účast na pohřbu byla veliká, kolik zvláštních autobusů
bylo z Broumova v Náchodě a v těch dalších aut plné ná-
stupiště. Po pohřbu nejvíce kranců z příbuzenstva se ztratil v
hostinci u Martínka.

Toho dobrou zemřel lékař MUDr Josef Hlavka ve stáří 66 roků
na Hrádek přišel 1928, odešel 1945 do Teplic-Šanova.

19. V. 1968 † Ludmila Heritesová v n. Hrádku

V neděli 19. května 1968 zemřela v nemocnici v n. Hrádku
vdova Ludmila Heritesová, rozená Lepšíová z Nového Hrádku č. 32
zemřela ve věku 72 let. Narodila se 22 července 1895 v Praze,
byla to dcera profesora Lepše a majitele domu v n. Hrádku
v náměstí č. 32 (říkalo se „Dům u Lepšů") před dávnými mi léty
zemřelého, syna to Františka Lepše a Gabrielky obchodníka.
Profesor Lepš měl 2 dcery: Ludmila mistu zemřela a Božena pro-
fesorka narozená 1897 t. č. byli v Praze. Tyto 2 dcery podědily
po otci profesoru dům a jsou spoluvlastnitelky. Zemřelá vdova
Heritesová má na živu 1 dceru Tatánu, v roce 1921 narozenou
nyní provdanou Köhlerovou, se kterou bydlela. V domě bydlí ještě
dalších 5 partají. Heritesová což již přistárlá, duchová snad ne-
brala, chodila do nynějšího stáří do továrny do práce a pozdějším
byla označována továrnu dělnice. Byla 27. května zpopelněna.
Posledních chvilek chodila k obchodníku-papírnictví Kratochvíle pro nový
„Listový deník".

24. V. 1968 † Marie Ptáčková v n. Hrádku.

V pátek 24. května 1968 zemřela v nemocnici svobodná důchodky-
ně z Nového Hrádku čp. 9 Marie Ptáčková po hostinských Ptáč-
kových na Hrobkách. Zemřela ve stáří 86 roku. Narodila se 12 ledna
1882 v n. Hrádku čp. 9, byla to dcera Josefa Ptáčka, chalupníka
a hostinského v n. Hrádku čp. 9 a choti Ptáčkovy rozené Pavelové
babičky v n. Hrádku č. 9. Po vyjití obecné školy v n. Hrádku, vypoma-
hala doma svým rodičům při hostinství, později když se
vystavěly nové hostinské místnosti, chodila do továrny. Po smrti svých rodičů
kteří již jsou po léta zahrabáni, hospodařila po nich na Hrobkách
ve velkém usedlou chalupu a věnovala se vedle obětavé služebné hosti-
la, úklidem v kostele a posluhou kolem. Byla jí vidět při pohřbech
zpívat na kůru, byla pomocná při úklidu kostela, na faře
při obstarávání kostelního prádla, vypomáhala při okrašlování ob-
tářů květinami a pod. Zemřela byla pohřbena známe ze 3. dětí:
Míla mladší sestra prov. za Balcara, která již před lety zemřela a
jejím manžel Balcar. Zemřelá m. Ptáčková žila ve své chalupě na
Hrobkách do poslední doby se svou sestřenicí v r. 1906 nar. neteří Ludmi-
lou Balcarovou. Pohřeb byl v úterý 28 května z kostela v n. Hrádku na místní hřb-
lov Balcarovou. Pohřeb byl v úterý 28 května z kostela v n. Hrádku na místní hřb-

24. VI. 1968 † Josef Pavel (končelu) v n. Hrádku

V pondělí 24 června 1968, zemřel v n. Hrádku t. č. důchodce
Josef Pavel (přídomek po dědovi Kouřil, bývalý u obce kováři)
za bývalou Sychrovskou ztkalcovnou nyní „Velkoobchod" domácí
v n. Hrádku čp. 35, zemřel ve věku 72 roku. Narodil se

74

9. března 1894 v Novém Hrádku čp. 159 (je to u Rzi u silnice) byl to syn Františka Pavla (kováře) chalupníka z N. Hrádku čp. 159 (u Rzi nyní bydlí Hlamta) a Ludmily rozené Nohavcové z Kunic. Josef Pavel byl z 5 dětí (z jiného otce manželství, otec byl drahnář různý), byli 4 hoši vlastní bratři a 1 sestra. Vychodil obecnou školu v N. Hrádku, chodil ze Rzi přes Sibenik a vyučil se v N. Hrádku v námětě u Františka Hartmana obuvníka čp. 39 řemeslem neosamostatnil. Oženil se s dcerou o 3 roky starší Františkou roz. Bubeníkovou a koupil v N. Hrádku po Grulichově kominíkovi domek čp. 35. Josef Pavel obdržel na svou žádost trafiku, prodej tabáku a tabákových výrobků, prodával si brambory, krmný šťávník, který si postavil na náměstí v horní části, pohřební kapli sv. Jana Nep., ve které po více roku prodával tabák, cigarety a pod., který podnik však již před více léty zrušil a chodil na práci při stavbách v N. Městě a jinde až do zdravotních důchodu a v důchodě potom dělal až do posledních dobrých let v N. Hrádku u „Velodrůvšťa" nočního hlídače. Josef Pavel byl dobrý kamarád hrnčířské malé postavy, jmenovalo ho všeobecně Jozka Končelu, byl všude známým a zašel si občas do hostince na skleničku, byl veselejší mysle, hovořil a humorval na dvorech a při hovoru si zakrýval rukou dlaní ze strany ústa, nikomu nevěřil, kouřil byl rád na světě, chodil prostince oblečen a zdaleka se hlásil. Řím.-kat. pohřeb měl ve čtvrtek 27 června. Zanechal po sobě ženu a 1 syna.

26. VI. 1968 † Josef Sláma, zahradník u Bartoně.

V neděli 26 června 1968 zemřel v Ostravě v nemocnici bývalý zahradník a domovník z Bartoňových vil p. Josef Sláma čp. 42 v Dlouhém, zemřel v pozdním skoro stáří 65 roku. Narodil se 2 srpna 1903 v Uničnicích u Duchcova, byl ze hornického mistrského rodu, uměl dobře německy, dobrý Čech, vyučen zahradník. Na Dlouhé přišel 1. března 1938. Přišel z Čakovic, kde při zámku barona Daubka zahradničil. Byl to opravdu zahradník znalý svého oboru velmi dobře rozuměl, vyznal se v zahradnictví, okrasném, parkovém i v ovocnářství, byl obeznámen. Na Bartoňom najmutých pozemcích od Vymětalka založil zahradník Sláma velkou školku ovocných stromků z jádra a pupek, očkoval je, vypěstoval a potom rozprodal. Ještě u barona Daubka a potom u Bartoně, obojí si a potom přišel od komorníka dvorského a salonního etiketu, uměl s pány mluvit, úklony dělat a naučil se i servírovat, jídla předkládat a podobně. Žena tak i jeho manželka - přišel se ženat-

Slámový. Když potom po revoluci 1945, byl zde ubytován ve vilách p. Bartoně ministr zahraničí Jan Masaryk a s ním vyšší hosté, zahradník Sláma je obsluhoval a při Slámových jim vyvářela. Masaryk a po něm Clementis si je oblíbili a vzali p. Slámu i se ženou do Prahy na ministerstvo zahraničí a do Černínského paláce, kde Sláma účinkoval při vypravování hostin, pro zahraniční hosté a j. - Manželka p. zahradníka Otmalie nar. 1906 25 února v Semberku byla polské národnosti a v manželství se jim narodily 2 chlapci, 1926 Miroslav a 1929 Jaroslav. Syn Miroslav vystudoval na hospodářských středních školách, 1950 byl profesorem III. třídy, studoval v Brně odkud pochází při Slámově. Syn Jaroslav studoval za 4 letého lesnické škole v Frýdlantě. Rodina Slámova se vystěhovala z Dlouhého na misie zahraničí do Prahy 9 listopadu 1948. 1949 se však z Prahy dostala na konzulát Československé republiky do Varšavy odkud dvakrát psali. Vroce 1952 v září na se s p. Slámou ve Varšavě sešel František Smrček ze Rzi č. 4 s nímž bytem v Praze a zaslali společně z Varšavy lístek. Zahradník Sláma byl vysoké majestátní postavy, měl pěknou výřečnost, uměl vyprávět a bavit, chodil však dost často navštěvovat a vzpomínáme rádi často na to jak jsme si večerek opravdu věcně pohovořili. Sám jsem k němu na besedu do jeho bytu na Dlouhé čp. 42 chodil a při Slámová všeho vždycky uctivě, čaj s rumem, zákusek a prodlidé na Slámu nedovolili, že je pánovitý a prý říkali, byl to opravdu věrný a pořízný služebník svého pána, uměl přežvýkat zvláště za velikého chaosu 1945 v inventáře něco zcírit, nikdo by nic v takovém rumraji nevěděl, ale Sláma vše pročíže střežil a uchránil a jak vše přijal, tak všechno zde zanechal. Pravý charakter. Rodina ta pro velikých událostech a změnách, se odtud navždy i ministerstvem vystěhovala a více se nevrátila v roce 1953, přišel jsem dotaz na p. Slámu od ministerstva zahraničí, kádrového oddělení ministerstva zahraničí, jednalo se o politické zaměření a o spolehlivost - ten čas byl ještě zahraničí ve Varšavě a v roce 1954 další dotaz od Národního pro-vníku. Léčivé rostliny v Zbraslavi, tu již byl asi propuštěn z Varšavy a našel si místo ve Zbraslavi. Po mnoha letech se rodina Slámová z nenadání přihlásila z Prahy z Hradčan, ze národní galerie a poslední z Prahy 4 na Vršelí, kdy šel již p. Sláma do důchodu, brál 960 Kčs měsíčně důchodu. Zasílal pozdravné lístky ku zmiňovaným, k Vánocům, k novému roku. Přípravoval se, že v březnu přijede s manželkou do Olšnic ale nepřijel.

Až z nenadání přišlo parte že 26 června 1968 zemřel po krátké těžké nemoci ve věku 65 let Josef Sláma jako zaměstnanec národní galerie v. v. a že byl v sobotu 29 června ze 13·30 hod. zpopelněn v místním krematoriu v Ostravě. Po kondolenci a obřadu, že byl zpopelněn až v Ostravě, při Slámově pohřbu jsem vypravila jak Sláma zemřel. Že z Prahy jel začátkem června do Vítkova zdráv, tam po týdnu Sláma onemocněl na ledviny (nos) pobyl týden v nemocnici ve Vítkově. Do toho Vítkovů jel Sláma společně se synem ale ta jela z Vítkova dál do Havířova k sestře a Sláma zůstal ve Vítkově. Po týdenním pobytu ve Vítkovské nemocnici syn Mirek pro vše ošetření do nemocnice v Ostravě, kde po 14 dnech zemřel a kde byl potom také zpopelněn. Při slavnosti jsme se, že je po jeho nenadálé smrti zdrcená a že měl pohnutě vypravený pohřeb, který mu uspořádali synové zahraničního a hezkého se v Ostravě vyučil. Paní Sláma vzpomíná na 10 letý společný život v Plzni (od r. 1938-1948). Pan Sláma byl vyznamenán čs. a rus. vojenským vyznamenáním umístěním má v zálivání Italich na hrobě.

1. VII. 1968 † Anna Píšková roz. Nýčová v N. Hrádku.

V pondělí 1. července 1968 zemřela v N. Hrádku tovární dělnice Anna Píšková roz. Nýčová v N. Hrádku v Lipce čp. 198 vdova po 1954 zemřelém Karlu Píškovi sévci v N. Hrádku čp 56. zemřela ve věku 72 a půl roku. Narodila se 22 ledna 1896 v N. Hrádku čp 57, kde vychodila obecnou školu, chodila do továrny a později se provdala za vdovce Karla Píško sévce, který 1957 zemřel.

12. VIII. 1968 † Emilie Knoulichová v Bačetíně.

V pondělí dne 12 srpna 1968 zemřela v Bačetíně Rzoucká rodačka vdova rolnice na rýmínku Emilie Martínková provdaná Knoulichová v Bačetíně čp 18 stařena ve věku 90 roků. Narodila se shodně s dnem úmrtí 12 srpna 1878 v Snížném č. 33. byla to dcera 1941 zemřelého Vadava Martínka rolníka ve Rzech č 7 a 1948 zemřelé Marie Světlíkovy ze Rzy 7. Zemřelá vychodila obecnou školu v Novém Hradku v letech 1884 až 1892 pomáhala doma při hospodářství a v 19 letech 17 listopadu 1897 se provdala do rolnické usedlosti v Bačetíně čp. 18 za Josefa Knoulicha rolníka. Byla ze 3 dětí sama nejstarší byl bratr František zůstal doma 1886 nar. sestra Marie nar. 1888 provdaná v Mezilesím Fialová. Emilie provdala se nic né daleko ale mnohokrát se na Rzy doma prosamovi práci ne-vodívala, jakoby zapadla, lidé ze Rzí ji ani neznali a tak že Rzí nám nikdo nevzpomněl vždyť byla 71 roků ze Rzí pryč. Pohřbena je jako římsko-kat. v Bystřicu.

18. IX. 1968 † Františka Hánlová v Dlouhém.

Ve středu 18 září 1968 zemřela v náchodě v nemocnici z Dlouhého ob. čanka a rodačka Františka Hánlova rozem Martínková, manželka Adolfa Hanzla z Dlouhého z čísla 24, zemřela ve věku 66 let. narodila se 2 května 1902 v Dlouhém čp. 1, byla ze dcera 1949 zem. rolníka hostinského Jana martínka z Dlouhého čp. 1 a 1934 zemřelé marie Prayzovy z Dlouhého čp. 7. Zemřelá Františka byla ze 3 dítek (Anežka, Marie, František) nejmladší. Po vyjití školy v Novém Hradku a v Dlouhém pomáhala doma při chalupě s 5 ha pozemky a 3 září 1929 tuchově v 27 letech se provdala za zvoleného manipulanta o 1 rok staršího Adolfa Hanzla z Dlouhého z chalupy čp. 24. V manželství se těmito Hánlovými, kteří stále bydleli v společné domácnosti s rodiči a sestrou Mančou na hořejším Dlouhém v chalupě čp. 7 narodily 4 dcery: 1931 dcera (1933 zemřela) 1933 Hvězda (1954 provdána za Jeníka) 1936 dcera (nr.) a 1938 Marie. Zemřelá Františka byla převážně zaměstnána v domácnosti svých rodičů v Dlouhém v čp. 7, po provdání u své rodiny, bydleli vždycky stále v chalupě po rodičích Martínkových v Dlouhém čp. 7 a po postoupení pozemku 3 ha u chalupy v roce 1958 stálému stavku, když by manžela František nebyla nevrožitelného důchodce ve zabezpečení, vyhledal ji manžel Adolf Hánl zaměstnání v náchodě v krámku, v maloobchodě stánku a prodeji kuřáckých potřeb, tabáku a cigaret, kam se do domu z Dlouhého do prodavačky 5-6 roku dojížděla denně od Jeníka autobusem. Ale ubohé ženě, nyní prodávačce zdraví hu stáru neslužilo dojížděla poslední léta bídně jak po domácku s hůlkou k autobusům až konečně dosáhla hubeného důchodu, který hu 400 Kčs měs. pobrala asi dvakrát a onemocněla páčem, upoutána jistě i se svým churavým manželem Adolfem na lůžko a ponevadž nebyl jim dozoru nemocným kdo posloužit, dcery jsou v Náchodě a syn v práci a jejich tu v chalupě nechť, odstěhovali je do Náchodu k svým dcerám a asi po 10 ti denním pobytu v nemocnici v Náchodě zemřela nad na rakovinu jater, o které nemoci u ní nikdo nevěděl. Zemřelou převezli z Náchodu do kostela v N. Hrádku, odkud mila v sobotu 21 září slavný římskokatol. s hudbou pohřeb odpoledne o 3 hod. Po pohřbu se účastníci stavili v hostinci u Martínka a nejvíce si zvláště příbuzní pohovořili. Pohřbena na jest v hrobě vedle cesty, kde je pohřbena též sestra Anežka Valášková zemřela 1965. Zemřelá byla ze 3 dětí, 2 starší sestry Anežka Valášková 1965 a Marie Martínková nr. 1967 ji předešly.

23. IX. 1968 † Adolf Hánl z Dlouhého č.7.

V pondělí 23 září 1968 zemřel za 5 dní po své manželce Dlouhý soused a občan Adolf Hánlu z Dlouhého, zemřel v nádhodě kde posledních krátký čas bydlel se svou svobodnou dcerou Marií, zemřel v ne vysokém stáří, jsa 5 dní vdovcem ve věku 67 let. Narodil se 23 listopadu 1901 v Dlouhém 24, byl to syn 1950 zemřelého chalupníka a okresního cestáře Josefa Hánlas z Dlouhého č.28 a potom čp. 24 a 1922 zemřelé Alžběty rozené Dlouhého č.24 zemřelý Adolf Hánl byl ze 6 dětí, žijící v počtu a z nich pátý již odchovaný. Vychodil obecnou školu v Novém Hrádku (v rámci v Dlouhém) byl z četné rodiny a chalupa malá na panském a tak musel si po vyjití školy hledat výdělek mimo rodinu. Chodil po vyjití školy 1915 do Chalemky u Augustýna Hejzlara, mlynáře to zámožného ve Dvorci č.18 a když se 1919 oženil s Františkou Martínkovou v mlýně, vzal ho příbuzný strýček původní Hrušinský Přibyla, továrníka do zaměstnání, obdržel lehčí práci dělat skladníka u účetního v podniku Přibylově ve kterém bývalo na 250 muž a dívčích, byla to vzdálenější práce s majetkem podniku, zakladatel Ferdinand Přibyl byl bratr ze staré Dvorcký Františky z Dlouhého, chuť mu Hánl po léta až oženění (1924) až do znárodnění podniku (1948) a dále do roku 1952, kdy tu byl z práce propuštěn pro svá nižší majetkovou manipulaci s prodávaným bavlnou a po odbytě zvrbě a čtvrtě ujal se lesa v Dlouhém na své jméno hospodaření (pomáhal knihovně paní na Marii Martínkové sestru Zdeny) až do roku 1958, kdy pozemky na nátlak nadřízené moci postupuje státnímu statku a Adolf Hánl se stává státního statku zaměstnancem nebo dělníkem, nebo nádeníkem pro všechnu nevyhýbavou práci.
Při volbách do MNV v květnu 1957 byl Adolf Hánl zvolen za člena místního národního výboru, ve kterém se stal tajemníkem MNV, kde vedl po celé své trvání do konce června 1960 písařskou agendu, byl činným vždy večer po práci ve statku, sedával večer ve škole v místnosti zřízené pro MNV dlouho do noci u papíru takže se v letním čase holdbrát s prázdným žaludkem musíval vystpal. Pro onemocnění páteře mezi hrudní práci ve statku byl doma uvolněn přerušit 3 srpna 1960 a vstoupil do nemocnice v Rychnově 7 Kle, byl delší čas léčen v tuberkulosním sanatoriu v Žamberku a po propuštění po novém roce 1961, nebyl již schopen, obdržel nízký zemědělský důchod, asi 350 Kčs měsíčně, doma v rodině nemoc umístěné, vzali ho příbuzné u JZD v Dlouhém (na Volhradě u Hlámtové) mezi sebe

aby zemědělskému družstvu (JZD) vedl písemnou agendu - jako účetního, kde také u předsedy na Volhradě v č.28 přespával, dopo zotavení si našel již poslední zaměstnání, by si alespoň něco k blánému důchodu přivydělal, v Tisu u Děčeny po odchodu onemocnělého účetního Adolfa Bože 1965 z jara - k podzimu 1965 jako noční hlídač. Vždy na noc dojížděl hlídati do Tisu u Sněženského mostu de dne pak spal. To vedl do polovic května tohoto roku 1968, kdy zase vážně onemocněl tak že nemohl již zastávat příčlo. Bydlel doma, onemocněla také žena, leželi pak nemocní oba, byli tu (z Dlouhém č.7) samotní, děvčata dcery jsou v Náchodě, kde trvale bydlí, syn Ota je svobodný v práci v Děčíně domu přijíde - nepřijde, tak se dcery rozhodli a odstěhovali oba rodiče k sobě do Náchoda. Dcera Zdeňka, ta je provdána za Jeníka dodílili vyjstavbou nový byt a uvolněný starý obydlí druhá svobodní dcera Marie s námi nemocnými rodiči. Ale 8 září nemá matky a manželky Františky dostoupila vrchole, že musela do nemocnice, kde asi za 10 dnů zemřela na rakovinu jatra. To přivezou na Hrádek měla pohřeb v sobotu 21 září a na pohřbu byl také tento zemřelý již manžel. Sešel jsem se s ním, před pohřbem v hostinci na Hrádku u Martínka, pařikal si na dech a z tlumeného hlasu a z modrých pysku, bylo patrno, že je nemocným, při pohřební obřadu v kostele zůstal sedět v klidu v hostinci a po obřadech v kostele přišel na hřbitov k pohřbívání bylo krásně. Po pohřbu se ještě v krouřku mezi přáteli a potom setměním - pohřeb byl odpoledne - odjel s dcerami autem k Náchodu, to jsme ho viděli naposledy. Za 2 dni potom došla zpráva, že v pondělí Adolf Hánl zemřel, žaněn byl při vynášení pohřebního od kamen ven mrtvici. Byl přenesen na hřbitov Hrádek, pohřeb se konal ve čtvrtek 26 září z kostela Všetřené rakvi, byl jak živý, jak by spal, rakev bohatě ozdobena přáteli a dcery na dálí do roku dýchnice. Pohřeb měl důstojný hudbou lidu bylo víc než v sobotu před tím manželka, nesli ho za pohřbívalí družbníci, kterým dělal nějaký čas, snad asi rok účetního, kterého Pohřbem vedl manželky. Po pohřbu se zase rozešli přátelé a ostatní z hostinci k pohřbívání. Oba manžele po pře pohřbíval mimo Náchodský kněz farář Janko rodák z Dobřan, který jsem nastoupil 1 září. U hrobu nad rakví měl řeč z Dlouhého Josef Zelený, který je z příbuzenstva zemřelý je bratranec ženy. Na pohřbu byl Bělinský Martínek se synem. Tak zanikl z Dlouhého rodný, dlouhý, starý rod Martínku a Hánlu a v prostorném, kdysi tak živém a rušném příbytku mimo již starý, sešlém čp. 7 zůstal, mrtvý Ota Hánlu v roce 1938 nar. samotinký. Dříž nějakým rokem zde bydleli pohromadě 2 rodiny 8 lidu, šilo se na kolik stavů - švadlenský závod, stálé 3-4 učednice švadleny. Časy se mění.

10. X. 1968 † Maruška Černíková, profesorka.

ve čtvrtek dne 10 října 1968 zemřela v Praze v nemocnici Marie Černíková, profesorka průmyslové školy strojnické v Novém Městě nad Metují, zemřela ve stáří 54 roky. narodila se 27 října 1914 v N. Hrádku, byla to dcera cílnického strážmistra Černíka. sloužícího cílníka na cílnické stanici v N. Hrádku a 1958 zemřelé Marii Šípové z Nového Hrádku. Byla z manželství Černíkových sama, ale z N. Hrádku se v mlnší rodiče brzo vystěhovala s Jiřím ložením cílníka Černíka na jinou stanici, snad do Horiček a nice v Hrádku nebydlela. To bylo před první světovou válkou. Otec M. Černíková měla s Hrádkem spojení, už měla v Hrádku sama matku a ze rok měla léta po Bílovicích v restauraci pra farou, kam pokud Bílovi v restauraci bydleli dojížděla na návštěvu ho své léta o sestřenice prodavačce Svitavské. Maruška Černíková po vyjití obecné školy, navštěvovala učitelský ústav stala se učitelkou a později po příslušné praxi byla 16. 6. 1958 v aule staroslavného Klárova promována pedagogem (stala se profesorkou) Působila jak učitelka tak i profesorka pokud známo stále v novém Městě nad Metují, posledně jako profesorka na státní průmyslové strojnické škole. Černíková žila ve společné domácnosti se svou matkou se sestrou po mnohá léta nemocnou matkou, která také dožila 1952 k smrti a z toho snad důvodu se ani neprovdala a zůstala svobodnou. Nemělo rodiče, ale zemřeli mnohem dříve než matka, neměla manžela ani dítěk, neměla bratra ani sestru, byla sama a sama, nejbližší příbuzná její byla jedna sestřenice Květa Svitavská v Praze, ku které každý měsíc jezdívala a mimo toho na všechny svátky a prázdniny, kde své volné chvíle a odpočinek prožívala a sem jezdívala. Když letos onemocněla, vstoupila v Praze do nemocnice, aby byla poblíž své příbuzné sestřenice Květy Svitavské (Praha 7 u Letenského sadu 5) a její dcery lékařky a dnes zemřelé lékaře, kde zde rodina Svitavských vypravila sirotě prof. Černíkové v Praze ve Strašnicích 15 října hrobek žehem. Černíková zemřela jako římsko katolička a bez zářetě. Na průmyslové škole v N. Městě 7 Mat vlak po delší době černý, smuteční prapor.

Jar. Seifert:

Však na rozhraní tichého dnů
když zlý jíž pláčem skončily
jako by tichý spomlnul
snad z oblak nebo z katedrály

a ústa jež jsme líbávali
učili jsme na čele
snad z oblak nebo z katedrály
kadeřnivé sny a andělé.

11. X. 1968 † Ludmila Hlenclová v N. Hrádku.

v pátek 11 října 1968 zemřela v N. Hrádku a v okolí nejstarší osoba, dlouholetá vdova Ludmila Hlenclova, ve stáří 1 lnuých 94 roků. Narodila se 14 září 1874 v Borovém, provdala se do N. Hrádku za dílníka a vrátnáka, dámo a dámo zemřelého Františka Hencla, byla to od jakživa dělnice, vyčerpala holík léta, nám známe 2. tlouhá let od počátku po Hrádku v nájmu nyní nízká důchodkyně dožívala ve stáří kde zemřela. Posledně byla v nájmu v upraženém chalupě přídomky m.n.v Václava Suchánka. Pohřbena v N. Hrádku.

16. X. 1968 † Bohumil Černý, ve Sněžném.

Ve středu 16 října 1968 zemřel ve Sněžném, bývalý mlynářský stárek ze mlýna p. Josefa Líčka ve Rzeči Bohumil Černý, č. d. domkář a dělnodce ve Sněžném, zemřel ve věku 79 a půl roku. narodil se 3. března 1889 mlhde v Skčíně, byl to syn 1934 o nadvě v nemocnici zemřelého Josefa Černého sedlce a dělníka, posledně bydlícího ve Rzeči č. 27 a matky Bohumila zemřelá již ve školních letech. Zemřelý Bohumil byl ze 4 dítěk Líčního nejstarším a kdyžtím matka ještě malým dítětem zůlý zemřela, dál zůstávají ještě 41 roku starý všechny 4 dítky. Bohumila nar. 1889, Boženu nar. 1891, Josefa nar. 1893 a Ferdinanda nar. 1896 Dlouzské obci na starost, ač se o mě obec o živení jich postará. Bylo to dle knihy obcí protokolu z roku 1901. 7 dětí byla na dětí dražba, Ferdinanda 5 roků starého si béře Josef Líček, mlynář za 70- Kč ročně, Josefa 7 let starého si béře Emanuel Černý stejně za 73 Kč, Boženu 10 roku M. Kašková za 40- Korun a Bohumila si béře Jenarich Hrnčířích v Skčíně za 30- Korun ročně. Dražba byla každý rok ze postupně byly vydražený zdarma, bráný za práci. Tak bylo i s Bohumilem. Dražbu činil tehdejší starosta Dlouzské obce Andreš. nejstaršího Bohumila se vzhledem k tomu že byl odrostlý a když školu opustil si vzal mlynář Josef Líček bez dražby, zdarma, kde se mlý Bohumil vyučil ve mlýně mlynářině. Roku 1918 odveden za Rakouska k vojenské 3 leté službě v dragounu a po válce, když přišel z války 1918 se vrátil na staré místo k Líčkovým kde vedl mlynářství jako stárek až do r. 1932. Po odbytě vojně po válce se oženil s Josefou Mádrovou ze Sněžného, kde si manželé Černých koupili a upravili chalupu přikoupili pole, chovali dobytek a hospodařili po roce 1932 opravdíví, Černý mlýn již opustil. V manželství se Černým narodily 2 chlapci: 20. 3. 1920 Ladislav a potom Bohuslav. Tíž zemřelo-

jeně ve Sněžném hospodařili, děti vychovali a do života různým
lům nechali vyučiti a do posledních vyprovoditi a již ustaralí
důchodci přenechky a hospodářstvím opětovali, nechali si pro
sebe jen to nejnutnější, kozu chovali jen pro mléko. Letos
vánocích na prodání, když se koza chvíla, šel a doprovázel kozu na Božíčí konec
ke kozlovi. Cestou když spolu hráčili, potkali proti jdoucí
cí auto, polekaná koza vrazila do svého průvodce - hospo-
dáře, porazila ho a byla to jeho poslední chvíle života, dle
vyprávění vrátil nepoznal, ranila ho mrtvice. Dědný byl vyz-
náním různých. katolík a jako takový pohřben na hřbitově
v N. Hrádku. Zůstalá po něm vdova a 2 synové, dcery byly
mimo postavy, tiché poroby, do společnosti nechodil, poslední
léta byl velkých polykých a chůze, činil dojem otupělého s
malým postřehem.

23. X. 1968 † Božena Vogelová v Olešnici.

Ve středu 23 října 1968 zemřela v Horní Olešnici Božena
Vogelová (Vogelka) rozená Gruliková, manželka Vendelína
Vogela, domkáře a cestáře v Olešnici č. orl. h. čp. 183 (17 h.)
zemřela po delší nemoci ve věku 72 a půl roku. Narodila se
17. března 1896 v Sudíně, byla rozená Gruliková z Olešnice,
Po vyjití obec. školy v Olešnici byla poslána za živobytím po
služkách, jako služebná. Zrána pro školních letech sloužila ve
mlýně ve Psích u Lišky a asi po 2 letech změnila službu
sloužila potom v Olešnici nad náměstím u učitele Františka
Nováka čp. 128 (55 m). Služební Božena Gruliková si na
této službě u učitele Nováka učinila známost s cestářem
Vendelínem Vogelem z Horní Olešnice, domkářem čp. 17 h se kterým
se nechala 1921 oddati. Cestář Vogel měnící ho národnosti ži
hledat práce proti údržbě okresní silnice až do zaujetí
Sudet německ v roce 1939 v republice Československé a potom
dál v Říši německé až do osvobození 1945. Při odsunování Něm-
ců do Říší poroce 1945 zůstala rodina Vogelova, přes to že byl
majetek zkonfiskován bydlet v Olešnici dál, poněvadž byla uzná-
na za rodinu smíšenou, žena-matka byla česká národnosti
češka. Vogelovi jako lidé pilní a stále měli upravenou chalupu,
Vogel sehnal při svém povolání hodně trávy a hnojení z kuchyně
a příchodu a chlévů si hráčku až do r. 1945, dále jen kozu.
Vogelovým se narodily v manželství 2 dítky, dcery, v roce 1922 1/1
Berta a v roce 1928 dcera Marta. Po převratě po roce 1945 dcery pro-
dány a bydlí v Olešnici - Berta provdána za cestáře Smolu
bydlí v čp. 202 (68 h) a Marta za Jaroslava Lukáška (zedníře)

u státního statku v Olešnici č. 90 (39 m). Po roce 1945 byl Vogel ja-
ko cestář v roce 1883 narozený penzionován, žena-dědova. Jako
již vdova dědova, žije již spokojeně tiše dál, ale Božena Voge-
lová ho starším letům, zpočátku neslužila, byla po dlouhá léta
nemocná, nikam nevycházela, držela se stále doma, hledala si prá
své churavosti své domácnosti, k posledu byla jaká nízkých zas
katolický že byl vyprávěn v sobotu 26 října na mariánském
místní hřbitov v Olešnici. Obřad pohřbu v Olešnici vykonával farní
vikář Hradecký nově ustanovený farář z Dobrán. Zemřelou
různě jsme zde dobře znali od dětí, když byla zaměstnána u mlýna
Josefa Líčka v letech 1910-1912.

28. X. 1968 † Anna Martinková ve Sněžném.

V pondělí 28 října 1968 zemřela ve Sněžném v bývalém hostinci u
Bílého koně Martinkově paní Anna Martinková. Bývalá hostinská
vdova po 1937 rytíři Janu Martinkovi, zemřela ve věku 82 let.
Narodila se 26 července 1886 ve Sněžném byla to dcera Jana Martin
ka rastatku č. 36 hostinského ve Sněžném, a Anny Mackový pocházející
ze Smilkova. Zemřelá byla ze 3 dětí, měla ještě 2 sestry, Františku stár
ší Emilii provdanou za Ferdinanda Neffe rolníka ve Sněžném která
již nežije a mladší provdanou za Jos. Martinka, rolníka v Ráji, také již
zemřelou letos na jaře. Nyní zemřelá Anna vychodila obecnou školu ve
Sněžném, zdědila po rodičích dům u silnice proti nynější dřevěný hostinec
u Bílého koně a sem se přivdala Jan Martinek, rolnický syn z Bohdalína - Zahumenský, který ku konci byl několik roku hostinským až
do své smrti 1937, Březnové roku. Zemřelá stala vdovou a působila až po 31.
roku, podruhé se nepřivdala. V manželství se těmito Martinkovými narodily
2 synové Josef a Jan, kterým však oba brzo zemřeli a zůstala po vdově jen
jednomu z nich postoupila hostinec s polnostmi, kde se chovalo také 4-5 kusů
dobytka. Na začátku druhé války 1939 hostinec tu zrušen a rodina se zno-
vuvala zemědělství, když vzpomínáme, hospodařilo samostatně do zdravot-
stavu roku 1957. Zemřelá provdávala společnou, mladému až do pokro-
ka stále celá zdravá až posledního čtvrt roku po chřipce jaksi churavěla
byla také asi 4 týdny v nemocnici, přišla z nemocnice, po 3 týdny zde již upro-
tuna na lůžko až uvedeného dne, zemřela. Jako věrná římsko-katolička
vždy se nechávajíc lékařila, ku lidové straně, v náboženství vychovala své dítky
byl na Nového hřbitově 31. října, ve čtvrtek přede všemi sv. pohřbena

9. XI. 1968. † Jaroslav Stěpař, v N. Hrádku. č. 65

V sobotu 9. listopadu 1968 zemřel v Novém Hrádku bývalý textil
ní dělník, všude v okolí tolik známý Jaroslav Stěpař, dlouholetý
funkcionář požárnického sboru, hasičský, toho času důchodce
zemřel po delší nemoci ve věku 75 let. Narodil se 10. října 1893
v Mezilesím, byl to syn Floriana Stěpaře z Mezilesího č. 65 a 1917
zemřelé Julie Hofmanové ze Rzi čp. 6. Jaroslav byl ze 4 dětí vycho-
dil obecnou školu v Mezilesím, po ukončení školy 1907 šel do tkalcovny
tkalcovny p. Torzerského v Dolích pod N. Hrádkem a v tomto

zaměstnání vytrval přes obě války až do vstoupení do důchodu, okrahlé po 50 roky. Štěpař při svém zaměstnání učinil si známost se spoludělnicí Kateřinou 1895 naroz. rozenou Šimon Exnerovou z N. Hrádku z Dolu se kterou se asi 1912 oženil a usídlil a bydlil zdálo jako již ženatý s manželkou a rodinou v Novém Hrádku, poslední dlouhá léta v družstevním domě proti faru č. 65. V manželství se narodily Štěpařovým 2 dítky a to 1913 marie a syn Jaroslav. Život Jaroslava Štěpaře za jeho dlouholetého pobytu v Novém Hrádku byl velice ve veřejnosti plodným a jako Novohrádeckého občana ve společnosti a veřejném působení bohatým na opravdu plodnou práci. Nejvíc obětavé práce učinil Sboru dobrovolných hasičů, moderně pojmenováno „Požární ochrana". Do Sboru vstoupil hned po vzniku, ve kterém aktivně působil za několika velitelů, za Ferdinanda Přibyly (do 1924) Jindřicha Přibyly do 1929, zase Ferd. Přibyly 1930-33 a konečně ustal sám velitelem a vytrval v této funkci po 13 let do r. 1946 plus celou válku a po ní ze převzal Jan Kubát. Štěpař byl činným při výstavbě hasičského domu, postaveného v akci Z, oblíbený a důvěrdaný veřejnosti 1968. Štěpař dělal také sluhu Měst. nár. výboru při vyřizování některé administrativní agendy a při udržtách komunikací až skoro do poslední doby a také po více let posledních obecním kominíkem. Štěpař dělal také různá při pohřbech nad rakví zesnulých občanů a obřadník u každého se zmiňoval o jeho životě a případných zásluhách. Skládal také vhodné rýmované básně, složil si také verše pro sebe na své parte ať sám zemře. Byl při každé příležitosti v N. Hrádku viděn, chodil si denně do papírnického obchodu Kratochvíl a po ném Třísecké pro noviny „Dráči" ale v roce 1963 z nenadání onemocněl na infarkt, poležel si v náchodské nemocnici po 3 týdny a od toho času byl nevím, slabý ale proto při lehčích pracích ve veřejnosti činným, zvlášť při pranýřování občanů kriminálních. Štěpař byl ztížen zdravotním zase asi po 2 letech, byl v nemocnici od 26 prosince 1967 do 19 ledna 1968 a naposledy zavezen do nemocnice 5 listopadu, kde však již svým úředního dne zemřel. Poslední rok byl již různější churavý, nemohl již své myšlenky soustředovat, byl při tom lítostivý, při návštěvách plakal, nerad se loučil se světem. Pohřeb měl jako římsko-katolík, do kostela pokud mohl chodil vždy v nedělích a svátcích pravidelně, jeho místo v kostele bylo v lavičkách na pravé straně pod kruchtou — (pohřeb) měl slavný

z kostela v N. Hrádku s hudbou a za průvodu hojném návštěvy korporativně raker zemřelého doprovázeli požárníčtí z N. Hrádku, z Nezdiválu, na náměstí stálo za průvodu několik velkých stříkaček a auto a by za průvodu všechny rozsvícený, bočeli motory a obstupeny byli požárníčky hasiči ve výstroji a v pozoru. Pohřební kazatel církevní radě Jan Jarko, který se v proslovu zmínil o zásluhách zemřelého a jeho básnictví. na hřbitově nad rakví promluvili za požárníci Příbyl za tělovýchovu jednotu „Sokol" Obst. Hofman, za občanský výbor Jan Hrdý. Po pohřbu se účastníci sešli v hostinci u Martínka, kde již při pohřbu byli pohoštěni. Pohřeb se konal ve středu 13 listopadu o 15 hodině. Počasí: Zataženo, občas padají krupky teplo. 5-6° nad 0. Štěpař jako důchodce brál důchod nevelký 700 Kčs měsíčně který si sám zemřelý Štěpař složil k otištění na parte:

Když začnou se mi vzpomínat — a obličejem se zpátky —
tu vzpomeň jak měl jsem život rád — škoda že je tak krátký. —
A pro bližního, že bych dal — vždy svoje srdce celé —
já každému jen dobro přál — a svět miloval vřele.

Zklesla ruka, která tak ráda pracovala, zmlkla ústa která slovy těšívala, a oči které se tak mile dívaly se navždy zavřely.

Rodinného pokoje a štěstí zemřelý nezažil, přestože byl ve všem klidný a zmužilý. Svou manželku nemiloval plně vzácnou, otcem prvního za dítěte Hlavní rozvedena, dvě její dítky Alena a Milan, vychovány byly ve společné místnosti a domácnosti, Alena provdala Nováková bydlí s manželem Novákem a dítkem Renatkou dál společně se skromným nájmem tedy byli všichni vespolek.

11. XI. 1968 † Jan Kubát v N. Hrádku, č. 289

V pondělí 11 listopadu 1968 zemřel v N. Hrádku, truhlářský dělník Jan Kubát ve věku 60 let. Narodil se 24 července 1908 snad v Čáslavkách. Na Hrádek se dostal jako truhlářský dělník v dílně Jana a Františka Drašnara, kde si učinil známost s Annou Bekrovou (č. 134) se kterou se také asi 1945 oženil. Do války, po válce, po vzmění, toužil po nějaké kariéře, stal se horlivým komunistou a na svou žádost se stal politickým obecním tajemníkem pro obce MNV v Dlouhém-Rzech a Sněžném. Hlavním úkolem takových tajemníků bylo, činit jakýsi dohled, revisora, zda-li se činí pro komunisty vše dobře. Takový funkcionářem stranickým byl asi po 2 léta, kdy byly jako zbytečné odvolání. Kubát se stal v roce 1946 velitelem hasičského sboru v N. Hrádku a byl jím asi do roku 1960, po něm velitelství převzal Miroslav Pelc č.č. 15. Kubát bydlel v Sokolovně, kde také dělal jakéhosi správce-domovníka, v zimě tu vytápěl při čistírenském topení a neuměl jednu zimu rozmrznout popraskat potrubí. Bylo ho vidět často

často v náměstí a ve společnosti v hostinci, ale přál smrt mu
ne jí nikdy nevěřoval. Kubát byl vzpurlivý. Do kostela nechodil
žádnými cestami, spíše naopak mnohým přitížil.

14. XI. 1968 † Marie Rázlová v N. Hrádku č. 129.

Ve čtvrtek 14. listopadu 1968 zemřela v N. Hrádku v č. 129. Na zákaz
vdova Marie Rázlová, rozená Klimšová, bývalá tovární, vysloužilá
dělnice ve věku 73 let. Narodila se 5. července 1896 v novém Hrádku.
Byla to dcera přídělového zemřelého Emanuela Klimše, prodav-
ního obchodníka s třešněmi, švestkami, hruškami, hrátce s
ovocem, které roznášel po stáncích a na drobno prodával
po vesnicích tady na horách chodil s putnou stále na zádech
byl muntý drobné postavy jiskrnutý, usměvavý, veselý s čapkou na
zadní části hlavy, prokletých vlasů prošedivělých stále brebentící
a opakující: „Kupte si, kupte si, mám dobrý, sladký, za hrí-
zat, za dva litry." Putnu ze zad postavil vzal švestku, rozlomil
pecku odstranil a dával ochutnávat, zvláště ženským, že jsou
dobrý do kvedlíku. Když nebyla úroda na ovoce, roznášel i putnu
a prodával dárky k Mikulášu, k Vánocům, na koledu ženskou
srdce, panenky na koledu mužským pernikový a cukrový vajíčka hras-
lice a taky hůlky stříbrné. Oblékl se vždy slušně, šňůrky, bylo to hlav-
ně před první válkou (1914/18). Bydlel Eman Klimša na Hrádku
v nuzném baráčku nedostavěném nad Rokolskou silnicí ve břehu
„Na zákrutí" se svou dcerušku Marenkou nyní zemřelou, chovali si
hozu se kterou bydleli v jedné místnosti. Eman byl po mnoho
roku vdovcem, skromným, cudným nenáročným, nuzně oblečen
v jediném obleku, žil s dvanáctiletým dítkem dcerky, která se po
otcově smrti za první války provdala za Rázla, který se s ním na
Zákrutí přiženil a baráček chatrč si potom jako mladá manželka
trochu opravili a rozšířili - měla jednu místnost a síňku nad
opatřili. Zemřelá chodila do blízké chalupy až do dětských let a
asi před 6 lety odpočívá. Zemřela snad náhle, listonoš ji zastihl vsedě
na židli mrtvou. Pohřeb měla jako řím.-katol. na hřbitově Novohradském.

19. XI. 1968 † Marie Lábusová v Olešnici č. 74.

V úterý 19 listopadu 1968 zemřela v Olešnici čp. 74 Marie
Lábusová, důchodkyně, manželka Oldřicha Lábuse, domkáře
v Olešnici v Orl. h. č. 74 (dříve 73d) ve věku 53 let. Narodila
se 12 dubna 1915 v Borovém, byla to dcera Františka Škody
chalupníka v Borovém, nyní důchodce v Olešnici v Orl. h. č. 74
(68d) a Marie rodem Martínkovy z Borové. Po vyjití obecné školy
v Borovém se provdala za dělníka 1910 narozeného Oldřicha
Lábuse ze Lhotky u Náchoda. Po roce 1945, když se při pohraničí

uvolnilo více obydlí, chalupy a usedlosti, zabrali si manželé
Lábusovi na Dolní Olešnici domek čp. 73a, nové 74, kam se
umístili a začali spokojeně bydlet. Nebyli bohatí, ale
zde, když si také místo pro Němce zabrali rodiče zemřelé
František a Marie Škodovi v rolnické usedlosti čp. 72 (68d)
dále bydlel zde ženatý bratr František (společní rodiče) a pro-
dlaná sestra Anna Škodová čp. 72 (68d). Ale zdraví zemřelé
Lábusové tady v Olešnici moc nepřálo. Nervově smyslově onemocněla
takže okresní soud v N. Městě výnos. svým rozhodnutím 28 listopa-
du 1947 zbavuje Marii Lábusovou v Olešnici č. 73a svéprávnosti a
MNV v Olešnici to vzal 28 list. 1947 na vědomí. A Lábusová zůstat
onemocněním v nevysokém stáří a bezdětná zemřela. Pohřbena jako
římskokatolička v Olešnici dne 23. listopadu v sobotu odpoledne
na hřbitov v Olešnici. Pozůstalý manžel Lábu pro smrt manželky domek prodal a vystěhoval se na Hrádek do č. 137.

29. XI. 1968 † Josefa Tvorcova, „Matinka".

V pátek 29 listopadu 1968 zemřela ve Vižňově na Broumovsku
vdova Josefa rozená Tomášova z Bystřického provdaná po prvé
za Matěje ve Sněžném, po druhé za J. Tvorce výměnka z Tisu,
bydlící s tímto na Hradeckých končinách čp. 158 všeobecně po-
kolé jmenovaná **Matinka**, zemřela ve Vižňově ve věku
ve věku 86 roku. Narodila se v Bystřím v roce 1882, byla jedi-
jak uvedeno Tomášova a provdala se do Sněžného do nejdolejší
chalupy k Tisu za chalupníka a tkalce J. Matěje, ze kterým
se jí narodily 4 dítky: Nejstarší Josef, zůstal na hřbitově
pohraničí ve Vižňově, pak syn **František** vdovec dvojčatům
rolník v Mezilesím (má 5 dětí) a 2 dcery z páru Anna prov-
ve Vižňově za Jana Čejnara (4 dítky) a Antonie bezdětná vdova
Javůrková v Jeni hrobcích u Hradce Králové. Ale nyní zemřelé
matce Matějové manžel Matěj ve Sněžném v roce 1918 zem-
řel a jako vdova od 4 dítek, chalupu ve Sněžném postoupila nej-
staršímu Josefovi, sama se provdala 1921 za Josefa Tvorce vdovce
a výměnka z Tisu „Na skalách" na kraji v Tisu a koupili si
na Hradeckých končinách od Jindřicha Boše, chalupu čp. 158
do které se stěhovali Tvorcovi s dětmi 3 dítkami nastěhovali.
Zde si přistěhovaná rodina postavila ruční tkalcovský stav a
dělalo se za starého. Odtud se provdali dcery Anna a Antonie,
František chodil do tkalcovny dělat za mechanické stavy. Tady ale
1933 z jara zemřel Tvorc a Matějová - nyní již Tvorcová se vdala
podruhé stejně zase Tvorcovi. **Matka vdova**, chalupu na Hradeckých
končinách postoupila synu Františkovi, který se tu také oženil s Boží-
nou Smolovou z Podbrodního. Chodil odtud dál do mechanické tkalcov-
ny a v začátku druhé války syn chalupu po matce uprázdnil
a odstěhoval se již svobodný do matčina stavu do uprázdněné cha-
lupy Karla Čtvrtičky na Hradeckých končinách vesnice č. 157

58 kterou Čtvrtečka koupil z Hradku od Karla Pavla pod obec-
nou školou. Tady nyní zase bydlela Matěnka se synovou
Františkovou rodinou. Byla zde po celé známa, navštěvo-
vala okolní sousedy a sokolskou chodila do Smrčkovy továrny
přímo. Ale když syn František chtěje se osamostatnit
žil, bydlel zde u Čtvrtečky v nájmu a mu chalupu
pro málce měl chatrnou a malou, koupil si v Mezilesí
hospodářské místo a sem se v roce 1927 nastěhoval, tak ma-
minka-Smrčka, také a odtud se vytratila, již tady se se
známými málo scházela byla vzdálená. Přicházela dle
dosledu mezi dětmi sem i tam, posledního čas bydlela ve
Vižňově, a kde měla dvě dítě - u dcery Anny Čejnarové
a Čejnaru, ale byla stará poslední dobu pomatená, bez
paměti až 29 list. zemřela. Její rakev byla převezena
na Hradisko, kde měla z kostela ve středu 4. prosince ve 2
hodiny odpoledne římsko-katol. pohřeb. Bylo z Vižňova na
pohřbu kolem 20 lidí, po pohřbu bylo dostaveno známých
v hostinci u Martínka, kde byla venku již zachladlého
počasí občerstvení a pobavení s pozůstalými. Pohřeb byl
slušný. Matěnka zesnula prý v tom Vižňově klidně po
dlouhém utrpení, zaopatřena sv. svátostmi, po tak roz-
manitém a pestrém životě klidně odpočívá. Nuž již Matěnky!

30. XI. 1968 † Marie Tajchmanová v N. Hrádku.

V sobotu 30 listopadu 1968, zemřela v N. Hrádku, panna svobod-
ná tkalcovna, továrně dělnice, nyní důchodkyně, Marie
Tajchmanová, zemřela v domě důchodců ve věku 68 let
Narodila se v N. Hrádku v č. 271 je to při Roholské ulici dne
5 července 1900, byla to dcera rádlíka Tajchmanova. Po vyjití
obecné školy v N. Hrádku, nastoupila hned v tkalcovně v místní
tkalcovně, kde tuto dokončila až do důchodu. Žůstala také
při té práci svobodnou. Zdědila po rodičích v N. Hrádku
ve stáhlu nad Roholskou silnicí pod Vilotovanou poblíž naměs-
tí chalupu s cílem k silnici, okny ku slunci, ve které bydle-
la sama až do roku 1966, kterého roku ji prodala, prof. učitel-
ce Růženě Rumstukové nar. v Šestajovicích nyní. na ZDŠ
v N. Hrádku a odstěhovala se ku svému bratru Karlovi v N.
Hrádku na Hrobách čp. 273 v Kleinově ulici. Zemřelá prý
sázela na „Sportku" a vyhrála snad jednou 8.000 Kčs. Z
utržených peněz za chalupu a ze svého důchodu, trávila
svá stará léta u svého bratra ve světničce, až krátce před
smrtí vstoupila do starobince, kde jako řím.-kat. zemřela, pohřbena
na Novém hřbitově v úterý 3. prosince.

4. XII. 1968 † Anežka Šotolová ve Sněžném. 59

Ve středu 4. prosince 1968, zemřela ve Sněžném Anežka Šotolová
rozená Rynďová, manželka Františka Šotoly rolníka ve Žiu,
ve stáří dní 78 roku. Narodila se ve Sněžném č. 1, byla to dcera
Rynďova, následnice bohatého Vogela, který se sem z Domašína při-
ženil, vzal si po Vogelovi vdovu, která byla rodem Martínková ze
Sněžného č. 36 (nyní Bát) Nyní zemřela Anežka Rynďová, z tohoto vel-
kého mlýna, nevlastní matka syna Hugo Vogela z Sloupu čp. 25/1945
si vzala domácího ručníka Františka Šotolu rolníka z Žiu
a usadili se tito manželé ve Sněžném, kde po léta bydleli v náj-
mu ručně tkalcovali a když ve třicátých letech postavili do Sněž-
ného elektriku, zřídili si tkalcovství na mechanickou. Když v pak
továrny zmohli, postavili si na návsi ve Sněžném domek a tkalcovali
stále. Šotola chodil při tom provozu do statku na zemědělské práce
k Vogelovi nejvíce též. Politicky se hlásil k národnímu socialismu, v
církvi věci katolické vystoupil k československé církvi a po roce
1945 se stal horlivým komunistou a v obci za to příkladně za strany
ku straně vážený, nebyl. Zemřelá manželka byla sama jinak zůžna
a občanům dobrou, pracitou a svědomitou. V manželství se narodil
Zanechala manžela 2/4 1883 nar., pohřeb čsl. do Nového Hrádku.

11. XII. 1968 † Kristina Veitová (Fajtová) v Olešnici.

Ve středu 11. prosince 1968 zemřela v Olešnici v Orl. h. v čp. 17 dův
23m vdova Kristina Veitová (dle se Fajtová) ve věku 71 roku. Na-
rodila se 5 června 1897 v Dešťném rodem Schmidtova. V poslední
válce byla zaměstnaná jako vdova a služebná v Olešnici na
náměstí v hostinci u řezníka Bedřicha Märzengera tehdy
č. 17 (byl odsunut) a měla dceru Annu nar. 27 srpna 1923 v Sedlo-
nově, kterou si po roce 1945 vzal za manželku Bohumír Světlík
nar. 24/11 1908 ve Rzechi čp. 5 (syn Viléma) a zabrali si v Olešnici
domek s vodním dílem číslo 23 m (nyní 17) po odsunutém ko-
lář) Ant. Ctirad Šnor. V Olešnici nyní zemřela Kristina Veitová
jako vdova a důchodkyně bydlela (u dcery) a kde po delší nemo-
ci zemřela. Pohřeb měla v úterý 17 prosince v 15 hodin z kostela
v Olešnici jako římsko-katol. na místní hřbitov v Olešnici.

20. XII. 1968 † František Škoda v Olešnici.

V pátek 20. prosince 1968 zemřel v Olešnici již na odpočinku
vdovec, bývalý hudebník a kotelní na kůlně zpěvák -
František Škoda ve věku 80 let, narodil se 19 listopadu 1888
v Borovém jako syn chalupníka a domácího tkalce. Oženil
se v roce 1891 nastěhovanou Marií Martínkovou se kterou žil
3 dítky: 1915 nar. Marii, 1921 Annu, 1924 Františka. Bydlel s
rodinou v chalupě v Borovém a když se po roce 1945 dvolnila

v Olešnici po odsunutých německém místě, chalupu v Borovém prodal v Olešnici už zabrali, jak on sám nyní zemřelý se svým synem Františkem, tak i jeho provdané 2 dcery Skrdlová Josefa Škody a Labusová s Oldřichem Labusem.
Zemřelý František Škoda se synem Františkem už zabral statek v Dolní Olešnici po odsunutým Petru Schmoranzovi čp. 64 a nyní 71 s 8 kusy dobytka a 2 koně. Dcera Ohma provdaná také za Škodu si zabrala rovněž zemědělské místo po němci Václavu Svobodovi č. 68a nyní 72 se 7 kusy dobytka a 2 koně a Marii provdaná za Labuse nedaleko stojící chalupu čp. 73a nyní 74. Zemřelý Fran. Škoda, tu samostatně hospodařil, jezdil s koňmi sekl, sušil, pásl až do roku 1958, kdy to po velkém tlaku při nástupu do státního statku, pozemky byli oprávněni nuceně postoupiti se vším inventářem státním statkům. Škoda se svou rodinou si hospodářně hleděli a na ně se oprávněni zakládali. Obhospodařovali také ve Vlčincích (les Vlčince a pozemky přiléhající k lesům Vlčince) široký pruh louk, od cesty k Vlčincům k cestě druhé k Vlčincům, a když se Škodovými zorali, že je louka vytrávená neplodná, tu si část párem koní s pluhem samochodem zorali, osmu nalouhali, sice to těžko při tom na druhý rok když osmy uletěly osením zaseli. Práce to dalo ale výsledek byl nepatrný. Nejvíc Škodu vadě bylo při sušení sena ve Vlčincích. Časně zrána s hoštěkou vozil hubenou louku před východem slunce a když kousek vozil, pod osamocený stožár, stromek, s obnaženou ze spodu kůrou hlavou v mraku odpočíval, kosu si při tom nakřepal, aby šel s vytaženým ostřím na louce v sečení pokračoval. Mimo toho vždy ze hřbitova dobytek po úhorách a rozváděl a na větší uponěné k zemi uvázoval a z vypasených míst dále na nový pasení putoval (roubky z větví do zimy zatloukal). Večer pak svázaný osmy kusů v hrabadě z potoka z Vlčincí tekoucího napájel a domu vodil. Tak to nudil a pracoval Škoda na zabraném statku v D. Olešnici až do roku 1959 o němž je zmínka výš. Škoda se rozloučil s prací na níž s celého, teď již šel opravdu v 70 letech na odpočinek. Škoda jako dělník z Borového brál důchod od 65 let asi 330- Kč měsíčně. Škoda byl v mladších letech v Borovém hudebníkem, chodil hrát s Borovou kapelou, ale v Olešnici již hrát nechodil, ale v Olešnici chodil zpívat do kostela na kruchtu mezi zpěváky, zpívával ve zpěvníku o slavnostech o pouti, Božím Těle o posvěcích a pod. Ale přiklid po odstrojení hospodářství státními statky, Škodovi jakési nesvědčil, ba dokonce se svým odstrojeným bydlištěm, které si zabral k litosti zemřel a rozloučil a přestěhoval se od syna do nedalekého statku ku dceři Anně v s manželkou svou, odtud již nevycházel, kde po krátkém ulehnutí

také jako římsko-kat. zemřel. Škoda to při vší práci své v neděli a ve svátcích se pěkně ustrojil a na služby Boží přistěhovalých občanů, tě do kostela nesli, jen vzdoru. Škoda byl pohřben v pondělí před středním dnem v Olešnici. Zanechal Olešnici manželku a dceru Annu i syna Františka. Byl prostředního vzrůstu, usměvavý, pěkně oblečený, červenolící, výhrdý. Chodil slušně, zvlášť v neděli když šel do kostela oblečen. Již nežije. Za pracoval a žil jen pro Vás — za živa srdce své Vám dal — s bolestí velkou vzdychnu za Vás — Buď dobrotivý opatruj Vás.

21. XII. 1968 † Oldřich Černý, v N. Hrádku, cukrář

V sobotu 21 prosince 1968 zemřel v N. Hrádku, bývalý cukrář a hostinský Oldřich Černý, bytem v N. Hrádku v Náchodské ulici čp. 53 nyní nad Náchodě ve věku 56 let. Narodil se 31. března 1912 v N. Hrádku č. 53, byl to syn zemřelého cukráře Oldřicha Černého. Vychodil obecnou školu v N. Hrádku, vyučil se u otce cukrářství, měl v nájmu najmutý krám proti kostelu čp. 22. V létě 1962 cukrářství ukončil a v srpnu toho roku si pronajmul po jindřichu Sotolovi Lepší hostinec, kde provozoval hostinství až do prodeje v 1964. Po něm hostinství v Lepšovým hostinci převzal z Borové ho manželka. Však hostinství vidíte buď vše vedla manželka Černého Milada o 3 roky starší a syn. Po ukončení hostinství, již nebyl činným, trpěl s velkou slabostí, na začátku prosince vstoupil v Náchodě do nemocnice, kde zemřel. Měl kremaci. Zanechal po sobě domek čp. 53 manželku, provdanou dceru za Helfleiše a syna.

21. XII. 1968 † Josef Nývlt v Dlouhém.

V sobotu 21. prosince 1968 zemřel v Dlouhém, bývalý ruční tkadlec, chalupník a malozemědělec, nyní již důchodce na odpočinku Josef Nývlt v Dlouhém čp. 18, zemřel ve věku 82 let. Narodil se 2. dubna 1886 v Tisu (je to druhé stavení, když se vyjde ode Zdíkovi po cestě z lesa, nyní překlenuté a zbývalé stodoly nově postavené) byl to syn Františka Nývlta, tkalce a chalupníka v Tisu a Františky Dyntarový. Nývlt byl pokud známo ze 5 dětí, sám byl nejstarším, měl 2 bratří, Františka, který obdržel chalupu dosud již po léta zde žijící je rovněž již zemřelý, dále Antonín též zemřelý byl již též svobodný, měl sestru Boženu, provdanou v Borovém Škodová, a Annu provdanou v Janově Kalinkovou. Zemřelý Nývlt po vyjití obecné školy v N. Hrádku, dělal doma za ručního tkalcovského stavu a 1922, 23 září se v 36 letech oženil, vzal si z Borového

Marii Škodovou 1891 v Borovém čp. 145 narozenou sestru manželka sestry Boženy. Bydleli asi po 4 léta v Borovém a na podzim 1926 koupili v Dlouhém od Jana Pölty za 40.000- Kčs chalupu s pozemky (4 12) a inventářem: 1 kráva, 2 slepice, žentour, mlátička, fukar, řezačka, brány, pluh, vůz, postřehy, trakař, 8 metrických centů brambor, 5 metr. centů obra (500 kg) slámy, seno, jetel. Za pozemky tudíž 30.885- Kč, inventář 9.115- Kčs. Tady tudíž manželé Nývltovi, již hodně zletilé Nývltovy 40 a manželce 35 let, začali hospodařit s dluhem, spása, že uměli oba dělat ručně za stavem. Nývltovým se v manželství narodily v pořadí 30 ledna 1926 dvě dcerky Josef a Marie. Otec Nývlt manželce spolu dlouho nežili, jen asi 10 roků. Nebyl šmahelka nešťastná 22 října 1932 zemřela následkem úskřinutého kýly asi od těžké práce a byla již hodně pokročilá. Pomoc, to je krásná opravdu. Tak se Nývlt stal vdovcem se dvěma sedmiletými dětmi. Po dvou letech trápného života se Nývlt 1934 v srpnu podruhé oženil s Olmar Hartmannou Friedlmannou z N. Hrádku ze Sibeníku čp. 154 z roce 1906 narozenou. To je již Nývltovi 50 let. On již od práce sešlý, hlavně od těžkých šichtových jízdách za stavem (140 cm) hodně přeslechlý, ona druhá manželka rovněž na sluch slabší, jeden na druhého by se dorozuměli, museli si to křičet aspoň hlasitě mluvit. Když děti z práce vyšly ze školy, šly za výdělkem do dvora. Josef nikam slavžit by to ve válce, Mánka pak šla do vzdálených továren.

A tak Nývltovi již hodně stáří a od práce sešlí na chalupě osiřeli. Rolnický kuchyňský slav umlkl, jsou již hodně opotřebena. Když pohnuté přišla jak zvláště ta sociálizace a dynamický nábor u nás ku státním statkům, tu Nývltovi již vyjádření také své pozemky v roce 1959, přistoupili státním statkům a 1 kráva byla od nich odebrána. Když se již z dcera Marie mystěhovala do nového Hrádku žili již tu v Dlouhém zcela osiřelí, Nývlt již většinou na postali a v postele, ona ho nutila ven, by se procházel a vodila ho, on však nemělo chuti. Ven již nikam nevycházeli, na Hrádku již nebyl aspoň 2 roky, ačkoliv když mohl do kostela, každou neděli chodil. A tak svůj život dokončil, tiše dokonal. Pohřeb měl na sv. Štěpána odpoledne s hudbou. Bylo to na Vánoce, lidu bylo dost, zelený z Dlouhého, který Nývlta chodil navštěvovat a z nich při vezení v hostinci si vyprávoval mu nedostal na hřbitově u hrobu nad rakví kněží dojemný a jeho životě pracovitém a spravedlivém proslov. Po pohřbu pak bylo v hostinci u Martínka příjemné posezení a harmonikář, poštář Holan z U. Dlouhý, příjemně povzbuzoval k veselé náladě a ku zpěvu. Nývlt byl silnější hrdinou po stavy, přísný, jakoby ušlý, tělátivě chůzí skolí, kouřil blumentrost nuzné, prostý, nenáročný, spokojený.

24. XII. † Anna Balcarová, roz. Bartošová z N. Hrádku. 63

Dne 24 prosince 1968, zemřela na Štědrý den, zemřela z N. Hrádku čp. 216 podruhé vdova Anna Balcarová rozená Bartošová z Bohdašína ve věku 83 let. narodila se 29 prosince 1885 v Bohdašíně kde bydlela s manželem ve vymíněné chalupě zůstala po zemřelém (Hartmana), kde pracovala na domácím hospodářství při hospodářství ve vyšším věku se přestěhovala z N. Hrádku za Františka Píšem v následující číslo čp. 57, který již brzo zemřel, stala se vdovou a přestěhovala se podruhé za vdovce Vác. Balcara, chalupníka za Hrádkem čp. 216 a s kterým měla syna Vác. nar. 1921, který také před lety zemřel, a přestěhovala vdova Anna se stala podruhé vdovou. Pohřbena jako řím. - katolička) z N. Hrádku.

28. XII. 1968 † Alžběta Drašnarová z N. Hrádku

V sobotu 28. prosince 1968 zemřela z N. Hrádku pod farou č. 99 Alžběta Drašnarová roz. Martinková (Bobšová) manželka Karla Drašnara, zemřela v nemocnici ve věku 71 let. narodila se 19 června 1897 z N. Hrádku, byla dcerou Martinka (Bobše) po vychození obecné školy z Nového Hrádku se provdala jako tovární dělnice za 1893 narozeného Karla Drašnara, zámečnického z N. Hrádku č. 99 z manželství z nichž se narodily 2 dcerky, chlapci, ze kterých se stali hvozdní služebníci N.B. jeden byl za SNB a byl až nedostihnutelný, obvlastí v letech diplomace v letech 1950 - 1956 a nyní, takže se stali u obecenstva neoblíbenými. Zemřelá řím.-kat. byla 31 ledna 1969 v Pardubicích zpopelněna a naposled jí provázení se hromadě manželky z Pardubicích se nemocnil

31. XII. 1968 † Ludvík Novotný z Olešnice.

Na Sylvestra v úterý 31 prosince 1968, zemřel v Olešnici čp. 157 (81 m) truhlář usedlený r. 1945 v Olešnici, nám známý, rodák Ludvík Novotný truhlář, poslední bydlící v Olešnici v Orlických horách, kde si zabral po německém pánu a vodní dílo čp. 81 m nyní 157, zemřel ve věku 71 let. Narodil se 30. září 1897 v Novém Hrádku v čp. 138, byl to syn A. Novotné, Ludvík nemanželský, matku záhy brzo ztratil, dcery truhlářů Novotného zůstal však u dědy truhláře Novotného, vychodil u něho obecnou školu na N. Hrádku a jako truhlář sirotka vyučil truhlářství a když truhlářství podědil syn Jan (v roce 1885 nar. a 1962 zemřel) Ludvík zůstal u něho a pracoval tu stále u strýce jako truhlářský tovarys. V novém Hrádku byli Novotní 3 bratři truhlářů: Jaroslav 258, Josef čp. 44, a Jan č. 138 z jejich rodiny, všichni provádí truhlářinu a jejich sestra byla matka Ludvíka. Ludvík dělal stále u strýce Jana dělníka

také se vžonil v N. Hradku s Annou Přibylovou nar. 1899.
Když přišel po válce rok 1945 a v pohraničí se uvolňovala
po odsunutých německá místa, šel Ludvík Novotný v Olši-
nce vyhlídnout a obzadit uprázdněné místo pily a vedle
dílo ať který objekt mu byl přidělen. A tak se stal po 48 le-
tech po přidělení bývalého starosty velké, milýna elektrárny,
thalerny a také truhlářské dílny a pily majitelem neuvě-
řitelného majetku a bydlení. Vepřoval se v tomto novém bydlišti
truhlářství - řemeslu, řezání dříví, kterýž práce však vě
jak přes 15 léty zanechal, zvlášť řezání dříví z důvodů nové
závaží tomuto řemeslu, truhlářství pak provádí již nepravi-
delně. Za svého pobytu v Olšnici byl tu veřejně činným ve
v různých komisích u MNV byl zkladatelem a znalcem při
přidělování různých částí bývalého nábytku a na-
řádí přistěhovalým zájemcům. Byl také členským jeden
čas jako předseda MNV po nedobrovolném odchodu Ant. Poly
v roce 1952 asi 1 rok. Také byl zaměstnán jeden čas jako
údržbář ve Klodružství. Když se přišel na konci padesátých
let ze dřevorubu, který mu byl malý a nepostačující, hledal si práci
mimo při vydělat si. Nastoupil místo asi před 8 lety v Lesko-
lovenské akademii věd na Hradeckých kmenách u Psuc
jako hlídač, kde vypomáhal při správě dřevěného bydlišť
na skalách „na Kalvárii", kú kterému je přístup ze silnice
po 60 schodech. Při zaměstnání však onemocněl víc jak před
rokem a z toho se již nepobral. Začalo to žaludeční
po delším léčení v Žamberku (kde je léčen na plíce, medulky)
pobyl hodně nadměr dlouho, to již do žádné práce se přistý-
dělat nešel, strádal, vzdychl jistě do nemocnice a Náchodě
kde již zemřel. Novotný se v manželství se narodily 2 dětky
dcera Božena, provdaná z N. Hradku za Jaroslava Šlejtara
a syn Jiří Vítězslav, jenž nastoupil místo otce.
Zemřelý Novotný jak
je uvedeno výše rozvedl, neboť mu manželka 3 list 1966 ve
věku 67 let také nemocná těžkou cukrovkou zemřela. Zemře-
lý Ludvík Novotný byl bez obřadů pohřben a v Pardubicích 10. ledna
1969 zpopelněn. Novotný byl přesvědčení, spíše slabší postavy
měl konstrukce, zdánlivě jakoby dle obličeje nedůvěřivý a
pozdy spíše smutňující nevěsel, do hostinců vždy zřídka.

Až zemřu, nic na tomto světě – se nestane a nezmění –
jen srdcí nebolík se zachvěje – o roze jako bratrům květiny.

J. Wolker.

Stručně
o čem píší noviny a co hlásí radio 1968, a co vždejší lid zajímá a o čem se mluví.

v měsíci lednu.

2 ledna: Projev pres. Novotného. Pozbuzování a chválení nebylo lid tentokrát různě, zklamáno se nadějí.

6 ledna: Rozdělení funkcí tajem. KSČ od presidenta ÚV KSČ, se ve dnech zasedání ve dnech 5-6 ledna sešel rozdělit funkce prvního tajemníka KSČ a prezidenta republiky. Z těchto důvodů byl doručen První tajemník KSČ a president republiky s Antonín Novotný podat žádost, by byl funkce tajemníka zproštěn, poněvadž ale uvolnění ÚV KSČ jest zastaralé těchto dvou funkcí nepřípustné. ÚV jak prvním tajemníkem jest KSČ zvolil jednomyslně soudruha Alexandra Dubčeka, člena předsednictva ÚV KSČ a prvního tajemníka ÚV KSČ. Tov. Bruinka

7. ledna: Prezident USA Johnson u papeže v Římě Pavla VI. prý nepochodil. Žádal aby papež schválil americkou válku ve Vietnamu, poněvadž drží Ameriku od bombardování Vietnamu zahrnal, vyzval by učinili konec nelidskému bombardování. Nepodařilo se papeži přesvědčit a dle italských zpráv odešel s nepořízenou, špíchal prý, že by se zastavil obhájit u prezidenta Saragata.

7. " Kosmická bilance 1967. V uplynulém roce bylo vypuštěno do vesmíru celkem 455 různých těles. Spojené státy vypustily 82 kosmických sond, Sovětský svaz 72. Sovětský svaz na družic dráhu vypustil 156 kusů t. zv. kosmického smetí zatímco Spojené Státy jen 97. Jde o vyhořelé zásobníky a další součástky a zbytky materiálu, vypuštěných společně se sondami. Kromě toho vypustila Sovětský a odstředila po jedné umělé družice země, Francie dvě.

8. ledna: Transplantace srdce. Píše se o tom již po kolikáté a hlásí se z Kapského města, že operovaný Blaiberg s vynikajícím srdcem, začíná dostávat normální pohanu a včera bohužel umřela žena. Podobné operaci provedli v Kalifornii, operace trvala tři hodiny bylo vyměněno srdce od 43 letté ženy, 54 letému obchodníkovi. Dělníkovi mělo srdce ve špatném stavu, že musel jít před 18 měsíci do důchodu a že dárkyně srdce byla 24 hodin v bezvědomí. Dr. Shumway Dalentův stav prozatímní je uspokojivý.

10. ledna: Volby všeobecné do Nár. výboru stanoveny na 19/5-1968
Předsednictvo nár. shrom. vyhlásilo podle čl 60 odst. 4. ústavy čís. republiky a podle § 32 zák. č. 114/67 Sb. všeobecné volby do nár. výboru na neděli 19/5-1968.

66

10 ledna. Kam letos s 15ti letými pro povolání v učebním poměru na 68 remesel, zedníme na 3 roky, pec. tesař na 2 roky. Kovář 3 roky, zedník 3 roky, zámek 3r, pokrývač 3r, malíř lakýrn. 2r, malíř natěrač 3 roky kominík 3 roky, obkladač 3r, pekař 3r.

11 ledna Předseda Jugoslavské vlády u papeže. Papež Pavel VI. přijal předsedu Stanoje Simatoviće, předsedu rady Jugoslavské církve Spiljaka. Je to poprvé, co navštívil předseda jugoslavské vlády papeže. Vztahy mezi Jugoslávií a Vatikánem byly upraveny dohodou podepsanou 25.6.1966 v Belehradě a přes nadějně označovány ve Vatikáně velmi dobře. Předseda jugoslavské vlády doprovázel při audienci vyslanec Jugosl. u Vatikánu Vekoslav Lozlje. Bylo vyloženo papeži jménem pres. Tita umírněno za Rudé Právo malý.

11. • Nové stejnokroje všem vojákům. Kvalitní a moderní vycházkový stejnokroj. Za vycházky mohou nosit bílé košile, na rukávech nové označení. Stejnokroj stejný pro vojáky z povolání. Stejnokroj v 18 velikostech.

12 ledna. Zima nastala, 2 muži zmrzli v nocí ve Strkově, 69 letý, 68 letý důchodce umrzl u hospody na Malé Skále mezi Jablonci

13 ledna Nové jarní školní prázdniny od 18—23/3. 1968.

14 ledna Sněhová kalamita vrcholí, na Krkonoších 2 m sněhu. Silnice 80 km. Na Slovensku zánět v okresech Bratislava Trnava 30 autobusů, 2 dni doprava stojí.

16. ledna. Země třesení na Sicílii. Je prozatím 500 mrtvých, město Gibellina se 700 obyvateli je zkoumáním, je nejvíce za 68 let roku. Je 9 vesnic postižených obcí, v jedné bylo vyprostěno 80 mrtvých ale zatím se na 200, v jiné 150 zahynulých je přes 1500. Silnice přerušeny, mosty, stromy, elektrické vedení přetrhány, celkem na 600 mrtvých.

17. ledna. Odchody lidu na Říhách. Velké škody dopravázejí odchody lidu na Okrš, Labi, vjíždí rozvětvují.

18 ledna Lavina pohřbila v Tatrách 6 studentů z Brna

20 ledna. Lepší hospodařit s půdou. Výnos zemědělské půdy zdroje výživy u nás klesá víc než jinde nevšímě. Při současném nepatrném výnosu by došlo jednou k potravinářské krizi. Zdroje zvýšení výroby potravin jsou v zemědělské půdě, zatím se však s ní zachází nehospodárně, od roku 1938 jsme ztratili na 900.000 ha půdy (t.j. asi 9.000 km²

67

23 ledna. V Egyptě proces se 54 důstojníky, kteří se prohrálí o převrat proti prezidentu Nasseru, za prohrál Izraelský útok 3-6. m. r. Maršál Amir spáchal sebevraždu. 15 lodí je zablokováno v Suezu od 3. června, mezi nimi i čs. loď, mají začínat práce s uvolňováním unikání příkazky ze dna.

23. • Stav koní. Se současným stavem je spokojena polovice zemědělských závodů. Ostatní pomýšlejí brzdě na zvýšení nebo zvýšení. Současný stav - 155.000, nemoc byla přes zimu. Dalmazijo počet koní stáří. Zkrátka do 3 let činí 8%, ačkoliv by jich mělo být asi 25%. V současné době je chov slabý. Při 50% zemědělských závodů si chce zařídit odchov vlastních hříbců nadále.

24. ledna. Kam letos s 15ti letými. Nabídky ze odborné učňovské školy pro 73 odborných povolání.

25 ledna. Americká loď „Pueblo" zajmuta severní Koreje K 22. Je to prý špion, k odposlouchávání elektronickými zařízeními a jsou na základě USA jednají se v radě bezpečnosti OSN.

26 ledna Mnoho Egyptských zajatců v Izraeli za 3. června zemřelo prý v táborech hladem, nemocemi a špatným zacházením. Tábory jsou na poušti bez stínu na žáru slunce.

27 ledna. Větrné mlýny ještě jsou. Bylo jich 666. Nejvíce na Bílovecku, Opavsku, Novojičínsku, Uherskohradišťsku, Hranicku. Jsou dvojího typu stojící proti větru s cílem hnaný, nebo vždy čelí ze proti větru střechou s lopatkami s přídí. Doba rozkvětu byla od konce 18 stol. do třetí čtvrtiny 19 století, pak byly vytlačovány z provozu. V roce 1921 postaven nový u Drozdína u Hlučína. Již za druhé odbory byly snímány zařízení do provozu, pokud byly schopné. Jinak došlo k jich přídavku na obytné domy, skladiště, rozhledny, výjimka zdejší. Snaha památkové péče je je zachovat ať již v činném účelném.

28 ledna. Rekord sněhu na horách. Západní Čechy na silnicích 2½ m sněhu, práce sněhy pluhy a frézovými, též v Severních Čechách a Krkonoších ve Špindlu přibylo za noc 40 cm sněhu. 30 ledna Dětná hlásí 140 cm sněhu.

Únor 1968.

1 února. Zahájen VII. sjezd JZD ve sjezdovém paláci v Praze. Posledně byl 1967. Sjezdu se zúčastnilo 1540 delegátů. Od té doby 1967 bylo družstev a zemědělských velkých družstev. Tak v roce 1966 oproti 1965 se zvýšila výroba zemědělská o 11%, z toho rostlinná výroba dokonce o 21%, živočišná o 3%. Výsledky hospodaření roku 1967 jsou lepší než 1966. K tomu přibývá zvýšená snaha a pozor

3 února: Skončil sjezd JZD. Uskutečněna revoluce: Celé období po XIII. sjezdu KSČ (31.5 – 4.6.1966) je charakterizováno úsilím o výraznou demokratizaci uvnitř celého hospodářského života. Sjezd je přesvědčen, že demokratizace bude pokračovat i v uplatňování samosprávy výrobců v hospodářském životě v naší společnosti bude pokračovat. (Pouze diktatura proletariátu a nařizování a kroužkování od nepoučených a nerozumných.)

6 února (18 h) v Grenoblu (Francie) zahájeny Olympijské hry. Jiří Raška z Trenčína 27 let, byl na dálku ve skoku na lyžích (72,5 m), Hana Maiková v krasobruslení vyhrála bronzovou. Lyžaři obdrželi 1 zlatou, 2 stříbrné a 1 bronzovou.

13 února. Při nastávajících volbách víceméně dvojmandátové volební obvody, kdy byl na kandidátce jeden a voliči si nemohli vybrat, nechtěli-li přijetí, kterou by byl uveden na kandidátce, ve pořadí stupních nad-polovinu volebního okrsku vícemandátové volební obvody. Volby mají být důvěrné, za plentou a nedůvěrné (jako prvního v Novém Hradci).

16 února. Nebezpečné plány. Úsilí o získání atomové zbraně. Sovětský publicista Pirs (Ernst Henri) co může od Číny sám očekávat podle analogie velkého Marxova plánu: K Číně má být postupně připojena Korea, vnitřní Mongolsko bo je Mongolská lidová republika, Vietnam, Kambodža, Laos, Indonésie, Malajsko, Barma a jiné země. Při druhém etapu se plánuje expanze do Střední Evropy, Sovětské střední Asie a pak blízkých východů. Touhy po anexi sovětského území, nacházejí nadšené přijetí i v dalekých Japonců.

16. Zasedal Svaz spisovatelů svolal předseda SČSS (Svaz čsl. spisovatelů) prof. Dr. Eduard Goldstücker. Příprava vydávání časopisu spisovatelské organisace „Literární listy" s tím měli co být kusováno a těžkosti, termín vydání byl ohrožen a jednání s min. kultury a informací nemělo úspěchu, obracela se na stranu KSČ a na Nár. shromáždění usnesení domáhat se rehabilitace a napravení křivd a dokončení rehabilitace všech našich občanů, kteří jsou snad má být na 27.000, v duchu proklamovaných zásad demokratisace našeho života v zájmu

socialistického práva a zákonitosti, napravení křivd těm, kteří byli neprávem a nespravedlivě za socialistického zřízení odsouzeni a potrestáni a kterým se zadostiučinění nedostalo.

20 února: Ženy na kandidátky ve volbách povolání k mezinárodnímu dni žen.

22 února: Nad novým volebním zákonem. Přípravy k volbám. Kdo navrhuje kandidáty národní fronty. Dle volebního zákona § 28 říká, že kandidáti navrhuje: Komunistická strana čsl., jiné politické strany a další společenské organisace Národní fronty, shromáždění dělníků, rolníků a ostatních pracujících na závodech, úřadech a obcích a shromáždění vojáků. Návrhy se přezkoušejí místní volební komisí. Kandidátka může být o polovinu větší než má být ve volebním obvodu zvoleno poslanců.

23 února: Oslavy 20 výročí února v Praze. Přijeli delegace KSSS z Ruska vedená L. I. Brežněvem dále T. J. Živkov, Kuličenko Katusev, Červonenko. Vořtali je členové a kandidáti předsednictva ÚV KSČ O. Černík, Dolanský, A. Dubček, J. Hendrych, D. Kolder, J. Lenart, A. Novotný, J. Piller, O. Šimůnek, A. Kapek, V. Šadovský a M. Vaculík. Přednáší zrušení komise KSČ Hrad. Tajemníci KSČ V. Koucký a L. Strougal. Místo zahraničí F. Dance. – Dále Polská delegace čelný člen rady ministrů Jaroszewicz, dále předseda st. rady NDR Walter Ulbricht a Bulh. Todor Živkov. Premiér první tajemník KSČ A. Dubček. Velké úkoly diktatury jsou společný. Ale není vše hotov, mezi sliby a plány jsou mezery.

24 února: Také prezident Novotný měl projev, ale již není první tajemník KSČ. Oslavy zaplňují po několik dní celé noviny.

26 února Sněhové záplavy v sobotu, neděli, různě jinde leží sníh u nás. Již na ty pluhy na silnici a vše zapršené cesty nic víc. A jinde se bílá, že mají přijet zase příště.

26 „ Volby na nepokojném Kypru, zvolen opět arcibiskup Makarios

27 února: V Budapešti sjezd Komunistických stran 64 zást. Poslední 1960. Nesrovnalosti a různé názory nemají chuť zveřejňovat. Jen občané v rozhlasu nadávají, že tu pro komunisty a inovaci, na niž prý nadávají. Čína zde v Budapešti není zastoupena. Rumunsko před několika se jednání odešlo. Z projevu Kouckého z čsl. vyslovil kolitování nad vývojem Rumunů. Syrii se snažila o-mluvit a nemluvila se, také tu chybělo. Sjezd konce 6. března v Budapešti

28 února. Zákon o hlavním městě Slovenska Bratislavě. Termín účinnosti NV města Bratislavy bude změněn na NV hlavního města Slovenska Bratislavy.

Březen 1968

2. března O zvyšování nízkých důchodů. Od 1 břez na 1969 zvýšení všech důchodů. Zvýšení přídavků na děti od 1.7. 1968. Prodloužena mateřská dovolená z 22 na 26 týdnů. Zaudala komise ÚV KSČ pro otázky životní úrovně. S úsporami všech nízkých důchodů, které jsou jediným nebo hlavním zdrojem příjmu se počítá od 1.1. 1968. Od 1.1. 1969 se má zajistit zvýšení všech základních důchodů v průměru o 8% při současném dalším zvýhodnění příjemců nízkých důchodů.

5. Března. Generálmajor J. Šejna stíhán pro zpronevěru, rozkradání socialistického majetku, uprchl do Itálie přes Jugoslávii. A z Itálie odletěl do USA. Do Itálie přijel 26.2 a 29.2. odletěl do USA.

6. března. Poslanec Borůvka o Novotným ve schůzi klubu zemědělských poslanců řekl, že prezident Novotný drží rolnictvo na úvodě, nemá k rolnictvu důvěru a že nebylo možno rolnictvo pustit z dozoru. Dubček zase pěstuje rolníka proto Novotnému osmělil a poklonil se jí.

7. března. Izrael vykodil v Jordánsku do pověstí 5 domů pro odpor obyvatelstva.

8. března Vyšetření gen Šejny. Vláda nakládá vyšetření generála Šejny, za 16 let výjimečné služby vedoucí generálmajora

8 " Nové tankovky 20-Kčs a 500-Kčs vyjdou do 2 let. 25-Kčs se stáhnou jak z výstavy.

9. března. Porada v Sofii zemí Varšavské smlouvy, za nás přítomní z Čsl. tajemník ÚV KSČ A. Dubček, předseda vlády J. Lenart, ministr zahr. V. David a ministr národní obrany B. Lomský.

9. " Rozhovor s poslancem Borůvkou z Polan. Politické strany budou nyní volnější, ale ne úplně volní, nebudou tak svěřeny, ale nové již strany nezakládat, aby jich nebylo 22 jako za prvé republiky.

9 " Čsl. vláda vydání gen. Šejny, který uprchl do Ameriky. Šejna jako voják se dopustil vážných kriminálních deliktů zpronevěry a zneužití funkce veřejného činitele.

10 března Dořešit důslednou rehabilitaci nezákonných rozsudků v let 1949 až 1954. Nejnižší vyd prodlení zpráv. Nástrojem, s průběhu a stavu rehabilitací, rozhodnutí příčin porušování, zákonnosti a zrušení odstranění a účinné opatření k konečnému rekonstrukci rehabilitace.

13 března Věnce na hrob Masaryka Čs. vol. společnost pro mezinárodní styky položila o Šmejkal věnce u hrobu T. Masaryka k 25 výročí jeho tragické smrti. Ústup k Západu proti Východu, kdy se nesmělo o Masarykovi promluvit. To byl jeho rodný a jeho on a nikdy jinak.

13. března Také duchovní, kteří mají být rehabilitováni (Z. Hrůza, L. Hrabák)

13 " Předsednictví ÚRO rezignuje, odkazy, předseda Pastýřík tajemníci Kozelka, Pašek

13 " Odpovědnost za Šejnu, ustanovení odsunkce a účast nemůže nést celá armáda, ale jednotlivci ve vedení armády a na ÚV KSČ. Prohlásil generálmajor Krčál - Hradec Král. na kok. konferenci. náčelník lékařského zástavu.

14. března Hostel v Mostě pojede o 1 km dál. (Starý 1517-1578.) Začne se v 1. polovině 1969 a do 1972 má být křemenitán. Krypta tížká 5.020 tun a hostel vážící 24.000 tun se přesune na železobetonových rošticích, které se budou pohybovat po ocelových válečcích do vzdálenosti 974 m. Bude to stát 120-150 miliony Kčs. které poskytnou ministerstvo hornictví, hutnictví, informací, financí a st. komise pro techniku.

15. března. Olympijské hry v Praze by stály 5 miliard Kčs. Nutno uvážit, zda na to budeme mít a zda to vyčerpá stavající výstavbu. Předpokládá se návštěva 1 až 1½ mil. lidu, během Olympijských her musí se získat ještě 23.000 lůžek, to znamená s výstavbou od r. 1971 čtyř až pěti hotely v Praze vcelku. Odhadované náklady na výstavbu k OH stěžejní 4 miliardy, příprava a organisace her by si vyžádaly další miliardy. Vláda si vyžádala do konce roku 68 studie na rozvoj.

15. " Generál plukovník Vladimír Janko vojenský představitel se zastřelil asi z pohnutí mysli nad posledními událostmi.

16. března. Národní shromáždění žádá pres. Novotného aby zprostil gen. prokurátora dra J. Bartuška a ministra dr. Hildera úřadu. Vzhledem k tomu, že předsednictvo Národního shromáždění projevilo nesouhlasné stanovisko s prací a vyslovilo nedůvěru oběma jmenovaným, prezident je odvolal.

17. března. Komunisté z Prahy vyzývají K. Novotného aby dobrovolně odstoupil z funkce presidenta a z ÚV KSČ. Všichni přítomni na shromáždění tento návrh přijali.

Dr. Plojhar píše: chyby napravovat na konci svého snad napsal v Lidové demokracii, článek. Staré zákony bídy odpovídat tíze všem rovnoprávnost i bez rozdílu náboženského vyznání, pokud tomu tak nebylo. Mnozí mohli přijít, že jsou v společenském domě jsou dočasně trpěnými prvky, že jsou méněcennými, ne-li dokonce prodanci celého. Svědčí o tom ku př. pašij některých školských poměrů, kdy dítě ve škole výuku náboženství i funkcionáři NV znemožňujícím nadaným dětem věřících rodin přístup na vyšší školu. To se jen dnes nesmí opakovat, zvlášť ne dnes, kdy se stírají třídní rozdíly.

18 března: Probíhají sami konference KSČ okresní a obvodní minulou neděli (17/3) 54. v krajských volbách propadají nevyzdvižení funkcionáři. Jsou další hlasy pro odstranění Novotného. Konference v Kolínském okresu, v Žižkově Sláci, odsuzují postup Novotného, J. Lenárta, J. Hendrycha, M. Jakubíka, B. Lomského a R. Lazika. Mají také odstoupit 4 krajští funkcionáři.

20. března Konsolidace církevního života. Hlasy kat. duchovenstva, aby byl umožněn biskupům, kněžím a věřícím návrat na místa, ze kterých byli v uplynulých 20 letech nepravidelně administrativními zásahy odstraněni.

21 března. Nejvyšší soudce ministr Neuman od strany sl. sociál. za nepravé rozsudky bo bývý k zodpovědnosti. národní organisace KSČ nejvyššího soudu, ale on se omlouvá že jeho je vše, že není vinen, sám.

Kdy vystoupí Ant. Novotný má prý chřipku, je prý připravený, kdykoliv vystoupit.

Sejna zbaven mandátu. Je ministerstva obrany je komise která studuje, k čemu měl Sejna přístup a co-by mohl zaměst a vyzradit a čím uškodit.

23 března. Mírové hnutí kat. duchovenstva na svém zasedání v paláci Charitas se usneslo na návrh biskupa a pražského administrátora dr. Tomáška, by členové předsednictva mimo jiné předseda dr. Plojhar rezignovali. Dr. Plojhar rezignoval 21. 3. 1968.

Také zavadil předseda ÚVČSM odstoupil

Biskupu Tomáška zaslal Dubčekovi dokument podepsaný téměř biskupů, kněží a věřících 22.317 osobami s dopisem, vyjadřující stanovisko mezi církví a státem v naději na dobrý vztah a pomír.

Neštěstí v Krkonoších, lavina zasypala na polské straně, kolem 35 osob, Poláků, Němců, Rusů.

23 března. Antonín Novotný odstoupil z úřadu presidenta a předsednictvo ÚV KSČ píše, že vzhledem ke svému zdravotnímu stavu odešel na odpočinek (Chudák) kdyby nemusel, tak by jistě nešel tak rádo lid. Do volení nového, zadržuje ho J. Lenart. (22. března)

Místopředseda Nár. shromáždění Dr. Škoda resignoval

24. března. Vedení deníku čas. Lid. dem. žádá, aby nebylo omezováno ve vydávání počtu výtisku, omezováním přídělu papíru a aby bylo pracovní všeho co bylo zabráno a uhrazen původní stav nakladatelství Svoboda. a aby byly navrácený domy a objekty které vlastnila ČSL.

Tajemníci KV Českosl. strany lidové, žádají Plojhara předsedu strany aby se vzdal funkce.

25. března. Izraelská vojska ostřelovala. Další dělostřelecký souboj v údolí Jordánu

26 března. Lidová demokracie může krýt poptávku náklad může být zvýšen.

27. března. Volby do národních výborů odloženy na září nemůžeme oprávněn tajná a ne jak bývalo veřejné.

29. března. Letec Gagarin se při letu zabil.

Kulturní rubriky: Ota Šik. Jak zrálo obrození. Vše v příloze.

31. března Prezidentem republiky zvolen 282 z 288 hlasů armádní generál Ludvík Svoboda.

Duben 1968.

1. dubna. Čsl. strana lidová - nové vedení. Předseda Ant. Dospíšil, místopředseda Miroslav Svoboda, ústř. tajemník J. Bauly. Členové předsednictva: J. Hromádko, Anna Míková, J. Plaček, Amálie Soukupová, Jos. Škoda, Richard Prevanský, Franc. Toman, Franc. Tolůšek. Výpadky: předseda Plojhar, Brodský, tajemník Vácha, Ing. Čuřeny, Gemrot, V. Jakubec, jun. Zavřel.

1 dubna. Ustaven klub polit. vězňů. Označen Ž 231 vězněných v koncentračních táborech z Jáchymova Leopoldova aj. v letech 1948 a násl. Č. 231 je číslo zák. na ochranu veřejn. pořádku, podle něhož bylo právě mnoho lidu uvězněno a jehož bylo tolikrát zneužito. Klub má pomáhat k rehabilitaci. Adresa Praha 4 Vavřinova 1117. Postižených je do tisíců.

2. dubna. Ústřední výbor KSČ projednává současnou zdeformovanou pol. situaci. Diskuse k projevu Dubčeka. Návrh nového akčního programu. Zrušit dlouhá rozhodnutí. Racionalisaci. Organisaci, připravit nové ústavy. Svoboda projevu. Rozvoj nár. hospodářství.

Náměstek předsedy Nejvyššího soudu JUDr Josef Brůžánský se ztratil a oběsil pro těžkou svědomí, že soudy soudily všelijaké, byli asi nevinně odsouzení.

3. dubna. Zasedání ÚV KSČ. Referát Hájek. Vliv náboženství ve společnosti. Jsme tu kladné prvky, jsou tu prvky a nás napadají politiku vůči věřícím. Školám nepatří vybírat brambory, zaléžují se.

5 dubna. Novotný v diskusi na plénu KSČ. Bývalý president přítomný na schůzi se obhajuje, on nic, on hrdý za nic nemůže. Svědomím strany jsem funkce vykonával, z jejího rozhodnutí jsme z funkcí odcházel. Omlouvá se, že se na poměrech hlavně se mnou zkoumají a rehabilitují se nepodílel. Se sejmutí nic, a přijímu co usnesl potvrdil zároveň straně.

6. dubna. Skončilo schůzování ÚVČ v pátek 5.4. kdy se projednávaly všechny body vyhnaných z funkcí

Americký černoch Dr. King, pastor zavražděn, vládou černochů, způsobilo neklid.

7. dubna. Vláda ČSSR podala demisi. President pověřil ing O. Černíka sestavit novou vládu.

Také rehabilitace pro církevní hodnostáře a strýcem, kteří byli ze svých míst nepravem vypuzeni.

9 dubna. Nová vláda. President jmenoval novou vládu.
Ing. Oldřich Černík, pol. nár. shr. předseda vlády * 1921
Prof. dr. Peter Colotka pod. Slov. nár. rady místopředseda vl.
František Hamouz pol. nár. shrom. místopředseda vl.
Jozef Gustav Husák místopředseda vlády
Prof Ota Šik Dr. Sc místopředseda vlády
JUDr Ľudovít Štrougal pol. nár. shrom. místopřed. vl.

Josef Borůvka, pol. nár. shrom. ministr pověřený řízením ministerstva zemědělství a výživy * 1911 (Mistek)
generál por. Martin Dzúr ministr pověřený řízením ministr nár. obrany * 1914 (Kolinský)
Miroslav Galuška, ministr pověřený řízením ministerstva kultury a informací * 1923.
Prof Dr. Jiří Hájek Dr. Sc ministr pověřený řízením ministerstva zahraničních věcí * 1913 (V. Šenice)
Ing Július Hanus ministr pověřený řízením ministerstva vodního a lesního hospodářství * 1925 (Smolenice)
Ing Milolar Hruškovič, pol. Slov. nár. rady ministr a předseda Státní komise pro Techniku * 1925.
Ing. Václav Hůla ministr.
Prof Dr Vladimír Kadlec ministr pověřený řízením ministerstva školství * 1913
Josef Korčák, poslanec nár. shrom. ministr pověřený řízením ústřední správy energetiky * 1911
Ing. Josef Kýgl, poslanec Nár. shrom. ministr pověřený řízením ministerstva těžkého průmyslu * 1912
JUDr Bohuslav Kučera, poslanec Nár. shromáž. ministr pověřený řízením ministerstva spravedlnosti * 1913 (Neumarkt)
Božena Macháčová poslankyně nár. shrom. ministr pověřený řízením ministerstva spotřeb. průmyslu * 1903
Josef Pavel ministr pověřený řízením ministerstva vnitra (Hradec)
Oldřich Pavlovský ministr pověřený řízením ministerstva místního obchodu
František Penc, poslanec nár. shromáždění ministr pověřený řízením ministerstva hutnictví
Ing. Stanislav Rázl, ministr pověřený řízením ministerstva chemického průmyslu
Dr. František Řehák ministr pověřený řízením min. dopravy
Ing Bohumil Šucharda ministr pověřený řízením ministerstva financí
Michal Stanek ministr
Prof. Dr. Ing Josef Trokan, ministr pověřený řízením ministerstva stavebnictví
Ing. Václav Valeš ministr pověřený řízením ministerstva zahraničního obchodu.
Dr. František Vlasák ministr a předseda státní plánovací komise
R NDr, Ph Mr Vladislav Vlček ministr pověřený řízením ministerstva zdravotnictví * 1912 (Plzeň)

Volby jsou odloženy, byly vypsány na 19. května 1968. Sněmovny 26 a 27 listopadu 1971

10. dubna. K smrti Jana Masaryka. Věc se pořád nevyjasnila.

Akční nový program KSČ obsáhlý jsou desítky stránky.

12. dubna Zákaz s Masarykem v Černínském paláci. nikde nic určitého, same dohady, domněnky.

14 dubna † Olga Scheinpflugová * 1902 čes herečka a spisovatelka zemřela na následky infarktu.

19. dubna Josef Smrkovský zvolen předsedou Nár. shromáždění za odstupujícího B. Laštovičku. 256 platných lístků, Smrkovský byl zvolen 188 hlasy, 68 bylo proti.

22 dubna Umlčený hlas Sokola promluvil. V Praze na Strahovském stadionu bylo Sokolské „Vzkříšení". 2.000 cvičitelů, cvičitelek, vzdělavatelů a ostatních činovníků, bývalých pražských 5 žup se postaralo za požadavek, aby byla obnovena sokolská činnost čsl. obcí sokolské s jejími majetky. Usnesení připravit sjezd na 6 květen do Prahy kde bude zvolena delegace, která navštíví prezidenta Svobodu, kdyby obnova Československého Sokola. Žádáme pokojného vývoje (aby) státní správa, žádné vyplácení cest diet, jak jsme u dnů zvykli.

23. dubna Vzpomínky na dra J. Šrámka nikde čsl. státní za první republiky † 22/4 1956 v emigraci na Bulharsku pohřben 26/4 v Týnci u Olomouce. Byl internován v klášteře.

Úmrtí Jana Masaryka v zahraničí. Britský list Observer píše, že Masaryk byl ve stavu hluboké deprese na něž měl vliv politický vývoj v Československu. Sebevražda - protest.

24. dubna. Ministr J. Borůvka: Je třeba zlepšit pomoc k jednotlivě hospodařícím rolníkům. Vždyť většina z nich pracuje v družstvech v nichž by se kolektivizace nevyplatila proto je třeba se na ně dívat jako na samostatné družstevníky a pomáhat jim.

24 „ Bulharská delegace v Praze, předseda rady ministrů Todor Živkov se 6 přednostou Bulharska.

30 dubna. Věř. Bezp. Praha plk dr Jiří Pořízek náčelník vyšetřování spáchal sebevraždu. Poslední týdny sebevraždy: Generál Janko, 2 vyšetřovatelé z Ruzyně Dvořák, soudce dr Brůžánský, lékař dr Sommer a nyní s pražské bezpečnosti Pořízek.

Poznatky k tragické smrti Jana Masaryka, vzal si život sám a bylo mnoho jiných, když se pro dobu nehodil.

Květen 1968

1 května Staří ministři se odstraňují nastupují samí noví, Miniska Václav Hůla úřadem Patrulec chudého úřadu Mjichal Stancel práce a sociálních věcí, Frant. Vlasák úřadem ministr národohosp. plánování.

Masarykův (Jana) pitevní protokol má dr. Lumír Soukup. Utrpěl při pádu z okna z. pravidu Černínského paláce, roztržené aorty a nádoby, zlomeniny žeber a páteře zlomená pánev, roztržená ledvina a slezina. Pitva mrtvého provedena do dutiny pilní. Dr. Soukup to obdržel od Masarykovy sestry Alice.

Hospodářská rada nový 10ti členný orgán při předsednictví vlády, sekretářem doc. ing. Valter Komárek, má organisovat přípravu zásadních hospodářských rozhodnutí vlády v oblasti plánování, rozpočtu, měnové a úvěrové politiky a st. investiční výstavby, poradcem vlády v případech které přísahují působnost jednotlivých ústředních orgánů stát. správy.

Deformace. Za předešlé vlády a před ní není výjimkou několika posledních let ale za 18-20ti let v národním hospodářství je několik vážných deformací. Tak v průmyslu převládá výroba výrobních prostředků, pro které není a nebylo vždy úplné umístění, doma ani zahraničí. Železnorudný koncentrát a koks vyrábíme drahou. Dále se nedařilo vyvážet změnu výrobních prostředků za potřebné zboží na zahraničním trhu. Zemědělství bylo dlouhou dobu zdrojem pracovních sil, a akumulace a přerozdělování méněcenná složka nár. hospodářství. Páteřní je to od plánování první pětiletky a při přípravě 1951. vzdělávání se plán a nedařilo se dalším a 1954 a 1955 se přešlo zase na plány roční, 1963 došlo ke hrůze, která nemůže obdobu a již to 4 šlo.

Co se lidem dává a co se žádá). Od 1. května 1968 se zvyšují malé důchody na 400 a pro 2 (manželé) na 720 měsíčně. Od 1.7. bude prodloužená placená dovolená z 2 na 2 týdny, zvýšená na 90% mzdy. Od 1.7. zvýšený přídavky na děti a odstupňovány podle počtu dětí. Od příštího roku budou zvýšeny všechny důchody o 8%. Odstraněny budou přídavky důchodcům z další práce. Ale zato vše se zdraží, zvýší daně, hlavně ze mzdy, žádné úlevy u nás dětí, všichni stejní bez ohledu na děti.

2 května: Drobné živnosti, nerozum že by byly rušeny. Nyní
chyb živnostníci a rozrostlo se zde drobné maloobchodní
síti, zejména na materiálu a náhradních součástek v naléhavých podnicích.

3. května Křivdy v zemědělství jak se napravují, úprava vztahu státu k jednotkově hospodařícím rolníkům. Ve prospěch samostatně hospodařících rolníků se připravuje od počátku plánovacího období 1969 nemají jim být stanoveny úkoly v dodávce zemědělských výrobků. Za II. Hospodářsko-odbytovými vztahy při prodeji a nákupu různé rozdíly. III. ekonomických vztahů mezi státem a JZD a jejich příslušníky a mezi družstvy. Připravuje se úprava poměru státu k jednotlivě hospodařícím rolníkům.

4. května Nové známky poštovní se hodnotou 30 hal. 60 hal.

5. května Podplukovník Počepický spáchal sebevraždu ze žárlivých poměrů ve vězňnici. Viz Sejna, Janko, Kartuzy

6. května. Píše se a může se psát o Masarykovi a o jeho práci, ačkoliv se za Novotného o Masarykovi nic nesmělo psát a když tak jen pomlouvá a haní, ačkoliv měl o vybudování samostatného čsl. státu mnohem větších zásluh než celý Novotný, před Masarykem se musí smeknout.

Z Moskvy si pozvali a zavolali do Moskvy z Československa vedoucí politikové, kteří provádí za mlada zásluhu v obrodný proces, ke podání zprávy o své činnosti: primátora tajemníka ÚV KSČ Dubčeka člena předsednictva ÚV KSČ a předsedu Nár. shromáždění J. Smrkovského člena předsednictva ÚV KSČ a předsedu vlády ČSSR O. Černíka a člena předsednictva ÚV KSČ a prvního tajemníka ÚV KSS V. Bilaka. A v Moskvě je vyslýchali: Gen. tajem. ÚV KSSS L. Brežněv, předs. prezidia nejvyššího sovětu Podgornyj, předs. rady min. Kosygin, pak tajemník Kalnjer, a člen ústř. komise Suslov. Jednání prý byla úspěšné a nešlo prý o senzace.

7. května: Nově zřízené ministerstvo práce a sociálních věcí, ministrem je Michal Starček. Řídí se: práce, zaměst. mzdy, nábor pracovních sil, kvalifikace, úvazky, péče o rodinu, rozvoj populace, péče o děti, mládež, bytové věci, dělnosti a pod.

Plukovník F. Fryč píše jako předseda šetřícího odboru MNO o posledním setkání s J. Masarykem na zámě. návrhu událostí 1948, kdy byl nemocen chřipkou na lůžku.

Kdo osvobodil 6 května 1945 Plzeň. Američani 16. překročili u Stodu naši hranici a 16. května 65 osvobodili Plzeň. Němci se bránili a padlo zhruba 5 Američanů. V padesátých letech byla snaha mýtit podíl armády na osvobození části Čech, tvrdilo se že to byli dobrovolníci z Belgie jako příslušníci americké armády, ale byli s nimi američané s jejich jednotkami. 29. 11 1945 byla na radnici odhalena americanium deska a 4. 5. 1947 byl v městském lesíku položen základní kámen k pomníku americké armády. Oba tyto pomníky byly v padesátých letech odstraněny a dnes zničeny. Také americká ulice byla přejmenována. Podal městský archivář v Plzni dr. Miloslav Belohlávek.

8. května Komentář Tass k smrti Jana Masaryka píše a říká že jeho pravděpodobnější že si spáchal sebevraždu.

Generální tajemník Ital. kom. str. Luigi Longo vítá vlídný proces v naší zemi, v Praze na tiskové konferenci.

Z Brna. Vrátit ulicím vzatá pojmenování, jako by to byla Dominikánské nám. nebo náměstí Masarykova třída nebo Janáčkova; vrátit vzatá pojmenování. Zahraničních

9 května Více svobody než kdy v minulosti. Mnoho lidí přišlo o život za poslední války, proto bychom měli mít více svobody než kdy v minulosti a ne méně. Aby v příštích letech nerozdělovaly milióny plnoprávných občanů a nikoli hrstka ambiciózních jednotlivců. Aby člověk byl zbaven strachu a bázně, nikoliv právní jistoty. Abychom každému měřili podle zásluh a hrstce lidí nikoliv podle známostí. Aby se naše hospodářství rozvíjelo podle potřeb obyvatelstva a ne podle překonaných formulek. - Zdeněk Veselý

Čsl. strana lidová k problémům rehabilitace. Stanovisko předsednictva ústředního výboru čsl. strany lidové k rehabilitaci osob odsouzených v politických procesech v době deformace t. j. zejména Gottwalda, Novotného a j.

11 května. Do Moskvy pozvaný naši předáci čsl. Dubček, Černík Smrkovský aby asi byly upozorněni, co mají doma činit nebo nejdříve jejich nejasné odpovědi na otázky mnohých neuspokojuje a rovněž to, že stále komunisté jsou ve předu a druhé strany přehlíží a odstrkuje a ve složení vlády není poměrně zastoupení jsou jen 2 zástupci ostatních stran. (Plojhar - Hejman)

Chata na Šerlichu, zase Masarykova, což je důvod toho jména nevzívalo.

12 května. I ve MNO i ve vojsku se připravují výměny v hlavním vedení, odsazen ministr Šoustky a velitel letectva J. Vosáhlo. Ke změnám došlo na generálním štábě systematicky se vyměňují vedoucí kádry. Ministrem národní obrany se stal generálplukovník Martin Dzúr, dříve

14. května. Vzdá se po obraně Orla: tělovýchovné jednoty hlas z novinářské z Tanvaldu:

V Hornicích Němčicích u Jindř. Hradce zůstal na památníku, obětovaném zvučné války reliéf T. G. Masaryka jinde všude byl proj Masaryk odstraněn, tady ho prodinu zůstal.

Psáno se nejmenuje Zlín, když Gottwaldov je cizí složenina. Vzdá se Tábory z Gottwaldova Jihlavska.

17. května. Úvaha o upravení poměrů mezi církví a státem je nadějí ve smyslu deklarace lidských práv přijatá valným shromážděním Organisace Spojených národů dne 10. 12. 1948. Každý má právo na svobodu myšlení a náboženství, projevovat je soukromě i veřejně, pohřbívat je není v rozporu se zákony. Čl. 1. a 2. ÚVD v Ost. Dvořák. Dohoda mezi církví a státem další ale deklarace upraví.

Zvýšené přídavky na děti jsou: Na první dítě 30 Kčs na druhé 330 = Kčs na 3 děti 6 80 = Kčs na 4 děti 1030 Kčs. a na každé další o 240 = Kčs více.

Důchody ministrů a Novotného dotaz. Žádný z nich důchod nebere, mají jen 3 měsíce nárok na plný plat. Důchody se jim teprve vyčíslí.

18. května. Rehabilitace, Nový, shromáždění zákon teprve projednají, jak lze do té doby postupovat.

19 května. Sluháčka po Novotném, bývalém prezidentu, již zmizel byl hledán ve své vile na Malvazinkách, velký objekt některak nápadný, získají tomu tvrdí „Prezidentka", tam nebyl, že prý přes noc zůstal jí v chatě dva balíky.

20. května. Masarykovy Lány jsou prý nyní přehrávány

21. května. Předseda rady ministrů Kosygin je v Karlových Varech na léčení a na zkoumání...

Novotný nebydlí ve vile ÚRO, jak to vždy nějaký mamel, ÚRO prohlásil, že žádná vila nemá, tak to bude asi i bývalého býv. prezidenta, prezidenta Svobodu a pracujících.

Budou pětidenní vyučovací týdeny

Je volání po svatodušních svátcích

22. května. Náboženství vyučování by mělo být vyučováno v soukromých školách. Výrok ministra.

23. května. Lid strana lidová podává pracovní návrh programu přijatelnější.

25. května Vojenská služba s celými výložkami 1950-54 služba nestoupivších k Pracovnímu útvaru na náročných pracích, později teprve výzvědy. Voj. útvar 9756. Stavební technický prapor.

26. května. Obrodný proces samé prvidání, přijít na sbor k činům, mají se vyjádřit příslušný, jak by rozuměli komunistickou, která je vzbudila naskýtá proměnlivý.

28 května. Rozvolnění z četných pracovišť. Tím kněžstvo strany, odborů, vládní a hospodářský vedení, výchovných zařízení, železáren, podniků, předsednictvo ústředního výboru KSČ dopis, jehož text schválili na svém zasedání přes 10.000 pracujících VŽ z nich je 2.800 komunistů a v dopise se chtějí jiné přání: Žádáme předsednictvo ÚV KSČ aby zlomový mínění komunistů vyšší členy, zejména železáren a požadavků souhlasu navrátnému Ludvíkovi, Šimůnkovi, Pastyříkovi, Kolpříčtovi, Smrkovskému, Chlebtovi a dalším, kteří se zkompromitovali a tím ztratili důvěru členů, organisací a orgánů strany, aby se již na plénu ÚV KSČ, 29/5 dobrovolně vzdali členství v ÚV KSČ.

30 května Poláci budou v Krkonoších stavět silnici z Mariánské do Pece 8·5 km, šířka 6 m, 5 dní bude uklidit, přes Úpu 5 mostů a 6 lávek

31. května. Bývalý president Novotný nechal zatýkat lidi a přinutil k tomu svého majora Jeníče. Prvotina to žádný pravých nepřekazil?

Případ z Libušťe, že byl zavražděn farář Trufa v žitném.

Časopis „Volkszeitung" německý, který pro německé obyvatelstvo vychází v Československu byl v Něm. dem. republice od 1. 6. zakázán. Výzva aby se také v Československu německé noviny z N. D. R. nevydávaly.

V měsíci červnu 1968.

2 června. Valné zasedání plénu ÚV KSČ v Praze ve Španělském sále, 32 řečníků řečnilo o postupu v obrodném procesu v budoucnu. Hlavním řečníkem byl Dubček. Komunisté se musí oddělit od zločinů 50 let, za které mají odpovědnost určité skupiny ve vedení strany, které se vymkly kontrole strany, postavily se nad stranu a nad komunisty, stejně jako nad společnost a nad zákony státu, opustily a pošpinily programové komunistické ideály strany, stejně jako demokratické a socialistické ideály dělnické společnosti. Komunisté žádají, aby se strana skutečně a důsledně oddělila od všech deformací minulé doby, aby se vrátila

stěmi, kteří za všechny deformace musou zodpovědnost. Žádají aby strana dala jasné a přesvědčivé záruky, že nikdy nedojde ke stejným byrokratickým způsobům řízení, ke deformacím, které tak tragicky poznamenaly minulá léta. Ze stranického vedení strany je nutno vyloučit ty, kteří za ně musí odpovídat.

5 června Resignace členů ÚV KSČ, resignace Hlaváčky, Klímkové, Pavlíčka a j. mnohých a nesvědčících se.
Studentské demonstrace také v Bělehradě.

6. června. Je možno zrušit ztráty a dotace na které státní pokladna přidává, jsou to ztrátové podniky. Stručně vyjít dotací hospodářským organisacím. V principu, kdy cena dotace je určena na úhradu nákladů, protože velkoobchodní cena nekryje náklady se připlácí 586 mil. Kčs.

na výrobu tlakového zařízení	190 "
na elektrické výrobky k urychlení výroby	36 "
na vývoz cukru	135 "
na odběr přetržité vody pro elektrárny	528 "
na průmysl celkem se připlácí	1.885 miliónů "

Dotace pro zemědělství se skládají z diferenciálních příplatků a z prémií. na zemědělství celkem se připlácí 7.915 mil. Kčs

na obchod	382 "
Dotace v dopravě v tuhých palivech v železniční a železniční poplatky se připlácí na 1 Kčs 81 hal.	1.477 mil. Kčs
dál jiné ztráty - na dopravu celkem	2.121 mil "
na bytové hospodářství ke doplácí	2.400 mil. "
na technický rozvoj	3.111 miliónů "
celkem se přidává na dotacích	28.696 miliónů Kčs.

7 června. Americký senátor Robert Kennedy byl zastřelen prodělal zranění, byl to bratr bývalého prezidenta USA který se stal také obětí atentátu v Dallasu 22.11.1963.

V Žilině stávkovali železničáři, stávkovali průmyslníci a signalisté, stávka trvala 6 hodin a způsobila tr. škodu na 2 miliony. Důvodem že 8 vedoucích pracovníků nebylo odvoláno v termínu ze svých funkcí.

8 června. Obrození sociálně demokratické strany - pokusy. Jak známo slučila se 1948 s komunisty. K SS se ke rozdělení brání, protože by se rozhodnou a rozdělením komunistická strana oslabila.

10. června. Vrah faráře Toufara byl zatčen, ale také za pár dní puštěn.

11 června. Prezident Ludvík Svoboda v Brně.

11 června. Pozemky hledají své majitele v pozemkovém katastru je chaos, zapříčiněn kolektivizací, družstva a statky. Za 36 let je o 860.822 ha orné půdy méně 1937 = 5,899.583 ha a 1967 = 5,038.755 ha. Je o 12 miliónů parcel méně.

12 června. Prezident republiky Ludvík Svoboda v Ostravě.

12 června. O Šejnovi generálu který prchl do Švýcarska. Svůj rozmar si přišel založil na stycích s Novotným a když viděl že Novotný letí upřednostňuje.
V Smrkovský, předseda Nár. shromáždění při svém návratu z parlamentní delegace v Spojených Státech: Mělo prohlášení.

13 června: Tajemník čsl. strany Lízové zatčen 26.8.1954 a 9.5.1962 propuštěn.

14 června Státní závěrečný účet schválen. Schodek 2·8 miliardy.

15 června Naší Čsl. stranická a vládní delegace vedená I. tajemníkem ústř. strany Dubčekem v Maďarsku, 2 dni.
Knihy které byly po 20 let vyloučovány z knihoven se nyní jako tajně uchované se vrací. Výstupy měly hlavně jen komunistické, proti Masarykovy, Benešovy psaní nevěrecké a p. Knihomůrky ve knihovnách knihy chrání a uchovávají.

16 června Shromáždění polit. organisací v Praze v Kongresovém paláci. Vedle politických stran jsou to: ROH, ČSM, čsl. svaz žen, SPB, SČP. Umínění jako společně postupovat

18 června. Odškodnění pro hospodáření rolníky, před nucením vstupu do JZD. Platí je čs. nejen kulaky. Kdo chce znovu hospodařit má možnost.

19 června Hladina cen je v pohybu maloobchodních. Hladina cen za I. čtvrtletí 1968 se proti IV. čtvrtletí 1967 mírně zvýšila. U potravin včetně nápojů a tuzemského se nezměnila. Ceny zeleniny byly za tu dobu proti I. čtvrtletí 1967 o 7% vyšší. Ceny lihovin za I. čtvrtletí 1968 proti IV. čtvrtletí 1967 zdražily o 3·8%. Mírně se zdražily ceny textilií, vstupní do hlav. divadel.

V USA mamé prý od vyhlášení války zlato, finančně pohledávka čsl. obchodu 5 miliónů dolarů, bylo zabavováno kubánské vlády spojence, vzpěry v Německu a jeho majetek americké vlády stále tají. Je by se mělo jednat o zajištění. Vrátí se dokonce nějaká vyplacena náhrada za americký majetek, který byl znárodněn v Československu.

Spolupráce se školními učebnicemi. Dějepis ve ruce.

21 června Cvičení armád zemí Varšavské smlouvy na území československa a Polska. Vedl to maršál Jakubovský. Cvičení začalo 20 června ráno. Přijel se podívat prezident Svoboda s rumunským.

22 června Mimořádný sjezd novinářů. Cenzura už zrušena, redakcích novin, rozhlasu i televize, muže a ženy, tiskového dohledu dopomáhá vedl. Provádějí čistku obsazují dosavadní

a lokálek, obrázy se dívají na televizi, vaří čaj, kávu, někdy
něco lepšího. A to je vše. Asi 250 lidí - hlavně uvedl zcela
nejistým tón K. Štěpán, kdysi vybavených prabem velá
příjde o práci. Ještě když umělá vrátila proti masse
nějším titulem „Hlasné správa tiskového odboru ÚSTŘ
bylo asi třetího funkcí proletariát lidí ze soustředu a brněn
členové KSČ. Podívejte jeho stranický úkol, strana to potře
buje na tomto místě, tak chyba nutno pozorně. To vše ještě
bude ale nad to bylo v odboru zrušeno a také 250 lidí propuštěno

24 června Prezident v Jižních Čechách s doprovodem místopředsedy vlády
Štrougalem, ministr nár. obrany Dzúr a ministr Pavel. Hrozné u
vampiony, stakeno a j.

26 června. Zákon o soudní rehabilitaci o plném nár. shromáždění. nápravě
právní, náhrady škody.

27 června Předběžná cenzura zrušena. Poslanecká sněmovna odhlasovala
novelizaci tisk. zákona zrušení předběžné cenzury 214 31 přítom-
ných poslanců se 184 vyslovilo pro přijetí novely zákona, 17 se
hlasování zdrželo a 30 bylo proti.

28 června Novotného presidenta syn Antonín Novotný ml. pracuje
val při výstavbě vil chaty a rekonstrukci vily v Praze
na Šmíchově vojenu brigadníku asi 10 pro 20-25 lidí
a předtím v roce 1966/67. Používal známosti velitelů ve
vojenských útvarech a známosti se Šejnou generálem, který
utekl za hranice. Na stavebních pracech vily byly pro-
vázány stavebního podniku ve r. 1963-1967. Všechny náklady
hradila kancelář presidenta z prostředků určených na
výstavbu a správu Pražského hradu. Práce v soukromých
objektech Novotného ml. byly provázány přesto že měl
na ně nárok. Dále se také na základě příkazu ženy
presidenta, členů presidentovy ochrany, ministra vnitra
i samotného Novotného presidenta. Novotný ml. vlastní
2 auta osobní, zahraniční značky. Vůz Opel Admirál
automatic, zakoupil v květnu 1965 v motolském jako
ojetý za částku 50.094 Kčs. Před tím vždy u pracovníka
Tuzexu si vyžádal aby vůz byl dán do prodeje v Moto-
techně a zajistil si přednostně koupě u ministra těžkého
strojírenství. Cena v tuzexových korunách byla 19.000.
Druhý vůz značky Ch Glas 1300 koupil Novotný ml. v Tuzexu
za tuzexové koruny. A ponevadž neměl tolik tuzexových
korun, byla mu povolena nějakým Tuzexu splátka, ve výši
900 tuzexových korun. - Jak nabyl vilu v Malvazinky,
ze které učinil rodinný domek, ve skutečnosti to byl činžák
bydlelí v něm 4 rodiny. Ty vystěhovaly do nové výstavby
a vznikl učiněn rodinný domek. Všechno šlo obejít. Jeho presi-
dentu syn.

29 června. Literární listy 2000 slov přinesly článek ve kterém
článku podepsaném 70 významnými osobami se rozebírá práce vládnoucí komunist. strany, která prý vedla k záhubě. Nastal
rozmach kolem tohoto prohlášení, který neutichá a další
hlasy se ozývají na jeho podporu. Souhlasné se přihláse
lo, vyjádřilo 41 pracovníků závodu CHD Hradec Králové:
„Souhlasíme s prohlášením, vyslovujeme oč jde."
Celoakademický výbor ROH ČAV se obrací na Nár. shromáž-
dění a na předsednictvo Nár. fronty. Plně se staví na 2000
slov a není to žádná kontrarevoluce. Není totiž způsobno
autory prohlášení, ale zkompromitovanými osobami, které
ještě se drží na významných místech. Souhlasné vyjádření
s 2000 slov zaslali i studenti Komenského Bohoslovecké evang.
fakulty.

3 července A další hlasy pro 2000 slov. Dopis Nár. shromáždění pro-
depsalo 306 zaměstnanců Závodu průmysl automatisace.
Podepsaní se stotožňují s 2000 slov a jsou že stranické me-
tody, jak přimět k odchodu lidi, kteří znovuzřídili socialismus
jsou humanní. Vyslovují znepokojení nad tím, že mnozí poslanci
se opírají o důvěru strýčků voličů, kteří si již nepřejí být zastu-
pováni. Třeba nové volby.

4. července Demokratisační nápravný proces, proniká do všech vrstev
obyvatel, všichni nejsou spokojeni s minulými poměry a pomalu k dalším a k dalším vrstvám obyvatel. K
aktivnímu odporu se vyslovují dělnici, inteligence, rolnictvo
mládež, ilegální odbory, bývalí političtí vězni, maďarští
nutranici, katolíčtí, protestanští duchovní a velké poslední řadě
také i ženy.

Manévry států Varšavské smlouvy v Českosl. Na tiskové
besedě, kde mluvčí štábního cvičení armád Varšavské smlou-
vy, odpovídal na dotazy novinářů. Cvičení skončilo. Spo-
jenečtí vojáci začínají opouštět Československo. Poláci,
maďaři, Rusové. Do Moskvy odletělo na 60 generálů a důstojníků.
Jsou připraveny vagony a čekají odsun potrvá několik dní.
Mluvčí se zdůrazňuje že dále hraničí a že vojska nevzchází
daleko od českosl. hranic, zdržují se dále poblíž.

4 července: Tesla Strašnice závod J. Hakena odevzdal redakci Lid. dem. resoluci, kterou schválilo 2.200 zaměstnanců. Vyslovuje se v ní znepokojení nad situací v ministerstvu vnitra, kde dosud působí staří funkcionáři a nový ministr a jeho spolupracovníci jsou vzdálení. V resoluci se žádá aby Kavalky, velvyslance OSSR v Mexiku byl nahrazen s jiným diplomatem, který nebude mít tak přímé vazby s minulým obdobím a bude správně informovat SSSR. Zaměstnanci Tesly se dal slyšet za článek 2000 slov. Pro článek 2000 slov se staví 800 zaměstnanců n.p. Tesla v Praze a Svaz osvobození. Kolnická jednotka

6 července: Všechny ministry vyměnění po srpnu 1968. Veřejnost zajímá co dělají bývalí ministři, v novinách se zaštiťovala. Podle informací tiskového tajemníka vlády ing. Kročila, je v této době situace: Dr. Duchoň nastoupil: Ing. Šimůnek plánovací, Dr. Neuman spravedlnost, Dr. K. E. Plojhar zdravotnictví a K. Mísek zemědělství. Generální prokurátor Bartuška je nemocen. Ministr obrany Lomský přechází do vojenského historického ústavu, ministr Uher ústavu pro cestovní ruch, ministr vnitra Hudrna nastoupil na úsek civilní obrany, ministr Takáč ve slovenských orgánech. O Krajčírovi a ministru zahraničí V. Davidovi nebylo rozhodnuto.

8 července: Na mimořádné krajské konferenci Severomoravského kraje KSČ jako delegát na mimořádný XIV. sjezd byl zvolen O. Černík navržený místskou konferencí v Ostravě 549 hlasy proti 28. Člen předsednictva ÚV KSČ a tajemník Pražského KSČ Kolder propadl, obdržel od delegátů 240 hlasů a z 337 delegátů rozhodlo, že na XIV. sjezdu komunistickou stranu zastupovat nebude.

9 července: Jak s výukou náboženství? Odpověď dra Jaroslava Šťastného, náměstka pro otázky na ministerstvu školství. Základní devítiletá škola, nemá nadále zasahovat do organisace vyučování náboženství. Přihlášky nemají nadále přijímat ředitelé devítiletek, mýbrž duchovní či církevní úřady. Když nemá církev k vyučování místnosti, má požádat ředitelství školy o bezplatné propůjčení místnosti. Na školách kde se náboženství vyučovalo dopoud, je ředitelství povinno místnosti propůjčit.
Teologická stanoviska nyní sociálnímu se z kruhů katolické církve vyšlá a ohledně obsazení biskupských míst v republice se bude mezi čsl. vládou a Vatikánem jednat. V Čs. Budějovicích, Brně byli biskupové ustanoveni, dru J. Hlouchovi a dru J. Skupinovi bude udělen

souhlas, v Litoměřicích dru Trochtovi a biskupu v Praze dru K. Matouškovi. U dalších tří biskupů nutno zhodnotit rehabilitační různě.

10. července Celostátní konference družstevních rolníků v Nitře. Projev tu učinili president Ludvík Svoboda a ministr zemědělství J. Bonďuvka. Z projevu presidenta L. Svobody: „Mluvím-li o rovnoprávnosti, chtěl bych se dotknout ještě jedné otázky k níž je podle mého soudu třeba přistupovat s citem a s ohledem na místní podmínky a potřeby. Jde o postavení a úlohu soukromě hospodařících zemědělců, k jejichž zájmům je třeba rovněž přihlížet." Z projevu ministra Bonďuvky: „Mám však ve družstvech a státních statcích jistou část těch, kteří chtějí využívat obrodného procesu ke svému osobnímu prospěchu. Nadhazují otázky rozdělování půdy a návratu společného hospodaření k dřívějšku. Na jejich adresu říkáme klidně a otevřeně a důrazně – pro takové lidi nemůže být ani řeč o žádných výhodách a jednoduše nechceme jít a nepůjdeme. Nezaměstnanost nehlídá mezi členy a funkcionáři družstev. Prohlašujeme zodpovědně, že cesta zpět je nemožná, hlupák a špatná, naše sobecké jednání a nesnášenlivý přístup k společnému znárodnění a perspektivnímu družstevnímu hospodaření musíme přimět aby se na veřejné úrovni do poloviny července byly pole zúčtována do uzavřených, skutečných účetních dokladů hospodářských JZD a státními statky. Vedly by k jejich vyrovnání majetkových nároků částí JZD, která byla začleněna do státních statků. Hovoříme se hrozbou i o možných právních důsledcích členů JZD v těch, kteří žijí ve městech a na půdě různě nepracují. Dá-li to tak se bude postupovat a postupovat.

První čsl. transplantace srdce provedena v Bratislavě docentem drem Kučerou. První na světě byla v Kapském městě prof. Barnardem.

Dnes se volí česká národní rada. Úkol vyjadřovat české národní, politické i finanční stanovisko, je uspořádání vztahu českého a slovenského národa. Prostředky vigan budou mít Slováci na Slovensku. Nová věc: Republika bude rozdělena na dvě části: českou a slovenskou bude to federace. Česká národní rada bude volena příslušnými Národními shromážděními, bude mít 150 členů. Čs. socialistickou stranu bídou, bude zastupovat jen 20 osob. Je to málo. Vzhledem k Nár. shromáždění kde je 300 poslanců má jich čsl. strana bídou jen 20.

11 července: V Nitře pokračovala konference Svazu družstevních rolníků a samostatně hospodařících rolníků ze které zaslali národnímu shromáždění resoluci, by při volbách

do České národní rady byli zvoleni (3/4 mil. členů) zástupci dělníků, je navrženo jen 13 zemědělců, pracovníku, z nich jen 9 družstevních rolníku.

12 července. Těžké začátky zemědělského svazu. Nově zvolený český na konferenci v Nitře - národní výbor Svazu družstevních zemědělců se dosud nebyl ani zvolil své předsednictvo. Předsedou se stal kolanec J. Škrhan předseda JZD Heníor okresu Žďár, místopředsedkyní se stal V. Dobeš předseda JZD Mlazovice u Jičína. Oba muži český a slovenský se nemohli dohodnout o otázce zastoupení v představenstvu v obou národních svazu v ústředním výboru čsl. svazu družstevních rolníku. Oba ~~dnu~~ ústředí výbory český a slovenský se dohodly, že na této konferenci nebude hlasováno o ustavení celostátního orgánu družstevních rolníku. Předsednictva obou národních svazu se budou scházet v pravidelném zastoupení. Jde o celostátní orgán, o tom není dohodnuto.

12 července Noviny „Pravda" v Moskvě vycházející přinesly článek o nikým způsobem, který jest mezi přáteli nebývalý odsuzují článek 2000 slov, který podepsali dvanáctky čelných představitelů naší vlády a kultury. Pro ukázku citujeme z článku: „Síly nepřátelské socialismu v Československu očerňují a diskreditují KSČ jako přední oddíl dělnické třídy a vedoucí sílu společnosti, podkopávají základy socialistického státu, aby na konec přivedly Československo na cestu obnovy kapitalismu.

Na základě nedávno byl uveřejněn tak zvaný otevřený dopis skupiny osob nadepsaný „Dva tisíce slov". Jeho dokument je jakýmsi platformou těch sil v Československu i mimo jeho hranice, které pod záminkou řečí o „liberalismu" demokratizaci a t. d. chtějí škrtnout celé dějiny Československa od r. 1948 socialistické přeměny československých pracujících diskreditovat KSČ a jeho vedoucí úlohu prohlubovat přátelství čsl. lidu s národy bratrských socialistických států a uvolnit cestu kontrarevoluci."

Každý den přinášejí nová fakta která potvrzují, že těmto silám nejde o nápravu chyb či omylů, ale že usilují na novém mnohostranném základě o obnovu kapitalistického systému" — „Bohužel učinily některé vedoucí představitelé ČSSR závažné prohlášení v nichž snižují nebezpečí kontrarevoluce nebo prohlášení „2.000 slov" a tvrdí, že jeho uveřejnění není třeba dramatizovat."

„Dnes je naprosto jasné, že prohlášení 2.000 slov" svým obsahem, smyslem a účelem, nýbrž důkazem aktivizace protisocialistických a protisovětských sil v Československu, které mají úzké spojení s imperialistickou reakcí."

„Nikdo nám nebude zakazovat, abychom se zabývali otázkami, které se dotýkají každého z nás, abychom diskutovali o nedostatcích, abychom se snažili najít nejlepší cesty a prostředky k jejich odstranění.

vření. Je domněnka, že je to známka nátlaku na prezidenta, aby hrál s Dubčekem proti Polské jednotky připravený k odchodu.
Předseda Ústředního výboru ve Strmilově zaslali otevřený dopis prvnímu tajemníku Dubčekovi a předsedovi Nár. shromáždění Smrkovskému. Na 3000 zaměstnanců vyslovuje nespokojenost s výběrem kandidátů do čsl. národní rady. Žádají vystoupení Zd. Fierlinga za mého ing. Hamouzka a znění dopisu Šmukovi.

13 července. Proti Československu píší Rusové a Poláci. Ve všech světových denících, psáno v pátek 12.7. o čsl. tvrdosti nejvíce proti psaní světový tisk, Pravda. V červnu a červenci se konala na území Polska, NDR, SSSR a MLR, ale ze strany nikdo nic neví. Také Poláci píší na svém tisku, souhlasí s Ruskem, zákaz. tisk nynací nepravdivé zprávy o tom, že nařídí Československu, by opustilo Varšavskou smlouvu. Solidární blízko je tisk Jugoslávie, potom Rakouska, a Japonska, psáno přátelským tónem.

15 července. Kromě klidu. Za hranicemi jsou rozšiřovány sovětskými a polskými a německými (NDR) tisky zprávy, že je u nás nepokoj, kontrarevoluce, honba na komunisty a pod. Ale návštěvníci a turisté se přesvědčují, že se nic takového nevykládá na pravdě. Jedině Jugoslávie stojí upřímně s námi a za námi. Tito (jugosl. prezident) řekl: Nevěřím, že by v SSSR byli tak krátkozrací lidé, kteří by použily politické síly pro řešení mírových otázek čsl.

15 července. Dnes ve Varšavě o nás a bez nás. Orgán tzv. Tribuny lidu v článku nadepsaném: „Jednota a solidarita v obraně socialismu a míru" píše o nebezpečí, že se připravuje v Československu převrat, ač o tom není žádný důkaz, — zbytečný strach.

16 července. Smlouva o přátelství s Rumunskem. Setkání a umlouvání ve Varšavě států zemí soud., SSSR, Polska, Maďarska, NDR a Rumunska proti čsl. republice skončilo, jednalo (Bulharska) se o nás bez nás a proti nám a bylo vydáno komuniké. Zúčastnění delegáti budou muset rozhodnout zaslat ÚV KSČ dopis. Komuniké radikalizuje nutnost semknutosti zemí proti aktivizaci imperialistických agresivních sil, které se snaží vyvolat protisocialistický vývoj.

16 července. Zákon o soudní rehabilitaci vyšel včastně 26 46/82. Nyní se počíná rozsudku odporujících spravedlnosti vydal ne slavný známý Statní soud. Po jeho zrušení v roce 1952 vykonávaly tuto agendu krajské soudy, vyšší vojenské soudy a Nejvyšší soud. Proto budou ve zvláštních řízeních přezkoumávány rozsudky těchto soudů. Stejně jiných soudů. Rozsudky z let 1949/52 nezrušeny, že budou zrušeny všechny rozsudky, návrhy budou zkoumány.

17 července. Po Varšavské schůzce. Rozvážný postoj čsl. lidu. Čsl. obrana proti vojenskému státu. Nátlak může přinést nové nástrahy. Československé zůstane věrné socialismu.

17 července. Začneme si dělat doma zásoby. Kolem zlatých rolet v obchodech v sobotách a v neděli. Mnoho je zlevněných a slušností s spotřebitelů na zavření hranice v sobotách. Mají své slevky 6 a půl milionu spotřebitelů a také 150.000 zaměstnanců v obchodech. Postiženy bývají nejvíce snad ženy.

18 července. V Paříži a Římě jsou hlasy na podporu demokratizačního procesu u nás. V Japonsku jsou sympatie.

Oborježi u A. Novotného, není pravda, ale u jeho nájemnice Vávrové, pracovnice ve ZVO a ukládali tu střelivo, munice, magnetofon a jiného za 30.000 Kčs. Také chůva, proletářka.

19 července. Budoucnost země je suverenní záležitostí našeho lidu. Prohlášení předsednictva Nár. Fronty.

Ze schůzky ve Varšavě. Otisk dopisu pěti komunistických a dělnických stran, pěti socialistických států ze schůzky ve Varšavě, Bulharska, Maďarska, Polska, NDR a SSSR zaslaný ÚV KSČ v Československu, ve kterém se dá nebezpečí pro komunistické zřízení a pohrůžení. — Opis odpovědi ÚV KSČ na dopis pěti komunistických stran. Ujišťuje, že prokládané úmysly nejsou pravdivé, jsou nepřátelské, záměr otravy nastavených k chyby předešlého vedení, pojmenovaný kontrarevoluci.

20 července. Plenum ÚV KSČ zasedalo včera 19.7 na pražském hradě, přítomen president L. Svoboda. Projednáno objektivní odpověď na dopis pěti komunistických a dělnických stran sjetých ve Varšavě: Bulharska, Maďarska, Polska, NDR a SSSR. Referát R. Dubčeka: „Od nastoupené cesty nesmíme ustoupit."

20 července. Záhada zbraní z Karlovarska. Moskevská Pravda nepřinesla ani zmínku o odpovědi na dopis z Varšavy pěti komunistických států a jakou podporu odpověď všestranně získala, za to uveřejnila v pátek 19.7. bez uvedený autora informaci, že u K. Varů u silnice pod městem bylo nalezeno asi 20 km od státních hranic 15 bateriové s 20 samohaly bojový základ zbraní zahraničního původu, americké a byly zřejmě dodány z NDR pro sudetské revanšisty a sloupečtě restaurace „U 3 R". Dle zjištění pro tuto zprávu moskevské Pravdy, bylo tu nalezeno 5 baterií s 20 samohaly americké výroby, zbraní se používalo v začátku druhé světové války. Ale nebylo z nich střeleno a 30 pistolí a jde o bezdálkové pistole a množství náboje. K nálezu došlo díky anonymním informacím na V.B. a na velitelství Západních měst. Baterie jsou vyrobeny 1968 cizí výroby.

Kdo to tam uložil nevjištšího, ani tam kdo chtěl udělat
neodůvodněný poplach za hranicemi. Hlavní vy-
vracení a omlouvání je těžké, bylo by proštano hna
kontrarevoluci. — Bylo zajímavé, že z nalezených
zbraní nějaké dříve z Maďarska než u nás v Československu
a jsou záhadní anonymové, kteří mlčitelé přijet
na světě.

Jugoslávský „Borba" píše, že socialismus u nás je
v dobrých rukou.

21 července Dubčekova autorita ve světě vzrostla. Pod výraz-
nými titulky otiskl včera tisk, většiny zemí světa po-
drobné zprávy o zasedání ÚV KSČ, dlouhý výtah z
projevu A. Dubčeka a informace o jednomyslné podpoře
všech složek lidu. V tisku byly i některé varšavské prohry
se narodil, tomu odpovídaly jen několika řádkové zprávy,
za to však dlouhé komentáře kritizující současný vývoj
v naší vlasti. Než odpovědi předsednictva ÚV KSČ.
nebyl v těchto zemích zveřejněn.

Rumunsko nám plně důvěřuje. Waldeck Rochet (Francie)
vyjádřil rozhovory. Volksblatt (rakouský deník) odvážný Dub-
čekovy. Italské listy: Progresivní síly mají většinu.
N. S. D. Brandt proti manévrům na hranicích s ČSSR a
Schmidt: plánované manévry mohou mít nežádoucí dů-
sledky. — Vice prezident OSN Ralph Bunche v Honolulu (Amerika)
— Britský tisk (Times) pochvalně o Dubčekovi. — Japonský tis.
Michi řekl, že situaci v Československu může mít vliv na budouc-
nost Evropy. — Nakonec tomu sovětský tisk, Polský tisk,
Strzelecky v Plocku a tajemník polských komunistů B.
Jaszczuk píší s Berliner Zeitung proti československému vý-
nanýtí a zdáli a prakládají nikalé výmysly o kontra-
revoluci, převratu a pod.

22 července Ještě odcházejí sovětské jednotky z manévru.
Jde to moc zvolna.

22 července: Rumunský tisk o práci, která přináší dobré
výsledky socialismu. Navíc tomu tisk maďarský
má nedůvěru a sovětský tisk začíná uklidňovat, ne-
přízeň se stupňuje. Bulharský list přináší karikaturu
černou liškou, představující americkému, že rozumí 2000
slovům. Praví, že reakce vždy se chystá k ozbrojenému útoku.

23 července: Zpráva o jednání mezi ÚV KSČ a ÚV KSSS, pro-
vázená je poměrně dlouhého o té kontrarevoluci a převratu
u nás na našem území v Československu.

23 července Němci NSR manévry měli v úmyslu konat „Nato"
celkem 30.000 příslušníků Bundeswehru a americké a
francouzské podpůrné jednotky. A s ohledem na
Československo mají se odložit.

23 července Přesuny sovětských vojsk se protahují. z velko-
štábního cvičení na našem území. Vybraných na některých
hraničních přechodech v noci z neděle 21/7 na pondělí.
Celnicí v Náchodě. Bělovsi projela nynější kolona spo-
jovací techniky, která trvalo téměř 1.000 vozidel a pří-
slušníků 140 vozidel. Část operačních skupin se zabez-
pečovacími jednotkami překročila sovětské hranice
ve výšném Německem.

23 července Záhada kolem zbraní, pod mostem na silnici
Mýtina a Semtedr nemi právě vyspětlena. Sdělil
v ZK SČ v Plzni předplukník Smrkal.

23 července Mohutný příval sympatií pro Československo. Zahraniční
veřejnost. Jestliže socialismu je ohrožen, má se napsat
jaký. Jestliže za socialismus považuje delegace pro-
ražení za Protektorát, které Československo původně do-
razuby, pak se o tom nebezpečí může mluvit. Sarajevský
list. Oslobodjenje" píše, že napětí které již nějaký týdnu
charakterizuje situaci v ČSR zrcadlí den ze dne list tím
myslí zdůrazňovat odchodu ruských vojsk z území ČSR
Rumunska komunistická mládež sympatizuje s čsl. a
má důvěru, že si vše vyřeší sami. List „Unità" píše, že
cvičná byli zklamáni lidy z nádraží, jakými je u nás prázdné
a klid, žádná kontrarevoluce. Japonský list - tisk píše, že
lidé, kteří chtěli vyhrotit situaci, které se rozmohlo za Novotného
není kontrarevoluce za jakou ho je označují ano - Polský
čsl. rozhlasu v Berlíně znemožnění.

24 června Plná důvěra volicí Dubčekovi a důraz na samo-
statnost a suverenitu. Rezoluce za rezolucí dochází na
ústřední místa. Pracovníci Krajského ústavu nár.
zdraví v čs. Budějovicích. Vědomí filmového studia
Barrandov v Praze zaslalo předsedům filmových studií
v pěti bratrských státech zaslalo rezoluci, vyjadřující
důvěru k ÚV KSČ a žádající suverenitu.

24 července Svět hovoří o schůzce 5 nadcházející zemí socialis-
tických na naší území, kdeže mají obhájit v nastolo-
vaných. Moskvě. „Pravdy" z ČSČ jsem dávají za pravdu
Jugoslávské listy. Italský list „Unità" píše o uspokojení do-
hody v místě setkání na našem území a je otázka, že Prahou
nejsou o stanovisku jiných zemí než o varšavské schůzce

5 komunistických zemí. NDR nenávidí jich píší, že Bonn má naději, že se jim podaří nakonec přidat do socialistických zemí, změnit status quo ve svůj prospěch a získají tak vlastně Evropu definitivně pro sebe. To je nejen jeho ctižádostivost, ale je to živena zájmy všech socialistických zemí. Berliner Zeitung, Deutsche Nationalzeitung und Soldaten Zeitung stroze žádají návrat Sudet.

24 července Sudetští Němci připravují na dni 24 a 25 srpna další tradiční sraz v Schwäbisch Gmünd, tentokrát na hranicích Československa. Pořadatelé dle Frankfurter Runschau počítají s účastí 25.000 lidí.

25 července Čs. hodlá respektovat své závazky jako člena Varšavské smlouvy, je schopna uhájit své národní hranice v každém případě a v zájmu svých spojenců. Tvrdí na rozdíl od Československa se Strany NDR a další účastníků varšavské porady je plným nedorozuměním. Rozteska se NDR v dalším socialistickém společenství je pro Československo nepřijatelná a byla by katastrofou pro vývoj v Evropě. (Zprávy naměstka min. zahraničí dr. Pudlaka v Lidu)

Daily Telegraph píší o dalším Dubčekově. V Československu nepřijíždí ministr obrany s Brežněvem. Tímto prý prý prý Československo a připravuje se 23 výročí osvobození sovětskými armádami. - Bulharský spisovatel Jordan Jovkov píše, zda dnes znova nepřijde na československo Heydrichův krvavý gen.

26 července. Československo je na dobré cestě. Nyní rozpory se Československem dotkává s Jugoslávií. V Lidu, Komunisté píše, že Československo se rozhodlo vykročit svou cestou hledání a nalezání vlastní formy socialismu a rytmu socialistické výstavby a učiní socialismus jistě přitažlivějším. Podobně píše list Rumunský.

Příznivě píše i Labouristická levice v Anglii. Takové příznivé psal o Italii. Dělnický „Tribuna ludu" píše nevraživě, podhlíží vedení státních orgánů zrádcovské úmysly. Jsou zkreslené informace tisku NDR.

26 července Pravda o cikánech, která se zasmlčovala. Košice jsou největším cikánským městem ve střední Evropě a oblast Gemerské Hory má polovinu obyvatel cikánů.

26 července Mimosoudní rehabilitace v dohledu. Neoprávněné odnětí majetku v osobním vlastnictví, nespravedlivé vystěhování z rodinných domků a bytů a podobné.

27 července Ústředí novinářů ČSSR již tvoří předsednictva Svazu českých a Svazu slovenských novinářů, zaslalo předsednictvu nár. shromáždění dopis v němž je odmítnutá kritika práce čsl. novinářů jak je obsažena v Varšavském dopisu pěti zemí socialistických. Ústředí ctí dále, že fakt kritika je současně útokem na ústavní zřízení ČSSR. žádá se aby se neopomíjelo žádné omezování svobody tisku. — Současně zaslalo předsednictvu ÚV KSČ, kdy se chystá se jednání s předsta. 369 9998 v níž se vyjadřuje názor k otázkám jimiž žije celá republika a níž se píše: že jistě společným zájmem všech aby mezinárodním jednání probíhala v přátelském ovzduší. Budete ujištěni, že čeští a slovenští novináři se o to svým dílem přičiní, v této souvislosti vyslovujeme otevřeně přesvědčení, že vytvoření normální atmosféry pro toto jednání mezi KSČ a KSS a tradiční dobré vztahy mezi národy ČSSR a SSSR stěží takové skutečnosti jako je zamlčování stanoviska KSČ v Sovětském Svazu jednostranné a nepravdivé informování o situaci v Československu, útoky proti představitelům čsl. státu a komunistické strany a v neposlední řadě i nepochopitelné průtahy s konečným odchodem Sovětských vojsk z území ČSSR. Ve stejné situaci můžete nejlépe ve Vašem jednání nejlépe tlumočit k pochopení jistoty občanů tohoto státu, že budete hájit zájmy našich národů, svrchovanost jejich státu a nezadatelné právo vlastní cesty k socialismu. V tomto duchu dává lidová zahraniční — Čsl. strana lidová zaslala přípis KSČ aby při jednání s KSS SSSR hájila dobré jméno a demokratický ideál českého národa a čsl. státu.

27 července Odpověď „Krasnoj Zvezdě". Sovětský vojenský deník nespravedlivě obviňuje a urážlivě čsl. generála Prchlíka 23/7. Naši vojenští novináři nepravdy vyvrací a generála Prchlíka se zastávají a nepravdy vyvrací.

27 července O soudní a mimosoudní rehabilitaci. Zákon o soudní rehabilitaci nabude účinnosti od. 1. srpna 1968. Úkoly při provádění případných prokuratořím, generálnímu a krajské prokur. od 1.5. podal generální prokurátor návrh novely zákona o mimosoudní rehabilitaci. Paragrafy se připravují, zákon má být dán na podzim k projednání národ. shromáždění, aby mohl být vydán v platnost nejpozději od 1.7. 1969. Jde o případy nuceného zcizení majetku v soukromém vlastnictví, nespravedlivě vystěhování z rodinných domků, nebo bytů, jde o tak zvané kulaky nebo občany, kteří byli v různém postavení v armádě a byli propuštěni za nespolehlivé, nebo byli vyloučeni ze studia a nebo aby do pracovních poměrů, nebo z jiných důvodů.

27 července Pravda čsl. nostoje ve světě. Rumunský kulturní „Flontemporanul" otiskl článek o československu, v něm chválí náš pokrokový vývoj. Rovněž časopis rumunských spisovatelů „Jazeta Literatura" Moskevský list

Pravdá znovu vymyšlenými nesmyslami, obviňuje čsl. situaci, že se stáje k převratu, že se uzavírá kruh socialismu. Polský tisk dokazuje, že v Československu jsou síly pracující pro NSR. Berliner Zeitung uvádí, že mísování Němců Spol. Lep. do čs. záležitostí stále sílí. Britští komunisté podporují snahy čsl. vedení.

28 července. Mohutný chorál jednoty, hlas všeho lidu. Bude to dílo a trpělivá, ale neustupující práce naší dosavadní jednotné linie KSČ a KSSS. Nikdy se nebudeme stranit z naší nastoupené cesty.

28 července. Socialismus - dvojnectví - suverenita - svoboda.
Poselství občanům předsednictvem ÚV KSČ podepsalo stažisko našich občanů všech tříd. Píše se v předvečer setkání se prezidentem ve ÚV KSSR na kterém se bude jednat o osudu nás všech. O životě milionů bude rozhodovat několik lidí. Jen udržet suverenitu svobodu a demokratický postup. Žádné nevolnictví.

28 července. Rozhodnost čsl. lidu vzbuzuje ve světě úctu.
Belehradská „Borba" o nadcházejících jednáních. Bude to těžké rozřešit spor o kontrarevoluci vymyšlenou v Čsl. Rumunsko žije v klidné atmosféře. Bělehrad píše o tragédii, která ve skutečnosti žádná není. Tisíce píší, vítají Prahu vítá celý svět.
Čsl. mísmiji do Bulharska (30 tanečů) na světový festival mládeže.

29 července. Sofia. Festival mládeže.

Představitelé KSČ odletěli s prezidentem Svobodou na místo schůzky se členy a kandidáty politického byra ÚV KSSR. V 18 hod. byli na Košickém letišti a pak jeli dále vlakem (do Čierne nad Tisou.)

30 července. Jednání v Čierné nad Tisou zahájeno členů představitelů KSČ a KSSR. Se strany Komunistické strany sovětského svazu přítomni: Generální tajemník ÚV KSSS L.I. Brežněv, členové politb. byra ÚV KSSS A.N. Kosygin, N.V. Podgornyj, M.A. Suslov, A.N. Šelepin, P.J. Šelest. Kandidáti politického byra ÚV KSSS P.N. Demičev a P.M. Mašerov a tajemníci ÚV KSSS K.F. Katušev a B.N. Ponomarjov. Celkem 13.
Se strany KSČ první tajemník ÚV KSČ Alexander Dubček, členové předsednictva ÚV KSČ František Barbírek, Vasil Bilak, Oldřich Černík, Drahomíra Kolder, Františ. Kriegel, Jan Piller, Emil Rigo, Josef Smrkovský, Josef Špaček, Old. Švestka, kandidáti předsednictva ÚV KSČ Ant. Kapek, Jos. Lenart, Bohv. Šimon a předseda ústř. a kontrol. komise Miloš Jakeš. S čsl. str. se setkání zúčastní pres. čsl. republ. Ludvík Svoboda. Celkem 15.

Svět hledí se zájmem k místu jednání. Největší propaganda proti Polsku a Bulharsku. Jugoslávie obhajuje čsl. Listových stran píší o rozhovorech podezřívavě a pomlouvačně.

31 července. Moskevská Pravda píše o resolucích závodu „Autopraga" které prodnes vyhotovil protože mají za mistrnáci dovolenou, takže živě slov a pomlouvačů Československo.

31 července. Přídavky na děti od 1. 7. 1968. pokud nejsou starší 26 let a pokud příjem dítěte, které ukončilo povinnou školní docházku, nepřesahuje 500 Kčs měsíčně, činí 600 Kčs měsíčně dítě z úplné dvě hod. anebo vychované bez ohledu na příjem rodičů činí měsíčně na 1 dítě 90 Kčs, na 2 děti 330 Kčs, na 3 děti 630 Kčs na 4 děti 1030 Kčs a zvyšuje se na každé další o 240 Kčs měs.

31 července. Rozhovory čelných představitelů pokračují. Rozvaha a dobrá vůle. Jugoslavské listy píší o čsl. nadějně, příznivě a přátelsky. Prezident Broz Tito navštíví Prahu. Tisk sovětského tisku se nezmínil. Polský tisk odhaluje západoněmeckou úpravu. Jaké „Neues Deutschland" píše, že v Československu se připravuje kontrarevoluce.

Co se čte a píše v tisku a v novinách a o čem se nejvíc hovoří v srpnu 1968.

2 srpna. Společné komuniké o jednání v Čierné nad Tisou mezi představiteli Komunistických stran Sovětského svazu a KSČ 29 července do 1. srpna 1968. Došlo k výměně názorů o otázkách zajímajících obě strany. Rozhovory v plné otevřenosti, shodli se. Navštívit Bulharsku Maďarsku Polsku, NDR mnohostranné přátelské setkání do Bratislavy 3. srpna 1968.

2 srpna. Založení fondu republiky.

3 srpna. Rozhlasový projev Al. Dubčeka. Potřebujeme přátelství a dobré vztahy. Optimistická nálada před schůzkou sešlé soc. zemí v Bratislavě. Svět očekává z Bratislavy významný dokument. Sovětský tisk zastavil polemiku. Tisk NDR uvažuje polemiku.

4 srpna. Předválečné členové KSČ věří Dubčekovi novému vedení. Vědou je k tomu trpké zkušenosti, zejména posledních let, kdy tisíce oddaných členů KSČ a čestných občanů byly protizákonně vyřazeny.

4 srpna. Rozhovory v Bratislavě skončily. Výsledky ve společném prohlášení. Svět mluví o Bratislavě. Sovětské před-

stavitelé, vzali na vědomí, že vnitřní záležitosti Čechů a Slováků jsou výlučně jejich záležitostí a že čsl. lid v lednu tohoto roku. A dle ujednání v Bratislavě se bude jednati o dalším postupu bratrské spolupráce. Rozhodující jednání bylo v Čierné a ujednání v Bratislavě pokračovat v další rozpravě o práci.

V den zahájení schůzky v Bratislavě, opustili poslední zbytky ruských vojsk čsl. území, z vojenských manévrů vojsk zemí Varšavské smlouvy.

5. srpna: Úplnou jistotu na nás myslely. Myslíme na Vás, myslete na nás. Tato slova vzkřesovala tisíce a miliony našich občanů, přítomných komunistické stráže když odjížděli na setkání v Čierné nad Tisou. Dnes po skončení Bratislavské porady a po podepsání prohlášení 6. komunistických stran, můžeme s úlevou konstatovat. Úplnou jistotu na nás myslely. Máme možnost v klidu se dát do práce na díle k němuž nás lidé v lednu přistoupil. Dny napětí a nejistoty skončily!!! Z Hrdá která byla uskutečněna lze shrnout do 4 slov: Spojenectví, Suverenita, Svoboda a Socialismus. Suverenita naší vlasti zůstala a zůstane nedotčena. Svoboda nebude omezena žádnými vnějšími faktory. Rozhodujícím činitelem je čsl. lid. Socialismus není železná košile, bez které by bylo možno bez úprav zůstat na každé tělo. Případná nedorozumění zůstala chápání socialismu. Výsledek bratislavské schůzky je pro nás pozitivní. Komunisté z celého světa v Bratislavě pochopili, že v Československé republice nyní o nic méně než kontrarevoluční činnost. Bratislavská konference přinesla jistotu, že Československo má nezadatelné právo na suverenitu ve své vnitřní i zahraniční politice, na svobodu slova a t. d.

Po Bratislavě uklidnění ve světě. Sovětský tisk zatím o schůzce nepsal. Radostný ohlas v Jugoslávii. Lidé provolávají: ať žijí naši přátelé z celého světa, ať žije Rumunsko, ať žije Jugoslávie. Italský komunistický tisk pochvaluje dohody pražských a bratislavských a líčí v Bratislavě připravil komunistickým delegacím 5 zemí nadšené uvítání. Rakousko vítá výsledky.

6 srpna. Na principech suverenity. Je po schůzkách a setkáních v Čierné nad Tisou a v Bratislavě. Nezbývá než přidržet k tomu, že v Čierné se jednalo s 1. partnerem a v Bratislavě s 5., každý musel něco slevit a něco získat jsou to kompromisy. Kompromis je umění, rozdělit koláč tak, aby se každý domníval, že dostal ten největší díl. Zda oba anebo všechny strany pokládají ústupky za přijatelné.

V tomto případě se ze druhých stran nám zdálo a posléze a pak zdá, že to vyšlo.

7 srpna. Různými cestami: Socialismus může prokázat svou převahu nad jinými společenskými řády, jedině tehdy, jestliže dá mnohonásobně více svobody než jiné systémy. Socialistická demokracie musí své kritiky přesvědčit tím, že poskytne občanům více práv než buržoazní demokracie a přitom bude na straně veškerých věcí: od socialistický hospodářský systém má potvrdit své přednosti tím, že jednak zabezpečí lepší podmínky pro rozvoj výroby a služeb, jednak umožní spravedlivější rozdělování výsledků hospodářské činnosti.

Není tedy možné nalevo vychvalovat naši svobody a zároveň zakazovat cestování do ciziny jako se to dříve dělalo. Nelze jednými ústy hovořit o svobodě tisku a zároveň vydávat pokyny cenzuře. Není možné mluvit o stálé účasti lidu na řízení a současně občanům bránit aby si ve volbách vybrali mezi více kandidáty. Takovou demokracii se pak bojím jen jako demokracie velkých slov a frází.

7 srpna Článek: Svět o Bratislavě přináší zprávu pozitivní a radost z uklidnění situace mezi Československem a Sovětským svazem a dalšími 4 partnery.

8. srpna Předseda vlády ing O Černík: Učiníme vše pro rozvoj demokratického života. Stojí před námi veliký úkol, ozdravit naše národní hospodářství. Dál musíme usku-tečnit statoprávní uspořádání naší republiky na federativním základě, které by zaručilo rovnoprávnost a svobodný demokratický rozvoj obou našich národů Čechů a Slováků. Vedle toho vláda projedná zákony, které mají podnítit rozvoj národního hospodářství a dem. života.

8 srpna. Článek: Varšavská smlouva a my. Založená je 1955 SSSR, Albánie, Bulharsko, Československo, Maďarsko, NDR, Polsko a Rumunsko, proti Severoatlantickému paktu - NATO. 1963 Albánie vystoupila.

9 srpna: Poměr Čsl. k Jugoslávii. Dříve již představitelé našeho státu (za Novotného, zápotockého atd.) neměli o rozvoj čsl.-jugoslavských vztahů takový zájem, za takový zájem, jaký by chtěl při tradičním přátelství mohli očekávat. K hlavním příčinám tato hlavní nepřátelství patřila A. Novotnému který se angažoval v protijugoslávské kampani 48 fašistických let, také fakt, že jugoslávský model socialismu dával všechny staromilce zvyklé na zběhlý řád administrativně diktátorský.

stavitelé, vzali na vědomí, že vnitřní záležitosti Čechů a Slováků jsou výlučně jejich záležitostí a že československý lid nedovolí žádnému zásahu v cizích nástupnické v jednou z dalších roku. A dle ujednání v Bratislavě se bude jednati o dalším postupu bratrské spolupráce. Rozhodující jednání bylo v Čierné a bylo rozhodnuto a ujednáno v Bratislavě pokračovat v další rozpravě o spolupráci.

Vůdcové zahájené schůzky v Bratislavě, opustili postupně z bytky ruských, vojsk čsl. území, s vojenských manévrů vojsk zemí Varšavské smlouvy.

5. srpna: Úprava na nás myslelí. Myslíme na Vás, myslete na nás. Tato slova vykřikovalo tisíce a milióny našich občanů, přívržencům komunistické strany když odjížděli na setkání v Čierné nad Tisou. Dnes po skončení Bratislavské porady a po podepsání prohlášení 6 komunistických stran, můžeme s úlevou konstatovat. Úprava na nás myslelí. Máme možnost v klidu se dát do práce na díle k němuž nás lid v lednu přistoupil. Dny napětí a nejistoty skončily!!! Ú. Shoda která byla uskutečněna lze shrnout do 4 slov: Spojenectví, Suverenita, Svoboda a Socialismus. Suverenita naší vlasti zůstala a zůstane nedotčena. Svoboda nebude omezena žádnými vnějšími faktory. Rozhodujícím činitelem je československý lid. Socialismus není železná košile, kterou by bylo možno bez úprav navléknout na každé tělo. Případná nedorozumění ztratila charakter socialismu. Výsledek bratislavské schůzky je pro nás pozitivní. Komunisté z celé republiky pochopili, že v Československé republice nyjde k běsnění kontrarevoluce ani žádná kontrarevoluční činnost. Bratislavská konference přijala jistotu, že Československo má nezadatelné právo na suverenitu ve své vnitřní i zahraniční politice, na svobodu slova a t. d.

Po Bratislavě uklidnění ve světě. Sovětský tisk zatím o schůzce nepsal. Radostný ohlas v Jugoslávii. Lidé provolávají: Ať žije naše přátele z celého světa, ať žije Rumunsko, ať žije Jugoslávie. Italský komunistický tisk hodnotí dohody Bratislavské a lituje Bratislavě připravil komunistickým delegacím 5 zemí nadšené uvítání. Rakousko volá výsledky.

6 srpna. Na principech suverenity. Je po schůzkách a setkáních v Čierné nad Tisou a v Bratislavě. Nezbývá než přihlížet k tomu, že v Čierné se jednalo s 1. partnerem a v Bratislavě s 5., každý musel něco slevit a něco slíbit jsou to kompromisy. Kompromis je umění, rozdělit koláč tak, aby se každý domníval, že dostal ten nejlepší díl. Zda oko anebo všechny strany pokládají ústupky za přijatelné.

V tomto případě se z druhých stran více slíbilo a prolí[bilo] na rady se to zmítlo.

7 srpna. Přínosy vzájemné závislosti. Socialismus [ka]zal svou převahu nad jinými společenskými jedině tehdy, jestliže dá národům více svobody systémy. Socialistická demokracie musí svě[t] obvědčit tím, že poskytne občanům více práv než demokracie a jejich účast na správě všech jejich socialistický hospodářský systém má podstatně [v]ětší, než jednak zabezpečí lepší pro[s]pěch rozvoj výroby a služeb, jednak umožní správ[n]ější dělbu výsledku hospodářské činnosti.

Není tedy možné nalhávat [s]i rychlovat n[á]rodům a zároveň zakazovat cestování do cizin[y] ve dělalo. Nelze jednými ústy hovořit o [d]ě[t]a zároveň vydávat pokyny obvzuře, nutí [p]ro[t]i vit o stálé širší účasti lidu na řízení a ro[z]v občanům bránit aby si ve volbách vybrali mezi kandidáty. Takovou demokracií se pak dílem jeví j demokracie velkých slov a gest.

7 srpna Článek „Svět o Bratislavě" přináší zamyšlení a radost z uklidněné situace mezi Československem a Sovětským svazem a dalšími 4 partnery.

8. srpna Předseda vlády ing O. Černík: Učiníme vše pro rozvoj demokratického života. Stojí před námi veliký úkol, ozdravit naše národní hospodářství. Dále musíme uskutečnit státoprávní uspořádání naší republiky na federativním základě, které by zaručilo rovnoprávnost a svobodný demokratický rozvoj obou našich národů, Čechů a Slováků. Vedle toho vláda provedou zákony, které mají podnítit rozvoj národního hospodářství a dem[o]kracie.

8 srpna: Článek: Varšavská smlouva a my. Založená je 1955 SSSR, Albánie, Bulharsko, Československo, Maďarsko, NDR, Polsko a Rumunsko, proti severoatlantickému paktu „NATO. 1963 Albánie vystoupila.

9 srpna: Poměr Čsl. k Jugoslávii. Dřívější představitelé našeho státu (za Novotného, zápolžského vyj.) nemělí o rozvoj čsl. jugoslavských vztahů takový zájem, za takový zájem, jaký by chtěl při tradičním přátelství mohli očekávat.. K hlavním příčinám tohoto stavu patřila A. Novotného, který se angažoval v protijugoslávské kampani ze počátku padesátých let, také fakt, že jugoslávský model socialismu dělil všechny staromilce zvyklé na zaběhaný řád administrativně direktivní.

9 srpna. Návrh Federace trojdílná. Předsednictvu Nár. shromáždění zaslaly z Moravy dopis od Jihomoravského kraje, v němž žádají pro moravský samosprávu, trojdílnou federaci: Čech, Moravanů, Slováků

9 srpna. Vzácná návštěva uvítáme prezidenta Jugoslavie v Praze Josipa Broze-Tita

9. srpna Vědci obhajují svobodu tisku. Prozatímní výbor Svazu vědeckých pracovníků se připojuje ke stanovisku koordinačního výboru tvůrčích svazů, který byl zveřejněn min. 7.8. a jeho názoru vyplývá z dnešního stanoviska i nadále brzdě rozvoj demokratizačního procesu v duchu akčního programu KSČ a prohlubování systému záruk občanských svobod jejichž překládem je svoboda tisku.

9. srpna. Při denní vyučování na školách ZDŠ v pátečním schůzi vlády oblastní ministr školství, že začátkem příštího školního roku zavádí na školách ZDŠ pětidenní v týdnu vyučování.

10. srpna. Triumfální uvítání prezidenta Josipa Broze Tita v Praze. Malá splátka na velký dluh. Přátelství, které všechno přetrvalo. Velká oslava. Světový tisk píše o významu Titovy návštěvy.

10. srpna. Otě svobodě Zisku. vzbuřkména kolem 20-25/7. Při projednávání v Nár. shromáždění a hlasování bylo 30 poslanců proti a 17 se zdrželo hlasování. Proti novele tedy bylo 47 poslanců, kteří mají nyní dostat vše a nebrzdy tiskem projít, volicí ti hlídat krátkozrace a oživa se proti staru. Proti svobodě tisku utočí každý, kdo nemá čisté svědomí, čisté ruce a čisté myšlenky. Takoví lidé se nemůžou chválit a dávat za vzor.

11 srpna: Prezident Josip Broz-Tito. Budeme navždy přátelé na pražském hradě jednání a schůze mnoha vládních a stranických představitelů: Dubček, prez. Svoboda, předs. vlády Černík, Smrkovský, Lenart, Šimovič a první tajem. ÚV strany Slovenska Bilák a jugoslávských Tito prez. a spol.

11 srpna Sbírky na fond republiky. Ke dni 9.8. vykazují 56 miliónů a 7 kg zlata a 11.8 již 90 miliónů. Schází jsou dary milionové ale také dary menší a malé. Pražský stavební pracích 100.000 Kčs a n.p. Stavivo 250.000 Kčs. Provádí se sbírky v továrnách mezi dělnictvem a prac.

11 srpna Svět hledí znova ku Praze. Pozornost celé Evropy je i nadále upřena ku Praze. Jugoslávie, Rakousko i Francie, Itálie své tisky plné velmi obsáhle a pochvalné o návštěvě, N.D.R. Neue Rhein Zeitung píše ze 20 let byl Broz-Tito v Praze Stalinových kroků formovým odsouzen. Uvítání zdůraznilo vítězství idejí revolučního komunismu. SSSR, Bulharsko, N.D.R, Polsko, komentovalo to jen nutí se žádnými připomínkami.

12 srpna Srdečné rozloučení s pres. Brez Titem. Závěr pobytu s milým hostem s prezidentem Jugoslávie, nebyly jen slova, ale prospodářské ekonomické vzájemné projekty a dohody Jugoslávie má jedinou ze socialistických zemí diplomatické zastoupení s Vatikánem a je tedy pro nás prospěšné. Při tiskové besedě Broz Tito v Praze.

13 srpna. Delegace N.D.R v K. Varech. Ústřední výbor KSČ poznal do ČSSR delegaci jednotné socialistické strany Německa vedenou předsedou stálé rady soudr. Walthr Ulbrichtem. Jsou v ní dále členové polit. byra Stoph, Mittag celkem 10 členů. zastupuje jsou tajemník ÚV KSČ Dubček, předseda vlády O. Černík, předs. sněmovny J. Smrkovský, Šalgovič, Lenárt. Jednali o sporných věcech vzniklých poslední době.

14 srpna. Hospodářská opatření mezi N.D.R a ČSSR. Chodu trvala schůzka N.D.R a ČSSR. Poradu učinila ZDŠ před několika měsíci a schůzka se sešla v krátkých chvílích v srdečných schůzkách: Cierna, Bratislava Varšava návštěva prezidenta Tita v Praze, ohlášení rumunské delegace. Jednáno formálně o hospodářských věcech a na obě přátelsky a také se rozešli.

14 srpna. Úvaha o situaci v obchodech, jakmile lajdáčky obchodů kupující, zákazníci, krámy jsou lidové zavřeny s označením: - Inventura - Příjem zboží - Uzavírací den - Dovolená - volné soboty a pod. Jak jinak to bývalo za časů v těch starých dobách, nikdo by nic v nich do obchodu vrátit.

15 srpna Hospodářská situace není růžová. vzdává se růst životní úrovně ale také provinnosti státu. Zvýšené výdaje státu na sociální opatření a na krytí jiných potřeb musí se opatřit ve zvýšených příjmech. Zdanění podnikových zisků a daně, která postihuje podniky.

15 srpna Poláci na Sněžce staví svou rozhlednu, která má být hotova v roce 1971. Bude převýšena Sněžku 16 m. Bude tu také zavedena meteorologická stanice. Pro turisty bude rozhled na všechny strany.

15 srpna Dnes přijde Rumunská delegace. Zavítá do Československa vysoká vládní tajemník ústředního výboru rumunské komunistické strany a předseda státní rady rumunské socialistické republiky Nicolai Ceaušescu. Rumunsko vcenuje vzhůru na nás.

15 srpna Pro fond republiky získáno již 35 kg zlata a 148,667.918 Kč

16 srpna Praha nadšeně uvítala N. Ceaušesca (Ceaušeska) přijeli čítali Štítu. Prezident L. Svoboda: „Jste mezi svými dobrými přáteli.

16 srpna Zdroj polemiky ? O polemice. Polemika plná vášní a sylných slov není nikdy a nikomu ku prospěchu. Byla polemika a ta je myslela mezi vzájemným čsl. a sovětským polským, NDR. Bylo chvíli po schůzkách v Čierné a Bratislavě přímiřo, ale to bylo zas porušení. Nastalo se naše vinou. „Literaturnaja gazeta" která polemizuje s našimi „Literárními listy". Autor který se podepsal jako novinář se domnívá že J. Valek v Literárních listech vyzývá imperialisty. Jednejte jednejte pánové. Novinář se domnívá, že Valek napadá naše přátelství se Sovětským svazem. Ve skutečnosti Valek nic takového nepsal. V ženevě sovětskému listu „Krasnaja zvezda" ten den vzal článek zástupce náčelníka gen. štábu Polské armády generála Baranowského ten jsme že se znepokojením a s hořkostí pozorujeme, zejména zápasných s nebezpečnými projevy v bratrském Československu a tak nabízí mu ochotu prokázat podporu a pomoc straně a československému lidu. Nevíme co generál Baranowský považuje u nás za znepokojující a co mu dělá starosti. To co československý lid jednotlivě a stranně vyjádřil podporu vedení kom. strany Československa v čele s A. Dubčekem a našim státním představitelům ze vzplynulých dnech víc než rozhodně manifestoval svými činy podporu vytvářené socialismu a jednoznačně se vyslovil pro cestu budování socialismu při plném zachování přátelských vztahů s ostatními bratrskými socialistickými státy.

Je jisté, že jsou ke každé činnosti v hnutí, jsou ku každému pozitivní jisté výhrady, ke našim a jiným představitelům. Přihlášení se ke socialismu, nemusí být pak nemylným. Vyjdeme si vážíme Dubčeka, ale nechceme mu přikrývat, za každou cenu jeho názorům. Nemůže být člověk a považovat za neomylného, jako v minulosti bylo ku příkladu za éry Novotného.

16 srpna. Žádosti o koupi osob. auta v první polovici roku 1968 vzat 199-121 a dodalo se jich (prodalo) 72.000.

17. srpna. Pevné přátelství mezi lidem ČSSR a Rumunskem. Za návštěvy představitelů státu Rumunska na pražském hradě podepsána smlouva o vzájemné spolupráci a pomoci L. Svoboda pres.: Vážíme si Vaší podpory.

17 srpna: Kam s nimi ? Otázka která se nejvíce neudivých slavnostní, nýbrž lidí nemalého počtu. Kam s nimi se zkompromitovanými politiky, prokurátory, soudci, příslušníky bezpečnosti, zkrátka s lidmi, kteří v minulém období byli nejen inspirátory ale především konkrétními realizátory nerákumných rozhodnutí, reprezentativní zvůle, osobní moci, kabinetní justice. Mají se rozmístit podle své kvalifikace na pracoviště, kde by mohli užitečně svůj rodinu a při tom napravit škody které dříve svou vinou napáchali. Nebo ať jim soud dle zásluh přisoudí aby napravili co pokazili.

18 srpna: Rozloučení s Rumunskými hosty 17. srpna Strašnice chvilku na Ruzyňském letišti.

18 srpna V Bogotě (Columbie) eucharistický kongres, kterého se zúčastní papež Pavel VI. na kongresu hodí přítomno 22 kardinálů a na 700 arcibiskupů z celého světa.

19. srpna Časopis „Pravda" v Moskvě, má opět obavy o náš osud. Kdo tomu může věřit ? Píše: V posledním době určitě v Praze znovu pozorovat zesílení pravicové činnosti protisocialistických sil namířených proti KSČ a základům socialistického zřízení v ČSSR. Tak píše ústřední orgán Komunistické strany Sovětského svazu. Že jim zejména pomlouvačná kampaň proti sovětským milicím, které jsou vystaveny prudkým útokům ze strany nepřátel socialismu. List „Pravda" píše: Podpisová akce vyvolala odpor i obavy u pracujících. Reakční síly rozpoutaly zběsilou, štvavou kampaň proti 99 dělníkům ze závodu „Autopraga", jejichž dopis byl otištěn v „Pravdě". Tento dopis je v článku charakterizován jako výraz hluboce vlasteneckých obav o osudy socialismu ve spřežení a cítění bratrského přátelství sovětského lidu a jeho ozbrojeným silám. Dělníci jsou autoři dopisu se ocitli v situaci morálního tlaku. V závodě byla jedna za druhým svolávána shromáždění na kterých byli urážlivě obviňováni z nevlastenectví.

„Pravda" dále píše, že jsou vyvíjány nové prudké pokusy reakčních sil povzbuzených ze zahraničí imperialistickou reakcí, podkopat základy socialismu diskreditovat vedoucí úlohu dělnické třídy a její strany odtrhnout ČSSR od socialistického společenství. Reakce útočí proti rozmachu v Čierné nad Tisou a v Bratislavě, pomlouvačný ke tomu tiskových orgánů, jako jsou Literární listy, Práce, Mladá Fronta.

Reportáže a již ve skutečnosti co slov, to nepravda a vymyšlenost. Nepřátelé socialismu plní si restauraci starých buržoazních pořádků v ČSSR.

20 srpna. O státním hospodaření - výsledky: Vzrostly mzdy za 1. pololetí letošního roku proti v létě 1967 zase o 7%. Nejsou výroby a produkty aby se udržely dosti moc dotace a subvence. Je otázka jestli vzrostla výroba a mzda u podniků subvencovaných anebo nesubvencovaných. Státní kapsa je pouhá štědrá rozdavačka prostředků nepřeberného množství. 30 miliard korun ročně ve formě subvencí. A přidáme-li k tomu úlevy a restituce dalších zhruba 60 miliard. Vedle bytů nekryjeme zvýšení životních produktů a služeb, soustřeďuje se na výrobní částka těchto subvencí na neefektivní výrobky a tím je plná 1/3 naší celkové výroby. Již třetí rok je likvidace o jejich likvidaci s takovým nadšením s jakým nás jiný podvodníci vedou dešti. Dělnice i pracující v továrnách se ze dvolávají, běda však dojde-li k likvidaci jich závodu. V tom okamžiku vyhrožují stávkami. Zatím to bylo jen přání, protože to vždy vyhnalo i když značné politické sociální ohledy, ne hlas zdravý rozum. Jen málo se uvědomuje, že v pořadí všech dotací je dopad na nás na všechny a to nejen mzdový ale také cenový.

20 srpna. Počátek třetí gen. ofenzivy vůči frontu osvobození na Vietnamu Jour alentá tu v Jeruzalémě.

21 srpna. Co s monopoly? Monopoly jsou proto aby regulovaly výrobu a vyloučily konkurenci, čímž mohou pak diktovat ceny. Pravým je delnictví na celém světě považuje za svého nepřítele, protože zajišťuje majitelům výrobních prostředků nelimitovaný podíl na národním důchodu. Tento charakter nerušící monopoly ani v socialistickém hospodářství. Výrobní podniky se snaží jenom plnit a překračovat plán, ale chybí jim pravidlo k vyznání kvality, nebo snižování výrobních nákladů protože chybí jakákoliv konkurence. Důchodci z mzdy s dětmi fungují převážně jako spotřebitelé. A tyto důchody a sociální dávky se nezvyšují automaticky ve vztahu s cenovou hladinou. — Podstatná spotřebitelů by měla být jediným ne rozhodujícím pro usměrňování výroby, nikoliv plán nadiktovaný zhora bez náležitého zřetele na spotřebitele. Dokud takové teorie budou ovlivňovat naše hospodářské myšlení a tím i hospodářskou praxi, budeme i nadále vydávat nákladně se ziskem vyrábět neprodejné zboží a nebudeme schopni

konkurovat v mezinárodním měřítku cizím výrobkům.

Okupace Československa Ruským a Polským vojskem.

V noci ze 20 z října na 21 srpna na středu zničehonic Československo bylo obsazeno ruským a polským vojskem pod vymyšleným záminkou, že je u nás kontrarevoluce, to je, že je u nás komunismus potlačován. Ruská vojska za pomoci dělostřelectva a tanků obsazovala Prahu a všechny významné a důležité budovy a budovy, jako rozhlas, televizi, tiskárny a vydavatelství knih a časopisů, banky a pod. Rusové zabírali a demolovali.

Všechny v Praze tištěné a vydávané noviny a časopisy přestaly vycházeti, deníky Rudé právo, Lidová demokracie, Svobodné slovo, Práce, přestaly se tisknout, 21 srpna ještě přišly a 22 srpna jiné byli již bez novin. To trvalo do soboty 7 září (16 dní). Tudíž pražské noviny nedocházely, pro nás a u nás se ty dni po zabrání Rudou armádou nyvce čeští v Hradci Králové tištěný deník „Pochodeň" ale také jen omezeně. Tak 23 srpna vyšlo vzlášťní vydání „Pochodně" o 2 stranách 1 list, to bylo zdarma náklad 100.000 výtisku a 10.000 jen šlo do Prahy.

Pochodeň:

23 srpna. Vojska Varšavské smlouvy k nám vtrhla v čase, kdy byl do Prahy svolán XIV. mimořádný sjezd komunistické strany Československa. Tomu předcházela schůze ÚV KSČ, ve které chtěli hned v začátku měnit program Indra, Kolder, Švestka, Bilak (snad) chtěli hovořit o situaci, která by zvelicovala nebezpečí pro komunismus. Bylo to ostatními zamítnuto. Vášnivě napadáno nové vedení s Dubčekem. Navržená resolice proti Dubčekovi zamítnuta. Během jednání došla zpráva, že Rudé vojsko překročilo hranice Československa. Dubček informoval předsednictvo o dopisu, který mu zaslal Brežněv, ve kterém Sovětů opakují útoky známé z Varšavského dopisu. Dubček útoky vyvrací, našimi

Vojska se vyrovnávají s „nepřátelským" Pochodeň jim

protiargumenty. Prohlásil, že zásah ruských vojsk je těžkou ranou socialismu i celé dělnické třídě a že to je tragédie. Přísednictvo vypracovalo prohlášení, které se ještě o 1 a půl hodiny v noci dostalo do rozhlasu jak knížil. V tu dobu došla zpráva, že na Ruzyni přistál sovětský výsadek a tanky míří do středu Prahy. Kolona obrněnců vedená velitelským činným autem dorazila k budově ÚV, kde byli zajištěni a internováni členové předsednictva Dubček, Smrkovský, Černík a vedení se ujímají Indra, Kolder, Bilák.

Po 15 hod. 21 srpna pronikly okupantské tanky do Hradce Králové, 20 tanku přejelo po mostě přes Labe k redakci časopisu „Pochodeň". Časopis „Pochodeň" je orgán Východočeského krajského výboru KSČ, nositel řádu práce, vychází denně

23 srpna. Pochodeň. Zachraňte Dubčeka! Posílejte do prezidentské kanceláře rozhlasu proti účasti Indry, Bilaka, Pillera ve všech státních jednáních v reprezentaci státu, která se příčí všem mezinárodním zvyklostem, zásadám humanity a suverenitě státu. Žádejte v resolucích aby s delegáty byli těžkými vaši představitelé — soudruzi Dubček, Smrkovský, Černík kteří zatím nezákonně internují. Občané organisujte masovou akci za odvolání našich politiků kteří představují svobodu, suverenitu, demokracii a samostatnost.

Podle nevyvratitelných zpráv vysílajících moskevským rozhlasem, že sd. Dubčeka, jako zrádce odsoudili na smrt občané organisujte se za osvobození sd. Dubčeka. Posílejte rezolúce!

Pochodeň 23 srpna. Prohlášení sovětských občanek v Pardubicích.

Margareta Šiškanová, Galina Kovačová, Irena Stichlová Nina Soukalova, Taťána Kudrnová, nesouhlasíme s okupací. Žádáme aby rychle okupační jednotky odtud z ČSSR. Za celou dobu svého pobytu 9 let v čsl, jsem nepoznala kontrarevoluci, žijeme zde v klidu a poklidné práci. Poznali jsme že lid Československa má vřelé sympatie k našemu lidu a sovětské vlasti a proto nás zarazilo řešení naší vlády Vraťte se do svých zemí.

Pochodeň 23 srpna. Pirátské vozy soukromé prosádky, mají čísla vozů našich čsl. představitelů zůstavují je a lidé v nich zatýkají, jsou internováni, jsou to čísla SE 4001, SB 5513 a tak dále, je jich celkem 6.

23 srpna XIV. sjezd se konal za těžkých podmínek ale odpovědně. XIV. sjezd KSČ se konal tajně byla to porada delegátů prozatímních, chybělo vzhledem k mimořádné době hlasů ze Slovenska. Sjezd zasedal za okupace tajně v jedné továrně a chrání ze pražský lid, že to nikdo neprozradil. Situace je vážná. Zvolen nový ústřední výbor, ústřední kontrolní komise a nové předsednictvo. Delegáti když se rozcházeli, propletali se a míchali mezi dělníky by sjezd nebyl napadnut, pro okupanské vojsko které by sjezd rozehnalo.

23. srpna. Projev presidenta L. Svobody k lidu čsl. Včera 22 srpna měl jako president jednání s představiteli Sovětského svazu v Praze ohledně okupace a protože to bylo bezúspěšné rozhodl se, že s vědomím čsl. vlády jedná zbyla na Hradě že odjede s generálem Davidkem s Pilerem, Bilakem, Indrou a Dr. Kučerou k jednání do Moskvy a že se ještě dnes t. j. 22. vrátí do vlasti a výsledek jednání ze sdělí. Proti obyvatelstvo o klid, důvěru a aby nedalo hranic k nějakým srážkám s ruským vojskem, mohlo by to tragicky skončit.

23 srpna Vrade bezpečnosti se jedná o čsl zástupce. Jan Mužík prohlásil, že situace v čsl. je zhoršena. Taktika Sovětského svazu okupaci obhajuje a provokuje jednání a delegáty upozorňuje, aby se mezitím schovala proti okupantů v Československu.

23 srpna. Rezoluce Dubčekovi ze sjezdu KSČ. ze zasedání mimořádného hovoru tajemníka KSČ soudruhu sd Dubčekovi který je zatím internován ruskými okupanty. Začíná slovy: „Drahý soudruhu Dubčeku, XIV. sjezd strany, který se dnes sešel. To posílá vřelé soudružské pozdravy. Vyjadřujeme vděčnost za všechny práci, kterou jste pro stranu a republiku vykonal. Protestujeme proti nezákonnému věznění, stejně také proti věznění ostatních soudruhů (Smrkovského, Černíka a j.) Sjezd Te zvolil znovu do nového ÚV KSČ. Věříme, že vláda čsl. republiky se vrátí do jeho rukou.

23 srpna Delegáti ze sjezdu KSČ v Praze se rozjíždějí aby podali zprávy lidu, za jakých podmínek tajně přijeli ruským vojskům zasadali, aby jaký provedli lidu zprávu ke zasedání na cíle se dostali a lidu předat zprávu o tom jak jsou přijímány výsledky

23 srpna Jak byla Hradec hrozsána samými nápisy na přivítanou cizích vojsk. "Ničte síly stejné" — "Nechte nás v klidu žít" — "Jsme pro Dubčeka socialismus" — "My Hradec nedáme, radši ho zbouráme" — "nie strzelajcie do nás!" — "do je vaše je vaše co je naše do toho vám nic není" — "Jedte domů" — "Dlouho sloužit nebudeme, už jsme se nastrkali dost" — "Nauč se ruštinu, můj mládí" — "Vy musíte hodně pracovat na pracích" — Bilják, Zelda, Indra, Babinek" — "Boží milosti" — Dubček Svoboda to je vše nejvíce národa" — Ruský bílý pro Varšavu, návod k použití: nejdříve obnažit, políbit a objímat, potom vražda" — Varšavský Mnichov. — 1939 Hácha, Moravec, 1968 Indra Bilák Kolder" — Zachovejte si klid a chladnou hlavu, nenechte se provokovat" — "Nikdo vás nenávidí" — Pyč s okupanty na věčné časy" a jiné. Podobné nápisy byly každý jiný byl v tom dni po okupaci po celé Dobříši, většinou však v množství, kolem dokola na každém domě, v množství na radnici v ulicích.

23 srpna Na vzdory tankům. Na vzdory tankům okupujícím Prahu a valícím se dál směr, na vzdory střelbě, která se na různých místech ve chvíli v Praze ozývala, sešel se včera 22.8. XIV. sjezd strany. Odsoudil okupaci, zvolil nový ústřední výbor v čele s Dubčekem znovu potvrdil důvěru lidem, kteří jdou v celém národě již mlčí: je to vítězství pravdy. Ve kolik měsíců se marně bylo snažení vtlouci lidem, jakoby náš obrodný proces byl vyvolán jen hrstkou revizionistů ve straně a nepřátelů socialismu, vrah spiklenců a jiných nespolehlivých inteligentů. I odvolání prohlášení, jímž se okupanti snažili zdůvodnit svůj vpád, opovrhla tvrzením, že o pomoc byli požádáni politickými představiteli strany a státu.

Sjezd jako nejvyšší orgán komunistické strany učil závěr sjezdů delegátů strany zvolených na konferencích okresů. Komunisté, strana učil jako celek stojí za Dubčekem a jeho politikou, náš obrodný proces

není záležitostí hrstky revizionistů, ale nezvratnou vůlí československých komunistů. Zastupka 134 mil komunistů prohlašuje při okupanté nikdo do země nezval a nevyzýval je k návštěvě.

Při zahájení bylo na sjezdu 945 delegátů a 22 hostů v 18 hod. bylo již 1211 delegátů, ve 20 hodin přijelo 10 delegátů ze Slovenska a skončení jednání přišli další ze Slovenska. Sjezd odsoudil okupaci, kteří nebyli přítomni, sjezd skončil ve 22 hodin a zahájena schůze byla a skončena ve 4 hodiny ráno.

23 srpna Velitel okupačních vojsk v Praze vydal zákaz vycházení od 22 hodin do 6 hodin ráno. Této situace využívají zloději a vyhrál dají hranu a obchody a dříve zlanotbrzi to nevšímají a naše VB službu složenou nesmí ven. Za poslední noc bylo 14 případů vloupání.

24 srpna Čestmír Císař předseda České národní rady (150 členů) Byl zadržen ruským vojskem, ale podařilo se mu prchnout. Prošla bojový hrdinův a dopuje za důvěru, když byl uvolněn XIV. sjezdem do Ústředního výboru KSČ.

24/8. Pochodeň. Mluví Zátopek. Projela kolona sovětských tanků nikoho nezranila a zastavila za sebou na placky rozdrtila dva šiaty zahraničních turistů, u Myslbeka vystoupil na prostranství pluk. Emil Zátopek s dobrým humorem hovořil o pánech, kteří se přepočítali, kteří kalkulovali, že skloníme hlavu, budeme je ignorovat, ale se situací se nesmíříme. Nazpátek nemůžeme a nepůjdeme. Staroměstské náměstí je obklíčeno tanky. Hlavně míří na Jana Husa na Orloj a do ulic Starého města. Zastavují 2 sovětské okupační důstojníky. Tvoří se hlouček. Ptáme se: "Proč jste přišli, koho tu hledáte?" Oba dva jsou kapitáni a oba jsou přesvědčeni o kontrarevoluci, o tom že nebudeme schvalovat útok ze západu. Mají všichni vyvětrávání. Zátopek položil otázku: "Proč střílíte?" A o zářezu zazní výčitka: "Němečtí okupanti nicili Prahu za 6 let okupace země. A vy?"

24/8. Pochodeň. Sobota. Prezident L. Svoboda v Moskvě. Z letiště odjeli do Kremlu s autem. Brežněv, Kosygin, Podgorný jednání začalo dnes v 17 hodin. Tam kteří o Svobodových ulicích volali prezidenta Svobodu vzkazujeme: "Kdyby te viděli co se u nás ve skutečnosti děje, jak v Chorvatsku

sovětská okupační vojska, jak byste plakali. My jsme také pro. Ať žije Svoboda a také ať žije svoboda.

24./8. Pochodeň. Stanné právo v Praze od 23 hodin. Nevycházejte ven, čeká vás, možné zatýkání. Ztrhávejte tabulky označující ulice a mažte okupaci, okupanti.

24./8. Pochodeň. Prohlášení členů československé vlády vedené jejím místopředsedou akademikem O. Šikem toto činí v Jugoslávii, k jugoslávským orgánům:
Vážení soudruzi!
Členové a funkcionáři KSČ vzhledem k násilné okupaci československa vojsky pěti zemí Varšavské smlouvy nemohou plnit své stranické povinnosti na úrovni své vlasti. Mají však možnost svobodného projevu a rozšiřování svých stanovisek, obracíme se na Vás s touto výzvou. Přes jasné závěry které naší straně dalo vedení KSČ při jednání v Čierné nad Tisou a vedení komunistických stran pěti zemí Varšavského paktu při jednání v Bratislavě, došlo k násilné a protizákonné okupaci československa vojsky těchto zemí. Okupace vedla ke neslýchanému brutálnímu zásahu mocenských orgánů spřátelených socialistických zemí do života naší strany. Okupační oddíly zatkly přední stranické představitele, soudruhy Dubčeka, Smrkovského, Kriegla, Černíka a Pavla Šimona, zabránily jim vykonávat jejich stranické funkce, obsazují stranické sekretariáty a tiskové orgány strany. Snaží se tak paralyzovat legální činnost naší strany, která uskutečňuje velké dílo demokratické obrody socialismu v Československu v duchu idejí Marxe a Lenina. Přes to strana pokračuje dále ve své činnosti. Normálně fungují základní organisace, okresní i krajské výbory KSČ, které se jednomyslně vyjadřují proti ozbrojené okupaci Československa a žádají okamžité ztažení okupačních vojsk.
Za neslýchaných okupačních podmínek a na rozkaz zákazu se sešel mimořádný 14 sjezd KSČ jehož se zúčastnilo 1219 delegátu z celkového počtu 1500 řádně zvolených na krajských konferencích strany. XIV. sjezd KSČ jako nejvyšší orgán, přijal prohlášení zavrhující usnesení požadující okamžité ztažení okupačních

vojsk, osvobození československých stranických a státních činitelů a vytvoření normalisaci podmínek práce strany a života lidu. V případě, že nebudou tyto podmínky splněny, vyzval sjezd dělnickou třídu, rolníky a inteligenci naší země ku generální stávce. Tato usnesení sjezdu plně odpovídají požadavkům pracujících a všeho obyvatelstva Československa které se kolem strany semklo v nebývalé jednotě. Československu nehrozí kontrarevoluce, ale pokus hrstky dogmatiků a sektářů, kteří zradili stranu a lid, chtějí vyvrátit na bodácích cizích armád v Československu okupační režim stalinistického typu a zmocnit se vedení strany. Hrstka zrádců tvoří však malou menšinu hrdě jezdového stranického vedení a byla již sjezdem zbavena funkcí. Mimořádný XIV. sjezd zvolil nový ústřední výbor KSČ, který si vytvořil předsednictvo a vrátil tajemníky strany v čele s prvním tajemníkem soudruhem A. Dubčekem, dalmy předsednictva byli zvoleni mimo jiné soudruzi násilně zavlečení okupačními orgány. Vedoucí orgány strany začaly pracovat a politicky vést československý lid v jeho boji za demokratickou obrodu socialismu za likvidaci okupačního režimu. Komunisté souhlasí s usnesením mimořádného sjezdu strany i s opatřeními nového stranického vedení a prohlašují že budou tato usnesení ze všech sil uskutečňovat.
Prosíme Vás vážení soudruzi abyste ve styku s Komunistickou stranou Československa jednali výhradně s orgány strany řádně zvolenými na XIV sjezdu abyste nedovolili samozvance, kteří by se mohli pokoušet vystupovat jménem strany.

24./8. Pochodeň. Zatýkání v Praze zažali členové sovětské NKVD a hrstka čsl. příslušníků StB pod vedením zrádce Mlynáře zatýkat vlastence pracovníky StB, VB čsl. kulturní činitele a duchovní.

24/8 Pochodeň. Na XIV. sjezdu zvoleno do ÚV KSČ 147 členů, mezi nimi jména: Alexander Dubček, první tajemník ÚV KSČ, Oldřich Černík, Ludvík Svoboda, Čestmír Císař, Josef Smrkovský, Franc. Kriegel, Jiří Hájek, Oto Šik, Josef Borůvka, Zdeněk Hejzlar, Eduard Goldstücker, Jiří Hanzelka, Jiří Pelikán, Vodslon, Mlynář, Gustav Husák, Dzur.

24/8. Pochodeň. Prohlášení KV KSČ v Hradci Kr. Za jediný stranický orgán se uznává jen ÚV KSČ zvolený XIV. sjezdem v Praze. Bude se řídit jen jeho pokyny a směrnicemi. Vyzývají k tomu všechny stranické KSČ organisace. Spánovujte lid. Odsuzují politiku nevratnožského zkrachovaného vedení a všechny ostatní kolaboranty. Důvěra k presidentu Svobodovi, že převzal těžkou úlohu jednat s nesmiřitelnými okupanty. Zachovejte jen klid a rozvahu.

24/8 Pochodeň. Vojenská rada min. nár obrany vyslovila presidentu Svobodovi plnou podporu. Souhlas a podpora XIV. sjezdu KSČ.

24/8. Pochodeň. Rada bezpečnosti při Ov. Spol. nár. odsoudila agresi československa. Pro rezoluci hlasovalo 10 členů. Proti byli zástupci SSSR a Maďarska. Nehlasovali Pakistan, Alžír a Indie.

Itálie. Generální tajemník ústř. kom. strany Luigi Longo prohlásil, že Sovětský Svaz nemá právo vměšovat se do vnitřních věcí Československa. Obrana socialistického systému a demokracie v československu je věcí komunistů a vlády Československa. Longo prohlásil, že toto řekl sovětský velvyslanec Zimjanin. Leonid Brežněv by nechtěl přijmout k projednání situaci v Československu.

24/8 Pochodeň. Komunistické strany v SSSR. Jugoslávie projednává a pomoc komunistické strany v Československu a tvrdí, že byla zasazena krutá rána komunistickému hnutí, mezinárodnímu kom. hnutí.

24/8. Pochodeň. Svět protestuje. Vlna protestů proti nezákonné brutální agresi SSSR a jeho spojenců proti naší vlasti zasáhla celý svět, protestní akce jsou hlášeny z celé západní Evropy, Severní a Severní Ameriky, Asie a Afriky. Jugoslávská „Borba" píše: 21. srpen bude navždy zapsán do historie černými písmeny. List Svazu komunistů Jugoslávie píše, že tato agrese se hrotí sobě zvyprovokovala celé lidstvo již z tohoto důvodu by okupanty mělo k tomu odsoudit. Podobně K. S. Bázelská, Austrálská vláda, Japonsko, Helsinky, Stokholm, Dryezary

24/8. Pochodeň. Z nemocnice. Podle lékařské zprávy 23/8 v 8 hod. je zdravotní stav zraněných okupanty uspokojivý. Souvisí zkrvácením břicha Nadiždy Hozykové a prostřelením jater a druhý zraněný je Josef Mül.

Vinohradská nemocnice v Praze ohlásila, že chirurgické oddělení ošetřilo celkem 65 zraněných, v nemocnici zůstalo ležet 20 lidí, 2 jsou ráně zraněni. Jedná se o průstřely břicha a mozku. Udalo se v průměru okupace.

V nemocnici v Liberci ošetřili 40 zraněných, stav je na 3 případy uspokojivý, nejvážnější je zraněna sestra nemocnice utržila průstřel hrtanu, proražena míchá. Druhý prostřelený hrudník, třetí rozdrcený játra.

Velitel Polské jednotky v Tatrově, přiletěvší Okr. nár. výbor nařídil přidělit pro polské vojsko místnost ve městě za účel shromažďování a shromažďování, odstranit polské nápisy.

25/8 Pochodeň. Poselství presidenta Svobody z Moskvy. Sešel se se zatýmy soudruhy Dubčekem, Černíkem, Smrkovským, zúčastňují se jednání a tak se dlí slíbu do vlasti. Bez dne jak odjel nenavrátí, jednání nimi snaží je složité.

25/8 Pochodeň. Nebavte se s Rusy. Vrtě se k nim zády. Čeští kameramani a fotoreportéři snímají záběry, kterých se potom v tisku a televizi znevažuje, jak se českoslovenští lidé bratříčkují s okupanty.

25/8. Pochodeň. Jak byl zatčen Černík. Předseda čsl. vlády. V 3 hod. ranní 21. srpna vnikli do kanceláře předsedy vlády sovětští parašutisté, postavili všechny pracovníky předsednictva zdi a Černíka vyvedli pod bajonety. Za 20 minut na volal telefonicky Dubček. Odpověděl: „Není tu již." Celá budova předsednictva vlády obsazena vojskem a pracovníci internováni do večera.

25/8. pochodeň. Ohlasy v cizině v Oslo, Paříži v Německu, Brazílii Belgii aj. se protestuje stále proti obsazení Československa Sovětskými vojsky. — Blažba Prahy od krve.

25/8. Pochodeň. Rozhovory skončily. Z západní strany oznamuje se odvolání na prameny, že Československo-sovětské rozhovory jsou ukončeny. Očekává se návrat čsl. delegace do Prahy. Štěpentura ve PI informuje, že byly uzavřeny podmínky:

1.) Bude uznáno vedení strany v čele s Dubčekem.
2.) Část okupačních jednotek se stáhne do svých zemí zbytek vyvolí větším území a vyhrotí pás podle západní hranice.
3. Svoboda tisku bude znovu potvrzena v všech informacích mírného charakteru, cenzura bude zavedena u informací týkajících se Sovětského svazu, československa

sovětských vztahů, mezi ČSSR a ostatními zeměmi socialistického tábora.
Otištěna karikatura - Obluda tanku se šolcenýma obličejema s helmou, na tabuli mají napsáno: Přišli jsme Vám na pomoc, jedeme na Izmul.
Jednání přítomno z Československa 19 zástupců: Svoboda pres. Dubček, Smrkovský, Černík, Bilak, Barbírek Piller, Rigo, Špaček, Švestka, Jakeš, Šimon, Husák, Indra, mlynář, Dzúr, Kučera, Šoucky.

28/8. Pochoden. Projev prezidenta po návratu z Moskvy. Výňatek: Drazí spoluobčané! Po 4 a půl jednání v Moskvě, jsme zase s vámi, ve své vlasti. Vrátili jsme se společně se soudruhem Dubčekem, Černíkem, Smrkovským i s ostatními (nejmenovanými). Nebylo nám lehko, byly to těžké dny. Jsme rádi, že jsme doma. S hlubokým žalem jsme přijímali zprávy o ztrátách na životech, obyčejných na lidských životech a především na mladých životech. Hluboce cítíme účast s bolestí jejich drahých a přátel. Všechno zůstavuje bolavá mezera způsobená událostmi min. dnů. S normalizací poměrů zmizí odchod určité vojsk, Smělského vzoru a dalších ze země.
Podobný projev učinil po návratu z Moskvy A. Dubček první týdeník ÚSČ.

Praha v sedmý den okupace. Zdálo by se, uklidňuje se, ale je tu ve městě Praha: Ve všech ohořelé autobusy a auta se ještě nevyklidily, ohořely sovětský tanky. Z ulic tečou nafta z rozstřeleného bytelu. Sovětští samopalníci zastřelili 72 letého osamělého penzistu. Prázdno v jeho bytě. Několik bytů v okolí je volných - jejich majitelé zastřelení. Jeden dům vykázaný od pátrání do posledního poschodí, na mnoha místech jsou vyřezány portréty zavražděných. Jirka Kubeš hadí se rozkřáplou 19 letý. Má cenu prát lidé plakátů a transparentů z ČK co bylo za poslední, když hrozily holobranské amplióny

28/8. Pochoden. Byl to útok proti naší straně (komunistické). To co prožíváme je kontrarevoluce stalinistických sil předešlých vůdců sovětské komunistické strany, která tímto aktem už definitivně ztratila leninský charakter. Poprvé v dějinách moderní doby přepadla vládnoucí komunistickou stranou a vydělávající se navíc za proletářskou všechno protirevoluční jiných zemí v jejímž čele stála komunistická strana. To je důležité si opakovat znovu a znovu. Útok proti Československu, nebyl útokem proti zahraničním rozvědkám, proti nějakým domá-

cím kontrarevolucionářům. Byl to především útok proti československé komunistické straně a jejímu vedení v čele s Alexandrem Dubčekem. Dokazuje to mimo jiné i to, že dosud nebyl zatčen žádný zahraniční agent, ani jedna nějaká agentura Pentagonu, za to však byli odvlečeni nejvyšší představitelé komunistické strany, za to se musel konat XIV. sjezd v ilegalitě, za to je jsou likvidovány a okupovány ozbrojené lidové milice. Útok na Československo nepatří tedy do žádného kontextu onoho všeobecně proklamovaného boje mezi světovým socialismem a světovým imperialismem, nýbrž je výsledkem střetnutí mezi typem deformovaného stalinského už jen tak zv. socialismu, který sám nabyl imperialistického velmocenského charakteru proti úsilí obrodit socialismus skutečný vracející se do zdrojů lidských tvořivostí Marxe, Lenina, ale i jiných marxistů naší doby Rosy Lucemburgové, Ernsta Fischa, jsou z nejpopulárnějších hesel našeho folkloru - Lenin je vstávej, Brežněv se zbláznil.
Bylo by třeba říci, že s ideály a cíly KSČ neměli nikdy nic společného lidé jako je Antonín Novotný (bývalý prezident) Alexej Čepička, tak je také dnes třeba říci, že s marxismem, leninismem a se světovým socialismem nemají společného Leonid Brežněv, Walter Ulbricht či Todor Živkov. Jejich jediným přáním je udržet si neomezenou osobní moc a všechnými prostředky, které k tomuto zájmu slouží prosazují tuto za opravdové. Nikoli kontrarevoluce v Československu, nýbrž sovětská intervence proti naší zemi je pomocí světovým imperialistickým silám na světě, znamená obrovské posílení světového imperialismu.

28/8. Nový čas v Náchodě časopis ONV — píše:
Uveřejňované komuniké z Moskvy. Ranním ohlasem výboru KSČ a OKSČ za účasti delegátů XIV. sjezdu KSČ posoudilo komuniké z jednání naší delegace s představiteli KSSS v Moskvě. Neubližujeme si vyslechnutím jednání jsou výsledky rozhovorů s pravdou a realitou skutečnosti. Tíhnou na urychlení odchodu okupačních vojsk. Obklopena jarními polními vojskem, lvů v poli a na lukách před městem.

1 září. Nový ministr vnitra za Josefa Pavla. Jan Pelnář nar. 1914 v Mlékově na Domažlicku.
vedl práv

Náhrady za poškození při vojenských akcích z minulých dnů. Každý zraněný občan má právo na částečný nebo plný invalidní důchod. Pozůstalí těch, kteří byli usmrceni mají nárok na důchod po pozůstalých.

1 září. Rudé právo po přejmenování okupační armády 21. srpna zase první výtisk.

Závěrečné hospodářské normalizační

Přehled o škodách způsobených okupačním vojskem stále velmi neúplný. Zásobování se normalizuje, chleba sádlo, ale na ovoci. Sběr ječmene průměrný, zbraně v minulém týdnu 516 domů, průmyslových 13 mil. Kčs. A na dalších a pražském výpadky asi 2 miliony Kčs. Bylo poškozeno asi 20 tisíc km převážně vybrané silniční sítě. Jsou poškozeny krajnice (tanky) orientační tabule a charakteristické. Hrubý odhad zde na silnicích by se natrylovaných za 4-6 miliard Kčs škod. Poškozeny přístavací plochy letišť.

Vklamě budovy sídlo v Praze i hlavní pošta v pátek 30. 8. uvolněny a začínají pracovat pro dohledem cizích vojsk. Vymlácí na Slovensku prozatím obsazeny.

Na území jsoucích těch vojska 5 státu Varšavské smlouvy přes 250 miliónů Kčs škod. Obnova silnic tu poškozených bude stát 135 miliónů Kčs. Na budovách na energetických a zemědělských zjištěny škody nahlášené cizími vojsky za 14 miliónů. Vyhořela 1 velká sklárna. Je tu 11 mrtvých, 19 těžce a 35 lehce zraněných. Nejvíc mrtvých a raněných je v okresu Liberec, kde přišlo o život 8 občanů v pásmu přijel tank jediného občana.

Smutná bilance Prahy. Obsazení Prahy si vyžádalo 25 obětí na životech 431 raněných, z těch 124 je z nemocnicích. Poškozeno bylo mnoho budov, ostřelováním, poškozeny omítky, rozbitím oken dveří a střech. Nejvíc na Vinohradské třídě a v ulicích kolem čsl. rozhlasu. Bude 4 budovy úplně vyhořely, 39 vnitřní zůstalo bez přístřeší. Zásobování těžké, vyrovnává se. V hotelích je 730 cizinců nemůžou se pro nedostatek spojů dostat ven, zmnožil nemají benzín. Jsou poškozeny ulice, obrubníky, chodníky, v okolí rozhlasu vybuch dostal.

7 září noviny Lidová demokracie Rudé právo a jiné začaly by zas po přestávce od 22 srpna vycházet. Lidová demokracie píše, že budova tiskárny byla obsazena cizím vojskem, takže práce byla znemožněna. Po vyklizení a poškození vydávání obnoveno. Situace se začíná zase málo normalizovat, ale východiskem k tomu jsou dohody uzavřené v Moskvě s naším představiteli. Cesta bude složitější a obtížnější uhlídanými podmínkami a porušením co změnu a nesmí se činit.

7/9. Lid. dem. Národní muzeum dnes. Budova tak nákladná a s takovými obětmi postavená v letech 1885-1887 dodělana 1890 byla v srpnových dnech poškozena střelbou sovětských vojsk. Průčelí budovy má asi 2000 drobných zásahů, byla hostižena dvojen všech na okna čelní, ohlenitá fasáda. Některé střely proniknuly dovnitř, porušily stropy, stěny, dveře, rozbito 5 vitrín a 1 eskalátor roztříštěn. Škody se odhadují na 2 miliony Kčs.

7/9. Poznámky z těchto dnů. V Praze a v jiných městech jsou veřejné budovy i obytné domy zjizveny střelami, po výstřelech na Vinohradské třídě z mytelní hledí do ulice slepá okna vyhořelého domu, na mnoha místech byly ocelovými pásy tanků a obrněnými transportéry poškozeny dlažební a asfaltové vozovky a chodníky. Celkový úhrn těchto škod jde podle odhadu do miliard korun. Ponejvíce jsou ve stavebních oprav hrozí nebezpečí spojené s novými potřebnými stavbami. Je a bude nutné odložit stavby honosných administrativních budov, různé přístavby a přístavby vzdávaných různá hřiště, která nejsou vždy účelná a hezká.

7 září. Turisti za okupace. Vojenské obsazení Československa zastihlo desetitisíce našich turistů na dovolené v zahraničí, zejména na černomořském a jaderském pobřeží. Vrátí se domů přes Jugoslávii a Rakousko. Mnozí se octli ve svízelných finančních a životních potřeb.

7. září. Co nás píší ruské noviny z Moskvy. Pravda: Pravicové síly se snaží znemožnit obyvatelstvu klidné přijetí normalizace, chtěli by vést tuto životní otázku pouze na odchod spojeneckých vojsk. Proces normalizace ztěžují: kontrarevoluční síly které provádějí tzv. Izvestia: Pracující a pokrokové svět vítali s uspokojením vzájemné obsazení Československa

8 září. Dozvuky, následky, uklidňování, utěšování, delegace, návštěvy, soudruh Špaček. V lidu jsou nejčastější otázky: Podaří se dosáhnout odchodu cizích vojsk a dosáhnout suverenitu. Budeme mít možnost pokračovat cestou demokratisace, jak jsme začali v lednu. Budeme moci se rozvíjet hospodářsky. Mladoboleslavská automobilka v důsledku okupace zpomalila výrobu aut. má 130 dodavatelů, dodává vůz. Vyrobila asi 500 vozů denně má nyní zpožděním následkem škodu 45 miliónů Kčs. Delegace v čele vlády a Dubčeka v Kyjevě ze Sovět. svazu

předsednictvo rady ministrů SSSR člena ÚV KSČ Ž. Fierlinger a poslance nejvyššího sovětu SSSR generála nadporučíka ministra zdrav. sítě I. V. Kuzmičova který přijel v pátek 6 září do Prahy. Projeli byl pozdravit velvyslance Červenčenka. Po takové tragédii byl nadmíru vřelý rozhovor.

11 září Smíváme ani odvrátit. Samé nabádání ke klidu a trpělivosti, ale také neskládat ruce v klín. S klidem nejsnáz dosáhne vyklizení cizí armády ze nás. Prosadíme cíl představitelů Dubčeka, Svobody, Smrkovského a Černíka k našemu všemu dobru. Samá rozvaha a kázeň má zůstat u lidu a na ni důvěřovat.

12 září Plnění Moskevských dohod. Místopředseda vlády pro národní hospodářství, Hospodářská rada vlády Černíkem před komisí: Vzrůstká vláda má prý plné pravomoci pro potřeby národního hospodářství, dodávání surovin a materiálů, aby byla práce. Otázky politické: Plnění moskevských dohod na úseku tisku, rozhlasu a televize, rozumějme se o Rusku nechtě, by se o Rusku psalo a mluvilo o jejich pomáhání při okupaci co napáchali škod.

13 září. Ochrana osobní svobody. nemá nikdo utíkat odtud do ciziny, nikomu kdo se nepřiviní proti zákonům se nic nestane. Vojáci a těchto dnech se chovali uvážlivě v peněžních ústavech běžný ruch.

13 září Výbušná situace Izrael-Jordánsko. neustálé potyčky na hranici Jordánska a Izraele a u Suezu.

14 září Parlament schválil prohlášení vlády republiky o jednání v Moskvě. těžké a vážná jednání

15 září. Dubček mluví v televizi o jednání v Moskvě.

Ve Vietnamu zahynul čtvrtý americký generál

16 září. Pro normalizaci situace. Co to je normalizace co tím míní Svoboda? Uskutečnit opatření, která budou chránit socialistické principy a mezinárodní politickou organisaci zachovávají přijaté smlouvy a závazky. V tom je zahrnut také přijatý zákon o národní frontě. Podle toho zákona je Národní fronta, co se týče v ní politických stran považována za uzavřený systém nikdo jiný nemá do fronty přístup a jiné strany se mimo ní nesmí tvořit. Náš zákonodárce nepřichází aby politická činnost byla rozvíjena a organisována mimo rámec Národní fronty a v rozporu s jejími zásadami a programem. Tak je postavena záhrada proti pronikání komunistických myšlenek. Dál národní shromáždění s přihlédnutím k mimořádný situaci

na návrh vlády pozastavilo platnost ustanovení, kterými se nepřípustná předběžná cenzura a zřízen úřad pro tisk který má zajistit aby nedocházelo k osvětlování nestranickému hodnocení politických otázek v rozporu se zájmy státu jeho ústavních orgánů a činitelů. Tímto krokem se z československé strany vytrácí případné důvody k uložení zarážek, že nebudou přijaty tlaky na socialismus a zemi Varšavské smlouvy. Za to z druhé strany lze očekávat odchod cizích vojsk.

18 září Stále nouze o byty a ještě letošním rokem výstavba zhoršila. Tuto léta, stavět ročně 12.000 bytů místo 5-7 tisíc v posledních letech.

18 září. Rehabilitace u mají rozbíhat. Ustavena rehabilitační poradna se sídlem Praha 2 Francouzská 19. Pobočka se zřizuje Praha 7 - Musílek, nám. bratří Synků 2.

19 září. Rychmav. Jiskra. Divoké hrase. Ladislav Nyč v Olešnici v Orl. h. zastřelil 16 ti letého divoké prase.

19 září Česká národní rada - zasedání, za předsedy Čestmíra Císaře, třetí schůze, jednalo se o Federativním složení ČSR Rovnoprávné postavení Čechů a Slováků.

20 září Čsl. olympioniky. Prezident republiky přijal čsl. olympioniky. 145 účastníků se účastní olympijských her v Mexiku, přijdou svým vůdcem.

20 září Ministr zahraničí jde dr Hájek, požádal prezidenta, aby ho sprostil funkce. Prezident Svoboda vyhověl a místo něho úřad odevzdán před. vlády ing. Černíkovi.

22 září. Poválečná politika, práva a povinnosti občana vymazána a pomlčení stíháno. Nápravu škůdců v minulosti, nejvíce v padesátých letech, rozdmí i mimosoudní rehabilitací nepřávem postižených. Občanská demokracie v politických stranách, národní fronty. Jde tedy o to konat ne nezdravého stavu, kdy mír provádět úzká skupina činitelů, kteří se izolovali od lidu, neskládali účty lidu vedli si vše podle svého.

22 září. Dubček a Černík v Ostravě podpořili.

22 září. Přetržení vyučování na školách I. a II. cyklus zavedeno a dvousměnné

24 září. Nedělní noviny přestávají od 5 října vycházet vydávání všech deníků v pondělí nebude. Dosavadní rozšíření úprava a obsah nedělních listů se přesunuje na sobotu, bude za stejnou cenu.

26 září Pět hodin socialismu. Průběh hospodaření.
Průmysl je v Československu plně v socialistickém užívání. V zemědělství je situace tato: V užívání 7 milionu 100 tisíc ha zemědělské půdy. Z toho obdělávají JZD, čtyři státní statky a jiné socialistické organisace 6 milionu 400 tisíc ha, zatím co jednotliví hospodařící rolníci 698.000 ha, převážně v horských a podhorských oblastech, kde uvažuje vzdálenost mezi jednotlivými usedlostmi, omezuje možnost kolektivního hospodaření. Ze zmíněného ukrutu půdy obdělávané soukromně hospodařícími rolníky připadalo v roce 1965 pouze 11.000 ha na hospodářství s více než 15 ha půdy co znamená, že takových hospodářství bylo jen několik set.
Nerozpadlo se letos v Československu ani jedno JZD. V čem spočívá u nás soukromý sektor? To ukazují data o počtu pracovníku v národním hospodářství. Z celkem 6,600.000 pracovníku je 6,400.000 zaměstnáno v socialistickým sektoru a zbytek představuje 166.000 jednotlivě hospodařících rolníku a 6.000 ostatních jednotlivě hospodařících osob převážně starých živnostníku, holiců a kod. Zkrátě toho dostalo několik tisíc zaměstnanců soc. sektoru povolení národních výborů poskytovat občanům ve volném čase placené služby. Je tu tudíž trvalá snaha socialistického sektoru. A letošní vývoj potvrdil, že pevnost a stabilizace socialistických vztahů je u nás nad pochybnost. Budeme dál pokračovat v jejich prohlubování, což nevylučuje abychom nevyužili některých zkušeností jiných socialistických zemí, např. NDR, Jugosl. a Polska na úseku rozvíjení drobného osobního podnikání.

26. září Vlivem srpnových událostí zůstalo za hranicemi v Rakousku 12–15.000 Čechoslováku, ve Švýcarsku 5.000, převážně inteligence, jsou to lidé nejvíce do 40 let, všichni mají doklady československé. Že se nevrací jsou otázky o osobní bezpečnost, eksistenční nejistota a jsou mezi nimi i dobrodruzi.

26 září. Stanovisko ke federalizaci ČSSR. V akčním programu KSČ a prohlášení vlády ČSSR z dubna t. r. byl ohlášen úkol upravit vztahy mezi českým a slovenským národem v našem státě na principu socialistické federace.
V Praze 26/9 1968.
Ing. Oldřich Černík předs. vlády. Dr. Gustav Husák místopř. vlády
Dr. A. Indra předs. čes. nár. rady Ondrej Klokoč předs. slov. nár. rady

28 září. Strach z nedostatku uhlí na zimu se objevuje.

Měsíc Říjen 1968. Noviny píší.

1. října. Jednota lidu. Dojem jednoty zaručuje i upevňuje ve shodu názoru na hodnocení vychádzka ze současné situace našeho státu. Naši představitelé přijali moskevský protokol („diktát") a požadali občany aby jejich rozhodnutí podpořili (přijali) a napomohli k kloskutečnění závěru, které z toho vyplynuly. Dopr. ra je uznáním reality, která je pozučena moskevs. polit dohodou. (Bezpodmínečně všechno přijmout.) Taková má být Jednota (všechno přijmout.) „Jsme s vámi – buďte s námi." Tato slova znamenají výraz společenství lidí, jimž jde o socialismus a vůbec o spak jimž jde o socialistickou politiku, přihlížejícími v Moskvě přijatým nařízením.

1. října. Soudruh Smrkovský vzkázal, opis relace ve zkratce. Jeho zpráva o Sovětském Svazu a jejich vojsk) na vše co se před měsícem dělo a prožívá se uskutečnilo, co provádělo se o naší vlasti a zapomíná (74 životů zmařeno, co doma zbořeno a sobě prokázáno si sami si to musíme zaplatit a spravit. Takhle byla změna mezi našimi lidmi po myšlenkách rozhlasu.

3. října. O svrchovanosti státu. Točí se kolem svrchovanosti suverenity čsl. státu, kterou obsazením vojsk Sovětskou armádou Československo ztratilo. V Moskvě byly podepsány podmínky k odklizení: zavést normalizaci poměrů. Všem záleží o nepřitvrzení kterékoli jiné strany.

3 října. O činnosti úřadu pro tisk a informace v Československu píše Polsky tisk a o systému kontroly tisku. Cenzor, pověřenec zasahne teprve tehdy, když článek nebo informace má výložně protisocialistický obsah, nebo je otevřeným útokem proti jiným socialistickým zřízením. (Ruska)

3 října. Stav oběživa-peněz se zvýšil. Stav oběživa ku dni 30 září 1968 činil 16.389 miliónu Kčs. Zvýšení oběživa od počátku roku do konce září ještě o 813 miliónu Kčs vyšší než za stejnou dobu minulého roku. Toto zvýšení oběživa souvisí s tím, že do mimořádných událostech v srpnu byla zvýšena hotovka po některých druzích průmyslového zboží a obyvatelstvo si na to vybírá ze vkla dů co je spořitelně.

4 října. Delegace ÚV KSČ odletěla do Moskvy vedená Alexandrem Dubčekem, Oldřichem Černíkem, Gustavem Husákem

4 října. Manželství na úvěr. Novomanželé si mohou vypůjčit od 1.1.1969 na bytovou družstevní výstavbu nebo zakoupení bytu do 15.000 Kčs na 2½% úrok na koupi rodinného domku. Při narození dítěte se úlevy přiměřeně sníží na polovinu a 2 dětech na 10.000 Kčs

5 října. Komuniké z jednání čsl. delegace v Moskvě. Československá delegace se zavázala že ÚV KSČ a vláda ČSSR učiní všechny kroky aby zajistily splnění moskevských dohod. Aktivizuje úsilí pro zvýšení vedoucí úlohy komunistické strany, zesílí boj proti antisocialistickým silám, aby prostředky masové informace se postavily do služeb socialismu, budou upevňovat stranické a vládní orgány lidmi, kteří pevně stojí na pozicích marxismus-leninismu a proletářského internacionalismu.

4 a 5 října. Návrh zák. o postavení národ. v ČSSR. na akční program KSČ vypracovala vláda návrh ústavního zákona na rovnoprávné zastoupení a právo národností - Maďaři, Němci, Poláci, Ukrajinci, mají dostat právo na vzdělání ve svém jazyku, používat své řeči ve styku s úřady, právo sdružovat se, mají být zastoupeni poměrně v politických orgánech v zastupitelských sborech a všude.

Ústavní právní výbor žádá k tomu připomínky, jakého stupně školství se má týkat právo občanů jednotlivých národností na vzdělání ve svém jazyce. Všeobecný by vyžadoval složité změny v zástupitelstvu sp. území a ve volebním právu.

V Československu žije zhruba na 500.000 maďarů 130.100 němců, 75.000 Poláků a 70.000 Ukrajinců. Maďaři mají u nás 8 poslanců a 2 poslankyně v národním shromáždění, Ukrajinci 2 poslanci, Polace 1 a Němci také 1 a jeden zemřel. Na Slovensku je v 6 národních výborech 15 poslanců německé národnosti.

11. října. Proti kabinetní politice přechod k politice veřejné. Po dlouhou řadu let se zabalovaly před veřejností základní informace o stavu naší společnosti a hospodářství po dlouhou dobu, kdy se o celé řadě závažných úkolů rozhodovalo v zá-

kulisí s vyloučením veřejnosti a dokonce s vyloučením vyšších volených orgánů a přijatá rozhodnutí se dávala jen na vědomí anebo k formálnímu schválení, bo tom vzniknou se tyto podmínky, abychom o našich životních problémech rozhodovali před zraky veřejnosti.

11 října. O Československé federaci v budově Nár. shromáždění v Praze, projednali 10/10 poslanci parlamentních výborů — zahraničního zahraničního a kulturního — za účasti experta a zástupců jednotlivých odborných útvarů, iniciativní návrhy obou našich národních reprezentací na ústavní zákon o čsl. federaci.

11 října. Olympijské hry v Mexiku, příprava. Úroce 1964 byly v Tokiu, bylo přihlášeno 94 zemí a do Mexika když zahajovaly je již přihlášeno 121 zemí.

12 října. Loď Apollo 7 odstartovala se 3 kosmonauty, má se vrátit za 7 dní 9 hodin a 40 min. Loď přistane 22 října.

12 října. Zemědělství u presidenta republiky. Ministr zemědělství a výživy J. Boruvka, představil presidentu a ostatním činitelům strany a státu delegaci ve které byli zastoupeni prostí jí vedoucí pracovníci JZD, státních statků a ostatních zemědělských pracovníků. Z projevu presidenta zaznamenáno: úryvek, 11. října pátek „I když rozhodujícím směrem vývoje v zemědělství je a zůstává další upevňování a zdokonalování socialistické velkovýroby, nesmíme zapomínat ani na drobné rolníky, kteří hospodaří samostatně a to převážně v oblastech, kde nejsou zatím podmínky pro socialistickou velkovýrobu. Zemědělské půdy máme málo a záleží proto na tom, aby každý hektar dával pro výživu co nejvíce. Je tedy žádoucí, aby i samostatně hospodařící zemědělci měli v naší společnosti postavení rovnoprávných výrobců a mohli na své půdě řádně hospodařit. Souvisí s tím i řešení dalších závažných otázek. Jde především o nápravu nezákonností, ke kterým došlo v období deformace socialistické zákonnosti a které je třeba i na vesnici obdobně jako v celém našem životě podle platných právních předpisů uvést na správnou míru.

13. října. Italská komunistická strana zastává názor, že je právem každé socialistické země, vystoupit z Varšavské smlouvy, uznali to za výhodné je jejím právem svobodně se rozhodnout o vlastním osudu. Tak se bohatě by přijmala Čína, která vypověděla své spojenecké závazky.

15 října O inflaci úřadu. Na 100 pracujících připadá 12 úředníků. Celostátně 646.000. Největší počet je jich u podniků a závodu 513.000. Na aparáty nadřízených výborů ministerstva a ústředí úřady 20.000. Je obava, že zavedením federalizace počet úřadů a úředníků vzroste.

15. října. Českosl. delegace s Černíkem - přednáší vlády zase v Moskvě.

16 října. Volné soboty se zavádějí. Počínaje říjnem dostávají v našem národním hospodářství významnému opatření, ovlivňující život lidí, pět pracovních dnů týdne a tři volné soboty.

16 října. Ministerstvo kultury vydalo o náboženství vyučování na ZDŠ. Bude se vždy vyučovati a přihlášky činit u fary a ne u ředitele škol.

18 října. Sovětská vládní delegace odcestovala ze Prahy. Byl to předseda rady ministrů SSSR Alexej Kosygin, předseda presidia nejvyšší rady sovětského svazu Podgornyj, vedoucí oddělení ÚV KSSS Boris Ponomarev a ministr zahraničních věcí Andrej Gromyko. Rozloučil se s nimi předseda nár. shrom. místopředseda vlády Rš Colotka, Hamouz, dr. Husák, Indra, Strougal, předseda strany nár. fronty Kapek a Zucker). Velvyslanec Kočický doprovázel sovětské hosty na našem území generál Pavlovský.

Ruské noviny nechtějí uznat, že obsazení československa ruskými vojsky je „okupace", že zasleplenci zpátky o okupaci, zatím tak píší i bratrská vojska mají československý stát skutečně obsazen.

19. října. Nár. shromáždění schválilo pobyt ruských vojsk. Usnesení o dočasném pobytu sovětských vojsk v ČSSR v mezích prohlášení vlády, kterým se pobyt vojsk odůvodňuje a omlouvá, není stanoveno jaké množství vojska zůstává a dále co to znamená dočasné, zda-li 1 rok, 2, 4, 10, 20, 50 anebo 100, to vše je dočasné, tak se to mezi lidem u nás posuzuje.

22. října. ČSSR v zrcadle světového tisku. Konzervativní list Daily Telegraph píše, že v příštích dvou měsících opustí ČSSR větší na území vojenských jednotek a v zemi zůstane 75.000 sovětských vojáků, kteří budou umístěni na pěti letištích a v 10 posádkových městech v Praze a Bratislavě zůstanou sovětská velitelství vojenská velitelství a hlavní velitelství zůstane v Milovicích.

- Japonský tisk píše, že umístěním sovětských vojsk v Československu, vyvolává protiopatření západu, které vede k novému závodu ve zbrojení.

26 října. Zahraniční tisk o Československu. Zejména Walther Kolbrecht z N.D.L. píše velké části našeho obyvatelstva, na stinu, vidí kontrarevoluci ze každého kouta a proto byl užitečný zásah cizích vojsk. Zpravodaj tisk. kanceláře Tass, že cizí vojska přišla dělat pořádek mezi nepřátelskými komunisty, že se obávali správných demokratických reforem od Dubčeka. Náměstek ministra zahraničí Kuzněcov navštěvuje v Československu, rakouský tisk píše, že jeho návštěvou v Československu, že v případě ardisovětských odmítnutí k nadcházejícím výročí vzniku Československa znovu vtáhnou sovětské jednotky do měst.

28 října. Zákon o federalisaci nár. shromáždění schválilo na podzimním plénu, tvrdí čsl. rozhl. Za předsednictví nár. shromáždění Smrkovského s plénem velmi bylo schváleno znění zákona o čsl. federaci a ústavní zákon o národnostech. Projednání ústavní zákon o statutu příslušné čsl. ve federativním svazku demokratických a rovnoprávných národních republik a v návaznosti na něj i ústavní zákon o národnostech. Zůstávají pres. L. Svoboda, předseda vlády O. Černík, předsednictvo čs. nár. rady předseda dr. Smrkovský, předsednictvo slovenské nár. rady předseda D. Klokoč.

28 října. Olympijské hry v Mexiku skončily. Věra Čáslavská gymnastka, vyhrála 3 zlaty 1 bronz. Věra Čáslavská a Josef Odložil slaví v Mexiku svátek v tom - hat - kate - drale. Olympijské hry stály 1.200 mil. dolarů, t. j. 96 mil. dolarů. Na 800 mil. získalo se za vstupenky a 500 mil. od televize.

30 října. Světový tisk o čsl. oslavách. Anglický list Intervaci - nal Herald Tribune píše o Haně Benešové, která poskytla dlouhý rozhovor ze svého domova ústě. nechtěla mluvit o politickém vývoji v Československu, ani pro strategické rozhovorky, přiznala, že od ledna dosti hu změnil. Paní Svobodová chce, aby nější pro prezidenta poslala paní Haně Benešové kytici červených a bílých karafiátů. Ta tím byla dojata.

31 října. Na Bratislavském hradě podepsán o federaci zákon slavnostně o čsl. federaci. Slavnostní řeči prezidenta Svobody, premiéra Ldr. L. Štrougala, předsedy čsl. nár. rady Klokoče a Gustava Husáka a j.

5 list. Celostátní konference čsl. svazu ovčího bratrství zasedala udělovány ceny 44 jednotlivcům a 6 kolektivům.

5 list. Zemědělský program čsl. strany lidové. Ing. V. Vlasy předseda ÚV čsl. lid. strany. Pracovní program rozdělen na 4 sekce odborné. Opis 1 sekce odborné expertizy zaujímá postoj ke obnově investiční výstavby b.) v oboru ochrany zemědělské půdy, c.) k vlastnictví půdy družstevních a soukromých zemědělců i půdy lesní, a) v oboru vztahu zpracovatelského průmyslu 2 sekce národohospodářská politická, v tom je zvýhodnění pojištění v cestovatelství pracujících. 3 sekce polit. organizační 4. sekce vědy kultury a sportu.

6 list. Pokračujeme v bolševické církevní politice. Období přineslo snad nejvíce obrat znatelný ve vyjadřování některých ze představitelů. Ke jmenování biskupů má být snad dohoda státu s Vatikánem. Katolíci se snad dle vyjádření vedoucí sekretariátu pro věci církevní dr. Erliny Kadlecové v uplynulých dnech zachovali ku státu loyálně a nepodlehli úskokům o neutralitě československa.

6 list. Dělnické hlasy houkazují na nepravdivé a volající a pochybují na smyšlené a nepravdivé zprávy šířené zeměmi Varšavské smlouvy, Sov. svazu, NDR, Polska Bulharska a Maďarska.

6 list. Nový zákon o svolávání schůzí a shromažďování Zákon 126/68. O takové shromáždění se musí předem podat žádost na ONV. o shromážděních, manifestacích a průvodech důvod by nebyly ohroženy zahraniční politické zájmy (rozumí s Ruskem) proti kontrarevoluci. Zástupci pracovních kolektivů organisací, které se za dnešní době nehodí, proti komunistické smýšlení. o tom všem rozhoduje a povoluje a nepovoluje ONV.

10. list. Od slov k činům. V zhorizovaných smutných dnech se pravý ryzí národní duch, se předhrstí zaměřil ke uspokojování osobní spotřeby obyvatelstva. Smutná dále v nynějším nastávající, že zhoršená inflační situace bude vyhnávat zvýšený tlak na růst maloobchodních cen. Jistě že se tento původně počítalo pro rok 1969 s tím, že maloobchodní ceny nepřekročí zvýšení o více než 2-2½% (procenta) nelze dnes bez důkladného posouzení situace říci, zda tato zásada ještě platí. Je tam však zůstává nadále v platnosti to, že se dělné mzdy zvýší nejméně o 2½%. — Od onoho osudného hospodářského propadnutí které nás postihlo v letech 1962-1964 vedené naše centrum politiku dokládaných objemů. Stabilizuje se, konsoliduje ale v podstatě nic nemění. Víme, že máme mnoho podniků vyrábějících s značnými subvencemi, zvedly jsme mzdy i tam, kde se v nejmenším nezvedl výkon. Zavedly jsme zkrácenou pracovní dobu, od mnoha nadějných teorií jsme na konec v praksi odstoupili jen

proto, že by to nebylo politické. Předseda vlády ing. Černík čeká nejčerná hořká chvíle, nejsme beztrestná síla, bude-li chtít svou vládu splnit to, o čem se ve smutných hovoří.

13. list. Brežnev ve Varšavě omlouvá svůj zájezd o Československu jako zdůvodněný proto se propadlo nedalejšímu.

15 list. Rehabilitační poradny v plné činnosti, ústřední Praha 2, Francouzská čís. 19, její pobočka na náměstí bratří Synků Praha 4. ostatní pobočky v krajských městech

15 list. Plenární zasedání ÚV KSČ zahájeno

18 list. Plenární zasedání ÚV KSČ skončilo svá jednání ve kterém usneseno, že se znovu bude pořádat XIV. sjezd Komunistické strany čsl. na náčrtcích z Moskvy, sjezd pořádaný 21 srpna (ve tam) prohlášen za nehlatný

19 list. Hlavní úkoly Kom. str. čsl. v nejbližším období. Vysvětlování a omlouvá okupace, že to není okupace a Sovětský svaz to je naše záchrana. To je výtah z resolucí ze zasedání plenární schůze KSČ 17/11 skončené.

20 list. Výsledek schůze plena ÚV KSČ. Zapomenout na vše co bylo, do čeho nás zavedla Novotného vláda a smířit se, zapomenout na vše minulé a držet se těch kteří nás v srpnu osvobodili a navštívili.

21. list. Provolání ke všem občanům. Studenti na školách se zdrží hají, mají své smýšlení, radikální nespokojení, mají chuť ke stávkám. Povzbuzování občanstva, aby tomu v zájmu pokoje zabraňovalo.

21. list. Porážkový pokles skotu. V letošním roce dochází k velkému poklesu skotu. K 1.10.1968 bylo v zemědělství 4,341.400 kusů, což znamená pokles počtu o 158.880 kusů proti 1.10.1967. Stav krav byl 1.10.1968 - 1,923.000 je nižší o 25.000 proti loňsku. K 1.10.1968 byl počet prasat 5.584.170 kusů což je o 314.434 prasat méně než 1.10.1967. Náhrady k nápravě odstav telat, inseminace jalovic a prasnic.

23. list. Znovuzavádění Vánočních stromů republiky. Po první světové válce přinesl moravský spisovatel Šimon Hudec ze severních zemí zvyk postavit o Vánocích na prostranství města strom, osvětlit ho, postavit pod něj stolek prostřený s pohlavárem a nápisem milodary pro opuštěné děti, sirioty, bez rodičů a b. První takový strom stál v Brně, první Vánoce 1918. Od pí Brna následovaly další města i u nás v Čechách a po celé republice vydržel zde až do druhé války, kdy to bohužel zanikalo, až teprve letos v obrodné době se to obnovuje.

23. list. Výbuch pumy v Jeruzalémě, na tržišti v židovské části, 2 osoby usmrceny. Stálé nepokoje na středním východě, mezi Izraelem (20.700 km² 2,643.000 obyv. z toho přes 2 mil. židů a Jordánskem (96.500 km², 2 mil. ob.) židé 1 arab.

25 list. Francouzský pres. De Gaulle proti devalvaci franku
Poskytnutí úvěru 2 miliard amerických dolaru od USA a také
devalvaci franku zavěrečná.
28 list. Pro vážný družstevníček rolníku. Český Svaz zahajuje
činnost ve všech okresech 1. ledna 1969.
28 list. Předvánoční starosti řezníku. Stoupá s potřebou nepříte-
lho masa. masové konzervy vyprodány. Ze Sovětského svazu
nedojde 5.000 tun vepřových půlek, vzniká z Maďarska kach-
ny a husy nedojdou. Dohromady mají naši zemědělci dodají
na severského telu o 2.500 prasat víc než ukládá plán.

Výtah novin z prosince 1968 co čte náš lid.

3 prosince. Statistika hospodářství prodej. Za leden
až září 1968 činily příjmy obyvatel 139·4 miliard
Kčs, t. j. o 13·4 miliard víc než loni za stejnou dobu
Průměrná mzda zaměstnanců obdobě 1 pracovníka 1689 Kčs
v loni 1583 Kčs. Na kupy vzrostly o 10 miliard Kčs
velká poptávka po průmyslovém zboží. To je za 9 mě-
síců letos víc než byl plán za celý rok; jak lužkovny
bytový textil, moderní nábytky, gramofony, televize,
rádia. Zájem o pračky, ledničky, spotřebiče, vysavače
aj. očekává se stoupnutí cen. Byl velký prodej i textil-
ií, obuvi o 35% vůči, klenoty o 75%.
3 pros. Úprava peněz. Vydají se nové 500- Kčs a 20- Kčs. Měna
Peníze budou upraveny 1969 - 1977, týká se jen úpravy
a vytváření strahy, ne bankovky 3- Kčs a 25- Kčs budou
vyřazeny. Do roku 1977 budou ztaženy všechny doza-
vádní bankovky 10, 25, 50 a 100- Kčs a nahrazeny jinými
o hodnotách 10, 20, 50, 100 a 500- Kčs. nejdřív vyjdou
500- Kčs a 20- Kčs a to 1970 a 1971, ostatní 1977.
Státovky po 3- Kčs a 5- Kčs budou ztaženy z oběhu až 1970
a nahrazeny po 2- Kčs a 5- Kčs. Výnáde se 1, 3, 25 hal a 3- Kčs
a budou nahrazeny 10 hal, 20 hal, 50 hal, a 1, 2, 5 a 10- Kčs.
Výměna bude 1969 (1977. 1 až 2 roky budou obíhat mince
stejnou hodnot dvojí staré i nové.
4 pros. V Praze velká poptávka po zboží. V potravinách je situace
uspokojivá, ale velký nedostatek průmyslového zboží. Hlásí se
zvedá i z venkova.
5 pros. Dle návrhu ústavního zákona o federaci, bude vné
7 ministrů a 7 výbory, v České národní radě 17 ministrů
a v Slovenské národní radě 19 ministrů, celkem 50.
6 pros. Nedostatek vepřového masa. Místy žádné, místy 20-30%.
9 pros. Představitelé Československ v Kyjevě. Setkání představitelů ČSSR
a USSR v Kyjevě. Z naší strany 7 a 8/12. pres. Svoboda, Dubček
Husák, Černík, Kolder, Smrkovský, Šimon, Pavlovský, Lenárt, Barbírek
Z Sovětského svazu Brežněv, Kosygin, Podgorný a j.

11 pros. Nad problémech dotací. V čsl. peněžních vztazích
jsou deformace a mnohé, nepatří výrobky a služby pro
spotřebitele aby jiné se mohly prodat lacino. Daň z obratu
kterou platíme v cenách většiny druhů zboží představuje
někdy až 85,4% velkoobchodní ceny anebo ze také ze stát-
ního rozpočtu až 2,8% velkoobchodní ceny doplácí. Také na
udržení dnešních cen mléka se ročně doplácí 1.883 miliony
korun, na udržení nynějších cen v restauracích se poskytuje
dotace na nákup surovin ve výši 566 milionu Kčs, na
zabitou drůbež se přispívá ze společenských prostředků
418- mil. Kčs, dalších 185 mil. Kčs jde na udržení nynějších
cen sodovek a limonád, 1478 mil. Kčs se prospěchů
osobní železniční dopravy, 137 mil. Kčs se poskytuje
na udržení nynější ceny dodávek tepla. Kdyby byla
zrušena dotace na osobní železniční dopravu musel by se
jízdné zvýšit o 45-50%, kdyby byla zrušena dotace pro
bytové hospodářství nájemné vzrůst
na dvojnásobek. Různé formy dotací a úhrad ztrát u
výrobků a služeb obyvatelstvu, dávají dohromady částku
přes 11 miliard Kčs. Tento chaotický systém, nemůže
trvat do nekonečna, ale nelze to jen tak hned zrušit.
Postihlo by to rodiny s nižším příjmem. Dotace by se
měly mít rozlišovat u všeobecné spotřební věci, jako jsou
brambory a mléko a částečné úhrady ku př. nábytek
luxusní věci. Směr nejenže, to platí jen část rodin,
druhá část má podmínky bydlení drahší a t. d.
11 pros. Lid. dem. Vyšší mzdy menší slušnost. V dopravních
podnicích hlavního města Prahy: Tramvaje, autobusy, tak
sítě a z. průměrný platy ve zaměstnanci 1968 byly 1963-
2253 Kčs, počet pracovníků 12.210. Průměrný plat v tomto
stále činil letos 1.689- Kčs. Začínající plat řidiče je 1.200 Kčs
na jaře přišli pražští dopraváci se svými požadavky
za zvýšení mezd až ku vládě. V průběhu jednání pla-
dlo slovo stávka. Dostali svoje. Mají slušnější platy
než nadějný chemik, fyzik či lékař. Mnoho z nich
namítnou: ale máme služby, ať to tedy ten fyzik vezme
za nás. nevěříme, že by mu dělalo potíže prodávat lístky
do Branického do Motolé a pod. Horší by to bylo naopak.
Jsou proto jiným dlužbám slušně placeni, měli by se
také k nim chovat zcela slušněji chovati.
11. pros. Jeden litr mléka - 650 kalorií: 270 gramu masa hovězího
nebo 240 gr vepřového nebo 8 vajec.
12 pros. Lid nejlepším strážcem. Ke uplynulé poměrně dost
dlouhá doba, normalizační pro dnů v nichž naši osvob-
ditelé vyjádřili v praksi své obavy, že si u nás nedovedeme
obhájit socialismus sami, stále se ozývají hlasy

vnější i vnitřní její trvalý, že nebezpečí antisocialistických sil u nás existuje. My, kteří snad známe prostředí, v němž u nás nepřátelé pracují, tvrdíme, že u nás lid by uměl takové nebezpečí odvrátit.

12 pros. Úprava všech důchodů k 1. lednu 1969. Přídavek činí měsíčně do 799 Kčs ... 45 Kčs, od 800 – 899 Kčs ... 50 Kčs od 900 Kčs do 999 Kčs ... 55 Kčs, atd. 1000 – 1.099 Kčs ... 59 Kčs od 1100 do 1199 Kčs ... 63 Kčs. — Od 1200 – 1299 Kčs ... 67 Kčs a t. d. a od 2000 Kčs ... 100 Kčs

12 pros. Postoj Británie k sovětské notě. Časopis „Sunday Times": Chce-li Sovětský Svaz „normalizovat své vztahy s V. Británií a ostatním světem, musí pochopit nenormálnost, chyby již se stala a již poškodila pečlivě budovaný obraz Sovětského Svazu jako mírumilovné mocnosti. Sovětští představitelé musí pochopit, že nic nebude normální, pokud jejich oddíly zůstanou v Československu, píše Sunday Times, časopis Labouristů.

13 pros. Naše všední starosti. Dozvídáme se nedostatek uhlí ve městech: Plzni, Louních, Jottwaldově, Liberci. Severočeské hnědouhelné doly dluží uhelným skladům za letošní rok 560.000 tun uhlí. Je to prý katastrofální.

13 pros. Zasedá plenum ÚV KSČ. Projev O. Černíka předsedy vlády o ekonomických otázkách.

13 pros. Údaje o hektarových výnosech ve r. 1967 z členských zemí Rady vzájemné hosp. pomoci (RVHP). Obilí a luskoviny NDR 32 q (9 ha), Bulhar 30·3, Csl 20·3, Mad. 24·, Polsko 19·7, Sov. svaz 14 q na ha, Mong. 9·8 q/ha. Brambory q/ha: NDR 205 q, Polsko 176, Csl. 138, SSSR 114, Bulharsko 103 q, Maďarsko 80 q, Mongolsko 67
Dojivost krav v litrech 1967: NDR 3166, Polsko 2236 l, Csl. 2371 l, Bulharsko 2048 l, SSSR 1937, mongol. 214
Vejce kusů: Csl. 158, Bulharsko 110, Mad. 100, Polsko 98, SSSR 95.

13 pros. Soukromé podnikání a maloobchod vzbuzuje u nás nejrůznější pozornost, často je spojováno s nadějí, že by pomohlo vyřešit nejednu naši vážnou starost o to, kde rychle získat obranu, či kde být obsloužen spuchnutě, jak je to na příklad se soukromým maloobchodem v našich sousedů v N.D.R. V prodeji předmětů denní potřeby jeho podíl 41%, u průmyslového zboží 59%, v pohostinství 42%. Zajímavé dále: Soukromý maloobchod a hostince v NDR realizovaly v roce 1967 celkem 21·2% celkového maloobchodního obratu.

17 pros. Návrh na financování a řízení zemědělské výroby k zemědělskému programu Čsl. strany lidové.

19 pros. Poslední schůze Národního shromáždění. Schválený rozpočtu na rok 1969. Ministr Šucharda uvedl, že návrh rozpočtu státního na rok 1969 uvažuje celkové příjmy a celkové výdaje ve výši 156·3 miliardy Kčs. Je nutno dodat, že by bylo možno přiceňovat. Rozpočet proti loňskému zvyšuje o 20%. Růst zejména je vysvětlen pokrokem národního hospodářství, ochrany zdraví, zvyšování životní úrovně, spotřeby a sociálního charakteru. 600 mil. Kčs je na rehabilitace. Dne 31/5. se celkový rozpočet mimo jiné rozdělí na 3 části: na federativně společný, čsl. a slovenský.

20 pros. Parlament schválil pro. zákony čsl. federace.

20 pros. Vánoční program amer. kosmonautů. Apolo 8 obletí měsíc. Let bude zahájen 21. pros. ve 14. hod. 3 američtí letci, Borman, Lovell a Anders mají se vydat k Měsíci 10x obletět měsíc a vrátit se v pátek 27 pros. přistát v Pacifiku ozdraví mladého Vánočního svátku.

21 pros. V nových ustanoveních o federaci. Národní shromáždění schválilo prvá dvě z deseti ústavních zákonů, jež navazují na ústavní zákon o čsl. federaci. Je tu vyjasněno jaké úřady budou v České a Slovenské socialistické republice a jaké orgány bude mít federální vláda. Nastane stěhování kancelářských stolů, budou se přidělovat státy a nové umísťovat a v úřadech na razítka, aby ani odvětrání volné soboty. Bude to stěhování a mýtný zmatek a dohady.

23 pros. Vánoční. Dobro všem, blahovat a pokoj této zemi. Biblický Betlém spojuje a dnes.

27 pros. Vánoční projev předsedy vlády ing. O. Černíka (na štědrý den) Hovoří rozvážně, skrze smutné nabádá k rozumu, kladu v nejistotě a starosti o budoucnost, nabádá k sebedůvěře a k práci.

28 pros. Lodní přesmyt Apola 8. přistání 4.500 m od střelu. Kosmonauti se Apola 8 na palubě Yorktownu. 21 pros. odletěli k Měsíci, byli od měsíce vzdáleni na 150 km.

29. pros. Černíkova vláda prodává demisi, převzala ji od 1. ledna, začne uvažovat vláda federace společná a vláda české a slovenská. Slováci chtějí být sami pro sebe se svými 19 ministry a Češi také se 17. Ve společné vládě bude 7 ministrů a 7 vojáků.

29. pros. Odmítavý kardinála Msgre Th. Dr. J. Brana (je v Římě)

29 pros. Izraelský případ rozvířil hladinu. 13 odpravených letadel v ceně 70 miliónů dolarů bylo zničeno na mezinárodním letišti v Bejrutu při sobotním útoku izraelského přepadového oddílu.

29. pros. Letošní rok a národní hospodářství. Rok 1968 je posledním rokem normovaný. – Normativy lze dvěma letům 3–5 let.

Rok 1969.

Úvodem stručně povšechně co rok přinesl.

Po rozruchu plném roku 1968, rok 1969 náleží poahorskému lidu, v prostých vesničkách, v chatrných obydlích v chalupách a chaloupkách, který lid v převážné většině přes svoje skromnost a spokojenost neměl po více posledních let zvlášť průmyslového zboží, které v předešlých letech nejvíce a rok 1966 ku 1967 výrazně se podražilo a je jich nedostatek předražuje se, jako hnojiva umělá hnojiva, stavebniny, drobné nářadí, stroje, přístroje, textil, prádlo, oděvy a podobně, o zubech se nezmiňujeme, ty nepotřebujeme. A mimo toho též citelně podražilo maso o 100% poplatek televize z 15 Kčs na 25 Kčs měs. i novými, tyto cenový zvýšení kontrarevoluční nastupující tedy jistě stabilizuje a nepovolují. Nálady na zlepšení uvažovaly, zlepšení nenastupuje, produkční lidé, kteří dávali nadějí na změnu a zlepšení, jsou nuceni zase svá místa opustit a stěhovat se původní vůdčí pro opuštění svých míst zpět a stávají se nyní pod ochranou cizích okupačních vojsk sovětské branné moci, která byla našimi jistými lidmi vyžádána, pány bývalé situace. Takový je prosudek zbytku tady bydlícího lidu, během roku 1969.

Nepřízný osud odešel od pozemského života během roku 1969, bylo na věčnost na 40 známých lidí z našeho okolí, přes mnoho bylo mladá matka od dvou dětí 12 a 3 letého chlapce a 3 letá holčička - Věra Bosová ze Rzi v 39 letech a Miroslav Boš z Olešnice též zemřel v 34 letech svého života zanechal tu vdovu se 2 malými dětmi. Nic radostného.

O počasí v roce 1969.

Nový rok a leden do 14 dne stále zataženo skoro každý den, v přízemních občas se přiháněly. Teplota je stále pod 0 v rámci 10-12° — sněhu nad 40-50 cm, míšky cesty ušlapány. Na 14 ledna mrznutí slézlo kapky se střech a 15 ledna prší se sněhem, dál do 20/1 pod mrakem, nebo oblačno - noc kdy přes noc poprašek, nebo sprchne, měkký čas kolem 0 nad 0 do 3° + 21/1 a 22/1 zimnější pod 0, 23/1 příšlo a ledovka, autobusy do Ledna nejely, dál obras se přiháněly, 27/1 jasno - chlad ráno 7° pod 0, 28/1 - 31/1 pod mrakem, tepl. kolem 0.

Měsíc únor.

1 - 3 února měkký čas, 4/2 — 5/2 se ochladilo - zataženo do 13/2 polojasno až jasno teplota pod 0 přes den 5-9° — ráno 11° — do 15 února zataženo, větší od severu, obras sněží, teplota 10° pod 0 do 20 února polojasno tepl. 3-8° pod 0, pak do konce února většinou zataženo a klidno obras sněžek, většinou nic nepadá tepl na noc 2° pod 0 přes den 3-4° nad 0.

Březen.

od 1 do 12 března většinou jasno a klid, v noci tepl. od 7-12° pod 0, přes den 1-2° nad 0, 12 března se otepluje, 13/3 příšlo 14 a 15 března zataženo nad 0 a 16 března zataženo chumelka vánice za větru od severu 6° pod 0, autobus k Nachodu nejede okna omrzly. 17 března zataženo, větr od severu metelí se, autobus od Náchodu nejede jen na Borovou. Do 22 března polojasno jasno, tepl. 6° pod 0 ráno okna omrzly do 31 března. 24 března sníh pomalu taje, místy ho je dost. 25 března Zvěstování P. Marie, sníh místy svátky, místy bez sněhu tepl. kolem 0, dál polojasno zataženo, 28/3 drobně se chumelí 29-31/3 polojasno - zataženo - přeháňky

Duben

1 dubna příšlavo celý den nad 0. Do 10 dubna pěkně počasí noc chladnější kolem 0, přes den 16-20° nad 0. 11 až 13 dubna zataženo přeháňky se sněhem, 17 dubna ráno bílo, 18 dubna většinou se chumelí bílo, teplota 2-3 pod 0 a 4 až 5° nad 0. 19 dubna jasno polojasno ráno 3° pod 0 přes den 5° nad 0, smích nejel jen bruska 20 dubna jasno a polojasno, tepl. ráno 2° pod 0 v poledne 7° nad 0 21 a 22) dubna hezky, zvonění poprvé dobytek z chlévů ven, 23 dubna ráno prší, 24 a 25 dubna přeháňky, 26 dubna hezky - oteplení poprvé v kukačka - 27 dubna pěkně hezky je neděle, poprvé ze chlévů zvonění, poprvé se dělalo v poli. od 28 do 30 dubna hezky v poli na louce.

Květen.

1 máje polojasno odpoledne přeháňky a bouřka smíšeným deštěm, dál do 6. května pěkně hezky, dělá se, 7 května do 3 hodin po poledni hezky teplo, dál zmatkaře bouřka, přepršky s lijákem pole splachnutá, 8 května pomoženo, dál do 15/5 pěkně hezky. dělá se v poli, 16 května prší s bouřkou, 17/5 a 18/5 polojasno ochlazuje prší do 24 května polojasno ale chladněji v poledne 10, 12-14° zepla. Dosazelo. Dál až do 30/5 pěkně a 31/5 prší.

Červen.

Do 7 června nestále počasí pod mrakem, oblačno, přeháňky větr od hor, chladněji, v noci 5-6°, přes den 10-12-14° tepla. Do 14 června zas pěkně, začíná se sušit. 15 června po pěkném počasí v poledne lijáček. Do 22 června, noc nestálé počasí, spatně se suší. - Šedivý dne - 22/6 hezky, 23/6 hezky, 24/6 pěkně hezky na noc prší. 25 června ráno prší a po celý den. V 6 hodin ráno Věra Bosova, macha obchází z domu a více se už nevrací, z Hradce z nemocnice asi o 2 hodiny později umírá zemřela, 2 děti malé ztrácejí matku. 26/6 dopol. prší, 27/6 pěkný den, 28/6 příšlavo, 29 června Petra a Pavla neděle přeháňky a 30 června pondělí pěkně. Ráno prší, k poledni přestalo, pak polojasno.

Červenec.

Začíná pěkně, 3 července v 16 hod. sprchlo, Do 8/7 pěkně, ale moc nejisto. 9/7. polojasno - přeháňky, 10 a 11/7 příšlavo do 13/7 nejisto od 14 do 17 července pěkný čas do 18 hod. potom bouřka - lijáky 18/7. přeháňky, potom do 26 července pěkný čas, připrave se sušpino a pranýže se brambory a pra. 26 července na otínání prší bouřka sprchlo, 27/7 v Olešnici prší - pěkně, poslední 4 dny pěkně, 30/7 malá přeháňka, spadlo pár kapek.

V měsíci srpnu

Do polovice měsíce horké počasí, jasno, polojasno - teplo jen 7 srpna trochu málo zapršelo. 15 srpna dopoledne zataženo, odpol. přišlaly 16 srpna přeháňky, 18/8 přišlaly 19 srpna zlepšování, začal se sázet mes na kopce, Dále hezky a 23 srpna po 3 letos. odp. prš. Na Bartoloměje polojasno v Bystřeno pout, zříš tam jsou v polích, 26 srpna celý den drobně prší, do konce měsíce nejisty čas, zataženo, občas přeháňky a přepršky, 31. srpna pro dušno case slunko.

Měsíc září.

Do poloviče měsíce opravdu pěkně, stále jasno a polojasno oblačno teplo jen 10 září k večeru ochladilo. Teplo zase 15 září po zmeškl. 15 září k večeru prš, 16 září srpna a 17/9 zas prší. Do 22 září pak polojasno ale chladnější a zase teplo ne a hezky, 27 září se nelo žito - až do konce.

Říjen.

1. října ještě pěkně a 2 října prší. 3 října přišlaly Dále je zlepšení. Do 23 října stále hezké pěkné počasí. Pěkně se vybrali brambory, do 15 října vybrany. 24 října počasí se změnilo, celý den zataženo, mokra, hustá mlha. Do konce měsíce déšťová zataženo, mezi přeháňky chladnější mrzí, někdy drobně prší.

Listopad.

Do 7 listopadu polojasno, oblačno 8/ii přišlaly 9/ii zataženo 12 listopadu se dodělalo v poli, také až do 15 list. kdy drobně prší a 19 listopadu bělalo umrzlo není. Sníh ku nám 2-3 cm, ten sešel. Dál zataženo, polojasno, chladnější. 25 listopadu zataženo chladnější, ale přes noc vánice, chumelka s větrem, vánice, tepl. kolem 0, autobusy jezdí nepravidelně z Hradku k nádraží nejel. Zima přikrapila a přikrapila opravdu urazila. 27 listopadu chumelí se a padá, zmrzlý myky, tepl. pod 0 do 5°. Svět byl překvapen z nenadálého příchodu zimy. V Praze a všude nepřipravenost a provoz urazil, nouzový, radio, televize. Do 30 listopadu zataženo, občas padá sněžek, teplota pod 0 3-4°C, sněhu na 20-25 cm.

Prosinec.

1. prosince polojasno až jasno klid, teplota 10-12°C pod 0 přes den 8°C pod 0. 2 prosince oblačno občas se chumelí, 3 prosince zataženo padá sněžek, 5 prosince občas se chumelí, tepl. vcec 8° pod 0, sněhu na 30 cm, 6 prosince zataženo občas se chumelí 5-7°C pod 0, 7 prosince přes noc vítr od severu schumelkova vánice, cesty zavátý, okna potrazena 8-10°C pod 0. Rovněž 9 prosince se chumelí, vítr od severu mrzne v noci 22° přes den 8°C pod 0. cesty zavátý. 10 prosince klid mrazy kleslý ke 0. 11 prosince v poledne kape se střech, mrazy klesly ke 0. Do 14 prosince - oblačno, polojasno zataženo. klid, tepl. málo pod 0 v noci do 4°, sněhu 25-30 cm, cesty jsou. Od 15 do 18 prosince zataženo klidno, tepl. přes den 4-5° pod nic 7-8°C pod 0. Od 19 do 21 pros. zataženo, přichumeleno, vítr od severu, teplota 13 až 15°C pod 0, 23 prosince jasno-polo-klid mráz v noci 16°C - 23 prosince mráz 12° - 26 prosince mírná oblačnost klid cesty jsou, teplota v noci 6-7°C přes den 3-4° pod 0. 26 pros. 27 pros. stejně, 28 pros. je chladněji klid zima 8-10° přes den 5°C pod 0 29 a 30 pros. mě nezměněno, 31 pros zataženo klid, tepl 2-3°C pod 0.

Postup polních prací.

V letošním roce bylo dosti pozdní jaro 17 a 18 dubna se ještě chumelilo až 22 dubna se poprve bryndel dobytek. 23, 24 a 25 dubna se pro vlhko nedá dělat v poli. 26 dubna se ozvala kukačka. 27 dubna se poprve dělalo v poli ale s traktorem 28 dubna vlečeno s pobahem - dobytkem. 29 dubna prone seli oves na kopci

1. května selí na kopci jarní žito, selí semínko a vláčeli
2. května seli oves a dělali stružky k zavodnění louky
3. května selí 6 kvetara zaseli vyhnutý žito.
9 května rynčíny prvně brambory ze sklepa.
12 května vozili hnůj na kopce a prvně sázeli brambory
13 května vláčeli oves. Slatky dovezeny na velkém kusu hnůj a vyklouklí obrovské okna na zahradě.
15 května u Řemízů sázel s dobytkem - pobahem
24 května dosázeli. 27-30 května sbírání po poli kamene.
27 května se začíná pást, 2 června na Smrčkově mezi kterou nikdo nesyká ani nepásá.
7 června vláčeli brambory
10 června sekli prvně na seno.
19 června se poprve prosívali brambory sítečkou.

24 července Statky začínají sítě ke sušení na Remízových
25 července úhorech Statky sečou na Remízovým traktorem
30 července Statky stahují seno na Remízovým a zrovna klidí

Letos statky pokud možno vždy sečou traktorovou
žáčkou, úhory na Remízovým, louka u vody u řeky
před Hlamtem (tj. čp 159 k. Hrádek u Rtě), u řeky
Trankou, Hlamenskou, Šichou, potom na Hradeckým
katastru, v Bahnách; toť se rozumí, že kouty a břehy
vlhčí přísta se nechávaly. I Frgy kovo louku před Hla-
merský usťumníku tak pozdě. A o zbytky se uchází
skorý Josef Hlamenský v chalupě čp. 13, Buriánkova čp. 14.
Remízy. I Skakulcova louku nad Bahnama (to je louka
Snížensky ho JZD) pozdě letos s traktorem, v loni louka
zůstala ne rozsečena. A klidilo se letos s berackem hodně,
kupy se nedělaly, pohrabin je hodně ty zůstávají
statky nepohrabují a zbylé seno které na poli a louce
zůstane se potom spálí.
Pole za Hlamenskýho čp. 13 mezi obecní cestou a lesem
JZD v Dlouhém již v loni opustilo, obrostlo mnohotu v loni
(1968) Buriánkovy kozy opásly. Letos to osiká Hlamenský
Buriánek a snad Vyjmeťálek. A tak se pozemky začína-
jí opouštět a dále se o mě bude hodit.
6 srpna se nechala Vomáčková na Snížensky (pod Borovinu
první úhory.
19 srpna začal se žít oves na kopce
22 srpna první oves svážen na 4 vůz 120 snopů.
6 září 41. statky s 8 kombajny posekli vše na kopci v dohledu.
15 září posledně shlížen
27 září zaseto se podzimně (asi již naposledy) žito.
6 října začaly se rybrat brambory a 15 října se dobraly
12 listopadu v poli dodělány, na zimu zůstává vše obilí mlátit.

Lesní plodiny.

Letos bylo sucho, tak houby nerostly ani prašivky, třešní bylo
prostředně, borůvky nebyly ani maliny.

Opět kácení stromů podél říčky Olešenky.

Hned v začátku roku 9. ledna přijel v Rzech z dola
od Rokole po silnici krytý jako konedianský vůz přita-
žený traktorem „Maringotka" se Slovákama naložené
a odvlečení stromy podle říčky Olešenky, kteříž stromy
byly pěstěny a ošetřovány na dědičných vlastních pozem-
cích od nepaměti našimi chudými, pracujícími lidmi a nyní
z cista jasna přišli cizí Slováci a bez všeho ohlášení dali
se do porážení stromů podle říčky a dříví rozprodáno a
odtaháno jiným majitelům sebráno bez ohlášení a náhrady bez
odůvodněné konfiskace. Tak se na věc naši lidé dívali a jen
po straně ve strachu aby po nikom nevyzvěděl se postýskal.
Podobně se kácelo a poráželo po obou březích říčky Olešenky
po celou zimu od Zelinkova mlýna (nyní zrušená Skalcovna
čp. 18 ve Rzech) až po Snížensky most u Tišu. Dvůr ale Slováci
přespávali v přistavené „Maringotce" při silnici u bývalého Chud-
sova hostince a stravovali se sami a chodili posedět a popíjet do
hostince většinou do Rokole k Albínkovi, kde se také namazali
a za jich přítomnosti s „maringotkou" u zmíněného Chudsova hos-
tince, kde kempovali celou zimu a kdy v odpoledne byla sběrna mléka
od chovatelů krávičků v okolních chalupách pro Plzeňskou mlékárnu
na odvod předepsaných kontingentů v otevřené chatě, kde stá-
valy mlékařenské bandy. Při odběru mlékárnou, sběrna zjiš-
ťovala zředěné mléko, někým ubrané a doplňované potom vodou
takže dodávat cizím, potom chybělo tučnost a třeba tuky snižo-
vala až o 20%. Tušilo se kde toho může být páchána, čekalo se až
vyjede „maringotka, ta se však nevyjela až do tepla 1. dubna, pak
byl konec. To vše se přihodilo.

Požitek televize.

Televize je drahý požitek a je také ještě k tomu podražen
od 1. července 1969 hned o 10 Kčs poplatek měsíčně (z 15 na
25 Kčs) radio o 5 Kčs měs. Uvedu svůj případ. Na konci ledna
přestala televize ukazovat. Volám opraváře, přišel 7 února z Dobrá
Ptáček. Vítal se v ně 1.15 hod a naplocoval hned za pokažené vymě-
něné součástky 30 Kčs, od práce také 30 Kčs, cas cestou 12 Kčs a
další cestovné 14.40 Kčs celkem 132.70 Kčs. Ale televize dlouho nesla
volám opraváře znova přišel na reklamaci znovu 10 března, po
prohlídce která měla být zdarma, dana mu 20 Kčs. Po odchodu
mělo to zase špatný zvuk, přišel na zavolání jiný opravář Šlitr
11 dubna naúčtoval si 55.85 Kčs. Televize sloužila běžně pres léto
ale na podzim se ztratil obraz a opraváře již nebylo k zavolání a
televize odstavena a poplatek jde 25 Kčs mě dal a jsem vyřízen na
odhlášení oprávněné k příštímu.

Střídání vedoucích v hostincích.

V Novém Hrádku po hostinském Martinkovi který odešel z Lejsova hostince před rozbouráním a přešel za Tvšovského do Tvšovského hostince 18 července 1967 a končí tu 25 února 1969 za něho pak nastupuje 27.2.1969 Karel Jezek je nekde z Lipého nebo z Načeradca. Od 1.10.1969 měl Jezka vystřídat zase jiný hostinský nějaký Novák který tu byl asi 5 dní a zase odešel zdálo se mu málo tržba malý obrat a tak hostince převzal zase předešlý Jezek a přivedl si společníka z Náchoda nějakého Lejpa a tak se tu střídají.

V Vlašimi pak v Národním domě Postinského Josefa Vasatův který tu byl od otevření hostince v roce 1930 dvacátým hostinským tohoto 1. prosince 1969 vystřídal nějaký Jan Štěpánek, narozený v roce 1941 narozený přišly ze Svatoňovic.

Přednáška pro milovníky starožitností,

byla konána ve středu 26. března 1969 v Rychnovském zámku pořádala ji Muzeum Orl. h. byli na ní pozváni kronikáři z Rychnovského okresu, ale mnoho obcí a kronikářů zastoupeno nebylo asi 26-31. Přednášel tu němec prof. Mary až ze Solnohrad přednášel vlastně jakýsi po sousedsky vyprávěnl v řeči německé a aby tomu všichni rozuměli, překládal to Rudolf Zrůbek z Rychnova pracovník Muzea a plukovník Frič z okres. archivu v Rychnově. Měl zde nějaké v Bohemich, jakého jiné kde styliu a které kde ve svém cestování shledal nejvíce v kostelích, kde jsou nejstarší a nejzachovalejší a každá země a kraj má svůj sloh a styl. Přednáška ani moc jak bylo patrno nevšímala

Mistrovství světa 1969 Stockholm.

Ku konci března 1969 se hrál ve Stockholmu hokej o mistrovství světa, v pátek 28 března byl utkání československá se Sovětským svazem, mistrem světa v Hokeji. Naše representanti však mistry světa v tomto utkání porazili, takže při prvním obržnutí dosáhli vítězství 2 branky proti 0 a v druhém 4:3.

Tím bylo vzbuzeno nejen mezi naším občanstvem ale 141
celém i nad celém národě velké nadšení, které se dávalo na jevo nejvíce mezi mladým průmyslovým dělnictvem a studujícími v průmyslových městech a městech, kde se zdržovaly a byly umístěny okupační jednotky ruské armády, zdržující se u nás od srpna minulého roku, ve přízemí v Praze, v Ústí n/L v Brně a jinde. Tam se v noci z 28 na 29 března shromáždily velké zástupy lidu nejvíce dělnického a studentů a dělnického a novin nadělali na objekty, kde bylo umístěno ruské vojsko značné škody při zakrývání VB byli někteří vážně zraněni a odvezeni do nemocnice, o kterých událostech jednala v sobotu schůzi 29 března vláda Čs. Soc. republiky.

Noviny ze dne 31 března o schůzi vlády píší následovně:
„Po ukončení přenosu z hokejového utkání na mistrovství světa ve Stockholmu došlo v noci ze dne 28 na 29 března 1969 v některých místech ČSR ke spontánnímu shromažďování občanů, kteří oslavovali vynikající sportovní výsledky našich reprezentantů. V naší zemi existuje dlouholetá tradice těchto sportovních bojů i mimořádného zájmu veřejnosti o ně. Při takových příležitostech dochází k jistému porušování veřejného pořádku, dopravy eventuálně nočního klidu.

Vláda však ví, že jde o projevy sdružené a živelné radosti které státní orgány jak se občané veřejnost mohla přesvědčit benevolentně pozorují.

Obrací-li se vláda ČSR znovu na občany, činí tak proto, že na některých místech byla překročena míra takových projevů a v nejednom případě byla porušena pravidla občanského soužití i ustanovení čl. pravidla řádu. Nesluší se s důstojnosti občana státu, který má ve světě pověst státu kulturního aby projevoval při jakékoliv příležitosti a tím spíše při příležitosti sportovní své uspokojení snižováním příslušníků druhých národů nebo dokonce jejich urážením.

Vláda ČSR s politováním konstatuje, že při těchto projevech došlo ke zjevům vandalství a výtržnictví namířených zejména proti některým objektům které užívají sovětské orgány a instituce. Je v naprostém protikladu s morálním smyslem projevů národní sportovní radosti, že je znevažuje občané, kteří nejsou s to kontrolovat své jednání, zneužívají již z toho, že je politicky zneužívají i provokatéři a protispolečenští kriminální elementy.

Veřejné orgány veřejné bezpečnosti mohly shovívavě přihlížet k projevům sportovního nadšení, musely však naplnit svou povinnost a proti nezákonným činům tvrdě zasáhnout. Z výtržností [illegible] došlo

vláda rozhodně odsuzuje. Upozorňuje veřejnost, že způsobené několika miliónové škody, musí být podle našeho právního řádu uhrazeny ze sbírkových prostředků.

Se zvláštním políbováním vláda konstatuje, že při plnění svých povinností bylo několik příslušníků veřejné bezpečnosti zraněno. Z nich některý dokonce tak těžce, že musí být ponechán v nemocničním ošetřování. Je na naší veřejnosti, aby na příště takovým odsouzeníhodným projevům sama bránila a nedopustila nedůstojné zneužití svých projevů." Ojsán článek z novin Lid. dem. z 31/3. 1969.

Květnové svátky

1, 2 a 3 května, v průmyslu- tvrání lid má svátky. 1. máje jsou oslavy, svátek práce, ale jen ve větších závodech jinde mimo zásobování pracovní klid. 2 máje pátek by byl dnem pracovním a pak by zas následovala volná sobota tak by pátek zahrnut do svátku a za ten pátek by byla zase pracovní neděle. Takhle se to mimo přehazuje. Na to za týden byly zase 3 svátečné dny. 9 května pátek státní svátek, 10 května volná sobota a 11/5 neděle.

Ing. Arnošt Galo nás opouští.

12 května 1969 z Československé akademie věd (n. Hrádek 2/a) odchází vědecký ústavu Ing. Arnošt Galo, rodák z Brna který má manželku z Dolního Žolenku Roubalovu z čp. 5 která je také Ing chemie a byli spolu zaměstnáni od roku 1961 zde na jednom místě, ale paní Galová ještě zůstává tady dále. Ing Galo přišel se rozloučit, nyní odtud odchází, ale činí to z rodinných důvodů, jde na Moravu k rodičům a bude zaměstnán tam. Jeho oba Arnošt Galo a manželka Zdena v roce 1935 narození seznámili se na studiích na vysokém učení chemicko- technologickém v Pardubicích, oddáni byli v roce 1960 a v tomto manželství se jim narodily dosud 2 dítky. Ing Galo s námi zde vycházel soudružsky, mile jsme ho rádi, byl společenský a v naší práci v ústavě činil řád a pořádek. Škoda ho.

Zemřel pražský arcibiskup kard. ThDr Jos. Beran

V sobotu 17. května 1969 zemřel v Římě pražský arcibiskup kardinál ThDr Josef Beran ve věku 80 let na rakovinu. Narodil se 29 prosince 1888 v Plzni. Studoval v Plzni gymnázium theologii a křesťanskou filosofii studoval v Římě. V roce 1911 byl vysvěcen na kněze, svým nadáním a učeností postupoval v církevních hodnostech. V letech 1942 - 1945 byl vězněn na Pankráci v Terezíně a v koncentračním táboře v Dachau. V roce 1946 byl jmenován pražským arcibiskupem. Od 15 června 1949 byl držen v domácím vězení. Od 10 března 1951 byl mu určen pobyt mimo pražskou diecézi. V říjnu 1963 byl čsl. vládou uvolněn z internace, 25 ledna 1965 byl jmenován kardinálem a 19 února 1965 odjel do Říma, zpět již do Čech nepřijel a tam zemřel.

Návštěva z Německa.

Dne 13 června 1969 přijel nás navštívit z Německa usídlený, kdysi český občan, v Olešnici v r. 1919 narozený Adolf Bos, syn tř. Josefa Bose, chalupníka v Olešnici čp. 59 dříve 40 d. a tohoto roku zemřelé Marie roz. Svěšákové z Olešnice čp. 40 d. Po vyjití české menšinové obecné školy v Olešnici vyučil se mlíkaře v Trebechovicích řezníctví a když 1939 byly odtrženy od české země Sudety a schylovalo se k válce a mládenci se stahovali, odešel Adolf z místa zaměstnaný domů kvůli nástupu do Olešnice, odkud pak byl povolán německou brannou mocí k vojsku k Wehrmachtu a již se domů ani po ukončení šestileté války, nevrátil, rodiče ani mnoho o běhu války nevěděli kde se nachází. Adolf se po válce v Německu oženil, s kým neznámo, ale bezpochyby s Němkou jakou vdovou, odkud se již jsem začal ozval, také se sem před několika lety podával, ale na pohřeb své matky na jaře 1969 nepřijel, až teprv nyní, když zemřel bratr Mirek, přijel do Olešnice 12 června na pohřeb, zemřel v 34 letech. Po pohřbu druhý den nás navštívil. Sotva jsme ho poznali, je prostředně velikosti, širší ramenatý v obličeji jakoby oteklý a na jedno oko napadal asi následky války. Mluví trochu volněji ale dobře česky. Manželku má prý hezkou nějakou, je zapadlý v Německé N D R a do dalšího času českého slova nemluví

a s nikym nepromluvil. A aby byl český mluvit nezapomněl, tak si v prázdnu chvíli sám pro sebe polonahlas český vyprávěje. Řekal že má v mezi sám místečko, napsaný kostenec a tak s manželkou z kostenec napsal nám na podrobnou mapu adresu: 4321 Freckleben 153 Kr. Hettstedt DDR. Tak prodobře se od nás odebralo a zapadlo, jako lidu, zase odnesl rozloučili jsme se a víc litovat již nebudeme.

Úprava interieru kostela v N. Hrádku.

Nastoupením řím.-kat. nového kněze po odcházejícím Bernardu Tomanovi, který odchází na farní úřad v Kunvaldu, na faru, úřad v N. Hrádku, v září 1968 nastávají zrána přípravy k úpravě vnitřku kostela. Nový farářem se zde stává dobřanský rodák Bohuslav Janko syn listonoše a malobolníka v Dobřanech, v roce 1922 narozený, který po 9ti letém působení jako kněz na dikanském koště v Náchodě se dostal jako farář na Nový Hrádek. Novohrádecký vnitřek kostela dožívá svůj vzhled. Příchodem fara 1969 děly se přípravy k úpravě elektrického osvětlení. Bylo sice zřízeno osvětlení vnitřku kostela současně při elektrisaci N. Hrádku v roce 1924 ale vedení kabely bylo připevněno na povrchu zdí na omítce. Za pomoci a elektrikáře z N. Hrádku Balcara a Půbyla, bylo po odstranění všech překážek, to jest obrazů soch, oltáře sv. Josefa a po vyklepání a vydlabání žlábku pro umístění kabelů pro elektrický proud do zdí, což byla práce nemalá a tím nadělalo spousty vypadané malty a úlomků kamení, smetí a prachu, uložený všechny vodiče elektřiny jimiž jde proud do zdí a zahozeny maltou zazděny. Přesto prací bohu pak být vybílen a vymalován celý vnitřek kostela, neboť poslední úprava vnitřku kostela bělení a malování se provádělo za p. faráře Fáry v r. 1923, malíval tr Ladislav Fiala z N. Hrádku za 10.000. Kčs. (Elektrizace, kterou provádel 1924 závod V. Svatoň v Náchodě stála 5.550.- Kčs.) Vybílený a malbu byly již po tolika letech vybledlé a opršelé. O pohřbu který Božově 30 června již je bělení a malování v provedu hraje se, Anižto je hotovo, na kruchtě plno lešení.

Maluje se bílí holič Vendelín Grim z N. Hrádku č. 259. Hned po pohřbu ve velké a vysoké lodi stavi lešení k bílení a malování stropu, které polom bylo při zpřístupnění průmyslového pojízdné. Kostel dokončen (vnitřek) 20 července. Rozvěsily zase obrazy Křížové cesty, k podzimu byl zavěšen nový veliký lustr z broušeného čistého skla, na něm asi 36 lamp který samotný stál přes 16.000.- Kčs, když pustěno všechno světlo, kostel je celý ozářený, zase jako nový. Na příští rok p. farář Janko promýšlí na opatření nové jiné dlažby v kostele a na položení nové pořízení koberců na staru novou dlažbu. Všechno však stojí peníze, všechno je od roku 1967 drahší a všechno se pořizuje ze sbírek a darů od dobrodinců a pomocí svépomocné brigádnické práce věrných místního a okolního lidu.

Chytila se kuna a kužky.

Do poličské truhlice na chytání chorů, která je v kůlničce slepice a chorů na vejce, která byla postavena u kurníku pod mlatem se 1. března 1969 chytila skalní kuna, hned při spatření od hlavy se poznává prosvou bílou náprsenku pod bradou na hrdle, a je to zrzavý a ztuhlý jílovec jako svou kožešinou, která je cennější když to je zrzavá zimní, narostlá na zimu. Je zbarvena šedohnědě, prolo-žena bílými delšími chlupky. Kožešina když to je zimní má cenu 160.- až 180.- Kčs, ale sběrači hledí je vykoupit co nejlevněji aby hodně vydělali.

Všechny kužky ať to jsou z jara nejvíc z kuklat, z králíka zajíce ke chorů, z kuny při obýjdení skupovača a ozbrojá se Skalky za Dobrušskou kůžkař Dubánek, který dříve starý nyní mladý svá známá místa, týdně při několik objíždí u nás od Mís. Kladky na Hradeckých končinách je 150 a v N. Hrádku ch. Louis Verner, kožešník. Za kužky z kuklat platí 3.4.- Kč a za králíčku znad 5.- Kč, za kterou kužku, Verner a Klauta zvířátko stáhnou a za to si je vezmou za zabití a stáhnutí. I z větší kozy za kterou kůžkař zaplatí 15.-20.- Kč.

Život na vesnici se převrací.

14 července 1969 bylo to v pondělí přišla z nemocnice po operaci sl. Anna Pokorná ze Rtic č. 3 ostoupila tam asi před dvěma týdny byla operována na žaludeční vřed, byla v nemocnici asi 14 dní a doma chová krávu, kterou nebyl kdo obsluhovat a je zůstalému s ní společně zůstalému vlastnímu 33 letému svobodnému synu, doma na oběd 14 dní je dlouhých. Všeobecně, mladý lidé na chalupě zbavuje pole a pozemku na vesnici hospodaření odvykají.

Na jízdence se drobnými neplatí.

Od 1 září 1969 je zavedena úprava jízdného při jízdě autobusem. Je totiž jízdné zaokrouhleno na celé koruny od půlkoruny nahoru a dolů. Doposud stálo jízdné ze Rtic od Andršových (byv. do 1963 hostinec) zastávka na Nový Hrádek 1·60 Kčs, nyní bude stát 2 celé koruny. Do Olešnice stálo jízdné od Andršových 1·48 Kčs, nyní bude stát 1- Kčs. Kde stálo jízdné 3·60 Kčs, nyní budou 4- Kčs a kde stálo 2·40 budou to 2- Kčs. Výběrčí sběrů nemusí se nyní hrabat, tak s drobných jízdných, ale na druhé straně mnohdy platící, nevzal drobné nazpátek, které zůstávaly výběrčímu. Sběrači a po této úpravě si někteří sběrači postesknou, že mu nezůstane již zastavení na poslední stanici v hospůdce nebo v bufetu ani na dva kafe, nebo při končení služby na pivo.

Není to, není ono!

Je měsíc srpen 1969. Je slyšeti mezi ženami postesknutí, že není vepřové maso, že není na Hrádku v prodejně masné u Grulicha, není v Olešnici u Machoně (masna) a nad není ani v Praze. A přišla doba po Mikuláši doba před Vánocemi, polovicí prosince, když kdysi býval na Hrádku, Kačálový jarmark! Dostatek vepřového jistě není a je zase nouze o textilní zboží, hlavně o prádlo, svetry pracovní šaty a ani nejsou lepší součástky oděvní. V všech je vyhlídávaná nějaká přísná a v tohoto nedostatku dělo doslechu lidí převažně soudě, že mnoho zboží skoupili cizí zde přítomní okupační vojáci ruské armády.

Jsou ještě zloději?

Z neděle 9 listopadu na pondělí 1969 byli na Hrádku v obchodech zloději v náměstí v obchodě u Rakse, řezníka mlynu Grulicha, v mlékárně u Smolové, šli na peníze tržbu ale obchodníci si vzali tržbu domů, což to nyní dovolno, ale ti nechali v obchodě jen drobné, takže na štěstí mnoho nechytli, odhaduje se na 2 - 3 tisíce Kčs. Byli to cizí zloději, měli snad auto to ujeli. Jiný druh zlodějů, chataři byli také pod Borovinou u Růžkovy (bývalé Zöpelkové) kde vylámali zámky, a co bylo k snědku snědli a vypili a škoda nevypátrané.

Na bývalém hostinci nová střecha.

Na bývalém Andršově hostinci, 1963 zrušeném, po sněhové katastrofě 2 února 1967, kdy tíha sněhu prolomila na zadní části budovy střechu, která se propadla do vnitř budovy do stodoly a skrze strop do chléva, a střecha na přední části síně zůstala, byla však poškozena, zvzhaněna a zdeformována, v tom stavu zůstala přes 2 a půl roku na pořád obydlené budově, přesto že byla nouzově vyspravována, přečkala 2 zimy, hodně tu teklo zvláště na chodbě. Až 18 října v sobotu tato poškozená střecha shnilá - lepenková i s krokvy shozena - byl pěkný podzim - a po týdnu v sobotu počnulo s obnovou dřev na zemi připraveného nového vrchu se střechy a krytiny z eternitu, již dříve použitého na bývalých Bartíkových vilách. Novou střechu obdržela budova bez zadní části bez stodoly, která zůstává nezastřešena. Opravu si pořídil byv. hostinského Andrše syn, František d. r. 1932, narozený svobodný, který tu bydlel a bydlí s ovdovělou matkou.

Velikonoce 1969, Vzkříšení.

Před Velikonočními svátky na Bílou sobotu 5 dubna byla zase soumrakem po 14 letích nově „Vzkříšení" v N. Hrádku průvod s Nejsvětější svátostí pod nebesy s hudbou prošel kolem náměstí za osvětlení oken u budov a zvonění. Poslední se konal tento průvod v r. 1955 za p. faráře Filipa za p. faráře Tomana který v N. Hrádku působil od r. 1957 do r. 1968 Vzkříšení nebylo (průvod) až letos 1969 za prezidentování Novotného vůbec nebylo tudíž což po jeho nástupce ve úřadě prezidenta (od r. 1957 – 1968)

Průvod Vzkříšení 1969 byl impozantní, spořádaný za osvětlení oken domů kolem náměstí. Okna osvětlena nebyla u čp. 8 (Anna Hrabánková býv. cukrárova), čp. 22 Lud. Tišnova, čp. 23 býv. Půbyl pekař, mysl. statný statky, čp. 24 masna Cyrulich, čp. 46 Cyrulich, čp. 47 Ant. Půbyl. U ostatních všech svítila ozařovala okna.

Zábavy a slavnosti, 1969.

V sobotu 8 února byl v N. Hrádku „Staročeský bál" v neděli 9 února odpol. dětský karneval v N. Hrádku v Sokolovně. Masopust končí 18 února.

27 července neděle v Olešnici na Marii Magdalenu pouť, v kostele tam bylo cirka 110 lidu, bylo pěkné.

10 srpna pouť ve Sněžném (P. Marie Sněžné 5.8.) v kapli mše sloužena fa. farářem Sv. Janko z N. Hrádku. V hostinci veselice.

24 srpna na Bartoloměje pouť v Bystřině velká v 9. hodin. Že tam jsou v polovici. Je tam 1 zábavní podnik, je tam 2 krám s hračkami, plno aut, v hostinci u Čevrlíčka nic k jídlu v 1 hodině hostinec zavřen, otvírá se k večeru. Je to poslední pouť jindy hlučno, plno hrámu, spousta lidstva ze všech stran.

14 září v Rohozli pouť (Jména P. Marie 12.9.) Je tam nově vymalovaný kostel, kolem v opravě. Dopoledne v kostele na Hrádku při mši účinkovala rytmická skupina z Hronova, zpívala v kostele, zpěvačka. V Rohozli mnoho lidu, v hostinci u Albínka plno, místa obsazena, obsluhovalo umístěj je pro nemohu pod stanem 15-16 lidí. Pobožnosti o 9-11 hodině v kostele odpoledne křížová cesta.

1 listopadu je sobota, světí se Všech sv. jako v neděli, obnášejí se hřbitovy.

9. listopadu ve Sněžném posvícení, v hostinci proti lovci drželi hon, dostali 11 zajíců, lišku žádnou.

25 prosince na Boží narození ve Sněžném Staročeský bál.

V Borovém byl požárnický ples, ukončil požárem Bubeníčkovy nemovitosti obydlené hospody - majitel Bubeníček bydlí v Č. Čermné hospoda k ránu po bále úplně vyhořela. Požár zpozorován teprve ráno o půl šesté hodině, ale od komína zal vytápěného od komína doutnala na půdě sajraj, to nikdo během zábavy nezpozoroval, až teprve ráno, kdy se oheň vznítil.

Na Štědrý den byla na Hrádku půlnoční mše svatá byl z Broumov vypraven zvláštní autobus, kostel vyzařoval nový lustr stál 16.127- Kčs zhotoven v Kamenici - Šanově

Na Sylvestra na Hrádku pobožnost na poděkování starého roku. Ohlášení vyučování lustru novelo, stál 16.127- Kčs pohřbívání hlavní kostel na účtě 5.000 Kčs. Během roku bylo v N. Hrádku a v Borovém 6 oddavek a 35 pohřbů.

Na Sylvestra zábavy nikde nejsou. V N. Hrádku v hostinci u Z. Ježka otevřeno do 6 hod. pak zábavní večírek na vstupenky v Rokolí slabá účast, hrál jen na harmoniku ze žákaři Milý. V Olešnici hostinský Štěpánek - večírek v Národním domě. Doma si zřídil zábavný program, mnoho vtipu. Televize nešla přes celé Vánoce, neukazovala obraz.

V N. Hrádku na náměstí stál přes celé Vánoce jako v loni veliký osvětlený vánoční strom, což v předešlých letech nebylo v roce 1968 pro zprávy.

Dobrušská konference o národním obrození.

V září 25 a 26, 1969 se konala v Dobrušce v městském parku vědecká konference o národním obrození v Podorlicku ke 200 výročí narození národního buditele, spisovatele a hudebního skladatele Františka Vladislava Jelka a 160 výročí narození prvního historika Dobrušky rodáka z Kostelce nad Orlicí vlastenského kněze Josefa Vlnoslava Rostlapila. Pořádalo je několik organizací. (Jelk 1769-1847 Rozšlapil 1809-1888.)

První den byl věnován generaci starší, tedy Jelkově (vzhledem k tomu, že v ní ústřední postavu zaujímal J. L. Ziegler) nazýváme Zieglerovým okruhem nebo literární družinou, druhý den pak mladší generaci Rostlapilově.

Úvodem vystoupil doc. dr. Hroch CSc z pražské filosofické fakulty s referátem Místo českého obrození v Evropě 19. století, po něm následoval příspěvek prof. Dr. J. B. Čapka z téže fakulty o východočeských tradicích ve vztahu k F. V. Jelkovi. Doc. Hroch se pokusil znovu koncepci českého obrození, vyjádřenou již loni ve srovnání s obdobnými hnutími ostatních evropských národů. Nejprve odmítl představu o výjimečnosti českého národního obrození a pak se snažil ukázat vlastní hypotéku, že na rozdíl od některých jiných malých národů nacházejících se v obdobném postavení podrženého národa (např. Estonců, Litevců, Welšanů a t.d.) měl český národ mnohem příznivější podmínky a že tudíž nebezpečí germanizace bylo mnohem menší než možnost asimilace u jiných malých národů. Prof. Čapek stínto

projetem nesouhlasil, což se projevilo nejen v jeho referátu
ale především v diskusi prvního dne, která se z velké
části stala dialogem muže oběma větami.
Doc. dr. Richard Pražák z brněnské filosofické fakulty se
postavil proti dosud obvyklému členění obrození na etapu
jazykovou a politickou a položil důraz na nutnost
průzkumu jednotlivých obrozenských středisek mezi
něž náležela i hradecké centrum Jiřího Ignáce Jiřeroro. Dále pak
hovořil o stycích této skupiny se slovenským obrozením.
S jeho tézemi částečně korespondoval referát dr. L. Hladkého
ředitele dobruškého musea, který se zabýval
Jiřího Ignáce literární družinou, k níž náleželi vedle
F. V. Jeka především M. J. Patočka, m. z. Polák, J. M. Kiál,
J. M. Rautenkranc, později manželé Rettigovi, M. J. Sychra
a J. M. D. Rettigové byl ženován kratší příspěvek pracov-
níka Muzea Orlických hor v Rychnově n. Kněž. R. Hrubého
prom. etnografa o Jeko vi jako hospodářském a národo-
pisném badateli a jeho názorech a stycích hovořil dr. J.
Johanides ze základní knihovny čsl. akademie věd
v Praze; závěrem se pokusil o rekonstrukci Jeko vy
knihovny. Jekem sběratelem se zabýval dr. Jiří Ber-
kovec ředitel nakladatelství Supraphon v Praze, jehož
výstižný referát byl pokusem o zařazení Jekovad sběra-
datelského díla do linie české pastorální tvorby. Téma-
ticky právě jednoho dne se ponětlud vyjmykal příspěvek nazva-
ný Postava Josefa Dobrovského podle skutečnosti a
pojetí Alois Jiráska v románě F. L. Věk ve srovnání
s odbornými biografiemi jehož autorem byl ředitel Okresního
archivu v Blansku dr. J. Skutil CSc. — Druhého dne
následoval referát V. Matauše prom. historika ředitele Okres-
ního archivu v Rychnově n. Kn., který hovořil o dalších
osobnostech obrozenského dění v Podorlicku od čtyři-
cátých let 19 století — o dobrušském kaplanovi a pozdě-
jším opočenském farářiv a vzdělaném děkanovi Josefu Mnoho-
slavu Rožlapilovi a jeho příteli bohuslavickém exposi-
torovi a později novoměstském děkanovi Janu Karlu Roj-
kovi. Představil je jako první a významné regionální
historiky kraje pod Orlickými horami a jako významné
osvětovými pracovníky. Zakladatelů týništského

musea z roku 1839 prvního roku J. V. Pelikánovi byl věnován refe-
rát předsedy muzejní rady v Týništi nad Orlicí ing. J. Zelenky.
Příspěvek o zakladateli opočenské tiskárny z r. 1838 tam-
nějším rodáku dr. Fr. S. Skuherském předneslo dr. M.
Drašnar z Prahy, dílem dalšího opočenského rodáka, vý-
znamného národohospodáře a publicisty dr. F. L. Klodyma se
zabýval předseda MNV v Opočně J. Nátik. - O rychnovském
rodáku knězi, revolucionáři a jazykovědci J. B. Pohlmanském
který byl pro svou revoluční aktivitu v r. 1848 zbaven později
kněžského úřadu hovořil pracovník Krajského světového ústa-
va v Hradci Králové V. Skalous prom. historik. Učitelka PdF
v Hradci Králové v Městě rymet Hrané D. Beczová prom. ped. svůj příspěvek
věnovala dějinám novoměstského divadla v první polovině v
19. století. - Ředitel Okresního archivu v Náchodě dr. E. Bouza
se v referátu o členech Vlastenecké hospodářské společnosti po-
cházejících z našeho kraje podíval na národní obrození z jiné
strany, zdůraznil dosti často opomíjenou úlohu vrchnostenských
úředníků i dalších členů společnosti ať již publikovalí
česky nebo německy a jejich vliv na hospodářský pokrok při
zavádění nových metod. Mimo původní program vystoupila
s velmi sugestivním příspěvkem o třech nezvěstných kantá-
tách opočenského rodáka p. Josefa Vorla Marie Farantová
členka hudebně vědecké sekce Prahy českých skladatelů z Prahy.
Konference ukázala, že obrozenecká problematika Podorlicka
je bohatá a že k národnímu obrození je možné se dokonce
nutné přistupovat pod novými zornými úhly. Zejména to
prokázala zásadní dvou koncepcí, tradičního prof. Čapka
a radikální doc. Hrocha. Padly zde různé názory, byla na-
sena řada nových faktů k životu i dílu našich obrozenců.
Téměř každý referát obsahoval něco nového. Za zvláště pozitivní
v tomto smyslu pokládáme referáty doc. Pražáka a prom. histo-
rika V. Matouše, který vlastně dá-li se to takřka objevil dosud
významné postavy, o nichž se toho vědělo velmi málo
Nové poznatky přinesli i další referenti např. M. Farantová
dr. Johanides, ing Zelenka, dr. Berkovec a t. d. Konference
vzala nemohla vyřešit vše a naopak nastolila nové pro-
blémy. Jedním z nich je i dosud nevyřešená otázka
proč pocházelo tolik obrozenců z našeho kraje, či v
něm působilo. Otázkou zůstává také působení a rozšíření
českých novin a časopisů a knih na čtenáře a mezi
němce. O řadě postav zde padly pouze zmínky ačkoliv

by si nesporně zasloužily samostatné referáty, jednou z nich je napří čadolnický děpan a básník F. Radkman. Také byla opomenuta otázka škol a učitelů. Tohoto zůstává ještě mnoho dalších bádání. Jsme však přesvědčeni, že konference seznámením s rozsahem zkoumané látky překročila rámec našeho podorlického regionu a že její výsledky i nadhozené otázky budou muset být brány v potaz v další badatelské práci na tomto úseku - nikoliv nevýznamném našich národních dějin.

Jednání se zúčastnilo prvního dne přes 100 osob, druhého dne byla účast slabší. Cílem pořadatelů bylo seznámit účastníky s výsledky a úrovní dosavadního bádání. Počítalo se především s účastí učitelů a profesorů češtiny a dějepisu škol v regionu, kronikářů, knihovníků, správců OB, dále odborníků z archivů a muzeí, fakult, ústavů a ostatních vědeckých pracovišť, duchovních všech církví a laických zájemců o tuto problematiku. Velmi nás potěšila účast našich kronikářů i ostatních pozvaných zájemců naopak sklamala slabá účast učitelů a profesorů. Jaké jsou příčiny těžko říci.

Ke zdaru konference přispěl i večer obrozenecké hudby a poezie na něhož úvodem zazněla Pastorela Fr. V. Háka. V dalším programu vystoupil Opočenský komorní orchestr; literární pásmo bylo složeno převážně z Hákových epigramů a jeho prozaických prací. V sále byly instalovány některé materiály k obrozencům o nichž pojednávaly jednotlivé referáty. Hodnou pozornosti byly zejména památní kniha dobrušské lokálie s podpisem J. Dobrovského z roku 1814, Rojkova matrika křtěnců novoměstského a opočenského a Roštlapilova pamětnice děkanství dobrušského se záznamem z roku 1848 v Dobrušce. Zájemci mohli shlédnout již připomenutou výstavu obrozenecké literatury a reinstalovanou expozici národního obrození v muzeu.

Tak zní protokol z konference, který uvítají zájemci.

V roce 1969 jsme se rozloučili - zemřeli:

26 ledna	Josef Limpold v Hor. Olešnici čp. 166	stár 74 r.
3 února	Františka Machová z Tisu (v Praze)	92 roku
14 února	Josef Tomáš, Olešnice čp. 51 (54a)	59 roku.
15 února	Josefa Černá rozv. Sněžné (uhořela	80 roku
28 února	Miloš Štěpán N. Hrádek (trag. smrt	24 roku
13 března	Emma Zeinerová Olešnice č. 12	85 let.
16 března	Josef Tošovský Kostinský N. Hradek čp.	60 let
21 března	František Matějů, Sněžné č. 70	79 roku
23. března	František Grim, Sněžné	76 roku
30. března	Marie Bošová Olešnice Vol. č. 59	76 let.
1 dubna	Josef Grim Hrahulčí č. 4	64 let
6 dubna	Josef Grim N. Hrádek Doby č. 165	64 let
9. dubna	Frant. Beneš listonoš N. Hrádek č. j.	82 roku.
9. dubna	Karel Vondřej rel. Kočbeř	50 let
10 dubna	Josef Škoda Borová (Pustiňský)	75 let
16 dubna	Josef Marvan N. Hrádek č. 204	74 roku
25 dubna	Emilie Sukova (Smrčková) E. Čáslavá	84½ roku.
9. května	Václav Marvan Praha (z č. 88 Sněžné)	64 let
16 května	Marie Potůčková Olešnice čp. 126 (90 m)	82 let
8 června	Miroslav Boš, Olešnice čp. 33	34 let
25 června	Věra Bošová, ve Rzech čp. 15	39 roku
1 července	Hilda Martinková N. Hrádek č. 123 (Olešnice)	29 let
2 července	Anežka Hlaváčová v Dlouhém č. 38	80½ roku
2 července	Marie Čápová (Hartmanka) z Dlouhého 36	80 let
6 července	Anna Černorová N. Hrádek č. 292	72 let
13 července	Marie Smrčková Praha - Košíře	75 let
22. července	František Výběra Olešnice čp. 96	71 roku
22 července	František Trutnovský pluk. Olešnice č. 105	76 roku
30 července	Josef Rudolf N. Hrádek čp. 214	76 roku
13 srpna	Jan Černý sedlář N. Hrádek č. 279	76 roku
13 srpna	Josef Rydlo Černčice	70 roku
15 srpna	Otokar Fára kronikář Olešnice 191 (742)	70 roku

15. srpna Růžena Drašnarova N. Hradek č 127 74 let
19 srpna Karel Šotola N. Hrádek čp. 152 64 let
15 září Emilie Linhartová v Trutnově 71 roku
22 září Bohumil Bek v N. Hrádku čp. 15 64 roku
4 října František Schwarz z Olešnice odš. do Bohuslavic 70 roku
21 října Pavla Valáškova Hofmanová Bystré 80 roku
5 listopadu Albert Štěpán z Olešnice č. 31a 64 let
3 prosince František Mecnar, Dobruška (ze z Doudleb) 61 let
20 prosince Josef Šafář N. Hrádek čp 13 61 let.

26. I. 1969 † Josef Lemfeld v Olešnici čp. 166 (6h)

26 ledna 1969 zemřel v Olešnici, rodák olešnický, bývalý rolník nyní duchodce Josef Lemfeld, toho času bytem v Horní Olešnici čp. 6, nově č. 166 ve stáří 74 roku. Narodil se 14. ledna 1895 v Olešnici v čp. 56 m nově čp. 125, naproti české škole k západní straně. Byl zemědělcem, oženil se s Annou Brázdovou nar. 1895 v Olešnici č. 37 m nově 95. V manželství se mu narodily 4 nám známé dítky: dcera Hriedel, dcera Hermina, syn Erwin a syn Albert. Dcera Hriedel byla odsunuta. Hermína provdaná Högerová bydlela v Rybníku okres Lanškroun, chodila do české školy v Olešnici, žádala o čsl. státní občanství, za okupace v Olešnici nebydlela, byla odsunuta. Protokol obce 13.3.1947 / Syn Erwin byl za války nasazen - padl a 1930 nar. syn Albert, pokrytač, ženat bydlí v Olešnici č.125 Lemfeldovi vlastnili v Olešnici hospodářskou silnou chalupu čp. 56 m (105 / 125), která jim však byla v roce 1945 jako rodině německé národnosti zkonfiskována podle dekretu prezidenta Republiky č. 12 a byli vystěhováni do čp 21 h do hradby státních statku, odkud chodila rodina na práce ku statkům až do duchodu. Pozdeji si Lemfeld koupil od rekruanta Dvořaka řid. školy v Horní Olešnici chalupu čp. 6, nově čp. 166, ve které jako duchodce zemřel. Pohřben 1. února jako řím. kat. v Olešnici. Zůstává po něm v Olešnici vdova Anna ve stáři 74 let a syn Albert, ženatý

3. II 1969 † stará Machová Františka z Tisu

V pondělí 3 února 1969 zemřela v Praze u syna Karla z Tisu stará Machovka - Františka Machová bývalá chalupnice vdova, ruční tkadlena nyní naposledy posledně bydlící v Praze u syna Karla Macha Praha 2 Vinohrady - Jemnice ve věku 92 let. Narodila se v roce 1876 v Slavoňově, byla rodem Suchánkova, provdala se do Tisu za chalupníka a tkalce Josefa Macha z Tisu, dostala se tudíž do Tisu, kde většinu věku protrávila v Tisu dělali za cizím, stavem a na kousku vlastního pozemku hospodařili, chovali též 1 nebo 2 krávky. Machovým se v čase manželství narodilo 5 dítek Marie ta někde byla provdána za nějakého Žižku, Josef je v Doubravici, Václav nar. 1902 je u vdovy Frankové ve Rzech, Karel ženat je v Praze a Adolf 1967 zemřely (se oběsil. Machová ale manželství nebrala na přesnou váhu, pokud je v paměti pořádě manžela Macha opomíjela, s nějakým jiným se držela. Byl to z Tisu nějaký Krbal, po něm když nebyl ženatý Jiska Vanžura procházel ze Rzů čp. 8 zemřel 1938 a po Vanžurovi vždy některý se našel. Když po druhé válce se v roce 1945 se v Olešnici po odsunutých Němcích uprazdnily chalupy, tak si Machová s manželem zabrali v Horní Olešnici uprazdněnou chalupu čp. 29 h, kde si Mach porbavil zruční stav a dělal tu zá stavenec. Tam také Mach onemocněl a 15.5.1949 tam ve věku 79 let po krátký nemoci zemřel. Ale po smrti Macha se Machová v Olešnici dlouho nezdržovala a se synem synem Václavem a Adolfem, kteří také tam v Olešnici měli po místě zabrano, Olešnici všichni tři opustili, místa zde nechali (Václav č. 27 h, Dolfek dokonce prožil 3 místa - čp. 23 m, 73 h vyhořel a 34 h) a odešli. Machová jako vdova zpět odkud přišla do Tisu, Vašek zpět na Rzy ku Frankové. Uvážem že tu Machová v Tisu bez náspadníku nebyla. Vždy někoho sehnala nejraději penzistu a posledně od Žižky odešlého o 40 let mladšího Karníka s přídomkem „dáma péče" který tu také na polo zmrzlý, když přišel z hospody v roce 1968/70 zemřel. Kolyž již nezdržovaná chalupa

se chýlila a mohla by spadnout a obě jí vybízela ve vystěhovat, tu dala chalupu synovi Karlovi, který ji vzal k sobě do Prahy, kde asi po roce zemřela a pohřbena 6 února na Olšanech, na úmrtním oznámení stojí že se koná rozloučení v ústřední síni na Olšanech. Ale záhlaví na parte byla řím.-kat. Pak Machová odešla „ze správného a střídmého, odříkavě plného života“ tak sama o sobě říkala, že se právě proto tak vysokého stáří dožila z Tejna v okolí povětrná Machová. U nás známá proto, že za pobytu (od r. 1936 až po dnes) Václava ve Rzech u Franků často Machova navštěvovala. Václav však mámě do Prahy na pohřeb nejel, poněvadž mu nezbývá a říká, že do malna okradla. — Nevěstu láska na světě umírá když oko matčino se navždy zavírá

14. II. 1969 † v Olešnici Josef Tomáš č. 54d

V pátek 14. února 1969 zemřel v Olešnici č. 51 (54d) stavební dělník Josef Tomáš v nedožitých 59 letech. Narodil se 3. března 1910 v Osečnici u Skuhrova, byl to syn svobodné, nyní již důchodkyně ještě na živě Marie Tomášové služebné ze Oleška. Zemřelý Josef Tomáš, prožoukal se světem jako přespolní dělník, řadník, poslední léta ve stavebnictví oženěl se z N. Hrádku s Boženou Grempovou 1908 v N. Hrádku narozenou, bydleli jak se kde dalo a když se v roce 1945 v Olešnici uvolnily po odsunutých Němcích chalupy tu si zažádal v Olešnici chalupy žádnou po druhé až se konečně zabrali v Dolní Olešnici uvolněný domek č. 54d po odsunutém Ant. Čvrtachovi, krejčím a Anně bezdětných manželech. Odtud dojížděl Tomáš po stavbách do práce a přitom se rád napil, žena rovněž chodila do práce v místě v Olešnici zprvu do tkalcovny později do Velodružstva, byli bezdětní a tak si Tomáš občas napít mohl dopřát. Byl s labší vyšší postavy, šel při nakupování sem i tam, prostince oblečen. Mnoho na sobě při pádu nezkazil. V hostinci ho rádi neměvali a oušali si z něho psinu. Nestranně žvanil i přid dětmi. Jednou se trefil v hostinci se střelcema mezi po honu a tak milý Tomáš, koupil u od střelců zastřeleného zajíce, zabalil do papíru a tašku s tím odložil a domů nepospíchal v hostinci mu spoluobčanci zajíce vyhnali za zastřeleného kocoura, kterého potom nesl a přinesl domů

Boženec. Když Tomáš svůj nákup vybalil, tu se jemě zdálo zé má zajíc dlouhý ocas a malé uši a konečně poznala zé to není zajíc, ale kočka, a tak milí mýtupě ne přemilá Boženka chtěla mýtit svému koupeného zajíce o hlavu o hlavu. Aby poslední rok byl Tomáš jakési nesvůj lékaři při prohlídkách shledali, že nemá v pořádku plíce, byl léčen poslední delší čas v Žamberku v plicním sanatoriu, přišel konečně domů t. z. jakoby vyléčen domů, mínil nastoupit práci, ale nešlo to, ulehnul a po několika dnech zemřel. Pohřeb měl kremační v Pardubicích, byl z Olešnice pro účastníky kremace vypraven autobus, lidu bylo mnoho dost více, než snad na kremaci Ludvíka Novotného a při této kremaci přítomen římsko-katolický kněz

15. II. 1969 † uhořela Josefa Černá ve Sněžném.

V sobotu 15 února 1969 zemřela-vlastně uhořela ve Sněžném na dolním konci vdova po 1968, 16 října zemřelém Bohumilu Černém Josefa Černá. Zemřela tragickou smrtí uhořením ve věku nedožitých 80 roků. Narodila se 24. 4. 1889 ve Sněžném rodem Ridigrová, byla ze 3 dětí. Po vyjití obecné školy chodila do textilní továrny a provdala se za mlynářského ve mlýně ve Rzech u Čížkut Bohumila Černého v r. 1889 narozeného. Manželé Černých si z ušetřených peněz koupili ve Sněžném chalupu kterou si nechali opravit a přikoupili si příležitostně pole a později se dobytek a po opuštění zemědělského hospodaření se hospodaření zřekli, žili z důchodu a chovali jen kozy. Když šel na podzim minulého roku černý s kozou ke kozlovi, hrabali auto, koza se lekla, s Černým jak ji za provazu drcel sklubla ten upadl, koza splašená ho porazila, dupala ho v tom mrtvici a víc nepovstal. Byl zázem mrtev. V manželství se Černým narodili dva hoši: 1920 Ladislav a potom Bohuslav, který pro ovšem tou dobou oba mimo domov za svým povoláním ve světě. Tak žila vdova Černá sama doma v chalupě od podzimu min. roku i přes tuto zimu osamocená. V sobotu 15 února dopoledne k ní přišel s výslužkou zabitého prasete ze sousedství starý tesař Jindřich Černý Černá seděla u kamen, topila a přikládala, Černý od chávajíc jí upozorňoval, aby si dala pozor, že by to mohlo snadno chytit a vzplanout. Za malou chvíli sta k ní sousedka a mila Černá již byla v plamenech, zavolali předsedu MNV, ale nic jí nemohli nedostřižníce ležela ohořelá na postýli a skonávala. Takovýmto tragickým způsobem sešla ubohá se světa. Pohřeb byl potom ze služby římsko-kat. z kostela v Novém Hrádku na Hořovradecký hřbitov. Chalupa černých osamělá.

28. II. 1969 † Miloš Štěpán v N. Hrádku.

V pátek 28 února 1969 zemřel v Královéhradecké nemocnici z N. Hrádku Miloš Štěpán, veterinální technik svobodný, zemřel nečekaným následkem nezaviněné automobilové nehody, při výkonu služby zaměstnán ve věku pouhých 24 roků. Narodil se 27. března 1945 v N. Hrádku a byl to syn Josefa Štěpána, povozníka z N. Hrádku a Anežky z Olmišova. Byl ze 3 dětí. Vychodil obecnou a měšťanskou školu v N. Hrádku a po vyučení se pracovníkem založeného 1949 pro nedostatek zvěrolékařů. do čtyřměsíčního kursu pro vyškolování veterinálních Kursy byly bezplatné. Po zkouškách dostane absolvent vysvědčení a je přidělen některému zvěrolékaři k ruce. Podobně vyškolený Miloš Štěpán byl u zvěrolékařské služby zaměstnán asi po 7 let. Pokud známo vždy se dobře hodil pro okolí, očkoval dobytek pro zkoušku tuberky, očkoval psy proti vzteklině kastroval býčci pro chov volka k taku. Byl dle doslechu zručný to veterinální technik a byl oblíbený. Byl k ruce v náchodském veterinálním okrsku zvěrolékaři Štěrčkovi v okresním veterinárním zařízení, kde byl spolupracovníkem jako veterinální technik. Byl s členem tohoto OVZ v Praze za nějakou službou, jeli 3 osoby osobním autem a na zpáteční cestě na ostánek 18 února v Přelouči je předjížděl snad traktor a v tom proti jelo nákladní auto které nezaraženo a ve velké rychlosti uhnulo na auto veterinářů. V tomto autě ve předu seděl šofér a veterinář Štěrček, za zimy vzadu pak seděl Miloš Štěpán sám. Nárazem naletnul Štěpán břichem na tvrdý předmět a ještě vnitřně pohmožděný vylezl z auta a pomáhal společníkům vylézti ven, ale při této práci klesl již bezmocný. Byl dopravován do nemocnice v Pardubicích, kde vnitřním značeným krvácení zjištěno, že má rozsáhlou ledvinu a rozsáhlou pohmožděný játra. Po 4 denních přemístěn do nemocnice v Hradci Kr. při věnované nejlepší péči a snaze pomoci zraněný Štěpán nepředržel a 2. března za 10 dní podlehl a zemřel. Velký smutek a zármutek postihl otce Štěpana a matku a sourozence zemřelého Jaroušku z Borového, mělitě před svatbou, všechno připraveno, nové obydlí velkou přádelní na novém mlýně v N. Hrádku č. 141 postavenou a dobudovanou. Ve středu 5. března byl vypraven pohřeb z domu smutku čp. 141

zimní kat. s průvodem kolem náměstí z hudbou, průvod obešel jednou a půlkrát náměstí a líčen byl v průvodu tolik že nebyl nikdy průvodu pohřebního s náměstí vůbec přesunem přidání v průvodu se zcela se zadními. Starší pamětníci tvrdili, že takového pohřbu a průvodu Hradek nezažil. Přišli lidé z celého náchodského okresu, neboť nadřízený OVZ z náchodě rozeslalo své parte na všechny JZD a ČSSS okresu. Po obřadech a po rozloučení v kostele p. farářem Janko byl pohřben Miloš Štěpán na Novohradeckém hřbitově, kde se s ním naposledy rozloučil námi známý zvěrolékař Kašpar z N. Města vymet. o tom pohřbu se p. farář Janko zmiňoval následující neděli ve svém kázání v kostele pro mšivaté s kazatelny. A těch věnců a kytic s bílými stuhami kolem bílé rakve a hrobu bylo bez počtu.

13. III. 1969 † Anna Zeunerová v Oleśnici čp. 12.

13 března 1969 zemřela v Olešnici u dcery Anny Štovíčkové manželky poštmistra v čp. 12 Anna Zeunerova (Čejnarova) manželka Jindřicha Zeunera (Čejnara), bývalého starosty obce a rolníka v Polomích, zemřela ve věku 85 let. Narodila se 1884 14. ledna v Polomích, byla rozená Laštovicova, provdala se za Jindřicha Zeunera (Čejnara) rolníka v Polomích. Narodila se jim 1909 jediná dcera Anna, provdána za Jaroslava Štovíčka, syna komisaře Štovíčka, toho času poštmistra v Olešnici. Když dcera Čejnarových z domu jako provdaná odešla a Zeunerovi již stáří v Polomích na samotě osamělí (sousedé Šunar odsunut stavení rozbořeno) svou upravenou chalupu i s pěknou malou chaloupkou vedle stojící v Polomích proti silnici pod zvoničkou v poli a lukách prodali nějakému Dostalovi z Hradce a vystěhovali se do Olešnice ku dceři Štovíčkovým v náměstí, kde Zeunerová nevládající český jazyk zemřela. Pohřbu římsko-kat. mše v Olešnici 16. 3. odpol. z hostince na místní hřbitov. Zeuner roz. 1883 3/3 osamělý. Byl dlouholetým starostou obce Polomy za první republiky před 1938.

16. III. 1969 † Josef Tošovský, hostinský.

V neděli 16. března 1969 zemřel v ranních hodinách doma v Novém Hrádku v náměstí hostinský Josef Tošovský, zemřel v nedožitých 60 letech. Narodil se 8. září 1909 v Novém Hrádku byl to syn Jana Tošovského obchodníka v N. Hrádku v náměstí č. 27 a 1956 zemřelé Františky Tošlové rodem ze Zdobnice. Zemřelý Josef byl snad ze 4 dětí (1 syn 3 dcery) jedna sestra provdána za učitele Vašáska. Josef po vyučení školy šel se do světa učit číšnictví, vyučil se a po přestavbě obchodního domu, zdědeného po otci, upraveného na hostinec, zaved

zde výčep piva a lihovin a po ožení, zavedena kuchyně k vybalení zvláště v letní sezoně pro letní hosty. Oženil se se Slovenkou o 10 roku mladší se kterou se jim narodily 2 dítky, 1948 marcela a 1950 josef. Tošovský byl dobrým obchodníkem a hostinským, příjemným, hostince vedli se svou paní v pořádku a čistotě, jestli nepředběhl tak se alespoň vyrovnal vedle stojícímu hostinci (bývalý Lepšův). Tošovský byl ale ztížen be svého povolání zádušního, nemohl dýchat a těžko snášel kouř, tak se v posledních letech již tak nezdržoval ve výčepu, ve kterém ho zastupovala jeho manželka se dcerou, sám hostinský zůstával v kuchyni při vyúčtování. Když to nepohlídal při Tošovské poslední minutě, vyfoukali mu lidé ve kterých chodil jak kdy se kdo natrefil. Byl to již zemřelý Bohumil Bubeníček, Jindřich Šotola mlb. řezník z Dulinek, Ráhel syn * 1943 a jiní. K tomu stoupl plicní nemoc na blízku, vždy po 3-4 a více týdnu a tam ho Tošovská navštěvovala, takže tuhu povolání v hostinství měla poslední dobu sama na sobě. Když to již pro ni nebylo možné na pokyn a s dohodou MNV, výčep v hostinci u Tošovských převzal 18 června 1967 hostinský Vlastislav Martinec který odešel z hostince vedle Lepšova, který se pak boural. Tošovský šel jako nemocný a Tošovská převzala po novém roku 1968 od Haulnekových papírnictví v č. 247 v náměstí. Tošovský v tomto novém krásném manželčiny trochu vypomáhal ale proto že se prošel, při tom churavěl až začátkem března a 16.3. pěta svým svátkem Josefem, ráno doma za mydlinami zmizel neděle s vichřicí a nedělič zemřel. Pohřeb římsko katol. se konal pro Josefa 20/3 z kostela v Novém Hrádku. Hostinský Tošovský ležel v kostele v otevřené rakvi, jehož obličej je pěkně učesán, obložen náboženskými obrázky, tak jak žil. Po obřadech - mši svaté se za zesnulým rozloučil fa. farář Janko. Zmiňuje se ze byl správným hostinským, hodně se ku službám lidem přičinlivým sympatickým a ku jeho svátku, místo bytku přišly dítky a příbuzní blahopřát s kyticí v ruce, přišly mu s kyticí doprovodit ho na poslední cestu ku hrobu. Za mnoho se s zesnulým rozloučil jar. Novotný. Potom z kostela vyšel průvod s hudbou z kostela vedl ubíral se s rakví kolem náměstí, kde se pohřební auto s rakví ozdobené věnci zastavilo před jeho hostincem a hudba tu vyhrála píseň „Kam jsou se podely moje mladá léta". Obešlo se náměstí a na hřbitově nad rakví se za Sokola rozloučil se zemřelým Ant. Hofman, truhlář z N. Hrádku. Na to p. farář jménem

pozůstalých poděkoval požárníkům Sokolu a všem účastníkům za doprovození. Do pohřebního účastníci pohřbu se stavili v Tošovského hostinci, kde fotografa hynu dělá, nějaký Karel Jezek z Lipího, který vystřídal 27.2. 1969 maříka.

21. III. 1969 † ve Sněžném František Matějů.

Dne 21. března 1969 zemřel ve Sněžném domkář a domácí tkadlec čp. 70 František Matěj, manžel Anny Lachnitowy z Dlouhého čp. 25, zemřel ve stáří 79 roku. Narodil se 1890 ve Sněžném, zdědil chalupu ve Sněžném po rodičích čp. 70 ve Sněžném, 1914 se oženil s Annou Lachnitowou z Dlouhého č. 25, byla to dcera Marie Mádrové, rozené Lachnitové z Tasova čp. 12, prodané 1899 za Václava Mádra, chalupníka v Dlouhém č. 25 (nyní zbořené), která si Annu jako 9 letou sbarvu holčičku z Tasova na Dlouhé přivedla. Ženichý Frant. Matěje po oženění ve Sněžném ručně tkalcoval a po postavení do Sněžného elektriky na mechanické stavy. Matěje bylo ve veřejnosti a společnosti málo k viděnů, zdržoval se víc doma, do žádných zábav nechodil. Byl prostřední postavy, bývalo mu uředí vely až z bělavý vlasy. Byl římsko katolík, do kostela chodíval zřídka. Fotkou nám bylo známo měl syna z manželství zrozeného Františka 1924 nar., který se 1948 oženil s Růžkou Láprovou 1928 narozenou v Dlouhém čp. 2. Matěj měl řím.-kat. pohřeb z kostela v N. Hrádku v pátek 24. března na hřbitově Novohradecký

23. III. 1969 † ve Sněžném František Grim.

V neděli 23 března 1969 zemřel ve Sněžném Dlouzský zedník František Grim vulgo Městanu, chalupník, malozemědělec, nevyučený tesař, trochu hudebník na basu a na buben, zemřel doma ve Sněžném, ve stáří 76 let. Narodil se 1892 v Dlouhém v čp. 40 (toho času spáleniště, vyhořelo 25.6.1930, bylo to na Vohradě, při obecní cestě u samého lesa vedoucí ku Žumu nad tím bořem stavbaru) byl to nemanželský syn 1923 zemřelého Františka Přibyly (Franc Městanova) bývalého majitele mlýna čp. 18 ve Rzech, z tohoto jeho tesaře a 1943 na Opočka z nemocnice zemřelé Albertiny Grimové (narozený v Olšinci) chalupnice v Dlouhém čp. 40. Otec nynějšího zemřelého Františka Grima Františka Přibyly, narozený 1854 v Dlouhém čp. 23, byl to syn předčasně zemřelého Antonína Přibyly a 1901 zemřelé Františky Vanžurové ze Rzí č. 15. Když matka Františka Přibyla Ludovíka asi v roce 1855, provdala se podruhé za o 8 roku mladšího Josefa

Měšťana (nar. 1835 † 1907) a z toho důvodu jmenovali Františka Půbylu „Měšťanů" a rovněž tak jmenovali zemřelého nynní Františka Grima, po nemanželském otci. Ale stalo se že se manželství otce nynní zemřelého Frant. Grima neuzavřelo, oženil se jako majetek Želinkova mlýna (od r. 1880-1888) s Kateřinou Baškovou z Pohoře ze statku, která od něho po krátším čase odešla a když Půbyl osamělý, vzal si k sobě z Vlešnice narozenou a mlýn Půbyl 1889 prodal a koupil na Vokradě chalupu č. 45 do které se s Týnou nastěhoval a stařeč rodičů Měšťanovi s nimi. Tady se Františku Půbylovi a Týně Grimové narodil 1892 syn Grim který nyní zemřel a o kterém zaznamenáváme tento ztracený životopis.

František Grim prožil svoje dětská léta na Vokradě v popsané chalupce, otec chodil na práce po okolí tesařil měli trafiku, kterou si přimnuli ze mlýna, při státních hranicích se zapásoval zvláště za první světové války a Týna dělala doma zastavenu, trochu tkalcovala. Synek František tady vychodil obecnou školu v N. Hradku 1898-1905 a v Olešnici tady německou. Po vyjití školy chodil s otcem po práci tesařské. Z jara 1913 byl odveden k vojsku, sloužil u Infanterie Regimentu 18 v Hradci Král. a když vypukla 1914 válka byl na vojně. Byl prvně raněný z naší obce on, raněn na Rusku, kulkou z hvězdy do stehna a střepinou z granátu do dlaně, byl v nemocnici byl puštěn asi na 4 týdny domu, chodil do Olešnice k lékaři k převazu a potom se zase vrátil k vojsku ku kádru do Hradce Král. ku další službě na vojně. Z vojny se navrátil ještě byl svobodný. Za svých svobodných let pocházel a chodil za o 7 let starší Marií Černou na končinách Novohrádeckých čp. 201, kterou však po válce, když z přišel z vojny nechtěl se oženil se a přižinil do Sněžného oddaso s Marií Holmanovou dcerou z malorolnické usedlosti, kterou provdečki po matce nevěsty. Chalupu v Dlouhém, kterou po smrti otce 1923 prodědil prodal 1924 z N. Hradku Benediktu Faltovi tkalcovskému mistru a matka Albertina se z ní chalupy vystěhovala a najmula se bydlení v chalupě čp. 38 v Dlouhém patřící tehdy Jindřichu Bošvi ve Sněžném čp. 36, kdy Týna bydlela asi 1 rok. (chalupa shořela 30/4 1932). Zemřelý Grim ve Sněžném se ženou na chalupě hospodařili, chovali ku

kolik kousku dobytka, chodil po okolí na tesařské práce doma také tkalcovali ručně i na mechaniku, chodil krát s Bystřanskými muzikanty, hrál na basu a tlouk bubnem. Grimovi se v manželství narodily dvě dcery: Zdenka a Františka. Zdeňka provdána za Sto. Faltu z Dlouhého. Ve starších letech, když už Grim brál důchod, chodil na noc do Tmo do „Želichy" hlídat, zahrádku a snad dělu chodil pokud mu zdravotní stav dovoloval. Nyní byl však již dělu dobrou víc jak rok dopa a strádal. Grim byl římsko-katolík do kostela však nechodil. Věřejnosti se nevyhýbal a politicky se po veřejnosti všeho možného zúčastňoval, byl zdánlivě nestranný. Pohřeb měl čím- pak z kostela v N. Hradku na Novohrádecký hřbitov. Grim byl vysoké štíhlé postavy, usměrnavý, přímo zmlouvě do očí přísko nehledě, nahlížel hvězdy mezi stranami.

30. III. 1969 † v Olešnici Marie Bošová.

V neděli 30. března 1969 zemřela v Dolní Olešnici čp. 59 dívy 40 d Marie Bošová, manželka chalupníka a bývalého ve věku nedožitých 76 let. Narodila se 13 srpna 1893 v Olešnici čp. 40 d (54) byla to dcera 1915 zemřelého Antonína Světlíka, chalupníka v Olešnici č. p. 59 a 1916 zemřelé Ludmily Mádrové z Dlouhého č. 45. Otec Světlík byl narozením německý, ale česky uměl, manželka jak byla z rodiny české z Dlouhého dcera to Františka Mádra. Zemřelá byla v pořadí ně z dětí sama jediná, jinak ne dětkem. Vychodila v Olešnici německou obecnou školu a po vyjití po 14 letech nikam nechodila z domu zůstala při menším hospodářství a dělali takže za ručním tkalcovským stavem doma pomáhat při domácnosti chovali 2-3 kousky hovězího dobytka měli pro stavením svou louku a u Vlčence kus pole. Ale hospodář A. Světlík, byl sic vyšší postavy štíhlejší, ale byl nějak neduživý, trpěl asi zádušnicí a tak záhy ntkde v začátku prvé světové války v ně vysokém stáří zemřel. Zůstaly v domácnosti dcera s matkou samy dvě. Ještě před světovou válkou měla dcera Marie vážnou známost s Josefem Bošem ze Lžíč v r. 1889 nar. a 1912 se jim narodilo dítko chlapec Antonín. Ale v tom samém roce 1912 musel na podzim jít Josef Boš otec dítka jít na vojnu, sloužil v Hradci Král. ve Bosně v Nevesinje a když 1914 vypukla válka, musel jít do války na východní frontu, byl v roce 1916 zajat a z vojny přišel 1918, vlastně ze zajetí. V roce 1917 7 září se narodil druhý chlapec Josef. V témž roce 1916 zemřela matka Ludmila o 62 letech života. V roce 1918, 18 května se mohla oddat s Josefem Bošem, který v témž roce přišel z vojny, již ku své svědomí. Zemřelá Marie Bošová v čase nemoce své matky při

dvou dětkách přibrala si do domácnosti k výpomoci při pracech v domácnosti a k pohlídání po dmutě matky Eyetličové při odjetí z domu, sirotčí sestřenici Marii Čihnovu z Dlouhého čp. 6, posud svobodnou, která tu pobyla do ukončení první světové války. V roce 1919 se manželům Bořovým narodil třetí syn Adolf a tak hospodařilo při 3 dětech do roku 1935, kdy se narodil čtvrtý syn Miroslav. Po vyjití školy syn Antonín po roce 1926, šel do učení řemeslu truhlářskému. Léta utíkala, svět se měnil, přišla doba nehledu spolem 1938 a s dalšími. Sloboda opevnění, zabrání a obsazení Sudet německým vojskem a Olešnice celá byla německá obsazena a pro mladé a mladší muže z Olešnice a ze Sudet nastala branná povinnost pro německou říši a armádu tak zvaný Wehrmacht. Tu musel jít na vojnu syn Josef, byl odveden syn Adolf, Antonín urodmul ve valu jako dělník u truhláře Ondráše, kam se konečně přiženil a jako občan Protektorátu Čechy a Morava, nebyl k vojsku přitahován. Doma zůstal jen ještě ku škole nejmladší syn Miroslav. Ale druhá válka trvala 6 roku, ve které padl v roce 1942 syn Josef a Adolf se nevrátil, zůstal v Německu kde se oženil a zapadl. Také čtvrtý syn Mira po vyjití školy již po válce šel z domu na práci ku čsl. statkum dostal se při té práci mimo Olešnici, kde se také oženil, ale v roce 1967 se vrátil zpět do Olešnice, kde si koupil od Kubiny domek, kde se již ženat s rodinou usadil.

Stáří Bořovi zůstali ku práci doma sami, hospodařili samostatně sami, pole obdělávali a dobytek chovali do roku 1956, kdy při socialisaci venkova, při velkém nátlaku a zabírání pozemků se Bořovi pozemků zbavili, prostoupili ji ku státnímu statku a chodili oba ku statku na práci pokud to šlo a mohli, ale dlouho ne. Museli pro nemoc práci opustit, šli na důchod, on brál 225 Kčs, ona 300 Kčs měsíčně. Božova as v roce 1966 k tomu onemocněla na cukrovku, pomalu strádala, poslední rok byla také dvakrát v Opočně v nemocnici až po druhém navrácení z nemocnice asi 14 dnů upoutána na lůžko, nic nejedla až v neděli 30/3 v 9 hod. večerní přáteli dobrém vědomí v náruči manžela při pomoci z postele skonala, ranila ji asi v tom okamžiku mrtvice. Tak končili manželům Bořovým poslední okamžiky jejich života, když tu žili poslední sami prospolu, jeden je tu a tam chodil posledně navštěvovat syn Toníček z valu.

Pohřeb řím.-kat byl v Páně zesnulé na Velký pátek dopoledne z kostela v Olešnici na tamní olešnický hřbitov a syn Miroslav se pro vážnou nemoc nemohl z Králohradecké nemocnice pohřbu matky zúčastnit a syn Adolf z Německa na pohřeb matce, ačkoliv vědomost dána nepřijel. Je nyní za Bulínera zeť a má pronajmut hostinec. Pohřeb měla při dost pěkném počasí, důstojného kněze s hudbou za zpěvu církevních obřadů p. farářem Janko. Po pohřbu byli přátelé pohoštěni v Olešnici v známém v bufetu. Pozůstalý manžel Bořů úplně rozhalapě na samé silnici osamělý.

1. IV. 1969 † Josef Grim v Krahulčím.

V úterý 1 dubna 1969 zemřel v Krahulčím Josef Grim truhlář a chalupník ženatý, zemřel ve věku nedožitých 64 let. Narodil se 9. července 1905 v Krahulčím, vychodil obecnou školu, v N. Hrádku vyučil se novým Hrádku truhlářství a oženil se s Marií Kulcovou z Kounova nar. 1914, 9 května. Grim zemřel nečekavané v nej vyšším stáří, chyběl do zaměstnání na Nový Hrádek chodil také do kostela, bylo ho často vídati. Pohřeb měl na Bílou sobotu řím.-kat, z kostela v N. Hrádku na Novohrádecký hřbitov.

6. IV. 1969 † Josef Grim v N. Hrádku č. 165.

V neděli 6 dubna 1969 zemřel v N. Hrádku v Dolích tovární dělník Josef Grim v nejvyšším stáří 64 let. Žemřel na plicní nemoc na zápal plic. Narodil se 30. dubna 1905 v N. Hrádku, vychodil obecnou školu v Novém Hrádku chodil do továrny a oženil se s Anežkou Petrovou z Nového Hrádku z Dolí nar. 3 července 1905, byli bezdětný, dětí nebylo. Josef Grim příliš společenským nebyl, ale chodil každou neděli do kostela a bylo ho vždy zdálí slyšeti, jak těžce dýchá, jak chrčel, byl spatný na dech. Chodíval prostičce oblečen, v obleku z hrubé látky na nohou boty a nedával v kostele pro kruchtou v lavici back vzadu až u zdi. Byl prostředně postavy plnějšího obličeje. Pohřeb měl z kostela v N. Hrádku na místní hřbitov jako římsko-kat.

9. IV. 1969 † František Beneš, listonoš, v N. Hrádku

Ve středu 9. dubna 1969 zemřel v N. Hrádku čp. 1 v zaměstnání listonoš František Beneš v. v. veku 82 a půl roku. Narodil se 3. října 1886 ve Starém Smrkovci v Poličky, na Hrádek se dostal mládí před 58 lety jako

listnoší ku poště, sloužil současně a nejdéle a nejvíce s listonošem Josefem Štěpánem, který již na penzi 1961 zemřel. Beneš listnoší se dostal na Hrádek někdy v letech 1910 nebo 1911, kde se při službě na poště 1912 oženil s 1894 v Novém Hrádku narozenou Marií Novotnou se kterou až do mynulého společně žil. Po 40 letech služby u pošty šel do penze, ve které strávil kolem 30 ti let, ale v posledních letech ho stihla ne-duha zraku, takže víc jak 10 let nepam nevykonával a dvůr se stal a stále doma. Spolu měli jsouce bezdětní pokud zdraví stále v nájmu v náměstí u Hrubých č. 1. ve staré zahrouzi a tak ho často bylo vidět za pěkného počasí, vy-hřívat se před domem na lavičce na slunečku se s klobouky v zrakem s bílou hůlkou, kterou si v ruce držával. Zemřel asi po 2 dnech pobytu v nemocnici. Pohřeb měl římsko katolický z hostela z N. Hrádku, kázel o členění zakrý, oznámen v zakrý s kyslo-mi s bílou poli s vyhaslým zrakem, kolem zakrý bezpočet věnců a kytic. Po smuteční zádušní mši, průvod šel za doprovodu hudby, hasičů, mnoha postonic s kříženec, kolem náměstí a pohřben byl na novohrádeckým hřbitově po rozloučení u farář ze Janko, za Sokola se rozloučil Antonín Hofman a za hasičů Lad. Mauk. Listnoší Beneš byl vysoce přímé postavy, byl čle-nem za dřívějších let Sokola a Sboru dobrovolných hasičů ale společenským příliš nebyl, do hostinců nechodil, zanechal jenom manželku, která příliš litostivě lamentuje.

9. IV. 1969 † Karel Vondřejců rodák z Tisu.

Ve středu dne 9. dubna 1969 zemřel nečekaně v Kočbeři u Žrál. Dvora u nás všeobecně známý, ale již po léta zde nevídaný, svobodný mládenec Karel Vondřejc zemřel ve věku 50 let. Narodil se 21. října 1919 v Tisu v chalupě na rozcestí, za sněženským mostem přes Ole-šenku do Sněžného, Tisu a cestou ke evangelickému hřbitovu, který stavení 11 července 1933 vyhořelo a nebylo obnoveno. Byl to syn z roku 1935 zemřelého Josefa Vondřej-ce poslední majitele thalcovničky v Dlouhém č. 38 a Marie černé z N. Hrádku čp. 201. Karel byl z druhého Vondřej-cova manželství ze tří dětí sám nejstarší, potom byl Jan (1922) a Jirina 1925. Z prvního manželství se Smrčkovou bylo dětí 7. Když nebylo Karlovi ještě 14 let, tak v Tisu 1933 vyhořeli a po ohni se rodina provatimně uchýlila do chalupy k sestře Vondřejcové, Boženě Doležalové, je to chalupa vyšší přes silnici, na Novohrádeckých končinách pole bydlela 5 ti členná rodina Vondřejcova do postavení nového obydlí thalcovničky v Dlouhém čp. 38. Zde ale

dlouho nepobyli, Vondřejc za krátko zemřel na lalůčkový zánět plic 20 března 1935, a matka Vondřejcova se rodinou 1935 stěhovala s dětmi zase zpět ku své sestře Boženě, odtud se stěhovala v roce 1945 po válce se synem Karlem do pohraničí do Varnsdorfu. Ale tady dlouho nepobyli, zde byla bída a nedostatek a po roce se přistěhovala rodina Vondřejcova zase zpět s Karlem, ku sestře - jinak tetě Doležalové, sem-Tolm se vystěhovali asi v roce 1947 do Nového Hločeře, kde oba dokončili, matka 8-prosince 1951 v 67 letech. Karel je nechal pohřbít na Novém Hrádku a Karel tam dokončil mynu. Kou-pil se s matkou zde v pohraničí obydlí domek, bydleli ve sedm, Karel si ho po smrti matky ještě upravil, zařídil, byl setřený v svobodným, nezávislém, byděl tu sám samotářsky chodil tu v Kočbeři do továrny do textilního podniku Tba do posledních chvil, zemřel v posteli ve spánku, zemřel dle dohadu ve středu 9. dubna do půl noci a v pátek 11 dubna v 15 hod. našto přišli, když si ve schránky ne-vybíral poště. Našli ho v pyžamu v pyžamech mrtvého. Jeho sestra Jiřina, žijící rodaná v Náchodě se postarala o pohřeb. Byl převezený na Nový Hrádek, kde za velké účasti lidu mimo asi 15 příbuzných, pro nás tady málo známých po obřadech v římsko kat. kostele v N. Hrádku na hřbitově v N. Hrádku byl pohřben. Nad rakví u hrobu pronesl je-den spoludělník z Kočbeře pohřební proslov. Příbuzní po pohřbu neměli možnost ani se nikde zastavit, byl v hostinci se hostila právě svatební rodina, den volna. Pohřeb byl v úterý 15 dubna.

10. IV. 1969 † Josef Škoda „Pustinský" Borová.

Ve čtvrtek 10. dubna 1969 zemřel v Borové Josef Škoda „Pustinský" a pomřadž je v Borovém Škodů vše, měl přídomek „Pustinský". Narodil se v roce 1894 v Borové, kde vychodil obecnou školu a také se oženil s Mž. Nýčovou z Borového, prodělal v Borovém hospodářské stavení svrchu až 30 kusů pozemků, chovali a jezdili s 1 koněm, hospodářství měl nemohrané a nenáložené, jezdil na koni-nové pěvecký sám chodil prostěnce a chůze obličeje, rovněž „furberk" k tomu všelijaký. Když se oženil, tu jeho z domu odešel a sloužil v N. Hrádku v hostinci u Václ. Lepše, kde chovali také koně a dobytek a tak Škoda tam sloužil, to bylo asi po první světové válce, před 40 a více léty. Když za obecného starosty Jana Čápa, občané obce Borové přijali v letech třicátých, na začátku těch let uslechtilý úmysl, postavit si v Borovém svatyňku kostelík, byl tento Škoda mezi prvními kdo této myšlenku fedroval a přičinil se k uskutečnění a snu přací

k tomu nemálo přispěl, že byla kaple postavena a zasvěcena Božskému srdci Páně a dne 30 května 1936 slavnostně otevřena a vysvěcena. Na to o rok později, byl v Borovém nedaleko kaple zřízen pro Borovskou obec hřbitov a tento zemřelý Škoda, k tomu účelu daroval a obětoval pozemek a tak dopomohl Borovému k tomuto velkolepému činu. Přišla druhá válka, Škoda na živnosti živořil, zemřela mu žena, přišla socialisace, založen státní statek, pozemky již zčásti postupovány stát. statku, poslední léta již Škoda vůbec nevycházel, bydlel u syna v chalupě až v 75 letech doma zemřel. Pohřeb překně vystrojený s hudbou měl z kaple v neděli 13 dubna na místní hřbitůvek na založený na bývalém jeho poli, v místě kde přes několika léty s hrdličkama, s koněm a se svou manželkou a rodinou pracoval.

16. IV. 1969 † v N. Hrádku Josef Marván.

Včera dne 16. dubna 1969 zemřel v N. Hrádku v Bukové čp. 204 Josef Marván, bývalý textilní dělník nyní důchodce vdovec zemřel ve stáří 74 let. Narodil se 23 září 1894 v N. Hradku, kde vychodil obecnou školu, v té době bydlel ve staré kovárně čp. 57 po vyjití školy šel pracovat do textilní továrny a v tom povolání se oženil, měl za ženu Františku Lepšíkovu (Kruzíkovou) z N. Hrádku tehdy na Šibeníku čp. 152 a usadili se v Bukové, kde si koupili chalupu, byli bezdětní a Růžena mu před 3-4 lety zemřela. Žil jako důchodce sám, prodával po lavičkách, hrnčířů a sedal jako ovdovělý se vdovou, ale jiná se neženil a jako vdovec zemřel. Pohřeb římsko katolický mu vypravily živící sestry nebožky manželky, již také vdovy, Růžička Bakešová z N. Hrádku a Marie Lofová z Dobrušova. Pohřeb měl v sobotu 19 dubna zápol. z kostela z N. Hrádku na místní hřbitov.

25. IV. 1969 † Emilie Smrčková provd. Maršíková

V pátek dne 25 dubna 1969 zemřela v České Čermné vdova, Emilie roz. Smrčková ze Rzů čp. 11 provdaná po prvé Šuková po druhé Maršíková ve věku 84 a půl roku. Narodila se 8 listopadu 1884 ve Rzech čp. 11, byla to dcera 1940 zemřelého Jana Smrčka, zemědělského chalupníka a tkalce ve Rzech čp. 11 a 1939 zemřelé Františky Hánlové z N. Hrádku (Pachtovy čp. 250). Byla ze 6 dítek: zemřela Smrčka nar. 1883, Josef nar. 1887, František nar. 1889, zemřelá Marie nar. 1892 a Antonín nar. 1898. Zemřelá Emilie po vyjití školy v N. Hrádku pobyla ne dlé 4 roky doma při chalupě a mocným tkalcovství

mělo stát ve světnici 2-3 tkalcovské součástí stavy a ně v plných 18 letech se provdala do České Čermny za rolníka a vdovce Jana Šuka čp. 38, byli oddáni 1902, 12 srpna, ale po 10-11 letech jí manžel Šuk zemřel. Po smrti svého manžela Šuka, odešla Šuková z Čermny a sloužila v tkalcovnicce proti Stráni u Václava Andrse je to v novém Hrádku čp. 210, dnes je tu Ústř. ústav akademie věd. Tady v době služby se vdové Emilii Šukové našel nápadník Eman Hubínle z Dlouhého od. Hranic čp. 5, nar. 1885, chodil k ní delší čas. Měl 1 února 1915 ve válce narukovati, ale na několik dní před tím zemřel. Přišel při zaměstnání ve mlýně ve Smiřicích (mlynář Vrzenilka) k úrazu a následkem toho zemřel, k zármutku vdovy Šukové. Když nebyla ve válce v tkalcovnicce u Andrse práce odešla zpět do Čermny, kde ji Šukovi do domácnosti nevzali a tak ji opatřili vyřazený železniční vagon, ve kterém Šuková bydlela přes rok. Potom byla ještě za války odešla slou žit sedlákovy do Ledců, kde se náhodou seznámila také s Český Čermny s Antonínem Maršíkem se kterým se nechala 8. června 1919 také ve Vysokém Újezdě oddati. Potom se zase již Maršíkovy přestěhovali do Čes. Čermny, kde při službách u zemědělce se dlelo pracovali, ale Maršík přes mnoha léty 15-20 léty zemřel a Emilie se stala vdovou podruhé. Pokud mohla pracovala ale poslední léta byla k práci neschopná, k tomu málo viděla byla od narození krátkozraková. Žila posledně u syna v malé světničce „ve skřipci" a brala nepatrný sociální důchod ve 1967-190-Kčs měsíčně, potom 430-Kčs. měs. Zemřela tiše a každý při úmrtní zprávě dodal: „Dobře se jí stalo" Pohřeb měla řím.-katolický v úterý 29. dubna, sjelo se přátelstvo z její strany z Prahy od bratra Františka, z Jindřichova od bratra Antonína, byl také ze Rzů bratr Josef, by zesnulou sestru Emilii ku hrobu po zádušní mši v kapli v Čes. Čermné ku hrobu na hřbitov v Č. Čermné doprovodili. Tak odešla také stařenka Emilie Smrčková-Šuková-Maršíková, která měla v Čermné přezdívku „vagónská", poněvadž bydlela po nějaký čas ve vyřazeném, železničním vagóně.

9. V. 1969 † Václav Marván ze Sněžné 88.

Na národní svátek v pátek dne 9. května 1969 zemřel v Praze neočekávaně (de facto) nám tady za dřívějších let známý Václav Marvan (Vašek Marvánův) narozený a vyrostlý v Polomkách Sněženské Končiny čp. 88, zemřel ve věku 64 let. Narodil se 2 dubna 1905 ve Sněžném čp. 88 byl to syn 1948 zemřelého Václava Marvána) rolníka ve Sněžném

čp. 88 a 1954 zemřelé Marie Hastnerovy z Tasova (Prusko).
Zemřelý Václav Marvan syn byl ze 7 dětí: † Adolf nar. 1898
František 1900, Rudolf 1903, – Václav 1905 – Růžena 1907,
Marie 1910 a Emilie 1913. Vychodil obecnou školu v N.
Hradku a snad poslední rok nebo dva jak to bylo zvykem
německou v Olešnici, šel se učit po vyjití školy obecné ře-
mesla řeznickému, vyučil se řeznictví v N. Hradku
u náměstí u Václava Šípe a po vyučení, šel dál do světa
a dostal se až do Prahy, odkud již nevrátil a kde také a
kde také asi za roku 1925 stále bydlel a kde také zemřel
z Prahy se oženil s nějakou Eliškou, chodil na práci na
jatky a manželka měla najmutý obchod s uzeninou
a zde prodávala. Pokud známo v manželství se narodila
dcera Jarča, která se vyučila fotografkou. Žena Eliška
přijížděvala sem k manželovým příbuzným na léta a
s dcerou a vystavěly se také na místě bývalé
Šukovy chalupy na Vokradi čp. 27 pěkný velký vekend o kte-
ra vnitřnostech nákladný, ale Vašeho času mnoho jezdil, mlu-
vilo se, že se s Eliškou rozešel a žije s jinou. Až v květnu
loňského roku, došla zpráva, že náhle zemřel mimo domov,
jedna zpráva že byl přepaden, jiná, že odkudsi spadl,
podrobnosti jsou neznámé. Dle označení na parte byl u
cizoky cizky Brenské, pohřeb v krematoriu 17.5.1969 v Praze v
Strašnicích. Za pozůstalé Eliška Marvanová Praha 3 - Žižkov
Lucemburská 36.

16. V. 1969 † v Olešnici Marie Potůčková.

V pátek 16 května 1969 zemřela v Olešnici čp. 90 m (nově 126)
stařena Marie Potůčková, rozená Hartmannová, vdova po
1953 zemřelém Václavu Potůčkovi, zedníkovi, bydlelé v čp. 104h
(178), zemřela ve věku 82 let. narodila se 17 března 1887 v Oles-
nici, byla národnosti německé, vzala si Čecha ze Zahornice
u Opočna. V manželství s Potůčkem se jí narodilo 5 dětí:
2 dcery zemřely provdaná Humlová ve Štěrboholech u Prahy
Růžena nar. 1911 provdaná za německé národnosti Erichsa
Barlsbe, bydlí v Olešnici čp. 126, Václav učitel na ZDŠ v Oleš-
ci bydlí v N. Městě v Mrt dojíždí, Miroslav vyučen řezník, slou-
ží u SNB v Praze a Oldřich nar. 1929 v Olešnici bydlí 18d (34)
Zemřelá stařena po smrti svého manžela, zemřel 1953, bydlela až
do poslední chvíle u dcery Růženy Burtschové a v domácnosti
hovořili všichni vespolek německy. Chalupu po manželovi prostro-
pila svému nejmladšímu synovi Oldovi, ale nebydlel v ní, svobodný
Olda bydlí na Vol. Olešnici s rodinou pozvednutí Burtschové čp. 34. Zemřelá
byla řím. katol., pohřeb měla 21/5 odp. z kostela v Olešnici na místní hřbitov.

8. VI. 1969 † v Olešnici Miroslav Boš.

V neděli dne 8 června 1969 zemřel v Královéhradecké nemoc-
nici Miroslav Boš z Olešnice čp. 33, zemřel ve věku pouhých
34 let. Narodil se 17 června 1935 v porodnici v Nechodě, byl
to syn Josefa Boše, chalupníka z Olešnice čp. 40a nyní čp. 39 a
1969 zemřelé Marie rozené Svitlíkové z Olešnice čp. 48a. Syn Mi-
roslav byl ze 4 dětí chlapců nejmladším. Nejstarší byl
Antonín narozený 1912 nyní ženat ve Valu, potom byl Josef nar.
1914 padl ve válce, Adolf nar. 1919, nyní v německé zajatecké
od r. 1938, s adresou A.B. Frickleben 155 kr. Hettstadt. Zemř-
elý Miroslav vychodil obecnou 4 léta německou a 4 léta českou
pobyl několik roků doma, potom šel do služeb ku státním stat-
kům se kterými se dostal do pohraničí vylidněných Orlic-
kých hor, byl tu v dobytka, zaučoval se na zootechnika
a stal se oseměňovacím hor. dobytka, ale ne dlouho. Také
se zde oženil s Marií Markovou z Klučínovy Vsi dcerou
Marka, který si v pohraničí zabral snad ve jmenované
vsi hostinec. Ale Miroslav v pohraničí nevydržel, přistěhoval se zpět s rodinou v roce 1960 do Olešnice
kde koupil 1961 od Josefa Hubina domek čp. 33 za 9.500:- Kčs.
Práci v statku oba zřídka, změnilo s příchozími za-
místnanci a stali se oba zaměstnanci JZD v Oleš-
nici v Dolní Olešnici. Tady dělal Míra svářeče a jiné práce, ke kte-
mu se hodil. Uměl jezdit s traktorem, to se naučil v statku s
autem, jeden čas držel také sám auto, které měli společné
s Markem a pod. Manželka jeho roměž si našla práci u Vela
tak sem chodili oba, byli sešlí a dali si dohromady krásný
domek, který nechali nahodit, obarvit a i ve vnitř
upravit. V manželství se jim narodily 2 chlapci 1960 a 1962 a
1967 23/2 Miroslav. Ale 1968 manžel a otec Miroslav začal ma-
rodit, byl nemocným doma, vynechával práci až v zimě
1968 šel do nemocnice v Opočně, potom v březnu byl přemístěn
do Hradce, nemoc se horšila, nevědělo se co to má, domů se již
nedíval nešel, nebyl ani když mu 30 března tohoto roku 1969
zemřela matka, nebyl již na pohřbu, nemohl. Tu již jsme
se dověděli, že je ztížen zákeřnou nemocí zákovinou. V neděli
8 června byla ho manželka jeho v Hradci navštívit, ale již ho v
nemocnici nezastihla živého, neboť před chvílí než přišla do
nemocnice zemřel. Manželka hned druhým obstarala převoz
mrtvého těla do Olešnice, odkud a kde mu nechala vyzvánět
římsko-katol. pohřeb dne 13 června dopol. z domu smutku, krás-
ce za domova. Bylo právě krásný čas, slunko teplo, pohřební
průvod za doprovodu hudby se ubíral po silnici přes náměstíčko
kostelu, lidu bylo bez počtu, průvod veliký, dlouhý, že jeden
starousedlík vřejaký Vondrák říkal, že Olešnici takový průvod

ještě navídělo. Po církevních obřadech v kostele se se zemřelým rozloučil děp. Bohumil Janko a na hřbitově u hrobu za zpěvu žranských Bachurů z Olešnice a za MNV Josef Michalík. Do pohřbu se sešli všichni příbuzní z Bufetu u Vašaty. Pozůstalým manželu vdovu Marii nar. 2 září 1939 a vyšší jmenovaným 2 chlapci, 9letý Jeníka a 3 a čtvrt roku starý Miroslav.

Jen jediné nám zbývá na světě jistého místa
jež dovolí nám mluvat, kdybychom lásku vzbudili, jež chtěli,
nezvesele nám věci běhat, ještě chvilku, slunce už spát.

25. VI. 1969 † Věra Bošová ze Rzi.

Ve středu dne 25 června 1969 zemřela v Králové Hradecké nemocnici, matka od dvou nezaopatřených malých dětí Věra Bošová manželka Josefa Bose, samostatně hospodařícího rolníka ve Rzích čp. 15 zemřela v polovici života v nejlepších letech v pouhých 39 letech. Narodila se 3. března na 1930 v Jizbici u Nachoda, byla to dcera Josefa Hulhánka domkáře a textilního dělníka v Jizbici čp. 15 a Anděly rozené Hulhánkovy z Jizbice (bývalý hostinec. Nyní zemřelá Věra byla ze 3 dětí: 1928 nar. Vlasta provdaná Maříková v Náchodě, pak sama Věra a nejmladší bratr Josef nar. 1934 zůstal nyní bytem v Náchodě. Po vyjití druhého dne místní obecné školy v Jizbici chodila vlastně jezdila do zaměstnání v Náchodě do „Mezu" do podniku výrobny elektr. motorů, dál do šicího závodu Františka Drašnara, oddělk. z N. Hrádku a posledně byla zaměstnána v náchodské nemocnici při kuchyni, při kterém zaměstnání se provdala za Josefa Bose ze Rzí, byli vzdáni v Náchodě 4. června 1955. Ale provdaná Věra si ponechala svoje zaměstnání v Náchodě dál a aby nemusela podnikat dlouhé cesty do práce a z práce bydlela ještě na Jizbici doma dál až když se 10 července 1957 narodil chlapeček Jiřík s nímž prodlela ještě asi 8 měsíců doma na Jizbici a teprv k jaru 1958 v březnu se přistěhovala s nimi na Rzy do domova manželova. Věra dostala se do zemědělské usedlosti ku které patřilo 8 ha 90 arů pozemků, z toho 2·20 ha lesa. Po příjití do domova manžela nezapínala se o práci v zemědělství že aby nemusela chodit nebo jezdit daleko a obtížně do zaměstnání do Náchoda, obstarána jí pravidelná práce tady v místě bydlení ujednáno s Františkem Šormem vedoucím v podniku ministerstva vnitra, že může do práce v podniku ihned nastoupit. Nastoupila tu na jaře 1958, a tam podniku vytrvala přes 11 let až do předčasného skončení života.

4/5 1969 naposled v práci.

Vyprávělo se tu ve jmenovaném rekreačním podniku ministerstva vnitra za současnou dobu jejího jednadvacetiletého zaměstnání věci personální a byla tu nejstarší, nejdelší zaměstnanec. Zemřelá Věra pracovala tu ku spokojenosti všech se všemi spolupůsobícími a představenými se srovnovala a potom když všechny naše bez rozloučení opustila, všichni již pohřbu pro ni plakali. Pracovala tu společně s kuchařkou Popelkovou zmínila místo odešla do hostince v Rokoli se Smolkou vdovou z Doubrávka odešla do průmyslu bratrů N. Hrádku, s již Hejzlarovou bydlištěm zrovna podle podniku odejít do jiného zaměstnání do „Detechy", s dnes Kuchařkou kuchařem z Opočna odešel do Dobrušky za vedoucí kuchyně, Čtvrtečkovou Kristí na ze Rzí odešla na důchod, z Rešnice Hubrtovou, Sedláčkovou z Dlouhého Poulova, Andrlem ze Rzí, vedoucí Šorm odešel na důchod, Šormová přešla jinam, Dvořáková z N. Hradku kuchařka z kanclíře účetní Hejda odešel na důchod za něj Hlaváč a a. a nyní za jiného vedoucího Bednaříka dále 1967, Hlaváč Faltýn, Faltýnové z Olešnice. Přes 11 let sem Věra chodila, uklízela tu nejtěžší práce, kolikrát nejnečekané na ni čekaly, dobrácká bez řeptání všechno zastala za zasloužených pár korun měsíčně za 600 Kčs a z toho si v podniku, kde se dělalo stále o jídle pro 60 - 100 a ještě více lidu, co snědla se musela zaplatit, denně 5-6 Kčs, takže je mnoho nezbylo. Ale za nová zbůna byla spokojena. Přišel nový vedoucí Bednařík, který nahlédl, že má svou mzdu za vykonanou práci velmi zasloužilou, uvařil své novou pracovní smlouvu s platností od 1. 3. 1967 zařazena do kategorie 4 pomocný dělník určuje se funkční plat 950 Kčs měsíčně, o ku zpříjemnění jejího zaměstnání jako trpělivého ubožáka je třeba v těsto případě jak byla přivítána a existence a práce chtěl cítila do ní ztížena - zpříjemněna.

Když krčila první dny do nově nalezeného zaměstnání ze svého nového bydliště kam se prodala, správná, věky trvající regulní cestou, knihomě doložením ku svému pracovišti od chalupy čp. 15 Rzy, ku bývalým Bartoňovým mlýnu kde podnik pracoviště Věry Bošové je umístěn, že do cesty se jí postavil a brutálně napadnul samovolný příchod nově založeného jed. zeměd. družstva a zhurta jí zakazuje chodit po družstevních pozemcích a sprostě jí nevinné tiché mladé ženě vynadal. Navíc bylo podáno na ni trestní oznámení SNB, že se dovolila jít po zasetém poli, přes které zakrňovaná cesta vede. Byla volána na četnickou

stanici, kam se za ní dostavil Ant. Boš otec manžela, ale
soud-soudce Jehlička po průvodčovině že jmenovaná Věra B.
šla správným vlakem a že v ničem se nepřerušila, hodil
tuto událost do kože. Na popud německého lejnara (+ 1961)
z ZD zrozbornění Klamtam, Slukem, Manželem, cestu vzdálenou
přes družstevní pozemky umenilo se ze části zmarit, bez
ohledu, že nebylo cestičce, musela ke pracovišti cestou necestou
nepravidelné oklikou se smrtelné dostavat ke svému pracovišti.
Tak je to usnadnilo to nově založené JZD Josefem Baltou a ž.
Klamtam vedené. To si zemřelá jak dostala vynadány a jak
ji byl život po 11 let zpět jejímu to si opakovala. To se stalo
léta 1958, kdy se jednalo o krátký přejdě s krátký úzky
pruhy pozemku v cáre, kdy takové lány pozemku ku půdy na
všech stranách ležíc nevyužitý, ladem. Tady nenávist a závist
šla bez ohledu sousedství.
Vrátíme se k tomuto pracovišti zemřelé. Přes různé svízele cho-
dila do své práce ráda se spoludělnicemi se srovnávala
nepřetala a když některým se to v podniku již nelíbilo
a odcházeli za zlepšeným, ku příkladu Smolka (1960 z
Dlouhého č. 9 nar. 1905 vdova, Potulková vdova po Adolfu (1962)
nar. 1921, toho času v hostinci v Rokolu, Hejtmánová čp. 18, Se-
dlačková Olšnice čp. Také se zaměstnání zde vystřídalo holik kuchařů a kuchařek: Topel-
ková, Ota Kluchař z Opočna, Burianková ze Dřevíč. 14, Jirka
z n. Hrádku, účetní Hajda z Hrádku, nyní Hlaváč z Hrád-
ku, vedoucí František Sorm bývalý finanční strážník nar. 1911
pobytem nyní v Olešnici zabral se tu po Šupíkové němce budo-
vu čp. 27 mlýn (21) šel 1967 již na důchod, po něm je vedoucím
Bednářová a ž. d. O těch spolupracovnících se Věra obcas
zmiňovala a jmenovala je. V jídle nevybíravá, nějaký
ten zbytečník, když na sobě ušetřila ve skleničce, nebo na-
sobě dostřeny nějaký zákusek nebo pamlsek, dětem Jiříkovo
a Alenu, kterou měla obvzláště ráda nějaký přinášela,
někdy i tu skořápku prosleplici anebo nechanou kostič-
ku a nedojedek od dětí a rekreantů pro pejska „Mišu"
a kočičky, na ně také pamatovala. Chodila na těch 8
hodin na směny, jeden týden ráno od 6 hod., druhý týden
odpoledne. Nashromáždala se a nabehala, někdy i zbytečně
dřív než do té práce odsla, dost jí to nahnalo, by se k tomu
autobusu k okresnímu se na silnici, poněvadž přímá cesta
přes kopec jak říkala, tedy přes Vohradu, byla jak jíž
popsáno od lidmi za JZD zmes nadměna. Přišla z práce

několikráte jakoby ustrnána v zimě, ušlechaná a zmrzlá
na ruce prsty dýchala, aby je zahřála, chodila v dlouhém
těžším kabátě, barvy kaštanové, na hlavě šátek, palcáky
přetažené rukavice s plátěnou, polévanou taškou, zimní-
kova ucha.
Vždyť byla Věra B. v tomto zaměstnání 8 roku, narodilo
se jí v manželství 6 července 1966 druhé dítko, vlastně
třetí (druhé bylo mrtvé) děvčátko, kterému si sama da-
la jméno hned v nemocnici při zápisu, Alena. Z domu
šla do nemocnice 5 července, 6 července porodila, 10 července
byl jí manžel Josef schlapcem Jirkem navštívil a v sobotu
16/7 byla propuštěna s malou Alenkou a 31 července o ne-
hrádku, Alenka pokřtěna. Po tohoto příchodu Alenky nebyla
žádna nemoc pro kterou by musela Věra práci přerušit.
Po 22 týdenní mateřské dovolené zase nastoupila práci na
tom samém místě říkalo se „ve vilách". I při nástupení
a po nastoupení práce, věnovala se malé Alence péčlivě a
obětavě, v noci při spaní měla ji u sebe a při pohnutí
dítěte byla hned v žhavu, často Alenky přebalovala a
sloužila jí opravdu s láskou, takže se pokolikráte i málo vy-
spala a ráno nedospalá zase do práce. Matka malou Alen-
ku měla opravdu ráda a úzkostlivě jí sloužila a jinému
se mimo vyprání prádla a v sobotu umytí podlahy a vy-
pání dětí u kamen ve vaničce a upletení holáčů na plech
pro sebe a dětí v domácnosti nevěnovala. Dokud se nemusilo
kvůli teplu vytápět spávali, jak jsme říkali vzadu
mladí pro sebe postavením ve svetu, až když zima do-
trala a nechtělo se mladým vzadu zatopit spávali
společně mladí s dětmi v místnosti ve staré světnici s rodiči.
Staršího Jirku matka Věra stále napomínala, by šel brzo
spát, že musí ráno do školy a nechce se mu potom
vstávat, aby na tu televizi pořádně necoumel, aby si myl
zuby a nosil (od zubního doktora v Dobrušce) skříňce (do
ústí ku srovnání zubů) že to nečiní, že potom zubní doktor
bude je se s nim do Dobrušky nepůjde (k zubnímu lékaři
kam býval předvolán) a pod. Věra svého manžela měla
ráda, často se na něho zlobívala, když jí nechtěl poslechnout
(jít k jídlu spát, koupat se a pod.) Do zábav s ním šla ráda,
byvali spolu v zábav na Hrádku, po Sněžném v posvícení ve
vilách na večírku, na výletě - zájezdě podniku na Sněžce
ve Vrchlabí, Tatrách, 9 a 10 května 1968 v Prášdáncích a jin-

O své práci mnoho nevyprávěla snad z obavy, aby nemyslela, anebo nepřinášela, o svůj se nestarala, mnoho nemluvila, to jí přišlo zatěžko, nerada, tu pokud možno potřebovala, ráda se pěkně ustrojila, učesala na zemřelou babičku, také u Jiřičků, aby si pucovat čistil obuv, učesal se by nechtěl jako dříve, kdyby již dochovával 6 týdnů.

Zdraví jí jakž takž, přes to že byla ke všemu lhostejná a bojácná, žádala se velice při zahlučení hrůzky a dobytka byla vděčnější, tiší chůze, dříve unavená, do toho roku 1968 služilo na mne svědomí zvláště nenáročná. Také být o samotě sama doma se bála. Od ko podzimu 1968 začala ochabovat a že ji práce i o těch vilách při kuchyni a při úklidu venku unavuje. Vzimě se jí ve tváři v obličeji vyspulil vřed byla s tím asi týden doma a na nedlouho zase se rozbolel do práce, dále po několika týdnech zase hlava, slabost zase u lékaře, k jaru zase nevolno, lékař ji poslal do nemocnice, nemocnice, ona nechce do nemocnice, šla raději do práce, onemocnění se bránila a byla v týdnu od 12 do 17 května naposledy v práci. Od když to přidce pracovat nešlo, šla 19. května na Hrádek k lékaři, který ji poslal na 21. května (1969) do Opočna do nemocnice. Věra na Opočno proti neznámé místo to konečně jíti nechtěla, prášala se, chtěla jíti do Náchoda do nemocnice, že na v Náchodě v nemocnici sestry Vlasty ale doktor Pružina v Hrádku nevyhověl musela na Opočno. 21. května (1969) odešla Věra B. z domu v domněnce, že jde jen na prohlídku, že večer přijde nazpět, šla bez rozloučení s dětmi, ale domů nepřišla a nechali ji tam. V nemocnici se mají nemenění místa, umístilo ji na pavilon kde léčí infekce, tady návštěvám nebyl dovolen přístup na pokoj kde ležela, jen pod okno, byla ve 1. patře, ale jejím manžel Josef tam se dostavil při návštěvách pokaždé v neděli i ve středu i s Jiřičkem a jednkrát i s Alenou až když přišla o pátek 13. června domů propuštěna, nevyhojena, stůpkalo se jí tam a nevědělo se co bude. Nemocnice ji při odchodu dala uzavřený dopis, který měla přístě v středu (18.6.) odevzdat na Hrádku lékaři

18. června Věra šla do Dobrušky s Jiřičkem zubaři (nastrčené zuby) a tím se jí asi přetrhlo. V sobotu 21. června matka Anna Bošová k dětem Jiřičkovi a Alence babička přivedla bez vědomí nemocní sousedící v rekreaci dru

Pajkrtovou - je to lékařka z Královéhradecké nemocnice - této lékaře se však Věra nelíbila, slíbila, že zařídí v pondělí 23.6. z Hradce, v nemocnici místo, by tam byla jak za zavolání telefonem dopravena. V pondělí dr. Pajkrtová telefonuje z Hradce, že vyskrtnou 25 června, může v Hradci nastoupit. Manžel Věřin Josef v pondělí obstarával povoz a byl ani Jiřicích by se matka babička z Jiřice přišla ještě na Věru na svou dceru podívat a tak také přišla a již naposledy s ní jí matka promluvila a se rozloučila a již živou uviděla. Pondělí k večeru se udělalo Věře velmi těžko, Josef manžel sel na Hrádek pro lékaře, ale ten nepřišel. Včer se ještě Věra umyla, vykoupala a pomalu připravovala na poslední cestu.

Smutná noc nastala ze 24 na 25 června, stále nucení na zvracení a žaludek měla prázdný, poněvadž před tím kolikrát nic nepožila. Snil čistý čaj, ale zahřátí již žaludek nepřijal, jakoby o pravdu již končil život.

Ve středu ráno 25. června před 6. hod. Věra nemohla již spát, časně ráno vstala, pomalu se již na posledy strojila ale již se hotovila, rozloučila se s Jiřikem na postelí, ale na okamžik se jeho smutné jako v peřinách spí podívala nechtěje jeho spánek rušit a ani políbením dotknouti z opatrnosti před přenosem nějaké nemoci, rozloučila se se svým domovem a trpaním, aniž by snad tušila na vždycky od svých zamilovaných dětí oddělena, doprovázena svým manželem pro dětí balíkem, pomalu vědoma opatrně krácejíc odešla. Bíle jí pod levou paží oblečena v soustavným kabátě, lehký šátek na hlavě pod bradou uvázaný až k Hamerské chalupě tak došla, jen jednou si přála se na kraj vchodu do lesíka se zastavit a oddechnout.

Že pod mrakem zataženo pochybává, auto před Hamerský za mostíčkem čeká, řidič zvlil od podniku Bednářík zvnitř otevře dvířka u auta, Věra z pravé strany přidržená na pomalu nasedá, průvodce manžel za ní, klapnou dvířka zahučí motor, auto se hne a Věra jistě živá při dobrém smyslu a vědomí, navždy domů, dětí, manželovy rodiče tím okamžikem opouští. V dálce ještě s manželem a více se nevrací

Přijeli do Hradce do nemocnice, kde byl přijmutí místo, připraveno, dřív chtěla ještě na stranu ale při posazování začala padat stavu se bezvlády, odnesena na pokoj na lože, lékaři pracovali, dýchání umělým dýcháním, vháněním kyslíku přivésti k životu, ale bylo po všemožných pokusech přes hodinu trvajících všechno (mzdu i mozek) přestal pracovat, byla již mrtva - zemřela.

178

Všechny věci které ubohá Věra měla při sobě a na sobě
průvodce jejímu manželovi, pro dítě tatínkovi vrácený,
manželka a matku, nechal v Hradci, téměř svlečenou a
tak se vrátil sám domu zpět. - Zemřela manželka-matka
od dvou dětí, macecha. Bolestná rána. - Zemřela aniž by
někdo ponud vysvětlil, nač a z jaké příčiny. Že prý ú-
zjistí pitva. Různé dohady. V opilství prý ji lidé na zamět
dlíla chřipka? Nepředvídatelnými příchody. Ta jistě nám pově
zraněním, prokázaná věda pozdějí vyšla na jevo.
Ve čtvrtek 26 června rozloučila se. Věra matka od dětí spí
v Hradci spí na věky. Již nikdy se na nás nepodívá
ani na děti které spí a nevnímají co je potkalo, ponuraný
nemají o tom představy co ztratily. Josef zůvolo manžel
zavřel se brzo probouzí, připravuje se na cestu do Náchoda
a do Hradce, obstarávat pohřeb zchladlého těla své Věry
a vůbec pohřeb, průvod obřadů a příjmení již pátá. Rozbuš-
me a čtěme.

Za Tvoji lásku, maminko naší zlatá
za Tvoji velkou obětu
buď štědrá k Tobě ruka Boží svatá
vždy posílaná se přání od dětí

Po těžkém a nemilosrdném životě, odešla od nás naší drahá a
starostlivá manželka, maminka, dcera, sestra, teta a švagrová

paní Věra Božová

Zemřela nečekaně ve středu 25 června 1969 v mladém věku
39 let. - S naší drahou se rozloučíme v pondělí 30 června 1969
v 10.30 hodin - v kostele sv. Petra a Pavla v n. Hrádkem, a po
různých službách Božích jí uložíme na místní hřbitov do
rodinného hrobu.

Dlouhé-Lhy 26 června 1969 Zmínění pozůstalých
Josef Boš manžel
Rodiče a sourozenci.
D. K. S. Náchod, pohřební odbor.

Je konec školního roku. Jirka jde poslední den ve
školním roce 1968-1969 do školy v Olešnici. Lístkem po
jiřkovi poslaným se správě školy oznamuje úmrtí matky
a žádá se o okamžité Jirky ze školy uvolnění. Ředitel
Trinta Jirku propouští a odpovídá ho k autobusu, učitelky
projevují žáku Jirkovi soustrast.
Je 29 června neděle na Hradku pouť, v domácnosti nejsou
žádné přípravy, žádný hosté, dopoledne jsem byl na Hrádku
jsi smutek v rodině.

179

30 června v pondělí je pohřeb časně se vstává, je třeba do
8 hodiny všechny zabýt (7 kusů hov. dobytka, chalupu
uzavřeno v 8.10 hod jede autobus. Je chmurný den zata-
žené a popršává. Před 10 hodinou přivážejí pohřební
ústav z Náchoda rakev s Věrou z Hradce znehnoucí,
zřízenci od pohřebního ústavu, ranolí rakev na márách
do kostela postavili a rakev otevřili. V rakvi leží k nevěře-
ně chudák Božova Věra, půkně učesaná ve šatových vnuj
lepších šatech jaké měla v samých bílých květech,
slušelo jí to jakoby spala, oči sklopeny, ústa přivřena
nic změněna, byla to ona Božova Věra. Lidé do kostela
přicházejí na poslední pohled, příbuzní, blízcí z vzdálení známí
po spatření si většina zeří utírá kapky u očí plakaly
Plakal také 12 ti letý Jirka, 3 letá Alenka nedovedou
hledě na spící maminku. Plamínky rozžehnutých
svíc na 6 svících tiše plápolají, lidé nepřetržitě přicháze-
jí, by věčnou památku, kříže a zemřelé vzdali poslední pro
tu, kdy se modlili a ruce u rakve stojícímu příbuzenstvu po
zůstalých podávali.
A ze třech kytic a věnců: od manžela a rodičů, od rodičů,
sourozenci, Božovi z Olešnice, Božovi z Valu, Holmanovi z Lanžo
vondrějovi, Svitavští z Prahy, Halešovi z Náchoda Hayrž
již rakev byla zavřena, přišli společně zaměstnanci ze
podniku, kde Věra pracovala přinesli velký věnec, položi
li před rakev a poklonili se rakvi ve které ležela spolu-
pracovnice, bylo jich asi 10. Přišli na pohřeb z Olešnice Hof-
manovi dva zbarví i mladý z Dobrušky Novotný, z Valu Božovi
z Olešnice, z Náchoda Jarovi Hulhankovi, Halešovi, Šulcovi
z Olešnice ze ZDŠ 4 učitelky, mimo nejbližších přátel.
V kostele po mši a po vykropení se se zesnulou rozloučil
p. farář Janko těžkými slovy pozbuzoval pozůstalé
všimnul si a oslovil Jirku a malou Alenku ubohé sirotky
U hrobu ve kterém leželi prarodiče manželovy (dědeček 1957
babča † 1948) a nyní do nichž se ukládá rakev zemřelé Věry
se rozloučil se slzami v očích spolupracovnice od podniku
úředník Hájek a za sousedství Josef Zelený z Dlouhého.
Za zvuku hudby z Kam jste se podělby rakev z pouštěna
do hrobu.

nemoc, farář opsal
z ohledacího listu.

Moribunda odlata
ex Embolia art. pulmonalis
zdroj embolie. ohnisko zánětl.
prvek v dutině břišní č.
Hepatomegalie.

D. 450
Dr. Karel
Vácha
Hradec Kr.

Pitevní nález.

Insufficientia cordis chronica acute exacerba
Hydrothorax l. utrg. (2.000 ml)
Hydropericard (450 ml)
ascites (2.000 ml)
Myscarditis produktiva chronica D 428

Dr. K. ... ek
ústav patholgické anatomie
Hradec Král.

Pohřební ústav Náchod faktura Kčs

Rakev č. 5	420.75
Stužce, krajky podušky, stuha smr	62.60
natištění úmrtního oznámení 150 kus	127.05
Náhlady na telefony poštovné a prd	6.50
Vyřízení náležitostí pro převoz	24.–
Převoz auta 125 km po 3.40 do 200 km Hradec Král. – N. Hrádek	425.–
Čekací doba auta 6 čtvrtihod. po 5 Kčs	30.–
Řízení pohřby při obřadu organistou	46.–
Použití oprav. oděvu obřadníky při pohřbu	6.–
Uložení zemřelého do rakve	9.–
	1.156.88 = 1157.– Kčs.

2 září byl od Krajského ústavu nár. zdravi z Hradce Král. vyžádán nějaký doklad (Dr. Matauš) o zemřelé Věře B. na žádost K. Mařákové o zavinění špatném léčení.

30. VI. 1969 † Hilda Martinková z Olešnice.

V pondělí 30 června 1969 zemřela z N. Hrádku Hilda Martinková rozená Čtvrtečková z Olešnice v stř. b., manželka Josefa Martinka syna J. Martinka v traktorové stanici v Trus bydlící č. č. v N. Hrádku v založně čp. 123, zemřela ve stáří pouhých 29 let. Narodila se v Olešnici 26 Orlických hr. 27. 6. 1940 byla to dcera Františka Čtvrtečky kolaře v Olešnici tolur. času čp. 85 staré čp. 32 nu a Marie Dyntarovy, bydlí v Smidarově býv. pekařství. Po vyjití školy v Olešnici se provdala za Josefa Martinka z traktorové stanice dělníka, se kterým měla 3 dítky: 1958 Josefa, 1960 Karla a 1964 dceru Ladislavu, ale soužití nevyšlo, rozešli se s manželem rozvedení, bydlela mimo kdesi v Trutnově kde si dle vyprávění vzala život, otrávila se svítiplynem, pustila si do místnosti kde spala plyn, když místnost dříve dobře uzavřela, nastala otrava kyslíčníkem uhelnatým. Pohřeb římsko-kat. byl se převozem v Olešnici. Ustávají 3 nyní nezletilé dítky.

2. VII. 1969 † Anežka Klamtová na Vohradě

Ve středu dne 2 července 1969 zemřela v Dlouhém č. 28 na Vohradě vdova po 1967 zemřelém chalupníku, rolníku, lesním dělníku a invalidu Petru Klamtovi. Anežka Klamtová rozená Bekova ze Sněženských končin čp. 116, zemřela doma na Vohradě v chalupě čp. 28 ve stáří 80 a půl roku. Narodila se 2 ledna 1889 ve Sněžném asi v čp. 88 v Polumkách, byla to dcera 1955 zemřelé Anny Marvanovy z čp. 88 Sněžné a 1959 zemřelého Ant. Beka z čp. 66 (nyní zbořené) rodina Ant. Beka a Anny Marvanové bydlela po zboře 1893 v chalupě čp. 116 Sněžné. Klamtová měla ještě jednoho bratra Jaroslava Beka nar. 1894, bydlí toho času v Liberci. Zemřelá po vyjití školy obecné, pobyla nějaký čas doma při hospodářství (6½ ha) kde si učinila známost z Polomu původním synem Petrem Klamtou se kterým se jí narodila 31 října 1906 ne zcela v 18 letech dcera Růžena (v čp. 116 Sněžné), provdaná Žavkova, dnes v pohraničí v Mezimělí. 1908 23/ii se nechali oddati, 1909 se jim v čp. 116 narodil syn Petr vyučen sedlář, toho času ve Starkově, 1911 se narodila Hedvička, provdaná 1931 za Jana Šuka, tohr. času bydlí v čp. 116, v roce 1913 se v čp. 116 narodila dvojčata Marie a Anežka, provdaný toho času v pohraničí. Teprve v roce 1915 hospodařila Klamtova rodina 11 srpna za promoci strýce Marvana z Dlouhého a sestry jeho Anny Bekové na

Vohradě od Josef Šporce chalupa čp. 28 (Valáškova) do kte-
ré se tpve rodina Klamtova, když již bylo 5 dětí nastěhovala.
Byla jsoní světová válka a Klamta 16. srpna narukoval
vál na vojnu za války, ale do konce války na vojně nebyl,
Klamtová brala na děti podporu. 1915 se narodil syn
Adolf, vyučen řezník je nyní zapadlý v Německu, 1919
se narodil Jaroslav pekařský je ve světě nezvěstný, 1922 se
narodil Rudolf který 1934 zemřel na záškrt, 1924 narozen
František který 1966 ve Jižňově zemřel, 1926 narozen Jiří
uražnul doma svobodný spolužakladatel JZD, 1928 nar.
Miroslav bydlí rozvedeň na Novohradských horách u Kře-
čp. 159, dělník v Detaře, 1930 Květoslava provd. 1952 za nějakého
Sanka, bydlí někde v pohraničí a 1934 narozen Vít ženat
v Třeb. Dětí bylo celkem 13, živých je 11. Táto pořád četná rodi-
na hospodařila za prapory babičky Bekový na chalupě na
Vohradě, Klamta jen tam chodil do lesa na práci a přole-
žitostně si také rád koupil a potom cestou hulákal. Ale
stal se invalidou a od 1935 brál invalidní důchod až do
své smrti 1964 kdy zemřel, 1958 toho bylo 364- Kčs měsíčně,
Klamtová pula důchod svůj na sebe, snad 100- Kčs a tak
pobírala ku 500- Kčs až do své smrti. Jak již uvedeno
chalupu pro Klamtovo rodinu koupila matka a babička
Bekova za pomoci bratra Marvána, jmenovaný jí Šporc
nechtěl Klamtovým prodat za 2.000- Kč. To byla koupena
jen holá chalupa, pozemky byly toho času najaty panský
Ale na základě zákona o dědictví dobových pozůstalých dostala
rodina Klamtova pozemky určené k chalupy koupit do
vlastnictví 4 ha 35 a za 2.691- Kčs. Na tě chalupě byla ro-
dina Klamtova živa, děti jak přicházely tak také po
vyjití školy odcházely, až doma zůstal s rodiči jen syn Jiří
který v roce 1957 založil za pravidelné socialisace s Jar. Faltou
z Vohrady jednotné zemědělské družstvo ale jen se sousedy z
nejbližšího okolí s vlastními pozemky do toho družstva zapojil.
členy, sám se svými pozemky do toho družstva zapojil.
Stařý Klamta jak odešel 1964 a tak žil již jako příživník
JZD s matkou pozůstalou sami. Ale mnohonásobná babička a
prababička již po několik roku chatrala, zrála, nejkam-
mela, ale také paměť ztrácela až uvedeného dne 2 července
zemřela. Pohřeb měla v sobotu 5 července jako římský kat-
z kostela sv. Petra a Pavla v n. Hrádku na tamním hřbitově
Tak se dožila sousedka Klamtová, matka tolika dětí uvnitř
lických poměrech a za jiných časů žijící slušného pří-
ného stáří. V mladších letech do kostela mnoho šla, ale z
z různých důvodů pravidelně na Vohradě sou-
dílejse Šuksovými čp. 27, Pankovými č. 23, Prauxovými čp. 29

Měšťanovými, Faltovými, Přibyl-Pilskými, Vymetálkovými
a v. d. Dodatkem uvedeno, že pohřbu se neúčastnili
3 jejich žijící synové Petr, Jarka a Adolf.

2. VII. 1969 † pod Hrobkou Marie Čápová.

Ve středu dne 2 července 1969 zemřela v Náchodě
v domově důchodců u nás tolik známá, ale z Dlou-
hého již 12 roků, prvně vzdálená vdova pod Hrob-
kou, nebo „nad školou" Hartmanka, později Čápka
Marie Čápova, zemřela ve věku 80 let. Narodila se
21 ledna 1888 v Polomech 47, byla to dcera Ignáce Svar-
ce a Marie Krejčový ze Sněžné 56. Otec byl tuším naro-
zením německé vnatka číska. Po vyjití školy byla doma
při rolní chalupě a domácí tkalcovině. Byla pro-
tuším známo asi ze 5 dětí. Ve 22 letech se 1910, 8 listopadu
provdala za Josefa Hartmana, rolníka v Dlouhém čp. 35
do chalupy při které bylo 1.20 ha vlastních pozemků a
5.70 ha najatých od velkostatku Opočenského a cho-
vány 4-5 kusů hov. dobytka a byla tu v chalupě ještě
Hartmanova matka Ludmila v roce 1845 rozená a
sice 3 dcery Hartmana sestry starší již, Anna nar. 1877,
Anežka nar. 1880 a Františka nar. 1882 a v chalupě
do které se, nevěsta z Polomu dostala, byla jen jedi-
ná obytná světnice s jednými komory. V této domácnosti
žila manželka Hartmana s těmito 4 ženskými do roku
1920, 9 října kdy stará Hartmanová zemřela. V roce 1921
zemřela svob. Františka a v témž roce odešly z domu ostat-
ní 2 sestry, Anežka a Anna, tu teprve manželé Hartma
nový osamělý. Přišla ve 4 letech po provdání také válka
1914-1918 manžel Hartman je volán k odvodům v
srpnu 1916 narukuje, potom je nějaký čas jako nemo-
cný doma na zotavenou, znovu narukuje 1. ledna 1917,
na vojně se zprvu po 3x bral nožem a ležel v lůžku Lípě
v nemocnici, s velkou horečkou, lidé mluvili že zůstal.
Později ho poslali z vojny domu, ale již se úplně nevzdra-
vil, po léta chřadnul, nikam nešel, poslední léta jen
ležel a v roce 1938 25/j zemřel. Po čas této nemoci vypomá-
hal Hartmanovým, bratr Hartmanové Frant. Švarc z
Polomu v roce 1899 nar. (který již také 1964 v Olešnici zemřel
v čp. 804) Hartmanová byla tuším mýmá vdovou. Hartmanovým

v manželství se narodily 4 dítky: 1911 Mařka, která jim 1916 ve stáří 5 let na zánět slepého střeva zemřela, 1917 syn Josef, který se 1951 oženil a do Újezdce u Skalice přiženil, 1920 dcera Marie, která se 1940 provdala za Finance Zhořelec a 1923 dcera Vlasta provdána 1942 ves Jiřetín Shodou z Bydella toho času v Broumově. I cáry tohoto manželství si Hartmanovi po první světové válce, mohli za vykoupení a také za vyhnání do vlastnictví na základě zákona o dělbě hospodářských usedlostí 5 ha 70 a pozemku za 5780 Kčs a také se staly majiteli hospodářské usedlosti o 7 ha pozemku. Po smrti Hartmana se 40 let stará vdova provdala 1928 6/12 podruhé za vdovce 1878 narozeného Antonína Čápa z Borového "Plazovský" trochu Tesař, rucní domácí Hradec, horlivý hasič, který tu rodinou Hartmanovou dobře hospodařil. Ale 1942 18/12 předává manželka mnohá hospodářství synovi Josefovi, který se jistě svobodný ujímá hospodářské a přiženatý Čáp se stává ustupujícím. V roce 1940 se provdává dcera Marie a 1942 dcera Vlasta a obě odcházejí z domova. V roce 1951 se žení syn Josef a také odchází. Zůstávají manželé Čápovi na hospodářství sami a nestačují. Přicházejí socialisace pozemků z ujímá obce a přídělčí je. Konečně 1956 na podzim odchází do nemocnice již výměnek Čáp, který zde 10 ledna 1957 zemřel a Čápová se stává podruhé vdovou. Zdržuje se do jara 1957 ještě sama v Dlouhém v chalupě, ale vystěhovala se na jaře 1957 k svému synovi Josefovi a od tohoto času v Dlouhém již nebydlela a chalupa čp. 36 v Dlouhém se uprázdňuje.

Tedy Čápová přicházela nyní od jednoho k druhému nikde nikdy dlouho také bydlela nějaký čas v Olešnici u vdovy po bratrovi v čp. 80 a posléze když byděla zase u syna Josefa v Újezdci, vynikl pro ni stav matku musto v domově důchodců v Náchodě, kde byla od podzimu 1968 umístěna a kde také dne 3 července letá 1969 svůj pozemský život se vším trpkostmi a překorami, ale především byla s pohřbena dokonce čas. Pohřeb řím. kat. měla po převozu z hospitalu v N. Hrádku na místním hřbitově v neděli 6 července a po pohřbu se účastníci pohřbu sešli v hostinci v N. Hrádku ve Tř. Jezera a veselého se pobavili na pohřbu byli všichni 3 dítky s rodinami, kteří nebylo pohřbeno 7 let k vzdání pod Hartmanů po 200 letech výměr. Bydlela tu po 47 roků (od 1910-1957.) Bydlela tu v domcích: Upilaufarymi, Hrabalovými, Hrejdrovými, Bělearovými, Štrubcovými, Bělovými.

6. VII. 1969 † v N. Hrádku Anna Vernerová.

V pátek v ranních hodinách dne 6 července 1969 zemřela v N. Hrádku v čp. 292, "na Ulaze" paní Anna Vernerova manželka Aloise Verner zemřela ve stáří 72 let. Narodila se 14. března 1897 v N. Hrádku v Dolích, byla rodem Fuimlova. Po vyjití obecné školy v N. Hrádku provdala se za Aloise Vernera vyučeného řezníckého řezníka z N. Hrádku, nar. pod farou as čp. 77. Postavili si nový domek pod ulaží již bez pozemku, je s zahrádkou. Manžel Alois ale řemeslo řezníkské nepřevádel, chodil do textilní továrny v Dolích, manželka obstarávala domácnost nebyla zaměstnána nikde. V manželství se Vernerovým narodily 2 synové, Bohuslav a Radomír, kteří jsou ovšem oba od vyjití školy mimo domov ženatí ve světě, takže byli rodiče Vernerovi doma sami. Alois nyní jako důchodce má však bez důchodu, pobírala měsíční jako přídavek k manželovu důchodu 100 Kčs, on měl něco přes 500 Kčs. Ale zemřelá byla ztížena po několik roku, zákernou cukrovkou, churavěla, byla také onemocnění, ale zemřela doma. Pohřeb měla římsko katolický z kostela v N. Hrádku ve středu 9 července o půl dvanáctí na místním hřbitově. Zůstává zármoucený manžel doma sám a 2 ženatí synové mimo domov ve světě. Manžel Verner chodil po okolí při svém důchodu zabíjet hlavně v sezóně z jara kuřátka, králíčky a byl ustavičně samý spěch také spěšná řeč, hrr, hrr, zajíc byl ztažený a ještě se hrabal a mrskal sebou. Zabíjel za ztažené kožíšku, jinou odměnu nepožadoval práce a běhání měl zvláště z jara dost. Kůže potom prodával ze Skalky Dubánkovi, který kožíšky zas skupovával.

12. VII. 1969 † Pražská Marie Smrčková.

V sobotu dne 12 července 1969 zemřela v Praze v nemocnici paní Marie Smrčková rodem Hofmanova, manželka Františka Smrčka, bývalého ředitele mezinárodní pojišťovny Adriatica di Sicurta, nyní n. p. v Praze v Košířích nad Jůlinkou 7, zemřela ve věku 75 let. Narodila se 1893 ve Sněžném na Drahách, byla to dcera drážního Josefa Hofmana vydavače faktora domácích Skalcu a n. ——— Jiráskovy ze Sněžné. Byla pokud známo asi z 8 dětí, byl tu známý puškař Josef z N. Mitě 7g. již zemřelý, Bohuslav z Nemajobe ze Chvaletic, Božena 1965 zemřela v Praze dále. Po vyjití obecné školy ve Sněžném, pobyla nějaký čas doma a učinila si známost se studujícím na technické škole Františkem Smrčkem ze Dvě č. 11, který se stal úředníkem světové pojišťovny v paláci Ruzyně v Praze se kterým se nechala 10. 3. 1917 oddati a usadili se v Praze, kde vedla svému manželu domácnost do posledních chvil, v jiném zaměstnání nebyla. Za zaměstnání manželova v pojišťovně, změnila se rodina na tolik, že se nechala za první republiky v Praze postavit obydlí - vilku, kde posud bydlela. V manželství se jim narodil 1921 jediný syn Milan, nyní Ing. a v stejném v továrně bydlí ženat a svůdčí ve vilce. Zesnulá byla ženou stále ošlivé, slabší tělesné postavy, spořádanou, šetrnou až úhledné, hospodárnou milému zahrádky a bytíčku, bývala častěji s manželem na rekreace a také na chalupce ze Jos. Smrčka na Kelnou byla na rekreaci a také nám byla moc dobře známa, hovorná, prostá, zajímala se o svůj rodokmen

Hofmanu v pátrání po původu ve které věci jsem byl již na požádání napomenut. Za pobytu ve Znojmě chodila rada po Znojemských hradbách, malinkách, byla tak ještě v lonì v létě 1963, letos již nikoliv a již nepříjde a se na kouscích rtů nestaví. Byla jsem v létě, ale byl propuštěn okolo r. 1950, šel do důchodu. Byl v Plešivci také vůbec činným, byl předsedou MNV v Olešnici v letech 1953-1957, manželka Marie Vejběrová, nar. 4.10. 1906 ve Dvoře Král. V manželství se narodil syn Vladimír 1927 již ženatý. Vejběra chodil také před lety v 50 tých letech dělat do hor dřevorubem kuchyně. Rodina se později koupila do vinic čp. 96 dříve čp. 140 v Olešnici, ve kterém bydlí zbaří s manželkou a také taký Franta Vejběra zemřel. Zemřelý byl u církve československé a měl objednáno 28 června obřadně v Znojmě dubnicích krematoriu. Kůstka pozůstalá vdova Marie a syn ženatý Vladimír, b.č. bydlící závodu Velo v Olešnici.

22. VII. 1969 † v Olešnici František Vejběra

V úterý dne 22 července 1969 zemřel v Olešnici bývalý příslušník útvaru SNB František Vejběra nyní důchodce čp. 96 zemřel ve věku 71 roku, narodil se 18 října 1898 v Nedělišti, okres Hradec Král, přišel asi 1947 do Olešnice služebně k útvaru SNB nimž ty, ale byl propuštěn okolo r. 1950, šel do důchodu. Byl v Plešivci též také veřejně činným, byl předsedou MNV v Olešnici v letech 1953-1957, manželka Marie Vejběrová, nar. 4.10. 1906 ve Dvoře Král. V manželství se narodil syn Vladimír 1927 již ženatý. Vejběra chodil také před lety v 50 tých letech dělat do hor dřevorubem kuchyně. Rodina se později koupila do vinic čp. 96 dříve čp. 140 v Olešnici, ve kterém bydlí zbaří s manželkou a také taký Franta Vejběra zemřel. Zemřelý byl u církve československé a měl objednáno 28 června obřadně v Znojmě dubnicích krematoriu. Kůstka pozůstalá vdova Marie a syn ženatý Vladimír, b.č. bydlící závodu Velo v Olešnici.

22. VII. 1969 † plukovník František Trutnovský.

V úterý dne 22 července 1969 po 3 hod. odpol. zemřel v Olešnici čp. 105 plukovník v.v. František Trutnovský, pobytem v Olešnici, zemřel ve stáří 76 roku. Narodil se 24 července 1893 v Prasečku okr. Nový Bydžov, sloužil u čsl. vojska za první republiky jako plukovník gen. štábu a v roce 1945, přišel zůnat s rodinou, s manželkou Bohumilou v roce 1894, 18/6 v Troji u Prahy narozenou, roz. Sedláčkovou a 1 dcerou od r. 1920 nar. Jaroslavou do Olešnice, kde si zabrali a obdrželi

do vlastnictví vilku při bývalém pivovaru po vystěhování majitele pivovaru Richarda Migulky. Zemřelý Trutnovský se přistěhoval z Prahy s 1. dcerou ke 1 je jiný za hraběcími, která se již také snad produkce provdala za Zimpla do Olešnice. Trutnovský byl asi společenský, přišel nikdy také do hostince, se se rovněž pobavit a jako vzpomínal římsko-kat. chodil zde v Olešnici do kostela na lavice mezi zpěváky zpívat. Poslední léta však již z domu vůbec nevycházel, jen u velký na zahradu, trpěl silnou zkázkou, že již ani lůžka nepoužil, byl hodně otylým, k mluvení a potřeboval službu. V úterý dne 29 července byl v Jaroslavském krematoriu zpopelněn. V Olešnici zůstala po něm manželka a provdaná dcera Jaroslava

30. VII. 1969 † Josef Rudolf z N. Hrádku 214.

Ve středu dne 30 července 1969 zemřel z N. Hrádku ze Šibeníku č. 214 bývalý textilní manipulant nyní důchodce p. Josef Rudolf nyní bydlištěm v Znojmě ve věku 76 roku. Narodil se 1893 v N. Hrádku v chalupě na Šibeníku č. 214, kde byl také vychován a odkud vychodil obecnou školu v N. Hrádku v letech 1899-1907, byl to syn v roce 1935 zemřelého podomního obchodníka Josefa Rudolfa (všeobecně „Rudolfek" a č. 214 roz. z Bohdalína) (invalidka měla pravou ruku v zápěstí uměla protézu s rukavicí z továrny. Zemřelý po vyjití obecné školy chodil do textilní továrny p. Suchánka v N. Hrádku do apletárny t.j. úprava a balení zboží, včetně se, zima měl z let. Němby Hloušková a před druhou válkou změnil místo práce nastěl se v práci v Znojmě, kde také se rodina ubytovala a bydlela až do nynějška. Po smrti rodičů Rudolfových, nyní Josef Rudolf byl z dětí sám, uprázdněnou chalupu na Hrádku dědic syn Josef neprodal, nechal si ji a vždy v létě ji jako vekend k rekreaci se svou ženou a jedinými dětkami-dcerou užíval a z nádhera sem na neděli jezdívali. Rudolf býval na Hrádku častokrát a vždy zdaleka volal a zdravil. Byl slabší postavy, jiné postavy, již jednou bylo to z jara, byla zle, že zemřel, nebylo to až dnes nyní zemřel doma v Znojmě, pohřeb měl na Nový Hrádek jako římsko-katolík v sobotu 2 srpna, pokřben ve hrobě mých rodičů, uprostřed hřbitova na pravé straně. Zůstává po něm vdova a jedna nepravdaná asi 40 ti letá dcera, které přebírají chalupu na Šibeníku

13. VIII. 1969 † Jan Černý sedlář v N. Hrádku

Ve středu 13 srpna 1969 zemřel v N. Hrádku, nám všem známý sedlář Jan Černý ve stáří 76 roku. Narodil se 5 února 1893 v Novém Hrádku v č. 17, byl to syn Jana Černého chalupníka a dlouholetého hrobníka v N. Hrádku čp. 17 a v roce 1944 zemřelé Alžběty Přibylové z Dlouhého čp. 39. Černý byl z četnější rodiny as z 9 dětí. Byla to Kubinka, žena Hondy Kubíny posledně v

N. Město 7mut nejstarší Josef mlynářský po léta zemřelý svobodný
Mudingrova matka dávno zemřelá nyní zemřely Jan Karel dr-
žal chalupu dana, zahrnek, zemřel 1957, Vojtěch holič zemřel 1958
Alžběta Štěpanova vdova po listonoši v N. Hradci, a Antonín nejmlad-
ší kovář z N. Hradku. Na živu jsou ještě tudíž dva: Antonín
N. Hradek čp. 40 nar. 1907 a Alžběta Štěpanová N. Hradek 145
nar. 1896. Zemřelý Jan vychodil obecnou školu v N. Hradku a
hned po docházce školy šel do světa na učení, vyučil se se-
dlařství a byl za řemeslem až ve Vídni, za první světové
války na vojně, po odbyté vojně se oženil, vzal si ženu jménem
Ludmilu rodačku od Spělle nad Sázavou, se kterou
měl 1 syna Jana nyní ženatého pobytem od vyjití školy v
Brumově. Zemřelý Černý po oženění pracoval na Hrobčích
v N. Hradku, po bezdětném strýcovi Josefu Černém domek č. 279
který se upravil a ve kterém až do onemocnění provadel
své vyučené řemeslo sedlařství. Vyhotovoval na požádání
pro zemědělce v okolních vesnicích pro potahy koně a hovězí
dobytek postroje, chomouty krajské i hrnské, Jholčnice, šíry,
ohlávky, sedla, matrace do ložnic, pohlavky, do postelí peřové
vložky, kanapé, gauče a t. d. Po provozoval po dlouhá léta za
první republiky za války i po válce, když již byl na důchodě
(brał 380 Kčs měs.) až do onemocnění v létě v min. roce 1968.
Byl postižen infarktem a od té doby již řemeslo nedělal.
Dříve chodíval v neděli dopoledne do hostince v N. Hradku
se sousedy posedět na sklenku dvanácti bílého vína ale po
zmíněném infartu již do hospody nepřišel a po některém lé-
čení z nemocnice, chodil sotva za příznivého počasí na náměstí
na lavičku, kde se se spolusedícími okolními i na autobusy
čekajícími lidmi se bavil. Ale asi týden před smrtí, ranila
ho mozková mrtvice a z tohoto ochromení již při nemocničním
ošetřování již se neuzdravil a nevyšel. Zemřel ke všeobecnému zár-
mutku a bědování své manželky z Králové Hradecké nemo-
nice. Pohřeb po průvodu mši římsko-katol z domu smutku
a po průvodu z domu a kolem náměstí vezen na pozvoze
tažením koňmi na plochém voze, přikrytém černým přikro-
vem na kterém ležela rakev v samých věnečích a kytičkách
a doprovázena dvěma sbory hasičů (požárníků) z Hradku
a z Mezilesí, za hudby a hlaholu zvonů na věži kostela
a zástupy lidu. Po smuteční mši v kostele a po rozloučení se
se zesnulým v kostele, pohřben nedaleko Černý na hřbitově v
N. Hradku. Nad rakví na hřbitově pronesl smuteční projev
za občanstvo Jaroslav Novotný z N. Hradku, za hasiče a Sokola
Ant. Hofman z N. Hradku a za sousedy také Josef Zelený
z Vlachého. Černý byl prostřední postavy, chodil pěkně oblečen
byl dlouholetým činovníkem hasičského sboru z r. 1953 pro-
zatímního sboru v N. Hradku, dělal také pokladníka a
obálek a slamostech, býval v prokladny, brał jako samostatný

řemeslník menší důchod, jeho všeobecným příjmem bylo
to počátkem roku 1969 do 800 Kčs důchodu 45 Kčs brał příd
tímto příjmem 380 Kčs měsíčně. Černý byl bezpartajním
do kostela nechodil, v neděli dopoledne jen na náměstí na
lavičku a před nemocí do hostince na návštěvu k lepšímu vínu
Byl prostřední postavy, hlavu nosil skloněnou od malička k
levému ramenu. Vyprávěl rád o svých zážitcích prodělaných
ve světě za svého mládí. Za nadělanou věc se nechtěl dobře zaplatit.

13. VIII. 1969 † Josef Rydlo v Černčicích.

Ve středu dne 13 srpna 1969 zemřel v Králové hradecké
fakultní nemocnici Josef Rydlo výhybkař ČSD (českosl. drah)
v Černčicích v 70 letech na zápor srdeční. Narodil se 1899 v Ja-
kravím, po vyití obecné školy stal se zaměstnancem dráhy
na trati, posledně výhybkář, ožením se sestřenicí (písatele)
v roce 1900 ve Rzech nar. Julii Hofmanovou, oddaní
1925 14/2 v Bohuslavicích. Jeho manželka pocházela v
Černčicích po rodičích domek ve kterém bydleli. Rydlovým
se v manželství narodila jedna dcera Růžena provdaná za učitele Oldřicha Šohejbala, kteří mají 2 dětky
Jvanku a Hanu. Pohřeb měl v Pardubickém krematoriu ve
středu 20 srpna.

15. VIII. 1969 † Otomar Fára v Olešnici 191.

V pátek 15 srpna 1969 zemřel v Olešnici č. 191 (74 l.) bý-
valý lesmistr p. Otomar Fára ve věku nedožitých 70 roku.
Narodil se 17 října 1899 ve Walachäser-Rohrbach,
sloužil za války jako lesmistr v Dobrušce, ženat, žena
Milada roz. Stavěva nar. 1900 v Pelhřimově. Po válce
po r. 1945 zabral si p. Fára v Olešnici Horní nedostavěný
domek po němci Josefu Schmorancovi jako konfiskát
čp. 74 h nově čp. 191. Fára tu zanechává manželku Mi-
ladu a syna Zdeňka nar. 1934 v Olomouci, t. č. úřednímistr.
v Olešnici svob. Fára byl prostřední postavy silně hodně kouřil.

17. VIII. 1969 † Růžena Drašnarová, N. Hrádek 127.

V neděli 17 srpna 1969 zemřela v N. Hrádku na zákaze čp. 127
vdova Růžena Drašnarová, roz. Faistova z N. Hrádku čp. 15 v
74 letech života, narodila se 12/3. 1895 v N. Hrádku, byla to
dcera Václava Fajsta bednáře v N. Hrádku č. 15, byla pokrá
známo ze 4 dětí, provdána za Drašnara, který již mnoho
léty zemřel a také byla vdovou. Pohřeb byl ve středu 20 srpna
na hřbitově v Novém Hrádku.

19. VIII. 1969 † Karel Šotola v N. Hrádku č. 152.

V úterý 19. srpna 1969 zemřel v N. Hrádku Karel Šotola domkář z N. Hrádku čp. 152 ve stáří 64 let. Narodil se 20/8 1905 v Týnu. Byl to syn 1939 zemřelého domkáře Josefa Šotoly a N. Hrazkovy, dcery kováře Mrázka v Snězném. Zemřelý měl v N. Hrádku bratra a sestru. Bratr 1963 v 57 letech zemřel na rakovinu jatra a má tu na hřbitově sestru Annu Prova. Dne 1. prosince 1963 nar. v čp. 53. Po ženě koupil v N. Hrádku po Simáčkových chalupu čp. 136, kterou postoupil, zemřelému synu Karlovi nar. 1934 a přistěhoval se do koupené chalupy od Bareše, chalupy na Šibeníku čp. 152, ve které před lety bydlel Šepr měl přídomek. Karel Šotola zemřel snad na rakovinu.

7. září † v Borově Čáp, který měl zimu v Láskovci.

15. IX. 1969 † Emilie Linhartová v Trutnově.

V pondělí 15 září 1969 zemřela v Trutnově náš všem tady ve Rzechách známá „ze Skály" rodačka ze Rzi Emilie Světlíková provdaná za Ed. Linharta z Červeného Kostelce nyní bydlící s rodinou v Trutnově, zemřela ve stáří 71 r. Narodila se 12 srpna 1898 ve Rzechách č. 5, byla to dcera již 1907 zemřelého Josefa Světlíka obchodníka ze Rzi čp. 5 a 1934 zemřelé Anny Andrýsová z Bacelína.

Zemřelá Linhartová byla pokud nám zde známo z četné rodiny. Nejstarší byla Anna nar. 1882, provdaná za Kozdase zemřela 1960, Marie nar. 1885 provd. Procházková zemřela 1957, Josef nar. 1887 zemřel 1907, František nar. 1888 bydlel v Dobrušce zemřely, Benjamin nar. 1891 zemřel ve školních letech, Růžena nar. 1898 byla se zemřelou nyní s Emilií z páru zemřela svob. 1927.

Emilie se 1926 11 prosince provdala za o 4 roky mladšího Eduarda Linharta z Červ. Kostelce, byl to v Jeumělobrumlk, zednik a z. manželé Linhartovi bydleli dlouhý čas ve Rzechách v čp. 5, kde se jim narodily 3 dcerky: 1927 Jaroslav, který jim 1930 zemřel následkem popálenin, 1931 dcera Růžena, vystudovala lékárnu provdána 1952 za Miroslav. Kubína z Olešnice strojní ing. a 1942 Jaroslav zůstatý (1965), nyní vrchní v Trutnově. Linhart postavil ve Rzechách nový domek na místě 1933 shořelé chalupy čp. 5 Kozdasové, tu v něm Linhart od září 1934 bydlel a když ho postoupil Kozdasové a svagrovi Fr. Světlíkovi, vystěhoval se 1944 do N. Hrádku na Páčkovu do čp. 287, kde koupil po Jr. Klimtovi chaloupku kterou si spravil a upravil.

Chalupu tu však Linhart prodal v roce 1958 Františku Zlatohlávkovi (pochází ze Sedlnic) a vystěhoval se s manželkou k dceři Růženě do Trutnova, kde se koupiště uvolněný poblíž Němčického přívozu, kde si Linhart zaměstnanci jmenovitě jako hlídač našel. Občas, spíše málokdy se projevil na Rzi, jinak dále se zastavil. Poslední byli zde letos 11 června, Linhart o Linhartovo jistě zdraví. Ale 13 srpna psala Linhart dopis, píše, že má Růženu nemocnou ženu, že je v nemocnici a že již nebude, že má nádor a operovat to prý nejde, dcera lékařka ho navštěvuje každý den, ale nebude to nic platit, dávají jí 3 injekce a váží 49 kg a musejí ji vodit. A za měsíc došlo psaní, že Emilie Linhartová zemřela. Byla prostřední drobné postavy, hovorná, náboženství evangelického Bratrova vyznání v Bystřicu a byla 19 září v Pardubicích zpopelněna. Jménem pozůstalých podepsán na oznámení Ed. Linhart manžel. Mlčí Růžena Hubenová Jaroslav Linhart děti. Marek, Petruška, Zdeněk, Roman, vnoučata.

22. IX. 1969 † Bohumil Bek v N. Hrádku 15.

V pondělí 22 září 1969 zemřel v N. Hrádku náhle na poli Bohumil Bek - Bonda Bekú, textilní dělník, nyní již v důchodě v Novém Hrádku čp. 15. Na Hrobkách ve věku 64 let. Narodil se 3 října 1905 v Bydle - Bohdašíně, byl to syn Romana Beka, byl z četnější rodiny ze 6-7 dětí. Po vyjití obecné školy chodil do továrny, oženil se s 1909 narozenou Marií Faistovou dcerou Václava Faista bednáře v N. Hrádku čp. 15, kam se zemřelý Bonda Bek přiženil. Odtud chodil až do důchodu do 60ti let do továrny. V manželství se narodily 2 dcery chlapci již oba ženatí, 1933 Miloslav a 1935 Bohumil, oba bydlící v N. Hrádku. Bek pobíral slušný důchod kolem 800 - Kč měsíčně a pěkně užíval stáří. Byl však před několika lety vážně nemocným, ztížen Bergerovou nemocí z níž se vyléčil. Byl společenským, chodil o nedělích a svátcích do hostinců posedět a se pobavit, dopoledne v N. Hrádku u Šťovíčků pak Martinka a po něm u Ježka, odpoledne nejspíš v Rokolu u Albínka. Jeho společníkem býval z Mezleského Vašek Šlepařův zeť Albínka. Jeho zeť Miloslav Bek byl členem hasičského sboru, byl vyznáním římsko-katolík, ale do kostela nechodil. Přispíval si snad za života na kremaci, ale jeho manželka dala, nechala ho pohřbít doma na Hrádku. Bek zemřel náhle při práci na poli v bramborách, když trhal na svém políčku natě. Bylo to v pondělí a před tím dnem v neděli, byl ještě posedět v Rokolu u Albínka. Pohřeb měl římsko-kat. a jeho průvod kolem náměstí a po obřadech v kostele, pohřben na místním hřbitově.

4. X. 1969 † František Schwarz z Lužan 59.

V sobotu 4 října 1969 zemřel z Olešnice odsunutý jako německé národnosti ač němcem nebyl do Bohdalavic František Schwarz, ženatý, otec 5 dětí (3 holky 2 hoši) zemřel ve věku asi 70 roků. Narodil se v Lužánek 1899 v čp. 59, byl to syn [illegible] narozeného Vendelína Švarce chalupníka v Lužánek čp. 59 (nyní zbořeno) a [illegible] narozené Anny Zpěnovy z Lužan č. 36. Vychodil obecnou školu „Volksschule" v Polankách a měšťanskou „Bürgerschule" v Olešnici, byl 6 potom zaměstnán v textilu v továrně Jos. Černého v Nisku (ve Smíškově mlýně) a obeznámil se tu s textilem a jako zaměstnanec při lehčí práci při vyprávání zboží za světa jako obchodní zprostředkovatel ovládaje 2 jazyky, učinil si známost v Olešnici se slečnou Marií Jelínkovou učitelkou na české menšinové škole v Olešnici. Z kronika co praví školní kronika ze školního roku 1926-1927, vyučovala na dvoutřídce v II. třídě kde bylo 41 žáků (37 děvčat a 2 chlapců) v I. třídě vyučoval nč. Velinský. Do Olešnice přišla as v roce 1925 za učitelku Slípkovou. Školní kronika v Oleš-

nicích bíše. (Velinský)

Letošní rok (1927) byl pro naši školu kritický. Vedle nemocí mezi zaměstnanci kruté zahájen byl učitelský sbor. Slečna učitelka Marie Jelínkova, dobrovolně se vzala život dne 7 března 1927 ve svém bytě v Chrudimi. Nepodařila se. Příčina čistě soukromá. Nepřekvapení. V pátek 4 března 1927 vyžádala si dovolenku k návštěvě rodičů a zvláště nemocné matky. Nikdo nemusel, že více se nevrátí, odjela jakoby druhý den zase přijela. Rozloučila se jen s p. Schwarzem se kterým se scházela. Omilostlovy. S Bohem pane Schwarz, více se nesmíváme. Tíž nepřikládal tomuto rozloučení žádné vahy. Poměr mezi nimi byl tou dobou napjatý. V sobotu večer prošlo školou různé zprávy, jakoby slušteřka se slečna nepřijela. Dozvěděl se ředitel p. Parschem bylo řečeno: „Pane Schwarz zítra se vezmete černou kravatu!" Překvapilo nás toto prohlášení a čekali jsme zda v neděli večer slečna přijede - nepřijela. Již jsme tušili že se něco odehrálo, ale přece jsme doufali. V pondělí ráno po autobuse poslal ředitel učitel rodičům telegram. Napětí ve škole i mezi občanstvem bylo veliké. Strachovali jsme se. Ve 4 hodiny odpoledne obdržela správa školy telegram z Chrudimě: „Mařinka mrtva." Každý zůstal zaražen, nedovedl si vysvětlit záhadu náhlé smrti slečny učitelky. Různé a různé domněnky se vířily, vzpomínalo na sobotu. Náhlá smrt přičítala se pomíjení se věci, vzpomínalo na rozhovor se Schwarzem, tíž navázal styk s německou penzionovanou učitelkou Feuřerovou (bytem v Olešnici čp. 30 m, nově 23, a pomýšlel na uzavření sňatku. Krutě chvíle, musela prožíti naše slečna učitelka, neb poměr jejich nebyl bez následku. Smrt byla její vysvobození. Jaké bylo její sebezapření a síla dovedne jen posoudit ti, kteří měli příležitost se s ní stýkati.

Drazě zaplatila svoje „já". Rodiče ji nalezli doma na půdě. Spadla. Z Chrudimě přivezla svoje rozervané. Dne 11/3 1927 byly pozůstatky slečny zpopelněny v Pardubicích v krematoriu. Žactvo i učitelstvo s p. Šmídlovou, rozloučilo se smí a naposledy vzdala se za všechny zakynutí Ludmila Stoříková (nar. 1914 tohoto času v čp. 107). Mnoho vzhledu mě i z Hrochova Týnce přišlo aby jí vzdalo poslední pocty. Na příkaz mnohého by zřel ten bol rodičů a ty výjimy srdce vroucí, když po zapření psíme „Kde domov můj" hrozila navždy a hlubiny pohřeb zůstal jen ke smutné upomínce."

193

† 1971 8/6

† 1977 25/11

Patrno, že milenku Jelínkovou zanechal a učinil si známost s jinou učitelkou v penzi německé národnosti s jistou Feuřerovou, která měla dům čp. 30 m v Olešnici a tkalcovství, faktorství (dávali zdělávat bavlnu ručním tkalcům) se kterou se Schwarz oženil a se kterou se jim narodilo 5 dětí 3 holky a 2 chlapci. Když vypukla 1939 válka, byl povolán na vojnu k německé armádě, Wehrmachtu ve kterém věrně sloužil a dosáhnul hodnosti „Feldwebla" (šikovatele) a po ukončení války v roce 1945 se vrátil zpět do Olešnice, do svého domova a ku svému dílu. Schwarz při faktorování a vydávání bavlny ručním tkalcům se před válkou zmohl na tolik, že koupil z vydělaných peněz hostinec Pod Vrchmezím čp. 184 (nyní 184) a tak vlastnil 2 místa. Obě místa byla však po ukončení války jako majetkům německé národnosti zkonfiskována ale dekretu Pres. čep. 108 a 12 ve prospěch Fondu národní obnovy a Pozemkového fondu.

Schwarz po návratu z fronty v roce 1945, bydlel sice dál v domě čp. 30 m u rodiny, ale nebydlel již ve svém ale zkonfiskovaném.

Postup jednání a dohadování o zkonfiskovaný majetek Fran. Schwarze mezi Fran. Schwarzem a Oleš. obcí včetně Okres. nár. výborem, F. Nár. Ob.

19 října 1945. Bylo jednáno ve schůzi míst. správní komise (Adolf Climr) o žádosti Komunistické strany v Oleši, když žádali o přidělení domku č. 11 h, že domek hodlá přidělit, ale že by byl vhodným Hostinec pod Vrchmezím, který má vázané Františk Schwarz a doporučuje s ním jednati.

Ve schůzi M. S. N. K. (Ad. Climr) 23. list. 1945. Bylo jednáno o žádosti Fran. Schwarze v Oleši o vyloučení ze zabavení majetku a Místní Správní komise po rozhovoru o této záležitosti, vyřizuje tuto žádost příznivě a uvedený hodlá vyrozumění, že jeho majetek jest vyňat ze zabavení.

Ve schůzi 7. prosince 1945, Míst. spr. komisi (Ad. Climr) předložena žádost Fr. Schwarze z Olešnice o zrušení

národní správy nad jeho textilním obchodem a usnesení žádá, aby stížnost zamítl a nár. správce Jana Hartmana odvolati. Žádosti Fr. Schwarze o uvolnění 2.000 Kč se zcela nevyhovuje a povoluje se uvolnit jen 1.000 Kčs.

M N V Výbor 4 srpna 1946. Frant. Schwarz v Olešnici č. 30 m činí dotaz, kdy obdrží dovolení k provozování obchodu v O. 30 m n v výbor v Olešnici k tomu uvádí, že národní správa obchodu, byla sice zrušena, ale povolení k dalšímu provozování obchodu nutno vyřídati u nadřízených úřadů. O hledaný stroje, který mu byl odebrán bude vše vyšetřeno a zjednána náprava. Podotýká se však, že způsob dopisování M N V není vhodný a třeba při podávání žádostí se vyvarovati podobných výrazů. (Limburský předseda.)

6 října 1946, m n v- Limburský Frant. Schwarz z Olešnice žádá, aby mu byla dána možnost dále obchodovat.

Usnesení provésti dne 8 října 1946 žádanou inventuru (Vršen, Bulcar, Vladuha) a zjištěný stav předati žadateli.

3. listopadu 1946. M N V v Limburský. Frant. Schwarz žádá o prodej textilních zboží, které se nyní nedá s Karlem Klapkem.

13 února 1947. M N V, Limburský. Frant. Schwarz Oleš. čp. 30 m, žádá o vysvědčení zachovalosti a poctivosti o národní spolehlivosti. K tomu bylo rozhodnuto, to požadati přítomné starousedlíky aby se vyjádřili (pochází ze Luzan) ve věci jeho národní spolehlivosti. Vyjádření starousedlíků (Josef Požický, Hugo Štěpán mk., Jarosl. Štěrýček Josef Ulrich, Stan. Skola, Jan Hartman st., Hugo Štěpán st. Jan Hanl) bylo pochvalné a všichni uvádějí, že byl dobrým Čechem. Žádosti Frant. Schwarze bude vyhověno. A byl přesto odsunut

13. února 1947 m n v, Limburský. Josef Požický podal referát o deputaci v Praze u ministerstva nár. obrany ohledně Frant. Schwarze v Olešnici čp. 30 m, který měl být vysídlen. Podotkl, že zjistil, že vysídlování smíšeného manželství z pohraničí není uskutečňováno a pověsti nepravem se šíří o tomto jsou nepravdivé. Schwarz má nějakou učitelku Teichmanovou. Dále doporučuje aby se M N V usnesl o tom, komu má být vznat majetek z konfiskace.

20. 3. 1947 m n v. Limburský Úř a F N O oblastní úřadovna Trutnov, zaslala přípis v němž nařizuje vyhotovení jmenných vyúčtování u fi Frant. Schwarz Olešnice čp. 30 m usnesení vyzvati J. Hartmana, bývr. nár. správce aby toto vyúčtování předložil.

17 dubna 1947 Rada M n v Limburský. Okres. nár. výbor v n. Městě Ymet zaslal přípis v němž žádá, aby m n v zařídil vrácení movitostí, které povolil odvézti František Schwarcar do Bohuslavic. Na tento přípis bylo sděleno, že odsun provádí Okr. nár. výbor a movitosti měl odvézti sám.

8. května 1947 m n v místopřed. Malík. Okr. nár. výbor v n. Městě Ymet zaslal přípis ve kterém žádá, aby se m n v postaral o vrácení věcí, které byly zabaveny a povoleny odvézti vysídlenému Frant. Schwarcarovi z Olešnice. Usneseno odpověděti, že m n v nebyl k vysídlení přizván, ani toto neprovádel a proto každý byl pověřen, aby se navrácený postaral.

7. srpna 1947. m n v. Jar. Limburský. Frant. Schwarz v Bohuslavicích (z Olešnice 30 m odsunut) žádá o povolení odvezení mechanických staveb, které koupil v Olešnici. Žádost bude postoupena k rozhodnutí Okr. nár. výboru v n. Městě Ymet.

18 prosince 1947. Rada M n v Limburský. Frant. Schwarz v Bohuslavicích, žádá o vydání z vydání z kalcovských staveb, které koupil z jeho mechového majetku. Usneseno žadateli vrátiti zpět peníze, se sdělením, že stroje budou pro místní osídlence.

7 února 1949. m n v. Hujšlecký. Frant. Schwarz v Bohuslavicích žádá o čsl. státní občanství a jeho žádost zaslá k vyjádření Okr. nár. v. v n. Městě Ymet. M N V se usnesl žadateli příznivé vyřízení nedoporučiti z důvodu, že dosáhl v německé armádě poddůstojnické hodnosti.

1 června 1949 m n v Smt. Pola. Frant. Schwarz v Bohuslavicích žádá o potvrzení o domovské příslušnosti svého syna. M N V se rozhodl vydati potvrzení o domovské příslušnosti do účinnosti dekretu č. 33/45 Lo je do 10. 8. 1945.

26. ledna 1950 m n v Smt. Pola. Okr. nár. výbor v Dobrušce zaslal k vyjádření žádost Frant. Schwarze v Bohuslavicích který žádá o zrušení konfiskace na jeho textilní obchod a módní inventář v domě čp. 30 m v Olešnici, běžným oklady a na dům čp. 18 h (hostinec) v Olešnici. M N V rozhodl, vzhledem k tomu, že jmenovaný sloužil v německé armádě žádost nedoporučit k příznivému vyřízení.

1 srpna 1950. Rada m n v. Smt. Pola. Okr. nár. výbor v Dobrušce zaslal k vyjádření spisy Frant. Schwarze z Bohuslavic, který žádá vrácení jeho majetku z konfiskace. Bylo usnesení vrátit z konfiskace nedoporučit, vzhledem k tomu že žadatel nooptoval a sloužil v německé armádě.

Nařízen postup jednání mezi Schwarzem a Oležnickou obcí ohledně konfiskace majetku a odsunu celé rodiny do Bohuslavic. Mělně soudě zabezpečení o nařízení zkonfiskovaného, jak patrno, že odsun a konfiskaci provedly nadřízená místa přes vůli Místní správní komise a Míst. nár. výboru v Olešnici.

Léta běžela, Schwarz s rodinou se zvykl a bydlel stále v Bohuslavicích a do Olešnice do svého dřívějšího bydliště nepřicházel a Olešnice, mimo nejbližších pokrevních příbuzných na něho přestala vzpomínat. Rodina Schwarzova si v Bohuslavicích zvykla a přidržela se továren v Novém Městě nymt a Kreč. Až najednou došla zpráva, že Schwarz zemřel v nemocnici a měl pohřeb ve čtvrtek 9 října z kostela v Olešnici na tamní hřbitov. Při převozu rakve se zemřelým, když tato byla otevřena, příbuzní zjistili, že v rakvi neleží Schwarz, ale někdo jiný, zcela neznámý. Tu zřízenci od pohřebního ústavu, museli raker s neznámým uzavřít a odvézti a přivézti tu raker pravou se Schwarzem. Z úřpisu příbuzných z Smečka Netikota v Olešnici čp. 70 (67a) sestra Matilda Vogelová z Olešnice čp. 42 (31a) teta, František Slavík (syn Matildy Vogelové) z Olešnice č. 41 (30a) bratranec, Marie Marvanová Smečno 88 sestřenice, Anna Zelená Dlouhé č. 92 sestřenice Jan Čáp Dlouhé 84 bratranec, Emilie Tomášová Dobrčany, Anna Herzíková sestřenice.

21. X. 1969 † Pavlína Valášková z Vohrady

V úterý 21 října 1969 zemřela v opočenské nemocnici z Bystrého ju Pavlína Hofmanová, rodem Valášková z Dlouhého z Vohrady čp. 28, zemřela ve stáří 80 let. narodila se 14 června 1889 v Dlouhém č. 28, byla to dcera již 1909 zemřelého Václava Valáška, chalupníka v Dlouhém čp. 28 a 1940 zemřelé Anny Černé z Dlouhého čp. 6. Do vychodění obecné školy v Novém Hrádku 1903 byla dcera v rodině zaměstnána při chalupě a při tkalcovině. Pavlína byla ze 7 dětí, z nich však 3 zábry hned po narození zemřely. Měla dospělé 2 sestry, 1875 nar. Emilie provdaná za hajného Ant. Dörnera, zemřelá 1965 a 1878 nar. Anežka provdaná Gruliková z Bystrého zemřela v Bystrém 1958 a 1883 narozeného bratra Ferdinanda hajného zemřel 1965. Pavlína se ve 23 letech ve stáří 1912, 16 prosince provdala z Bystrého za hudebníka Františka Preisléra, který však v první světové válce (1914-1918) padl a když vdovská jako vdova s 1 dítětem chlapcem se provdala podruhé za vdovce cementáře Josefa Holmana se kterým neměla dětí. Chlapec s Preislerem však syn

před několika roky zemřel. Rodačka z Dlouhého kde strávila svá dětská léta a svobodu, chodila v nedělích na Hradec do kostela na Dlouhé do Čtvrtečkova hostince k zábavám, ve kterých si učinila známost od Bystrské hudby s hudebníkem (na trubku) s Preislerem, se kterým se nechala v Novém Městě nymt oddati. Odstěhovala se do Bystrého a zde na Dlouhé, když matka vdova 1910-16.4. svoji chalupu prodala Josefu Švorcovi z Služan, nepřicházela. Její kamarádky tady byli sestřenice od Jedlí Bekovi sestry dvojčata Anna Svadlena, Marie provdaná ve Smečném za Vendu Dyntara (Šeucu), chůvka provdaná z N. Hrádku za Přibyla, která je ještě na živu. Zemřelá Pavlína H. měla prolita před válkou se žlučníkem až do své smrti v nemocnici. Zanechávala zde po sobě manžela, který je již několik roku ochrnutý na nohy, velmi ztěžka jí jde z lůžka ku stolu. Pohřeb měla 2 října v Bystrém na tamní hřbitov.

4. XI. 1969 † Albert Štěpán v Olešnici.

V úterý 4. listopadu 1969 zemřel z Olešnice Albert Štěpán, vyučený drogista ve stáří 64 roku. Byl to syn 1963 zemřelého Antonína Štěpána obchodníka v Olešnici č. 11d a 1965 zemřelé Vilémíny Eprímovy z Olešnice 64 m. Po vyjití obecné školy (Volksschule) a měšťanské „Bürgerschule" v Olešnici vyučil se drogistou a vedli obchod s drogy v Olešnici čp. 11d. a vrátil se v třicátých letech s ženou Annou Dvořákovou, se kterou se jim narodily dvě dítky: 1934 Olta a 1944 Hana. Když vypukla 1939 válka sloužil v německé armádě u Wehrmachtu, ale po skončení války 1945 se navrátil do vojska do Olešnice ku své rodině a bydlel v nájmu v náměstí v čp. 2 nyní čp. 2, majetek otce čp. 11d dům nyní č. 30 a 64 m nyní čp. 132 byly zkonfiskovány dle dekretu 108. Rodina Alberta Štěpána jak národnostně smíšená bydlištěm jistá válkou a ve válce v Olešnici ztratila po roku 1945 čsl. státní občanství, ale Albert Štěpán zažádal u okresního národního výboru o navrácení čsl.

stálního občanství pro sebe a svou rodinu, což rada MNV v Olešnici, ve svém plném znění 19 října 1949 žádost ke příznivému vyřízení doporučila. Albert Štěpán byl pokud známo za války jediný, měl bratra 1916 narozeného Vilémia a již ženatého Antonína, taktéž sloužili za války u Wehrmachtu, Vilém se nevrátil a ženatý Antonín padl a žena Frida čtyřech dětí, odešla do Německa do Říše. Po osvobození Olešnice, dojížděl Albert Štěpán do Nového Města v jmet. do práce, koupil asi v roce 1965 koupil s rodinou domek, chalupu, kam se potom z Olešnice vystěhovali a bydleli a domku v Olešnici čp. 64 m, který také po matce vlastnili používali k rekreaci a kam vždy v neděli z N. Města dojížděli. Pohřeb římsko-katol., byla rakev převezena do Olešnice, pak na hřbitově pohřben. Zůstává vdova a 2 dcery, Albert Štěpán, mluvil dobře česky jako taktéž otec.

3. XII. 1969 † František Mecnar v Dobrušce.

Ve středu 3. prosince 1969 zemřel v Dobrušce náš zdejší v Dlouhém známý František Mecnar před 42 lety bydlící u matky a nevlastního otce Antonína a Marie Šmajdrových v Dlouhém čp. 23, zemřel ve stáří 64 roku. narodil se 9 července 1905 v Polomech, byl to syn 1966 zemřelé Marie Mecnarovy z Polomu (otce asi neznal) narozené 1909 za svobodu Antonína Šmajdra, rolníka v Dlouhém čp. 23. Mecnar přišel s matkou na Dlouhé jako 3 a půl roku stará dítka když se matka přivdala na Dlouhé a žil ve společné rodině s dětkami Šmajdrovými: Anežkou nar. 1909, Antonínem nar. 1912, Růženou nar. 1916 a Josefem 1918. Mecnar vychodil 1919 obecnou školu v N. Hradci, byl vyučen obuvnictví, ale řemeslu se nevěnoval, byl po vyučení doma v rodině Šmajdrově, chodil na příležitostné práce, kupříkladu při stavbě školy v Dlouhém (1923/24) a v roce 1927 odešel z Dlouhého zdržoval se v Dobrušce, 1932 se oženil s Marií Hubínovou z Bohdašína, dcerou Josefa Hubína č. 28. Jako manželé bydleli v Dobrušce, kde měli zaveden také pletařský závod a na Dlouhé již přicházeli velmi zřídka. Jeden čas měl také Mecnar starší auto v němž se také někdy svezl. Byl římsko kat. a kde je pohřben není zatím známo.

20. XII. 1969 † Josef Šafář z N. Hrádku.

V sobotu 20. prosince 1969 zemřel v N. Hrádku, okresní cestář Josef Šafář, majetel chalupy v Novém Hrádku čp. 13 narodil se 13 června 1908 v N. Hrádku čp. 13, byl to syn 1939 zemřelého chalupníka Ant. Šafáře v N. Hrádku čp. 13 a 1946 zemřelé Anny Kubínové z Dlouhého čp. 5. Později po rodičích v N. Hrádku chalupu „Na Hrbkách" až u pumíru s 1 chovanou krávou, oženil se s Mimou Marščkovou z Česky ujmuje se starší panenou s 1 dítětem. Stal se okresním cestářem, opravoval udržoval silnici po Rychu k Olešnici bylo ho častěji k vidění s lopatou na silnici, posluhujíce jak pískuje silnici a sčítá banket a příkopy úvozu o tu se dělili cestáři, ti sčítali a sváželi a sušili. To činil i jmenovaný zemřelý nyní Josef Šafář, pro dnes chovanou krávu. Šafářovi se v rodině narodily 2 chlapci synové 1948 3/4 Josef zedník, vojnu odbytou a 1958 11/4 Antonín školák. Šafář byl římsko kat. šel někdy do kostela, měl ještě sestru Emilii vdanou po Josefu Hartmanovi na Šibeníku čp. 154. Šafář byl členem hasičského sboru, nebo nyní Požárníku v N. Hrádku. Pohřeb měl v úterý 23 prosince z kostela, šlo s ním spousta, snad kolem padesáti koupil mu pěkný věnec Požárníci i cestáři také. Byl asi jeden rok na důchodě a bral 1.000 - Kčs důchodu měsíčně manželka pak jako dělnice v statku 1913 nar. brala snad 570 - Kčs měsíčně. Šafář zemřel ve věku 61 roku.

Zarval Ludmila z Prahy rivuant z Klatovic 1981

Člověk současnosti soustřeďuje většinu své pozornosti a svého zájmu k otázkám a problémům souvisejících s bezprostředním jeho zájmem , to jest,s životem,který žije a který žát bude .Tedy přítomnost a budoucnost plně zaměstnává současníka .Tedy budoucnost vycházející z přítomnosti .budoucnost formovaná a měněná možnostmi dneška,ale ovlivněná reálnými vidinamia ideály zítřka .

Tento zájem současného člověka je reálný a zdravý,zcela pochopitelný a přirozený.

Ale každé budování,,každé tvoření,má-li být úspěšné,prospěšné,prostě správné,je podmíněno hlubokou znalostí a zkušeností .Znalost a zkušenost je však produktem minulosti.

Ne nadarmo se říká,že historie je učitelkou života .Neboť naše myšlení, současné i budoucí je plně závislé na našich zkušenostech a znalostech, které jsme načerpali v minulosti.Tedy nejen my ,my současníci,nýbrž i generace minulé .

A proto je nutné,aby i náš současník a tvůrce budoucnosti znal svoji minulost a osvojil si duchovní hodnoty,odkaz lidského rodu .

Že člověk vyhrál,nebo lépe ,že vyhrává svůj zápas s přírodou ,že v něm úspěšně obstává,toho je nám důkazem právě historie.Z ní čerpáme svoje vědomosti o tom,jakou cestou se ubírat dále,čeho se vystříhat a varovat ,neboť Minulost nebyly totiž jenom úspěchy,ale i omyly a katastrofy.Byla to mnohdy neprozíravost a nepoučenost .Mnohdy i hazard bez špetky zodpovědnosti.Ale jindy strach a nestatečnost ,pohodlnost a nedůslednost .

O tom všem historie v dostatečné míře mluví.A proto historii musíme brát na potaz ,musíme se jí zabývat ,musíme ji však vysvětlovat a vykládat naším dnešním jazykem a chápat naším dnešním rozumem ,ovšem v patřičných souvislostech a dimenzích .

Proto nemůžeme nikdy být dost vděčni literatuře,která nám právě umožňuje tyto duchovní hodnoty minula zachovat.Vždyť literatura je vlastně jednou z forem lidského osvojování si skutečnosti,to jest světa kolem nás a nejen kolem nás ,ale i v nás,v sobě samém.Pochopit sebe a pochopit lidi kolem sebe,i zvířata a všechny živočichy kolem sebe,a pochopit přírodu kolem sebe a nalézt vztah k nim ,a nalézt svoje místo uprostřed nich,nalézt svoje místo na zemi a nalézt svoje místo podsluncem ,to nám pomáhá literatura a k tomu nám pomáhá historie .

Nikdy nebudeme moci být dost vděčni těm,kteří věnovali čas svého žití právě literatuře,~~mhmmhowemmamtommhowompísmem~~ kdy písmem zachytili slovo, a slovem myšlenku a myšlenkou pak dění i cítění.

~~Mámmphmmá~~
Nikdy neprokážeme dost úcty těm,kteří dovedli krásnou a uspořádanou formou vyjádřit ty nejprostší děje a stavy . A srozumitelnou formou ty nejkomplikovanější vztahy a poměry .
Proto máme rádi literaturu,proto se uchylulujeme ke knize,jako ke zdroji krády,pravdy a poučení.
Z knih se učíme,nad knihami sníme,kdihy nás povzbuzují a potěšují.
Od pradávných časů až po dnešek,odd dob,kdy člověk poznal písmo a měl možnost zachovat to,co se vyprávělo písmem pro budoucnost až po dnešní technické vymoženosti záznamu slova i obrazu.

Od dětských let až po stáří nás provází tento podivuhodný lidský vinález,toto úžasné lidské umění -literatura .

Kdysi na ~~mmmhmmmá~~ na počátku čtrnáctého století vzniklo zajímavé literární a historické dílo ,kěeré jsme si zvykli nazývat kronikou ~~Dmhhmmhhmmm~~ tak řečeného Dalimila.

Vypůjčil jsem si od ~~mmmhm~~ neznámého autora tohoto prvního česky psaného historického díla a jednoho z prvních česky psaných literárních děl vůbec jeho počáteční verše,jimiž počíná tato kronika:

Moudří milují pověsti,
často však na jejich škodu
nezdají se jim být hodné cti
legendy o vlastním rodu.
Kdyby se dovědět mohli z knih,
kam jejich původ až sahá,
o časech dobrých i časechzlých,
potom by zajisté mnozí z nich
velmi si vážili předků svých
a víc jim vlast byla drahá .
Bohužel máme však pomálu
~~fmhhhmmmmmmmmmmmmmmmmm~~
kronik o pravdivých análů
a mými prosbami,běda,
nikdo se přemluvit nedá.
Nikde jsem ničeho nedosáh,
jako bych na stěnu házel hrách,
a tak sám zmužit se musím
a sám tu knihu psát zkusím.

Tak řečený Dalimil byl by dnes velmi příjemně překvapen,kdyby viděl , kolik následovníků ho následovalo a následuje na této cestě .
pokračovatelů

Vždyť jen zdejší kraj ,nazývaný právem krajem Jiráskovým a krajem Boženy Němcové je díky právě Jiráskovi a jeho dílu tak dokonale zmapován,Zachycen v jeho povídkách a románech.Ještě dnes poznáte z jeho prací většinu osad a městeček a měst tohoto koutu východních Čech. Pochopitelně,moderní doba vyžaduje moderní prostředky odpovídající současnosti a tak mnohé poznáme již jen podle jména.Ale péče,kterou věnuje náš stát na obnovu památek nám zachovala mnohé z toho o čem Jirásek psal.

A hlavně krajina. Tu nám popsal a zachytil Jirásek dokonale . Vystoupíte-li na Vrchmezí nebo na Šibeňák a podíváte se do kraje,je to tentýž pohled o který se s Vámi právě Jirásek ve svých dílech podílí . Jen život se změnil dokonale .

Někdejší způsob života,chudého a namahávého, byl nahrazen způsobem moderním,pohodlnějším,praktičtějším.Někdy až příliš praktickým ,kdy více ohledu ke krajině by neškodilo. A neškodilo by to i nám .

Když Jirásek psal své povídky a romány ,tedy si nevymýšlel . Vše,co napsal, je hluboce zažitá a umělecky přetvořená skutečnost .Minulost,kterou autor studoval v archivech a starých kronikách ,zápiscích a čerpal z paměti svých informátorů ,starých lidí a pamětníků .To byl velmi důležitý moment v Jiráskově tvorbě a vůbec v tvorbě každého spisovatele.

Tento kronikářský a archivní materiál byl právě příčinou toho,že dnes můžeme číst F.L.Věka,Kroniku U nás,Na dvoře vévodském a další.

Zejména v onom podivném století od konce třicetileté války do poloviny 18.věku,to je v období nazývaném stoletím druhého nevolnictví a velké konjunktury,století baroka,protireformace,ale germanizace,vzniká cosi,co nazýváme písmáctvím .

Následující století,století osvícenské,století sociálních reforem, náboženské tolerance,ale tuhá a soustavné germanizace ,století novot, revolucí a rebelií,začalo také rozrušovat tradiční lidovou kulturu a začaly se rozvíjet nové formy lidové kultury,stále více ovlivňované městskou kulturou městskou.A zde dožnává právě písmáctví svého největšího rozkvětu.Těžiště písmáctví tkví v originalitě,svéráznosti písmácké paměti. Jen namátkou jmenuji milčického Vaváka,dolánečkého Dlaska či

ňm pozdějšího paseckého Metelku . Do téhož rodu náleží i dobrušský Alois Beer .Beer je ve svém literárním projevu rovněž písmák ale i naivní dokumentarista ,který narozdíl od předchozích nepsal pro poučení potomků ,ale psal pmmmmhm a kreslil pro sebe a svoje potěšení .

Na stránkách svých sešitů si vyléval hněv a žalost i zoufalství ze života marného a nepovedeného .

Pro poučení budoucím ,této písmácké tradici věrni zůstali a zůstávají mňmmň kronikáři.

Kronikáři obcí,kteří zachovávají právě pro budoucnost mmmmmmmmm to , co za zaznamenání stojí a zaznamenáno by být mělo .

Já bych se nakonec tohoto svého slovního projevurád ještě jednou odvolal na ném již známého řečeného Dalimila :

Jalová slovä pokusím se zkrátit,
pravdivým činům pravdivý zvuk vrátit,
ať poučí se každý,kdo má snahu
poznat svou zem a přispívat ji k blahu.
Vždyť moudré slovo moudrý neodmítá
a pro smutné v něm potěcha je skryta.
Já jen své vlasti pokorný jsem sluha,
mně prosté verše z pera jdou jen ztuha,
a proto prosím,jestli některým
napadne lepší slovo nebo rým,
ať nehorší se,do čeho se pletu
a opraví a přikrášlí mou větu.
Přiznávám,že jsem jenom na prospěch
své vlasti myslel a jen k slávě Čech
se do té těžké práce pustil rád,
přestože nejsem žádný literát .

Tolik Dalimil .

Jistě ,ňm vážení přítomní pochopíte, že nebylo mým úmyslem dělat Vám přednášku o české literatuře ,či o historii,nýbrž,že všechno toto moje povídání směřovalo k jednomu jedinému bodu.

Chtěl jsem vám předvést, jak se v našich horách

A tím jediným bodem je vlastní důvod,proč jsme se dnes ,tady, v Olešnické knihovně sešli .

Olešnický kronikář ,pan Antonín Boš oslavuje svoje devadesáté narozeniny.

To je opravdu nádherný věk. Je to devadesát let naplněných prací a to né v podmínkách právě lehkých.

příroda ,tady v Orlických horách se zejména v žimě s nikým nemazlí .

Slabí odpadnou a sběhnou .Dolů,do kraje a do měst.A tam nahoře , v kopcích zůstávají jen silní .

A tam obdělávají půdu ,tkají a také píší kroniku .A né pro svoje vlastní potěšení,ale pro poučení budoucím .

Kronikář Antonín Boš kromě obecní kroniky zachytil i mnoho ze života zdejších lidí,mnoho napsal o tkalcovině a vůbec o práci zdejšího člověka .

Sám o tom říká v úvodu mmá kroniky :

Každý,kdo zakládá obecní kroniku,musí si být vědom vážnosti tohoto podniku. Jest třeba vzpomenouti na pokolení příští,že ty zápisy nemají sloužiti jen k dobrému počtení,k ukojení zvědavosti,ale,že mají vyšší cíl: aby budoucím zachován byl obraz dnů zašlých,aby se chyb našich varovali a dobro námi započaté rozmnožovali,aby čtouce v kronice pilně, ze čteného seznali,kterak za časův minulých i naších bývalo,aby dobré následujíce špatného se vystříhali,a z příhod uvedených poučení vzali.

Kronikář Antonín Boš se ujal kroniky v roce 1951.
Na podkladě starých register,farních a školních zápisů a starých dochovaných zpráv zachytil historii tohoto kraje.Od dob nejstarších až do dnešních časů .
Zúčastnil se radou a informací těm,kdo o tuto pomoc požádali .
Spolupracoval s celostátními institucemi v oblasti vlastivědy .

Jeho příspěvek k historii Olešnice,Dlouhého-Rzů a Nového Hrádku můžeme nalézti v representační publikaci o Novoměstecku .

AntonímBoš ,kronikář Olešnice se zapsal trvale do povědomí veřejnosti svojí záslužnou prací a proto právem je jeho jméno zveřejněno mezi významnými kulturními pracovníky rychnovska .

Jsme všichni rádi a považujeme si to za čest,že můžeme s jubilantem oslavit jeho devadesátiny a do budoucna mu popřát ještě mnohá léta .